Tilinpäätös ja toimintakertomus 2022

Sipoon kunta

Kunnanhallitus 27.3.2023

SIPOO
SIBBO

1 TOIMINTAKERTOMUS 6

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA 6

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus 6

1.1.2 Sipoon kunnan hallinto 8

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys 14

1.1.4 Sipoon kunnan toimintaympäristö ja talouden kehitys 17

1.1.5 Kunnan henkilöstö 20

1.1.6 Ympäristö 23

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat 24

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä 24

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista 25

1.2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ 25

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS 28

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen 28

1.3.2 Toiminnan rahoitus 34

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET 36

1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT 38

1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS 39

1.6.1 Kuntakonsernin rakenne 39

1.6.2 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä 39

1.6.3 Konsernin toiminnan ohjaus 40

1.6.4 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat 41

1.6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä 42

1.6.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä 42

1.6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut 43

1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET 46

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely 46

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 46

2.1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 46

2.2 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN 49

2.3 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN 49

2.3.1 Keskusvaalilautakunta 50

2.3.2 Tarkastuslautakunta 50

2.3.3 Kunnanhallitus 50
2.3.4 Sosiaali- ja terveysvaliokunta 60
2.3.5 Sivistysvaliokunta 70
2.3.6 Tekninen valiokunta, Rakennus- ja ympäristövaliokunta 82
2.3.7 Peruskunta yhteensä 95
2.4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN 97
2.5 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 98
2.6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 102
2.7 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA 104
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 105
3.1 TULOSLASKELMA 105
3.2 RAHOITUSLASKELMA 106
3.3 TASE 107
3.4 KONSERNILASKELMAT 109
4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 113
4.1 ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ MENETELMÄT 113
4.2 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET 114
4.3 TOIMINTATUOTOT KUNNAN MÄÄRITTELEMINÄ TEHTÄVÄKOKONAISUUKSINA 115
4.4 VEROTULOJEN ERITTELY 115
4.5 VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY 115
4.6 PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY 116
4.7 SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET 116
4.8 PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET 117
4.9 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT 117
4.10 SATUNNAISTEN TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY 118
4.11 OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY 118
4.12 AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET 118
4.13 SAAMISTEN ERITTELY 120
4.14 LYHYTAIKAISIIN SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT 120
4.15 OMAN PÄÄOMAN ERITTELY 121
4.16 POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET 121
4.17 PITKÄAIKAISEEN VIERAASEEN PÄÄOMAAN KUULUVAT VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA 122
4.18 KUNTATODISTUSLAINAT 122
4.19 PAKOLLISET VARAUKSET 122
4.20 VELAT TYTÄRYHTEISÖILLE, KUNTAYHTYMILLE SEKÄ OSAKKUUS- JA MUILLE OMISTUSYHTEYSYHTEISÖILLE 123

4.21 MUIDEN VELKOJEN ERITTELY 123
4.22 LYHYTAIKAISEN VIERAAN PÄÄOMAN SIIRTOVELKOIHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT 123
4.23 VUOKRAVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ 124
4.24 KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET 124
4.25 VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA 124
4.26 MAHDOLLISET OIKEUDELLISET VASTUUT 125
4.27 ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUU 125
4.28 HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12. 125
4.29 HENKILÖSTÖKULUT 125
4.30 LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT 126
4.31 TILINTARKASTAJAN PALKKIOT 126
4.32 INTRESSITAHOTAPAHTUMAT 126
5 SIPOON VESI, LIIKELAITOS 127
5.1 SIPOON VESI, TOIMINTAKERTOMUS 127
5.2 SIPOON VESI, TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT 133
5.3 SIPOON VESI, TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 140
5.3.1 Toimintatuotot eriteltynä 140
5.3.2 Palvelujen ostot 141
5.3.3 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista 141
5.3.4 Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet 142
5.3.5 Sijoitukset 142
5.3.6 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 142
5.3.7 Oman pääoman erittely 143
5.3.8 Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille 143
5.3.9 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät 143
5.3.10 Saamiset tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille 143
5.3.11 Henkilöstön lukumäärä 31.12 143
5.3.12 Henkilöstökulut 144
5.3.13 Leasingvastuiden yhteismäärä 144
5.4 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT 145
5.5 SIPOON VESI -LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TALOUTEEN 146
6 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ 151
7 TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT 152
7.1 TILIKAUDEN 1.1.–31.12.2022 AIKANA KÄYTETYT TILIKIRJAT, RAPORTIT JA KORTISTOT 152

7.2 TASE-ERITTELY 31.12.2022 154

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Sipoon valtuustossa on 43 jäsentä kokoonpanon ollessa seuraava. Suomen ruotsalainen kansanpuolue 14 jäsentä, Kansallinen Kokoomus 13 jäsentä, Perussuomalaiset 5 jäsentä, Vihreä liitto 4 jäsentä, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 3 jäsentä, Liike Nyt 3 jäsentä ja Suomen Keskusta 1 jäsen. Kunnanvaltuuston puheenjohtajana toimi Ari Oksanen (Kok.) ja kunnanhallituksen puheenjohtajana Kaj Lindqvist (RKP).

Sipoon positiivinen kehitys jatkui vuoden 2022 aikana. Asukasmäärän kasvu kuitenkin hidastui. Kasvua oli 0,6 % (123 henkilöä) asukasmäärän ollessa vuoden lopussa 22 313 henkilöä. Asukasmäärältään Sipoo on Suomen 46. suurin kunta. Kasvun odotetaan jatkuvan myös lähivuosina. Kasvu alkoi Söderkullasta, ja on laajentunut Nikkilään. Lähivuosina kasvu laajenee edelleen Talmaan. Sipoon kasvu vaikuttaa luonnollisesti myös palveluverkon muotoutumiseen. Kerava–Nikkilä-radan avaaminen henkilöjunaliikenteelle on valittu yhdeksi Uudenmaan 2020-luvulla toteutettavaksi raideliikennehankkeeksi Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strategisessa suunnitelmassa.

Valtuusto hyväksyi huhtikuussa kunnan uuden strategian vuosille 2022–2025. Strategian mukaisia arvoja on palvelualttius, avoimuus ja kekseliäisyys. Perusedellytyksiä asukkaiden hyvinvointi ja turvallisuus, kunta kehittyy kestävästi ja talous on tasapainossa. Strategiset painopisteet kohdistuvat asumiseen, elinvoimaan, liikkumiseen ja sivistykseen. Strategiassa hyväksyttiin valtuustokaudelle yhteensä 12 keskeistä tavoitetta, joiden lisäksi tunnistettiin myös 35 muuta tavoitetta.

Maaliskuussa 2020 alkanut koronakriisi vaikutti kunnan toimintaan myös vuoden 2022 aikana. Poikkeusolojen johtoryhmä kokoontui kuukausittain alkuvuoden aikana ja seurasi koronatilannetta koko vuoden ajan. Koronataudin hallinta on lisännyt kustannuksia sekä laskenut tuottoja, mutta valtio on kompensoinut kuntia taloudellisesti tämän kriisin hallitsemiseksi. Vuonna 2022 valtio myönsi Sipoon kunnalle 2,6 M€ korvauksia koronakustannuksista.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin työskenteli alkuvuoden ajan. Tammikuussa järjestetyissä aluevaaleissa valittu hyvinvointialueen luottamuselinorganisaatio aloitti työnsä maaliskuussa 2022 ja aluevaltuusto valitsi 21.6.2022 hyvinvointialuejohtajan. Sipoosta usea sosiaali- ja terveysosaston sekä talous- ja hallintokeskuksen viranhaltija ja työntekijä osallistui kuitenkin hyvinvointialueen valmistelutyöhön koko vuoden ajan. Sosiaali- ja terveysjohtaja Leena Kokko toimi alkuvuoden ajan valmistelutoimielimen varapuheenjohtajana ja hyvinvointialuejohtajan aloitettua virassa hänen ensimmäisenä sijaisenaan.

Sosiaali- ja terveystoimen siirtyessä hyvinvointialueelle oli tarkoituksenmukaista käynnistää myös kuntaan jäävän henkilöstöorganisaation selvitystyö tarkastelemalla ja arvioimalla vaihtoehtoisia organisaatiomalleja. Tämä työ käynnistettiin vuonna 2022.

Kunnan kasvaessa olemme pyrkineet strategian mukaisesti parantamaan tuottavuutta laskemalla ulkoisia toimintakuluja asukasta kohti. Vuonna 2021 luku oli 6 557 euroa per asukas ja vuonna 2022 vastaava luku oli 6 787 euroa per asukas, joten tämä tavoite jäi saavuttamatta. Jotta kunta pystyy kestävästi rahoittamaan kasvun aiheuttaman investointipaineen, meidän on pystyttävä täysimääräisesti käyttämään tontinmyyntitulomme investointiemme rahoittamiseksi. Tilikauden tulokseksi ennen tontinmyyntituloja muodostui –2,3 M€ vuonna 2021. Vuonna 2022 se oli 0,0 M€. Tässä tavoitteessa emme valitettavasti ole onnistuneet, koska teimme 0,6 miljoonan euron edestä ylimääräisiä kertaluonteisia alaskirjauksia. Kunnan tulos sisältäen vesiliikelaitoksen oli 13,7 M€ 2022 (3,7 M€ vuonna 2021) ja ylijäämä 15,3 M€ (2,5 M€

vuonna 2021). Kunnan lainamäärä alitti budjetoidun tason 137,7 M€ ollen 107,2 M€. Muutosta edellisvuodesta oli -23,9 M€. (Lainamäärä oli 131,1 M€ vuonna 2021)

Kuluneen vuoden aikana kaksi osastopäällikköä jäi eläkkeelle. Tekninen johtaja Ilari Myllyvirta siirtyi eläkkeelle 1.8.2022 ja sosiaali- ja terveystoimen johtaja Leena Kokko 1.12.2022. Hän työskenteli kuitenkin joulukuun ajan kunnan palveluksessa muutosjohtajan tehtävissä.

Mikael Grannas

1.1.2 Sipoon kunnan hallinto

Luottamushenkilöorganisaatio

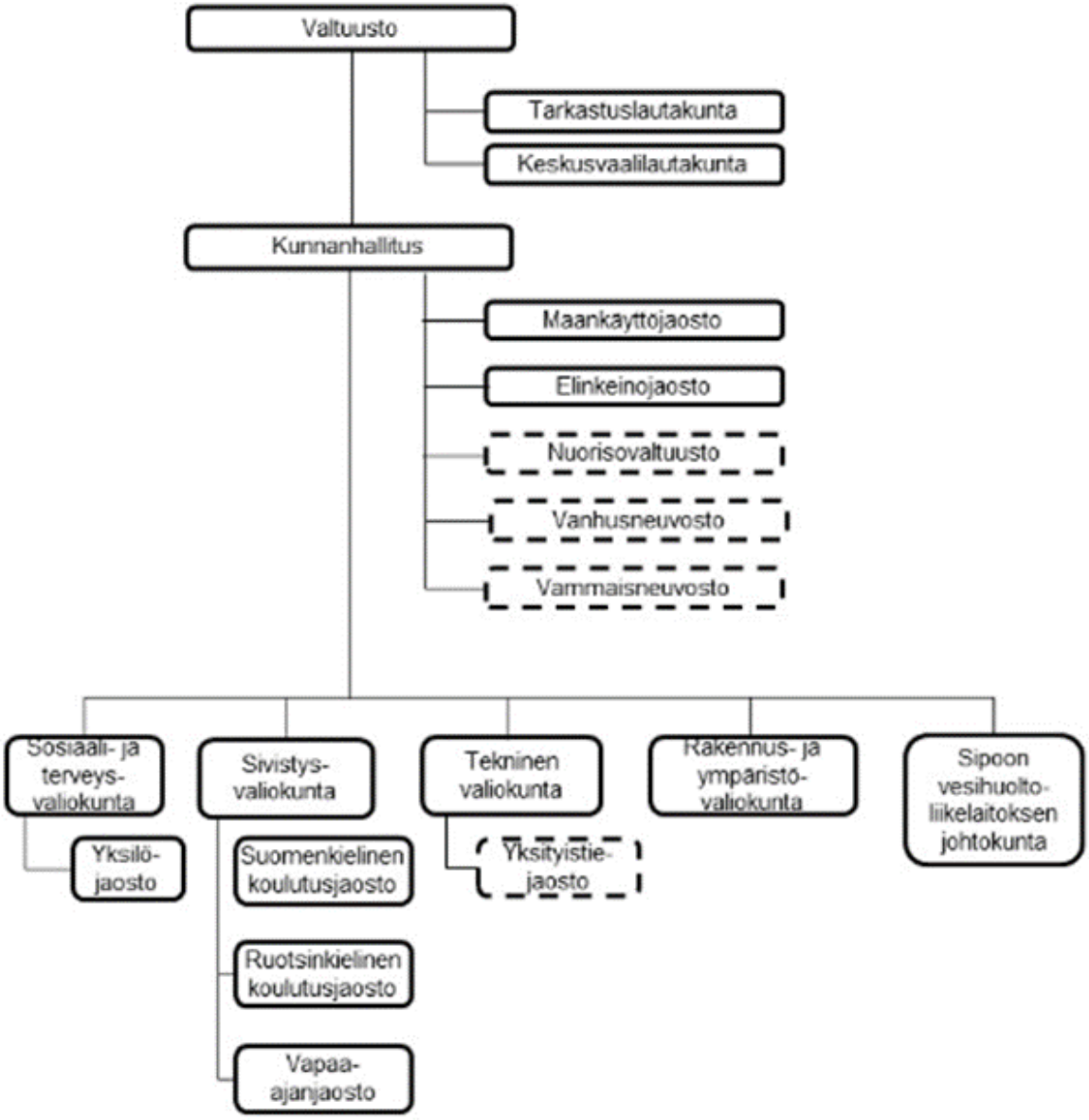

Henkilöstöorganisaatio

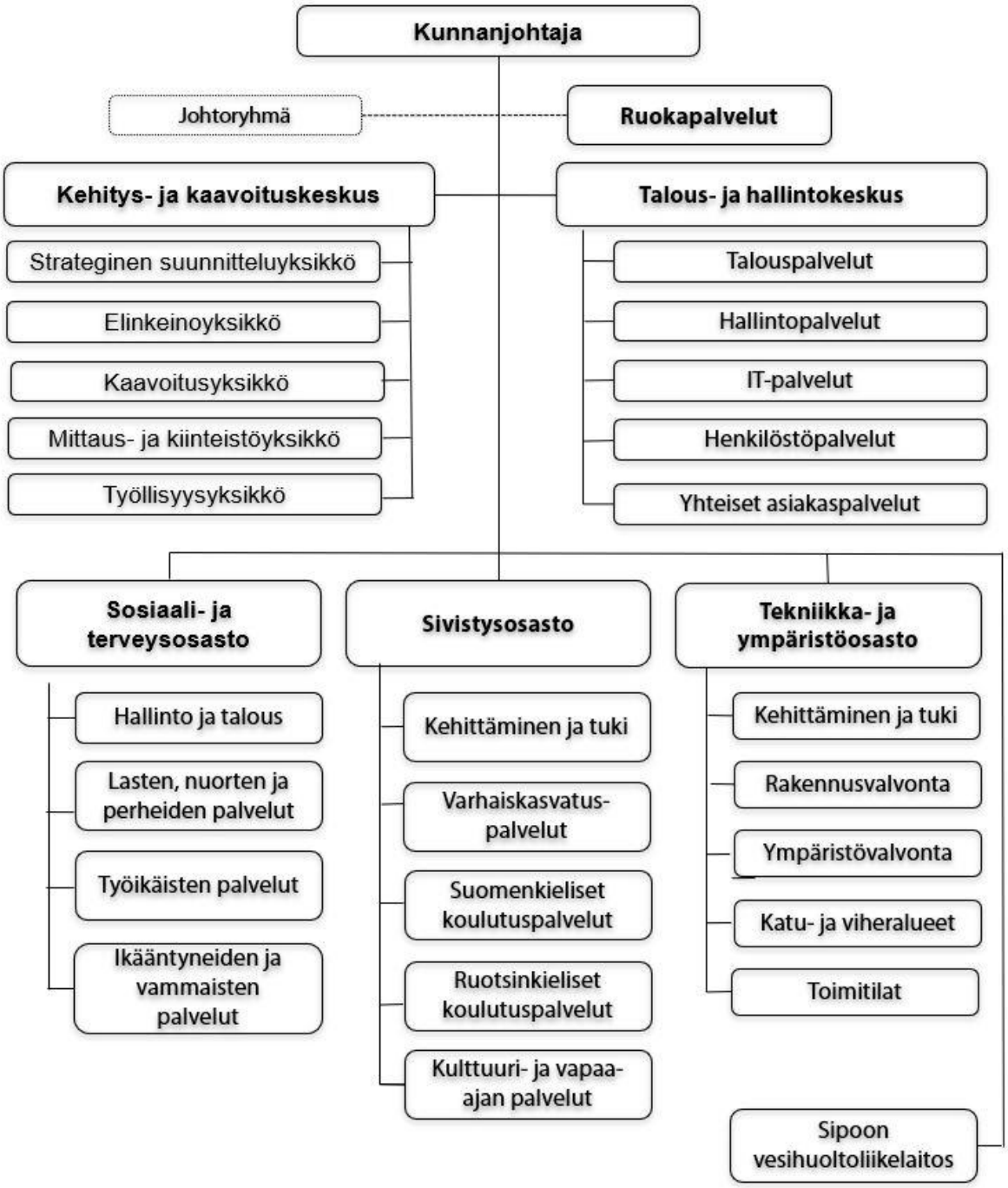

Luottamuselinten kokoonpano sekä osastojen johtavat viranhaltijat 31.12.2022

Valtuusto, 43 jäsentä

Puheenjohtaja	Ari Oksanen (Kok.)
1. varapuheenjohtaja	Kicka Lindroos (RKP)
2. varapuheenjohtaja	Ilkka Sillanpää (PS)
3. varapuheenjohtaja	Roy Harkimo (Liik.)

Valtuuston voimasuhteet

Suomen ruotsalainen kansanpuolue	14 jäsentä
Kokoomus	13 jäsentä
Perussuomalaiset	5 jäsentä
Vihreät	4 jäsentä
Sosialidemokraatit	3 jäsentä
Liike Nyt	3 jäsentä
Keskusta	1 jäsen

Kunnanhallitus, 11 jäsentä

Kaj Lindqvist, puheenjohtaja (RKP)	Karl-Erik Oljemark (RKP)
Marja Manninen-Ollberg, 1. varapuheenjohtaja (Kok.)	Suvi Vuoksenranta (Kok.)
Jenni Lastuvuori, 2. varapuheenjohtaja (PS)	Kirsi Toivola (PS)
Tommi Hänninen (Kok.)	Juhani Rantala (Kok.)
Antti Skogster (Kok.)	Jani Asunmaa (Kok.)
Ritva Tarvainen (Kok.)	Tuomas Alaterä (Kok.)
Micaela Röman (RKP)	Kicka Lindroos (RKP)
Clara Lindqvist (RKP) kv 25.4.2022 § 25	Caroline Högel-Starck (RKP) kv 25.4.2022 § 25
Tom Sundbäck (RKP)	Tim Kankfelt (RKP)
Tapio Virtanen (SDP)	Hanna Kuntsi (SDP)
Marketta Mattila (Vihr.)	Sini-Pilvi Saarnio (Vihr.)

Esittelijä: Kunnanjohtaja

Kunnanjohtaja	Mikael Grannas
Talousjohtaja	Pekka Kivilevo
Henkilöstöpäällikkö	Jan Rosenström
Chief Digital Officer	Ethel Eriksson
Palvelupäällikkö	Susanne Fredriksson
Hallintopäällikkö	Jenni Björksten

Maankäyttöjaosto, 7 jäsentä

Juhani Rantala, puheenjohtaja (Kok.)	Max von Hellens (Kok.)
Kicka Lindroos, varapuheenjohtaja (RKP)	Micaela Röman (RKP)
Ritva Tarvainen (Kok.)	Peter Nortamo (Kok.)
Rasmus Lindroos (Liik.)	Claudia Lundberg (Liik.)
Jarkko Sinda (PS)	Eero Hult (PS)
Tanja Åkerfelt (RKP) kv 13.6.2022 § 47	Mia Wikström (RKP)
Karl-Erik Oljemark (RKP)	Tom Sundbäck (RKP)

Kunnanhallituksen edustaja: Tapio Virtanen
Esittelijä: Kehitysjohtaja

Kehitysjohtaja	Pirjo Siren
Kaavoituspäällikkö	Jarkko Lyytinen
Tonttipäällikkö	Anna-Leena Rouhiainen

Elinkeino- ja työllisyysjaosto, 5 jäsentä

Jani Asunmaa, puheenjohtaja (Kok.)	Peter Nortamo (Kok.)
Carola Juselius, varapuheenjohtaja (RKP) kv 12.12.2022 § 105	Marianne Andersson-Lindqvist (RKP) kv 16.5.2022 § 36
Jonas Lindström (RKP)	Annika Sarén (RKP)
Anneli Komi (Kok.)	Mika Myllynen (Kok.)
Sari Rissanen (SDP)	Jyrki Taskinen (SDP)

Kunnanhallituksen edustaja: Marketta Mattila
Esittelijät: Elinkeinopäällikkö, työllisyyspäällikkö

Elinkeinopäällikkö	Katri Roivainen
Työllisyyspäällikkö	Lassi Puonti

Tarkastuslautakunta, 5 jäsentä

Thomas Sundström, puheenjohtaja (RKP)	Varajäsenet Ann-Christin Nokelainen (RKP)
Markus Söderqvist, varapuheenjohtaja (Kok.)	Anders Backström (Kok.)
Laura Laakso (Vihr.)	Harri Lehtonen (Vihr.)
Maria von Flittner (Liik.)	Maria Thelén (Liik.)
Timo Bonsdorff (PS)	Jarkko Haverinen (PS)

Ammattitilintarkastuksesta vastasi
KPMG Oy Ab
Tilintarkastaja Martin Slotte, JHT, HT

Keskusvaalilautakunta, 5 jäsentä

Sture Lindqvist, puheenjohtaja (RKP)	Varajäsenet 1. Janica Bergström (Liik.)
Liisa Jankkari, varapuheenjohtaja (Kok.)	2. Kalle Vihtari (Kesk.)
Mervi Hursti (PS)	3. Tiina Sinkkonen (KD)
Maija-Liisa Sahlbom (Vihr.)	4. Timo Maaranen (Vas.)
Sami Siltaloppi (SDP)	5. Hans-Eric Christiansson (RKP)

Sosiaali- ja terveysvaliokunta, 9 jäsentä

Lilli Kahri, puheenjohtaja (Vihr.)	Varajäsenet Maarit Kivimäki (Vihr.)
Ilkka Sillanpää, varapuheenjohtaja (PS)	Markus Pietikäinen (PS)
Bodil Weckström (RKP)	Maria Forss (RKP)
Juuso Tuulinen (Vihr.)	Riitta-Kaisa Kosonen (Vihr.)
Suvi Vuoksenranta (Kok.)	Jaana Kiviluoma (Kok.) kv 5.9.2022 § 68
Henrik Gustafsson (RKP)	Simon Sällström (RKP)
Kadir Turan (Kok.)	Pasi-Ilkka Väyrynen (Kok.)
Monika Hämäläinen (Kesk.)	Hannu Maliniemi (Kesk.)
Mari Nikkanen (SDP)	Eva Kuntsi (SDP)

Kunnanhallituksen edustaja: Micaela Röman
Esittelijä: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Yksilöjaosto, 3 jäsentä

Eva Kuntsi, puheenjohtaja (SDP)	Varajäsenet Thomas Ekström (SDP)
Simon Sällström, varapuheenjohtaja (RKP)	Mikael Grönroos (RKP)
Raija Tikkanen (Kesk.)	Monika Hämäläinen (Kesk.)

Sosiaali- ja terveysjohtaja	Leena Kokko
Palvelujohtaja	Hanna Kaunisto
Johtava lääkäri	Maarika Metsätähti
Palvelujohtaja	Sari Häkkinen
Ruokahuoltopäällikkö	Marianne Putus

Sivistysvaliokunta, 9 jäsentä	Varajäsenet
Charlotta Engblom, puheenjohtaja (RKP)	Laura Günsberg-Sandström (RKP)
Tuomas Alaterä, varapuheenjohtaja (Kok.)	Anders Backström (Kok.)
Satu Pärssinen (Kok.)	Peter Nortamo (Kok.) kv 3.10.2022 § 79
Markku Metsoila (Kok.)	Juha Salo (Kok.)
Jari Malm (PS)	Kirsi Toivola (PS)
Mari Berg (RKP)	Caroline Högel (RKP)
Hans-Peter Lindgren (RKP)	Christoffer Hällfors (RKP)
Pauliina Räike (SDP)	Jon Korhonen (SDP)
Tiina-Maria Levamo (Vihr.)	Anna-Karoliina Vilonen (Vihr.) kv 5.9.2022 § 67
Kunnanhallituksen edustaja: Antti Skogster	
Esittelijä: Sivistysjohtaja	

Sivistysjohtaja	Jukka Pietinen
Opetuspäällikkö	Hannu Ollikainen
Opetuspäällikkö	Riikka Strandström
Varhaiskasvatuspäällikkö	Mervi Keski-Oja
Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö	Christian Sandström

Suomenkielinen koulutusjaosto, 5 jäsentä	Varajäsenet
Tuomas Alaterä, puheenjohtaja (Kok.)	Juha Salo (Kok.)
Hilla Honkanen, varapuheenjohtaja (Vihr.)	Juuso Tuulinen (Vihr.)
Arild Moen (RKP)	Micaela Röman (RKP)
Kia Lindström (Kok.) kv 3.10.2022 § 80	Pauliina Tapio (Kok.) kv 3.10.2022 § 81
Jenni Savolainen (Kesk.)	Sonja Hällfors (Kesk.)
Kunnanhallituksen edustaja: Jenni Lastuvuori	
Esittelijä: Opetuspäällikkö	

Ruotsinkielinen koulutusjaosto, 5 jäsentä	Varajäsenet
Caroline Högel, puheenjohtaja (RKP)	Mari Berg (RKP)
Jaana Korkeila-Långsjö, varapuheenjohtaja (Kok.)	Anders Söderling (Kok.)
Anders Selén (Vihr.)	Jens Hannuksela (Vihr.)
Christoffer Hällfors (RKP)	Hans-Peter Lindgren (RKP)
Mårten Ullberg (Liik.)	Michaela Suomi (Liik.)
Kunnanhallituksen edustaja: Ritva Tarvainen	
Esittelijä: Opetuspäällikkö	

Vapaa-ajanjaosto, 5 jäsentä	Varajäsenet
Satu Pärssinen, puheenjohtaja (Kok.)	Pauliina Tapio (Kok.)
Joona Vainio, varapuheenjohtaja (PS)	Tuula Keinänen (PS)
Juha Kopra (Kok.)	Joonas Kosonen (Kok.)
Claudia Lundberg (Liik.)	Peter Forsström (Liik.)
Rune Packalén (RKP)	Kenneth Albrecht (RKP)
Kunnanhallituksen edustaja: Tom Sundbäck	
Esittelijä: Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö	

Tekninen valiokunta, 9 jäsentä	Varajäsenet
Tim Kankfelt, puheenjohtaja (RKP)	Jonas Lindström (RKP)
Jokke Härmä, varapuheenjohtaja (Kok.)	Jani Tiainen (Kok.)
Simo Lehvonen (Kok.)	Sukhardarshan Gill (Kok.)
Pirkko Buddas (Kok.)	Jaana Korkeila-Långsjö (Kok.)
Risse Koponen (PS)	Jari Hursti (PS)
Laura Günsberg-Sandström (RKP)	Charlotta Engblom (RKP)
Jenni Sademies (Vihr.)	Anna-Karoliina Mattila (Vihr.)
Kunnanhallituksen edustaja: Marja Manninen-Ollberg	
Esittelijä: Tekninen johtaja	
Tekninen johtaja	Lari Sirén
Kuntatekniikan päällikkö	Marjo Bruun
Tilapalvelupäällikkö	Juha Pohjonen
Toimialan kehittämispäällikkö	Lari Sirén
Investointipäällikkö	Marika Kämppi

Rakennus- ja ympäristövaliokunta, 7 jäsentä	Varajäsenet
Esa Kantee, puheenjohtaja (PS)	Risse Koponen (PS)
Martin Andersson, varapuheenjohtaja (RKP)	Christer Lindqvist (RKP)
Anders Söderling (Kok.)	Michael Saarikoski (Kok.)
Pauliina Tapio (Kok.)	Jaana Laine (Kok.)
Roy Harkimo (Liik.)	Peter Forsström (Liik.) kv 21.3.2022 § 18
Mia Wikström (RKP)	Tanja Åkerfelt (RKP)
Sini-Pilvi Saarnio (Vihr.)	Jenni Sademies (Vihr.)
Kunnanhallituksen edustaja: Tommi Hänninen	
Esittelijä: Rakennusvalvontapäällikkö	
Ympäristönsuojelupäällikkö	Christel Kyttälä
Rakennusvalvontapäällikkö	Ulla-Maija Upola
Tekninen johtaja	Lari Sirén

Sipoon Vesi, johtokunta, 5 jäsentä	Varajäsenet
Stefan Sandström, puheenjohtaja (RKP)	Christer Lindqvist (RKP)
Jani Rämäkkö, varapuheenjohtaja (Kok.)	Ari Tamminen (Kok.)
Maria Forss (RKP)	Marianne Andersson-Lindqvist (RKP)
Kjell Grönqvist (SDP)	Sari Rissanen (SDP)
Brita Ekebom (PS)	Ilkka Janhunen (PS)
Kunnanhallituksen edustaja: Carola Juselius	
Esittelijä: Liikelaitosjohtaja	
Liikelaitosjohtaja	Matti Huttunen
Tekninen johtaja	Lari Sirén

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Tilastotiedot kertovat, että Suomen talous on alkanut supistua vuoden 2022 kolmannen neljänneksen aikana. Riski talouden ajautumisesta taantumaan on ilmeinen.

Talouden kasvun taittumista on ennustettu keväästä lähtien. Tähän saakka talous ei ole totellut ennustajia ja uutiset ovat yllättäneet kerta toisensa jälkeen. Tilauksia on virrannut ja tuotanto jatkanut kasvuaan. Kuluttajat ovat purkaneet säästöjään ja ostaneet etenkin palveluita. Avoimia työpaikkoja on ollut tarjolla ennätysmäärin ja työllisyys on noussut ennätyslukemiin.

Käänne oli kuitenkin vain ajan kysymys. Nopea inflaatio on leikannut kotitalouksien ostovoimaa. Korkojen nousu on nostanut lainanhoitokuluja. Kotitaloudet ovat odottaneet talouteen ankeita aikoja siitä lähtien, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Yritykset ovat odottaneet, että markkinat hiljenevät ja tuotannon kasvu hidastuu merkittävästi. Odotukset ovat käymässä toteen.

Euroopassa kasvun arvioidaan hidastuvan keskimäärin 0–½ prosentin haarukkaan vuonna 2023, mikä tarkoittaa, että tuotanto supistuu monissa maissa vuodenvaihteen molemmin puolin. Koska taloutemme kytkeytyy tiiviisti maailmantalouteen, käänne on väistämätön myös Suomessa.

Euroopassa ja Suomessa käänteen juurisyy on Venäjän hyökkäyksen kärjistämä pula energiasta ja energian poikkeuksellisen nopea kallistuminen. Se pitkittää ja voimistaa inflaatiota, joka alkoi tuotannon pullonkauloista vuonna 2021.

Kun kansalaiset ja yritykset odottavat inflaation pitkittyvän, inflaatiota alkaa ajaa energian hinnan nousun ohella tavaroiden ja palveluiden hintojen ja palkkojen nousu. Kireät työmarkkinat lisäävät hintakierteen riskiä.

Toimet energian tarjonnan kasvattamiseksi eivät ehdi tasapainottamaan energiamarkkinaa ja poistamaan hintakierteen riskiä lyhyellä aikavälillä. Siksi on vaikea nähdä polkua, joka ei johtaisi kasvun hidastumiseen Euroopassa ja Suomessa. Epävarmaa on vain, kuinka mittavaan.

Suomalaisen yhteiskunnan todellinen uhka ei kuitenkaan ole talouden ajautuminen hetkeksi taantumaan. Suomalaisen yhteiskunnan todellinen uhka on näköalattomuus ja näivettyminen. Suomen väestö ikääntyy. Hyvinvointipalvelujen kysyntä kasvaa, mutta tekijöiden määrä ei. Osaajista on kova pula hyvinvointipalveluissa ja laajasti talouden muillakin sektoreilla. Lisäksi talouden voimavarat liikkuvat pysähtyneemmiltä aloilta kasvaville aloille heikommin kuin esimerkiksi muissa Pohjoismaissa ja tuottavuus kasvaa näitä verrokkejamme hitaammin.

Valtiovarainministeriö arvioi, että näistä syistä Suomessa tuotanto ja tulot voivat kasvaa vuosittain 1–1½ prosentin vauhtia pidemmällä aikavälillä. Lisäksi on mahdollista, että sopeutuminen koronapandemiasta ja Venäjän hyökkäyksestä aiheutuneisiin muutoksiin taloudessa ja yhteiskunnassa on odotettua kivuliaampaa ja heikentää talouden kasvun edellytyksiä odotettua pidempään.

Julkisten hyvinvointipalvelujen kysynnän nopea ja talouden tulonmuodostuskyvyn hidas kasvu ovat ajaneet julkisen talouden rahoituksen krooniseen miljardiluokan epätasapainoon, joka ei ole oikenemassa. Korkojen nousu haastaa julkista taloudenpitoa entisestään. Julkisen talouden rahoituksen epätasapainoa ei ole mahdollista korjata ilman julkisiin menoihin ja tuloihin kohdistuvia suoria ja nopeavaikutteisia toimia. Lisäksi tarvitsemme korkeampaa työllisyyttä ja nopeampaa kasvua – ja nimenomaan tavalla, joka vahvistaa julkisen talouden rahoitusta pitkällä aikavälillä.

- Poikkeuksellisen nopea hintojen nousu hidastuu
- Euroalueen kasvu pysähtyy
- Vienti kasvaa, mutta Venäjän markkinoiden menetys näkyy varsinkin palveluissa
- Notkahduksesta huolimatta työllisyystilanne pysyy hyvänä
- Reaalitulojen lasku vähentää kulutusta
- Epävarmuus ja korkojen nousu vähentävät rakentamista
- Julkisyhteisöjen alijäämät pysyvät mittavina

	2020	2021	2022**	2023**	2024**	2025**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	238	251	274	283	293	304
Palvelut, määrän muutos, %	-3,1	3,5	2,3	0,3	1,2	1,0
Koko teollisuus, määrän muutos, %	-1,3	0,7	1,9	0,5	1,7	1,8
Työn tuottavuus, muutos, %	0,3	-0,0	0,4	0,7	1,0	1,1
Työlliset, muutos, %	-1,5	2,4	2,7	-0,5	0,3	0,4
Työllisyysaste, %	70,7	72,3	74,2	73,9	74,1	74,4
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	6,8	7,0	6,9	6,7
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,3	2,2	7,0	4,0	1,9	1,7
Ansiotasoindeksi, muutos, %	1,9	2,4	2,6	4,0	3,0	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	1,6	1,6	-6,2	-1,6	-1,0	-1,1
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	0,7	0,6	-2,2	-0,6	-0,4	-0,3
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,4	-0,5	0,3	2,9	2,9	2,8
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	-0,2	-0,1	1,7	2,9	3,1	3,4
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:hen, %	57,2	55,5	52,6	53,9	53,7	53,8
Veroaste, suhteessa BKT:hen, %	41,8	43,0	42,0	41,2	41,1	40,8
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-5,6	-2,7	-0,8	-2,3	-2,2	-2,7
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-5,5	-3,3	-1,8	-3,1	-2,9	-3,3
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	74,8	72,4	71,7	73,4	74,9	76,2
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	52,4	51,2	51,6	52,9	53,8	54,3

Lähteet: VM, Taloudellinen katsaus, Joulukuu 2022

Kuntatalous on vuoden 2022 jälkeen juuri ja juuri tasapainossa. Vanhan kuntatalouden viimeisenä vuonna investoinnit huomioiva rahoitusjäämä oli 300 miljoonaa euroa alijäämäinen. Ilman HKL:n yhtiöittämistä rahoitusjäämä olisi pudonnut vielä 500 miljoonaa euroa.

Vuoden 2022 ennakollinen tilinpäätösanalyysi osoittaa, että kuntien menot kasvoivat ripeästi, kuntien talous eriytyy vauhdilla ja hyvää tulosta selittävät lähinnä poikkeukselliset, kertaluonteiset tekijät.

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman suhteessa aikaisempiin kahteen vuoteen mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos nousi 1,3 miljardiin euroon hyvien verotulojen ja poikkeuserien vuoksi. Tilikauden tulosta ei kuitenkaan yksistään voi käyttää kuntatalouden tasapainon mittarina.

Vuoteen 2022 osui paljon kertaluonteisia tulosta parantavia tekijöitä. Kuntien myyntivoitot olivat poikkeuksellisen suuria, lähes 900 miljoonaa euroa, sillä monessa kunnassa myytiin sote-kiinteistöjä. Suuren huolen aiheuttaa menojen voimakas kasvu.

Kuntatalouden kulut kasvoivat vanhojen kuntien viimeisenä vuonna 2022 vauhdilla: 5 prosenttia. Kulukehitys todennäköisesti kasvaa vielä ennakkoarvioista, sillä luvut eivät vielä sisällä kaikkia sote-kuntayhtymien laskutuksia. Korona aiheutti viime vuonna yhä kustannuksia, mutta kunnat saivat niihin kompensaatioita.

Tilinpäätöksissä näkyy ripeä talouskasvu ja vuotta vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys. Nämä näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi viime vuonna peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia.

Kuntakentän taloudellinen eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Tilikauden tulos oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Vuosikatteet pysyivät yli 100 000 asukkaan kaupungeissa lähes ennallaan mutta heikkenivät

pienemmissä kunnissa. Taloudellinen tulos taottiin Etelä-Suomessa, kun taas Itä-Suomessa tulokset heikentyivät.

Kaikki Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset eivät välittyneet kuntatalouteen voimallisesti vielä 2022. Energiakustannukset nousivat 8 prosenttia, mutta nousupainetta jää vielä kuluvalle vuodelle. Yleinen korkotason nousu ei näy vielä kuntien korkokuluissa kuntien korkean suojausasteen vuoksi.

Lähde: Kuntaliiton tiedote 8.2.2023

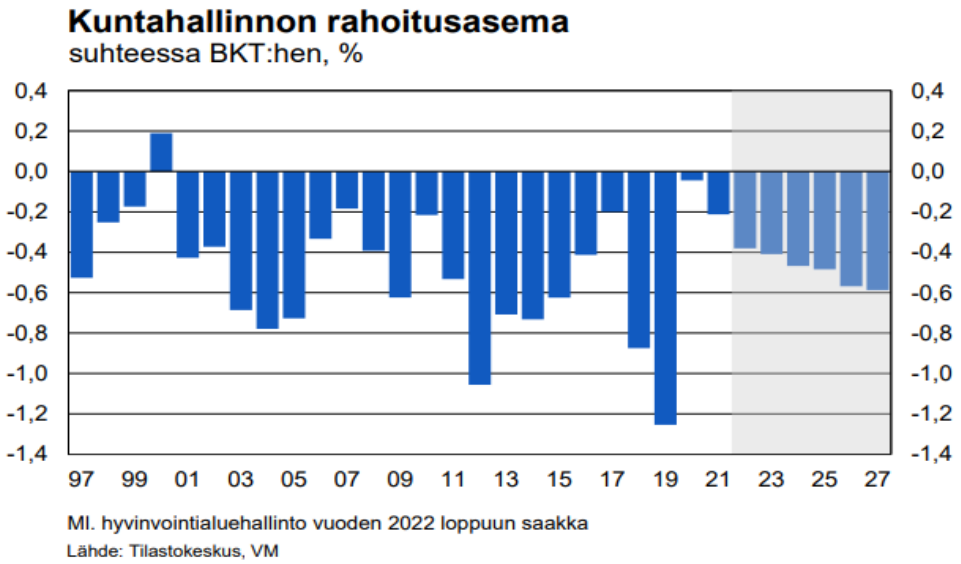

Lähde: VM, Taloudellinen katsaus, joulukuu 2022

Uudenmaan ja Helsingin seudun kehitys, KUUMA-seutu

Uudenmaan ELY-keskuksen kuntien alueella oli joulukuun lopussa 84 988 työtöntä työnhakijaa, mikä on -6 879 (-7,5 %) vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Uudellamaalla työttömien määrän lasku oli parempaa kuin maassa keskimäärin (-5,4 %). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 9,6 prosenttia, mikä on 0,8 prosenttiyksikköä edellisvuotta vähemmän. Osuus oli hiukan parempaa kuin maassa keskimäärin (9,9 %). Työttömien työnhakijoiden määrä väheni suhteellisesti eniten Lapinjärvellä (-18,6 %), Pukkilassa (-18,4 %) ja Keravalla (-17,4 %).

Pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut, mutta yli kaksi vuotta työttöminä olleita on enemmän, kuin vuoden 2021 joulukuussa. Joulukuun lopussa pitkäaikaistyöttömiä oli Uudellamaalla 33 916, mikä on -8 795 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin (-20,6 %).

Uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin Uudenmaan ELY-keskuksen kuntien alueella joulukuun aikana 22 431. Tämä on -23,4 % (6 864 työpaikkaa) vähemmän kuin edellisvuoden joulukuussa.

Helsingin seutukunnassa työttömiä työnhakijoita oli 7 % vähemmän kuin vuotta aikaisemmin ja avoimia työpaikkoja oli 18 % vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

KUUMA-kunnista eniten työttömiä oli joulukuussa 2022 Hyvinkäällä, 10,0 % ja vähiten Pornaisissa, 6,0 %. Sipoon työttömyysprosentti oli 6,5.

Lähde: Uudenmaan ELY-keskus

Suhdannebarometri/Uusimaa

- Suhdannetilanne heikkeni edelleen vuoden 2022 lopulla
- Tuotannon ja henkilökunnan määrä pysyy likimain ennallaan
- Heikko kysyntä on yhä yleisempi ongelma
- Suhdanneodotukset ovat vaisuja, saldoluku -30

Lähde: EK, Suhdannebarometri/Uusimaa, Tammikuu 2023

1.1.4 Sipoon kunnan toimintaympäristö ja talouden kehitys

Kunnan operatiivisessa ja juridisessa rakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuoden 2022 aikana.

	2019	2020	2021	2022	2021-2022, %
Väestö	21 170	21 687	22 190	22 313	0,55 %
Kuntien välinen nettomuutto*	443	450	440	33	-92,50 %
Nettomaahanmuutto*	78	58	43	31	-27,91 %
Syntyneitä*	163	180	211	197	-6,64 %
Kuolleita*	138	169	190	185	-2,63 %
Työttömyysaste . %	6,1	10,6	7,5	6,5	-13,33 %
Työttömien määrä Sipoossa	641	1139	821	741	-9,74 %
Alle 25 v työttömien määrä	93	135	101	71	-29,70 %
Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömät	214	329	408	286	-29,90 %
Avoimet työpaikat	69	105	209	65	-68,90 %
Työvoiman määrä, henkilöä	10 434	10 720	10 988	11 390	3,66 %

Myönnetyt rakennusluvat	179	204	227	167	35,93 %
Vastaavien asuntojen lukumäärä	414	275	317	312	1,60 %
Toimenpideluvat	67	54	42	51	-17,65 %

Väestön kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Sipoon väkiluku oli 22 313 henkilöä vuoden 2022 lopussa. Väestö kasvoi vuoden 2022 aikana 123 henkilöllä (0,5 %). Tämä on pienin väestönlisäys moneen vuoteen.

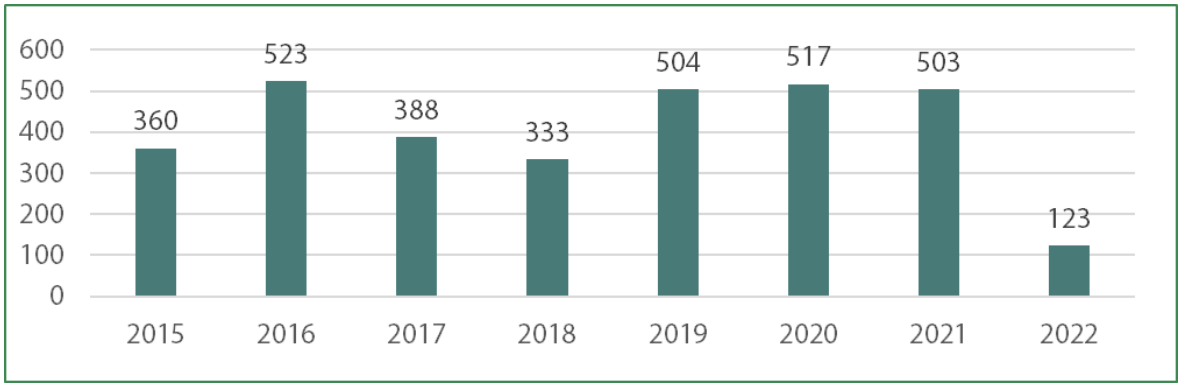

Työttömyys

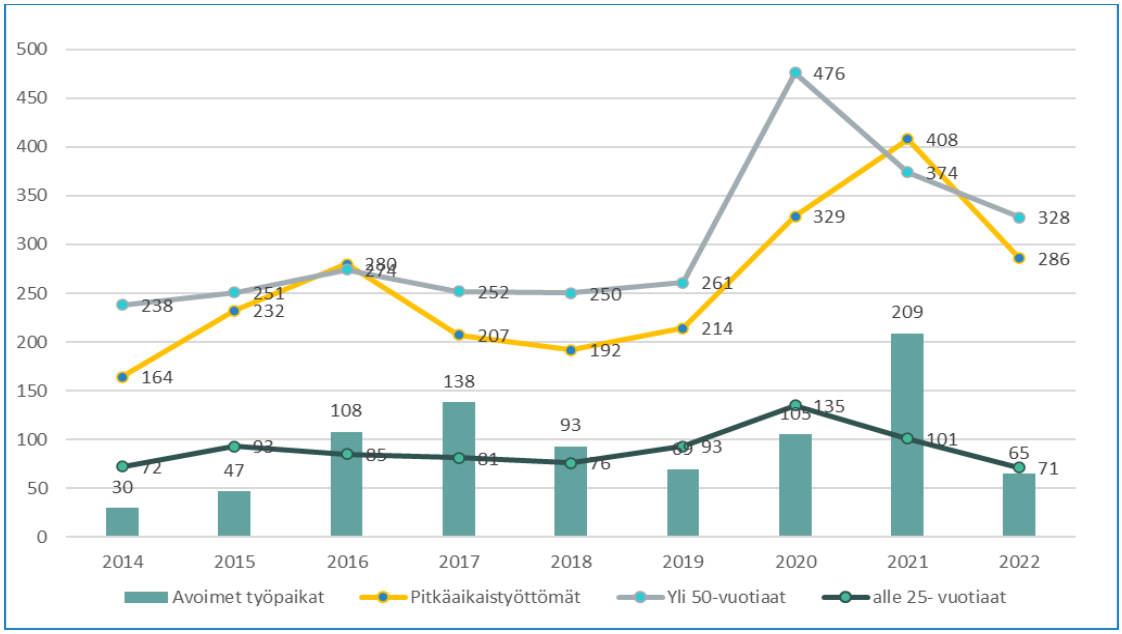

Valmistuneet asunnot

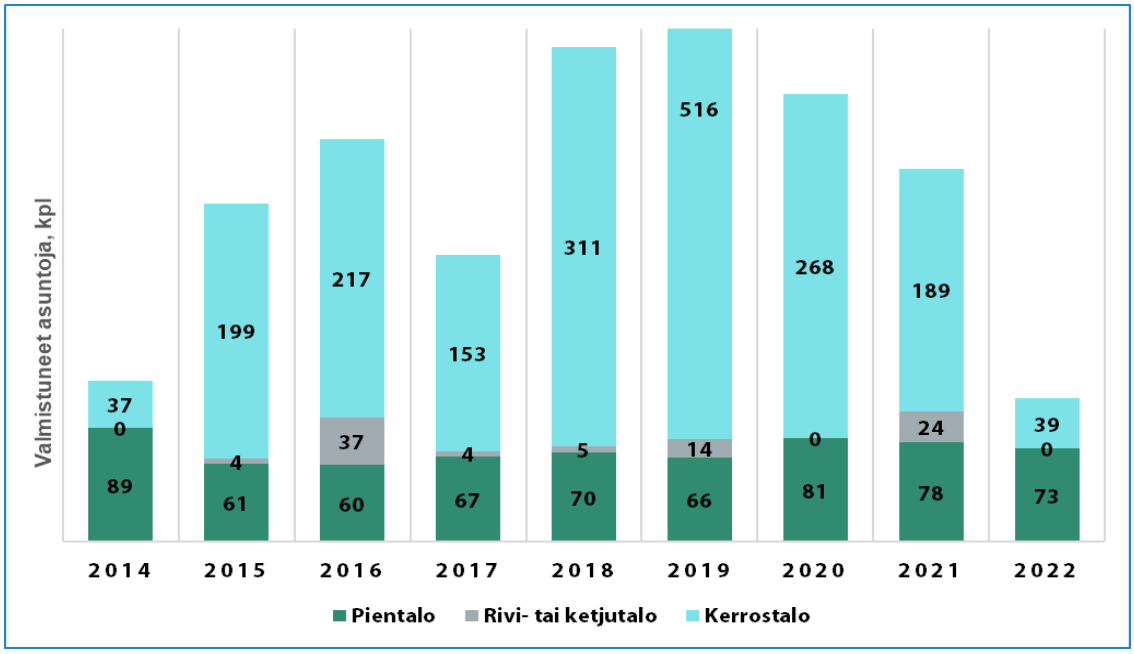

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset

Vuoden 2022 loppuun mennessä Sipoossa oli aloittanut yhteensä 178 uutta yritystä. Vastaavasti yhteensä 67 sipoolaisyritystä oli lopettanut toimintansa. Kunnan koko yrityskanta oli 1 955 vuoden 2022 lopussa.

Lähde: Tilastokeskus

Verorahoitus, M€ 2018–2022

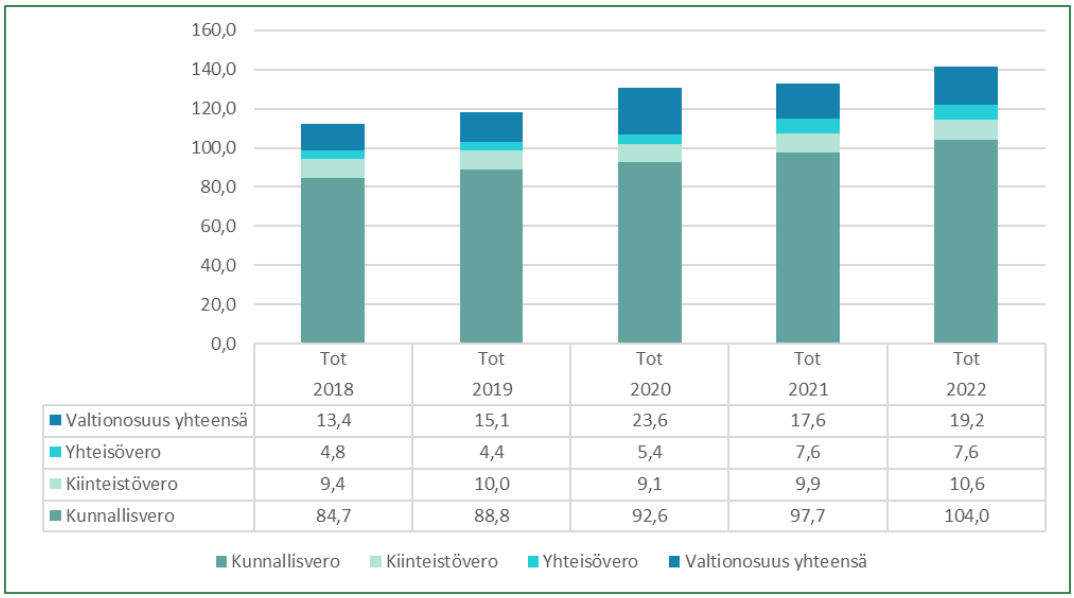

	Tot 2018	Tot 2019	Tot 2020	Tot 2021	Tot 2022
Valtionosuus yhteensä	13,4	15,1	23,6	17,6	19,2
Yhteisövero	4,8	4,4	5,4	7,6	7,6
Kiinteistövero	9,4	10,0	9,1	9,9	10,6
Kunnallisvero	84,7	88,8	92,6	97,7	104,0

Vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot, M€ 2014–2022

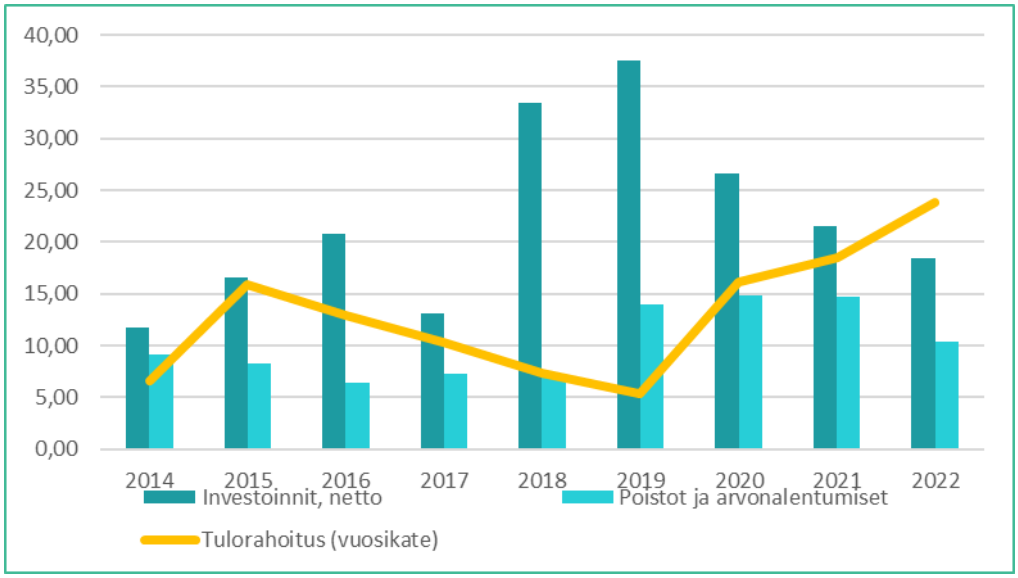

Lainakannan kehitys 2018–2022

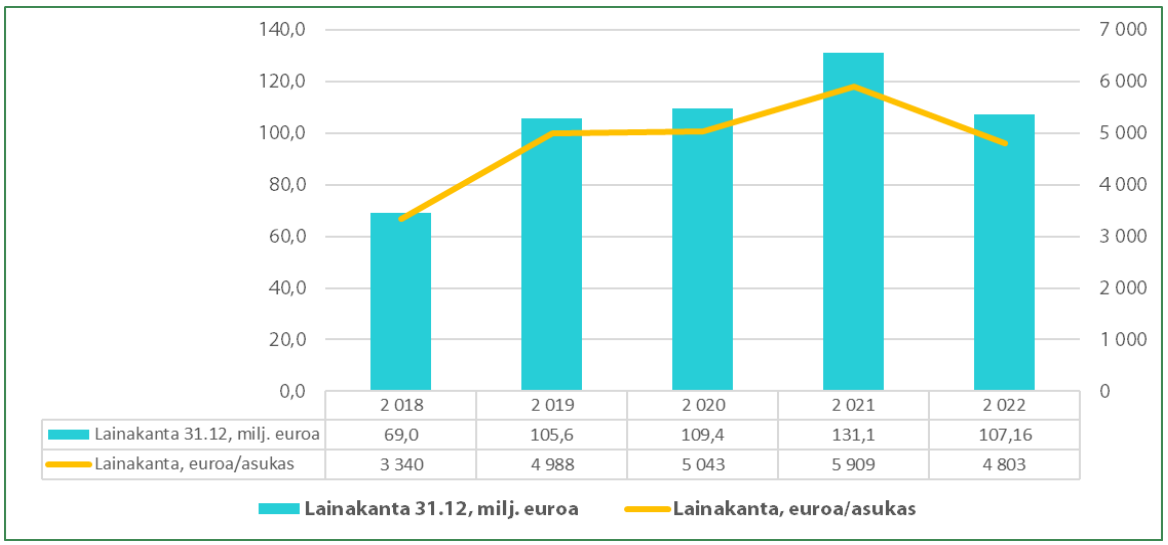

	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022
Lainakanta 31.12, milj. euroa	69,0	105,6	109,4	131,1	107,16
Lainakanta, euroa/asukas	3 340	4 988	5 043	5 909	4 803

Kunnan talous vuonna 2022

Vuoden 2022 tilinpäätöksen käyttötalouden (kunta ilman Sipoon Vettä) toimintakate alitti muutetun talousarvion 6,1 M€:lla. Toimintakulut alittuivat 2,2 M€ ja toimintatuotot ylittyivät 3,9 M€.

Kunnanhallituksen toimintakate toteutui 3,2 M€ budjetoitua parempana, mikä aiheutui muiden toimintatuottojen ylittymisestä ja lähinnä palveluiden ostoihin tarkoitettujen määrärahojen alittumisesta.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan toimintatuotot ylittyivät 2,2 M€ ja kulut ylittyivät 0,4 M€, toimintakatteen alittuessa 1,8 M€ (97,2 %). Toimintakatteen merkittävään alittumiseen vaikutti kunnan valtiolta saama korona-avustus.

Sivistysvaliokunnan vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan sivistysvaliokunnan toimintakate on toteutunut 99,4 %:sti. Toimintatuottojen toteuma oli 117,8 % ja toimintakulujen toteuma 100,7 %. Opetushallitus myönsi koulutuspalveluille koronapandemian johdosta suuret valtionavustukset. Lisäksi Sipoon kunta sai odotettua suuremmat kotikuntakorvaukset.

Tekniikka- ja ympäristövaliokunnan toimintakate jäi 0,8 M€ alle budjetoidun. Menojen arvioitua pienempään määrään ovat johtaneet mm. rekrytointiviiveestä ja työvoiman saatavuudesta johtuva henkilöstövaje sekä kuntatalouden sopeutusohjelman määrätietoinen toimeenpano.

Kunnan toimintakulut kasvoivat yhteensä 3,2 M€ eli 1,9 prosenttia edellisvuodesta. Henkilöstökulut kasvoivat 1,6 prosenttia ja olivat 60,4 M€. Palveluiden ostojen kasvu edellisvuodesta oli 2,6 M€ eli 3,7 prosenttia. Muut toimintakulut vähenivät 0,5 prosenttia edellisvuodesta.

Kunnan verorahoitus yhteensä toteutui 0,7 M€ budjetoitua parempana. Verotuloja kertyi 122,2 M€, mikä on 7,1 M€ enemmän kuin edellisvuonna. Valtionosuuksia kunta sai 19,2 M€, mikä on lähes 1,5M€ enemmän kuin edellisvuonna.

Maanmyynnistä saadut myyntivoitot olivat yhteensä 13,7 M€ vuonna 2022. Vuonna 2021 maanmyyntivoitot olivat 5,9 M€.

Tilikauden 2022 vuosikate (ml. Sipoon Vesi) oli 23,4 M€. ja tilikauden tulos 13,2 M€. Poistoero- ja varausten muutoskirjausten jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 14,9 M€.

Vuosikate kattoi suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset, joten kunnan talous oli tasapainossa vuonna 2022. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 9,76 M€ ja alaskirjaukset 0,58 M€.

Kunnan velkamäärä pieneni vuoden 2022 aikana ja lainamäärä vuoden lopussa oli 107,16 M€, mikä on 23,9 M€ vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Lainakannasta 6 M€ oli lyhytaikaisia kuntatodistusluottoja. Asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden lopussa 4 805 euroa.

1.1.5 Kunnan henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne

Sipoon kunnan palveluksessa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 1 265 henkilöä. Työntekijöistä oli vakituisia 989 ja määräaikaisia 276. Vakituisia oli 16 vähemmän ja määräaikaisia 25 vähemmän kuin vuoden 2021 lopussa.

Vakinaisen henkilöstön osuus koko henkilöstömäärästä on 78 %. Määräaikaisen henkilöstön osuus oli 22 % mikä on hieman vähemmän kuin kunta-alalla keskimäärin. Sipoossa on kiinnitetty erityistä huomiota määräaikaisten palvelussuhteiden käyttöön ja tavoitteena on ollut alentaa määräaikaisen henkilöstön osuutta lähemmäksi kunta-alan keskiarvoa. Tavoite on viime vuosina täyttynyt siitä huolimatta, että Covid19 aiheuttamien sairaspoissaolojen vuoksi on palkattu normaalia enemmän sijaisia ja muuta tilapäistä työvoimaa.

Suhteessa koko osaston henkilöstöön määräaikaisia on eniten Kehitys- ja kaavoituskeskuksessa ja Sivistysosastolla. Koulutuspalveluissa toiminta ei yleensä kestä useamman päivän poissaoloa ilman sijaisen palkkaamista. Varhaiskasvatuksessa on lisäksi lakisääteinen henkilöstömitoitus. Määräaikaisen henkilöstön lukumäärään vaikuttavat myös mm. pitkien sijaisia vaativien perhe-, virka- ja työvapaiden määrä. Kehitys- ja kaavoituskeskuksessa määräaikaisten palvelussuhteiden huomattava suuri osuus (35 %) liittyy työllisyysyksikön toimintaan. Työllistämistoimenpiteenä palkattavat työntekijät ovat pääasiassa määräaikaisissa työsuhteissa.

Kunnan henkilöstömäärässä ei ole tapahtunut suuria muutoksia viime vuosien aikana. Henkilöstömäärältään selvästi suurin osasto oli edelleen Sivistysosasto, jonka palveluksessa oli 55 % koko kunnan henkilöstöstä. Palvelussuhteiden lukumäärä on muuttunut eniten Sosiaali- ja terveysosastolla (-29). Tähän on vaikuttanut muun muassa se, että sosiaali- ja terveysosastolla on aiempaa enemmän käytetty vuokratyövoimaa kattamaan lyhytaikaiset työvoimatarpeet.

Myöskään henkilöstön sukupuoli- tai ikäjakautumassa ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Henkilöstöstä oli vuonna 2022 82,8 % naisia ja 17,2 % miehiä. Jos tarkastellaan vain vakinaista henkilöstöä, oli naisten osuus hieman suurempi, 84,4. Kunnan vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 47,4 vuotta. Sipoon kunnan sukupuolijakauma tai ikärakenne ei poikkea kunta-alan keskiarvoista.

Henkilöstömäärän kehitys 2017–2022:

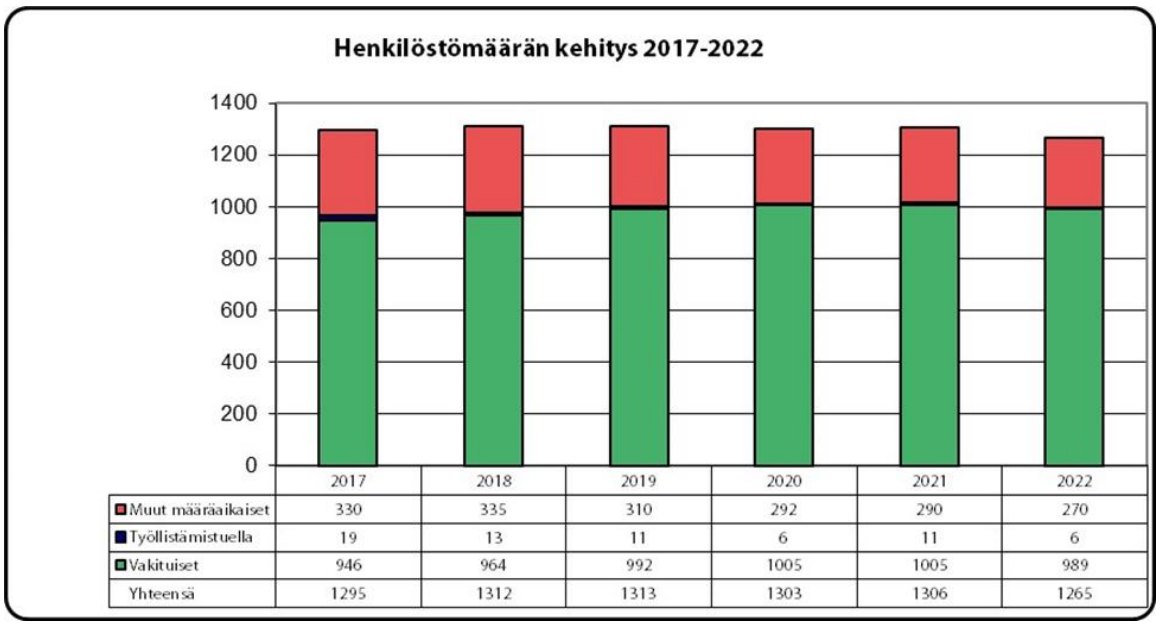

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muut määräaikaiset	330	335	310	292	290	270
Työllistämistuella	19	13	11	6	11	6
Vakituiset	946	964	992	1005	1005	989
Yhteensä	1295	1312	1313	1303	1306	1265

Kokonaisina henkilötyövuosina ilmaistuna kunnan henkilöstöresurssin käyttö vastasi yhteensä 1 195,2 henkilötyövuotta, mikä oli 1,1 vähemmän kuin vuoden 2021 toteuma ja 3,8 vähemmän kuin mihin oli vuoden 2022 talousarviossa ennakoitu. Osastojen kesken voidaan toteutumassa havaita vähäisiä poikkeamia henkilöstösuunnitelmaan nähden, mutta työvoiman käyttö on kokonaisuutena tarkasteltuna ollut suunnitelman mukaista.

Henkilötyövuosi kuvaa henkilöstön työpanosta kokoaikaiseksi työpanokseksi muutettuna. Henkilötyövuosia laskettaessa huomioidaan siis ainoastaan palkalliset palveluksessa olopäivät, osa-aikaisen henkilöstön työpanos huomioidaan osa-aikaprosentin mukaan.

Henkilöstöresurssin käyttö kokonaisina henkilötyövuosina (HTV):

HTV 2021-2022

	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kehitys- ja kaavoituskesk.	**32,4**	**33**	**34,5**
Talous-ja hallintokeskus & kj	**53,6**	**56**	**52,9**
Sosiaali- ja terveysosasto	**346,3**	**351**	**337,5**
Sote/hallinto ja talous	12,5	13	13,0
Työikäisten palvelut	120,0	117	128,3
Ikääntyneiden palvelut	130,1	136	116,1
Lnp palvelut	51,1	51	48,8
Ruokahuolto	32,5	34	31,3
Sivistysosasto	**638,7**	**631**	**648,0**
Sivistys/hallintopalvelut	5,3	5	5,7
Varhaiskasvatuspalvelut	216,3	215	220,6
Koulutuspalvelut	358,3	360	367,5
Kultturi- ja vapaa-aikapalvelut	58,8	51	54,3
Tekniikka- ja ympäristöosast	**117,4**	**118**	**112,5**
Rakennusvalvonta	13,1	13	10,6
Ympäristövalvonta	6,2	7	5,9
Kehittäminen ja tuki	12,9	13	12,6
Katu- ja viheralueet	17,5	17	18,5
Toimitilat	67,8	68	65,0
Sipoon vesi	**7,9**	**10**	**9,8**
Yhteensä	**1196,3**	**1199**	**1195,2**

Henkilöstön vaihtuvuus ja poissaolot

Sipoon kunnan työntekijöistä jäi vuonna 2022 jäi 30 henkilöä vanhuuseläkkeelle. Vanhuuseläkkeelle jäätiin keskimäärin 64,5 vuoden ikäisenä. Eläkkeelle jäi 17 henkilöä enemmän, kuin vuotta aikaisemmin ja osa tästä kasvusta selittyy eläkeindeksin korotuksella tammikuussa 2023. Ennenaikaisten eläkkeiden osuus on vakiintunut verraten alhaiselle tasolle, mikä on tuonut merkittäviä säästöjä Sipoon kunnan eläkemenoihin. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisen ajankohtaa on pystytty siirtämään osakuntoutustuki- ja osa työkyvyttömyyseläkkeiden avulla. Kokonaan työkyvyttömyyseläkkeille jäi 2 henkilöä.

Rekrytointimäärät jatkoivat kasvuaan edellisvuodesta. Vuonna 2022 Sipoon kunta julkaisi Kuntarekry -työnhakuportaalissa yhteensä 388 työpaikkaa. Rekrytointien määrä on kasvanut peräti 66 % kahdessa vuodessa. Hakijoiden määrä oli vuonna 2022 yht. 1 626 ja hakijoita oli keskimäärin neljä jokaista julkaistua paikkaa kohden.

Rekrytointitarpeesta suurin osa syntyy henkilöstön vaihtuvuuden kautta sekä pienempi osa eläkepoistuman kautta. Vaihtuvuutta kuvaa esimerkiksi, että vuonna 2022 solmittiin yhteensä 171 uutta vakituista virka-/työsuhdetta. Näistä olivat 130 ovat henkilöitä, jotka eivät ole työskennelleet määräaikaisina ennen vakinaistumista. 145 työntekijää päätti vaihtaa työnantajaa vuoden aikana. Kunnan nopea kasvu ja siitä seuraava palveluiden kysyntä lisää myös rekrytointipaineita. Kilpailu työvoimasta on kiristynyt ja entistä useammalla alalla on vaikeuksia rekrytoida uusia työntekijöitä. Työmarkkinoilla on liian vähän hakijoita esim. varhaiskasvatuksen, sairaanhoidon, sosiaalialan, erityisopetuksen ja teknisen alan avoimiin tehtäviin. Erityisen vaikeata on ollut löytää riittävästi sijaisia sosiaali- ja terveydenhoitoon. Rekrytointihaasteissa osa vakinaisista viroista ja toimista jää täyttämättä ja hoidetaan määräaikaisin järjestelyin, kunnes tehtävä avataan uudelleen julkiseen hakuun.

Sairaspoissaolojen kehitys on kunnassa ollut epäsuotuisa. Sairauden takia menetettiin yhteensä 25 232 kalenteripäivää. Luku on 3 894 suurempi kuin vuonna 2021. Sairaspoissaolojen kasvu on valtakunnallisesti tunnistettu eikä Sipoon kehitys siten ole poikkeuksellista. Kasvu on käytännössä kokonaan kohdistunut 1–

7 vrk kestäviin poissaoloihin ja tärkein poissaolojen kasvuun vaikuttava tekijä on ollut Covid-19. Epidemia on selvästi aiempia vuosia enemmän aiheuttanut poissaoloja henkilöstön keskuudessa. Tautimuoto on kuitenkin useimmissa tapauksissa ollut lievä, mikä näkyy lyhyiden poissaolojen suurempana esiintyvyytenä.

Kunnan kokonaishenkilöstömenot sivukuluineen olivat vuonna 2022 yhteensä 60 984 769 euroa. Kokonaishenkilöstömenojen kasvu oli 1,8 %. Kunta-alan palkkoja korotettiin vuoden aikana kahdella yleiskorotuksella 1.6.2022 ja 1.10.2022.

Henkilöstön määrää ja rakennetta sekä henkilöstöhallinnon toimintaa kuvataan lähemmin tilinpäätöksen liitteenä olevassa henkilöstöraportissa. Henkilöstöraporttia on käsitelty kunnan yhteistoimintaelimessä 9.3.2023.

1.1.6 Ympäristö

Kunnan kestävän kehityksen työtä tehdään poikkihallinnollisesti. Päävastuu kestävän kehityksen kokonaisuuden koordinoinnista, ja sen kehittämisestä on ollut tekniikka- ja ympäristöosaston kehittäminen ja tuki -yksiköllä. Kestävän kehityksen teemat olivat keskeisesti mukana useissa toimialan koordinoimissa energiatehokkuus- ja kehittämishankkeissa vuoden 2022 aikana. Kestävän kehityksen edistämistä jatketaan päämäärätietoisesti myös seuraavien vuosien aikana.

Kestävän kehityksen ja ympäristönäkökulmat on huomioitu osana koko yhdyskuntakehittämisen ja -rakentamisen prosessia. Kaavoituksessa kestävä kehitys ja energiatehokkuus huomioidaan kokonaisvaltaisesti kaavoitustyössä mm. yleisten alueiden, asuinalueiden ja ihmisten kulkureittejä sekä julkisen liikenteen yhteyksiä suunnitellessa. Lisäksi liikenteen yleiseen sujuvuuteen ja liikenneverkon toimivuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Puistojen ja viheralueiden merkitys ympäristönsuunnittelussa tiedostetaan, ja viheralueita pidetään tärkeänä osana sekä ihmisten hyvinvointia että kestävää ympäristönkäyttöä.

Kerava–Nikkilä-radan (KeNi-rata) henkilöjunaliikenteen aloituksella on keskeinen rooli ilmastoystävällisten ja vähäpäästöisten liikennemuotojen kehittämisessä. Valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen MAL-sopimuksen mukaisesti seutu on sitoutunut edistämään Kerava–Nikkilän-radan avaamista henkilöjunaliikenteelle, mikäli asukasmäärä rataosuuden varrella kasvaa riittävästi. Sipoon kunta, Keravan kaupunki ja Väylävirasto ovat yhteistyössä laatineet vuoden 2022 aikana Kerava-Nikkilä-rataa koskevat alueselvitykset, joiden avulla on saatu lisätietoa radan vaikutuksista lähiympäristöön sekä laajemmin alueellisesti.

Tehdyn mallinnuksen mukaan KeNi-radan käyttöönotto pienentää vuosittaisia hiilidioksidipäästöjä noin 500 tonnia, ja hanke on käytännössä Sipoon merkittävin ja ainoa mahdollisuus saavuttaa kunnalle asetetut MAL-tavoitteet.

Tekniikka- ja ympäristöosaston linjauksen mukaisesti energiatehokkuus ja uusiutuvan energian käyttö on huomioitu kaikissa kiinteistöjen uudishankkeissa ja peruskorjattavissa kiinteistöissä vuodesta 2015 alkaen. Kiinteistöjen energiatehokkuushankkeille oli vuonna 2022 varattu talousarviossa 300 000 euroa. Tällä on saatu tehostettu kiinteistöjen energiatehokkuutta ja energiaratkaisuja kestävämmiksi sekä energiaa säästävämmiksi.

Vuosi 2022 oli energiamarkkinoiden kehityksen osalta poikkeuksellinen toimintaympäristössä tapahtuneiden maailmantilanteen muutosten myötä. Tekniikka- ja ympäristöosasto käynnisti alkusyksystä 2022 uusia energiansäästöratkaisuja tarkastelevan Sipoon kunnan energiaohjelman 2023–2025 valmistelun. Osaltaan tällä reagoitiin maailmanlaajuiseen epävarmuuteen energiamarkkinanoilla. Sipoon kunnan energiaohjelma 2023–2025 hyväksyttiin kunnanhallituksen kokouksessa 19.12.202 § 391. Ohjelmassa on esitetty kunnan nykyisiä energiansäästöratkaisuja täydentäviä toimenpiteitä. Toimenpiteillä tavoitellaan viiden prosentin vähennystä kunnan energiankulutukseen tarkasteluajankohtana. Sipoon kunnan energiaohjelma 2023–2025 linjattuja energiansäästötoimia on tarkoitus toteuttaa vuoden 2023 alusta alkaen.

Hulevesien käsittely ja johtaminen uusilla asemakaava-alueilla on huomioitu jo alueen rakentumisen alkuvaiheessa. Hulevesien imeytys- ja viivytysrakenteet voivat toimia myös ympäristön elävöittämisen keinoina.

Sipoon kunta on tehnyt töitä vesiluonnon suojelun ja vesistöjen kuormituksen vähentämisen eteen.

Vesiluonnon suojeluun on tähdätty viime vuosina useilla toimenpiteillä. Sipoon kunta on mukana Uudenmaan ELY:n vetämässä Sipoonjoen luonnon monimuotoisuutta parantavassa HELMI-elinympäristöohjelmassa sekä Maa- ja metsätalousministeriön NOUSU-ohjelmassa, joka tähtää vaelluskalakantojen elvyttämiseen.

Osana NOUSU-hanketta tullaan kehittämään Sipoonjoella olevan Brobölen patoa. Sipoonjoen tulvasuojelun ja vaellusyhteyden parantamiseen tähtäävä saneeraushanke otti keväällä 2022 askeleen eteenpäin, kun tekninen valiokunta hyväksyi kokouksessaan 29.3.2022 § 31 yksimielisesti Brobölen padon kohdalla sijaitsevan nykyisen vaelluskalojen ohitusuoman korjaamisen ja koskialueen kunnostamisen. Hankkeen toteutusaikataulu tarkentuu keväällä 2023 suunnittelutyön ja lupaprosessien edetessä.

Vuonna 2022 saatiin päätökseen kesäkuussa 2021 käynnistynyt ympäristöministeriön rahoittama katu- ja vihertyömaiden päästöttömyyttä tavoitteleva kehittämishanke. Hankkeessa määriteltiin Sipoon kunnan katu- ja viherrakentamisen ja -ylläpidon hankintaprosesseissa asteittain käyttöön otettavat hankintakriteerit, joilla edetään tulevien vuosien aikana vaiheittain kohti työmaiden päästöttömyyttä ja kierrätysmateriaalien tehokkaampaa hyötykäyttöä. Hankkeen tuloksia tullaan hyödyntämään seuraavien vuosien aikana soveltuvissa katu- ja viheralueet -yksikön urakkakilpailutuksissa

Vuoden 2022 aikana myös kartoitettiin konsulttiselvityksen avulla kunnan sähköautojen latauspisteinfrastruktuurin kehittämistarpeita ja -vaihtoehtoja. Nämä esiteltiin teknisessä valiokunnassa 7.6.2022 § 88. Teknisen valiokunnan päätöksen mukaisesti latauspisteitä rakennutetaan kunnan kiinteistöjen yhteyteen seuraavien vuosien aikana ensisijaisesti kunnan työntekijöiden ja kunnan omassa toiminnassa käytettävän ajoneuvokaluston tarpeiden mukaan. Ensimmäisten Sinisen hallin, Susikujan varikon ja Kuntalan yhteyteen toteutettavien latauspisteiden arvioidaan olevan käytössä kevään 2023 aikana.

Kestävän kehityksen edistäminen vaatii osaprosessien sijaan kunnan kokonaisuuden huomioimista. Tällöin myös kunnan sisäinen ja ulkoinen viestintä sekä yhteistyö naapurikuntien, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa nousevat erityiseen rooliin. Kunta onkin liittynyt syksyllä 2022 kampanjakumppaniksi valtionhallinnon yhteiseen ”Astetta alemmas” -energiansäästökampanjaan, joka tarjoaa konkreettisia vinkkejä energiansäästöön ja sähkön kulutushuippujen leikkaamiseen kotona, työssä ja liikenteessä. Sipoon kunta on myös aktiivisesti mukana mm. KUUMA-kuntien ilmastoryhmän ja Uudenmaan liiton ympäristö-, ilmasto- ja kiertotalousryhmän toiminnassa.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunta on omalta osaltaan huolehtinut korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sipoon kunnan käyttötalouden menot tulevat laskemaan vuonna 2023 merkittävästi kun sosiaali- ja terveystoimen kustannukset siirtyivät hyvinvointialueelle. Hyvinvointialueiden rahoitus toteutetaan kuntien verotuloja ja valtionosuuksia leikkaamalla. Kuntaveroista leikataan 12,64 %-yksikköä hyvinvointialueen rahoitukseen. Sipoon kunnan kohdalla tämä tarkoittaa kuntaveron 19,25 %:n leikkautumista 6,61 %:iin vuodesta 2023 lukien.

Rahoituslaskelmat päivitetään seuraavan kerran keväällä 2023, kun vuoden 2022 tilinpäätösarvioiden mukainen tieto sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen nettokustannuksista on käytettävissä.

Kuntien laskelmat tarkistetaan lopullisiksi vuoden 2023 aikana. Tuolloin laskelmaan päivitetään vuoden 2022 tilinpäätösten mukaiset tiedot siirtyvistä kustannuksista ja tuotoista. Jälkikäteistarkistuksesta aiheutuva valtionosuuden lisäys tai vähennys huomioidaan kuntien valtionosuudessa vuodesta 2024 eteenpäin.

Viimeistään vuoden 2024 aikana alkavat sote-uudistuksen todelliset talousvaikutukset tulla esille niin verotuksen kuin valtionosuuksienkin osalta, ja kunnat näkevät oman taloustilanteensa uudistuksen jäljiltä. Myös uudistuksen muutoskustannusten todellinen hintalappu on silloin selviämässä.

Tulorahoituksen riittävyys Sipoon jäljelle jäävien kustannusten kattamiseen tulee uudelleen arvioitavaksi tuottavuusohjelman ja vuosien 2024–2026 kehyksen laadinnan yhteydessä keväällä 2023.

TE-palvelut siirtyvät kunnille vuoden 2025 alussa (TE-palvelut 2024 -uudistus). Uudistuksen valmistelu on Itä-Uudellamaalla aloitettu.

Taloussuunnitelman 2023–2025 mukaan Sipoon talous painuisi negatiiviseksi vuonna 2025, jolloin tilikauden tulos olisi noin 1,2 M€ negatiivinen.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat:

Valtuusto päätti 15.2.2023 antaa Kerava-Sipoo Liikuntahallit Oy:lle omavelkaisen takauksen otettavaan lainaan lainapääomaltaan enintään 17 000 000,00 euroa. Takaus kattaa Sipoon omistusosuutta vastaavan osuuden lainan pääomasta ja vastaavasti sen ohella korot, viivästyskorot sekä mahdolliset muut kulut.

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 13.3.2023 esittää valtuustolle kunnan hallintosäännön päivittämistä, jossa keskeinen muutos on sote-uudistuksen jälkeisen kunnan uusi organisaatio.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävä epävarmuustekijä on sote-uudistuksen vaikutus jäljelle jäävän kunnan, Huomisen kunnan talouteen. Alustavien laskelmien mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus heikentää Sipoon talouden tasapainoa ja lisää siten sopeutustarvetta kunnalle jäävissä toiminnoissa (Inspira Oy:n selvitys 29.11.2021). Valtio on budjetoinut vuoden 2023 sote- ja pelastusmenoihin noin 22,5 miljardia, mutta suurimmillaan tarve saattaisi hyvinvointialueiden omien arvioiden mukaan olla jopa 1,5 miljardia euroa enemmän eli 24 miljardia euroa (YIe 5.9.2022). Hyvinvointialueiden rahoitusmallissa ei näyttäisi olevan tässä vaiheessa mekanismeja tai kannustimia, joilla kustannuskehitystä hillitään, palveluiden laadullisuutta parannetaan tai palveluiden tuottavuutta pyritään nostamaan, jolloin sote-sektorin kasvava rahoitustarve 2020-luvun aikana tarkoittaa valtion menotaakan kasvua tulevina vuosina. Kun otetaan huomioon valtiontalouden jatkuva alijäämäisyys ja velkaantuminen, *on riskinä, että kuntien valtionosuuksien leikkaamiseen esimerkiksi niiden indeksikorotuksia pienentämällä kohdistuu paineita.* Tällainen kehitys on jopa todennäköistä.

Kun taloudellinen kasvu hidastuu, erityisenä riskinä on kunnan käyttötalouden kustannusten kasvu suhteessa tulopohjaan ja investointiohjelmasta aiheutuvan velkaantumisen tuomiin kustannuksiin. Melko korkeana pysyvästä investointitasosta johtuen *kunta velkaantuu.* Korkojen nousu lisää omalta osaltaan kunnan kustannuksia. Poistojen kasvu vaikeuttaa talouden tasapainotilan saavuttamista tuloslaskelman näkökulmasta.

Maailmantalouden näkymät ovat synkät Venäjän hyökkäyssodan ja Euroopan energiakriisin jatkuessa. Myös inflaatio jatkuu nopeana, joskin hieman hidastuneena Euroopassa.

1.2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäinen valvonta on osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää. Sisäisen valvonnan toimijat ja vastuut on kuvattu Sipoon kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa. Päätösvalta on tarkemmin kuvattu hallintosäännössä, osastojen toimintasäännöissä sekä kunnanhallituksen ja valiokuntien päätöksissä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuus rakentuu hallinnon järjestämisestä, selkeistä johtamisvastuista, valvontatoimenpiteistä, raportoinnista, seurannasta ja arvioinnista. Tavoitteena on

jatkuva, vuosittain kehittyvä prosessi toimintatapojen edistämiseksi. Asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä tulisi arvioida säännöllisesti.

Sipoon kunnanvaltuusto 24.4.2017 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja kunnanhallitus on 24.8.2020 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Myös kunnan hallintosäännössä on määräykset (luku 11) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävistä.

Kunnanjohtaja, johtavat viranhaltijat ja tulosalueiden ja yksiköiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön sekä säännöllisestä raportoinnista hallitukselle ja valiokunnille.

Kunnanhallituksen selonteko perustuu osastoilla käsiteltyyn kyselylomakkeeseen, jossa tilivelvolliset ovat antaneet arviot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta. Kyselylomakkeella pyydettiin arvioimaan seuraavia sisäisen valvonnan osa-alueita:

- Hallinto ja johtaminen
- Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta
- Valvontatoimenpiteet
- Tieto ja viestintä
- Seuranta.

Pisteytys: 1=heikosti, 2=kohtuullisesti, 3=melko hyvin ja 4=hyvin.

Osastojen arvioiden mukaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutuu melko hyvin (pistemäärä 3,33).

Hallinto ja johtaminen

Toimintaa ohjaavat säännöt, määräykset, ohjeet ja päätökset ovat pääosin ajan tasalla. Ohjeistuksia tulee kuitenkin säännöllisesti päivittää. Lisäksi tarvitaan henkilöstön lisäperehdytystä. Hallintosäännön viimeisimmät muutokset hyväksyttiin valtuustossa 12.12.2022. Päivitetty konserniohje hyväksyttiin kunnanhallituksessa 7.11.2022. Eri viran- ja toimenhaltijoiden päätösvaltuudet on määritelty hallintosäännössä. Päätökset tehdään Dynasty-asianhallintaohjelmistossa.

Tilikauden aikana ei ole ilmennyt tapahtumia, joissa toimielimet tai osastot olisivat jättäneet noudattamatta merkittävällä tavalla tai tarkoituksellisesti kunnan sääntöjä ja ohjeita (mm. hallintosääntö, kunnanhallituksen ja lautakuntien toimintasäännöt, sisäisen valvonnan ohje sekä kunnanhallituksen antamat ohjeet).

Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

BDO Oy:n toteuttamassa riskikartoitusraportissa (4.1.2021) todettujen keskeisten riskien seuranta tehtiin johtoryhmän jäsenten toimesta syyskuussa 2022.

Valvontatoimenpiteet

Tulosalueilla ei ole tunnistettu merkittäviä puutteita kontrolleissa, suojauksissa tai sopimusten hallinnassa. Sopimusten hallinnan osalta voidaan kuitenkin todeta, että sopimushallinnan tiedot eivät vielä kaikilta osin ole Dynasty-järjestelmässä.

Tieto ja viestintä

Valtuuston talousarviossa asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettamisen valvonta kuuluu toimielinten tilivelvollisten viranhaltijoiden vastuulle. Valiokuntia on ohjeistettu talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa reagoimaan ennakoivasti mahdollisiin poikkeamiin ensisijaisesti osaston sisällä. Kunnanhallitus ja valiokunnat seuraavat talousarvion toteutumista. Valtuusto saa 30.4. ja 31.8. osavuosikatsauksissa tiedon talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä tilinpäätösennusteen.

Seuranta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden arviointi tulisi toteuttaa useammin kuin kerran vuodessa toimintakertomuksen yhteydessä. Asian tulisi olla kunnan johtoryhmän käsittelyssä myös vuoden aikana. Sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen raportit käsitellään ja niiden perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin, mutta raporteissa esitettyjen suositusten toteuttamisaikataulu venyy usein liian pitkäksi.

Kunnanhallituksen näkemyksen mukaan sisäinen valvonnan ja riskienhallinnan tila on hyväksyttävällä tasolla ja niihin kohdistuvat kehittämistarpeet tiedossa. Merkittäviä riskejä ei ole realisoitunut vuonna 2022. Kokonaisvaltainen koko kuntaa koskeva riskikartoitus toteutettiin vuoden 2020 aikana BDO Oy:n toimesta ja tämän riskikartoituksen seuranta syyskuussa 2022.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus toimii kunnanjohtajan alaisuudessa ja raportoi kunnanjohtajalle sekä kunnanhallitukselle. Sipoon kunnalla ei ole palveluksessaan omaa sisäistä tarkastajaa, vaan tarkastukset on tilattu ulkopuoliselta asiantuntijataholta.

Sisäisen valvonnan hoitamisessa ja kehittämisessä hyödynnetään myös ulkoisen tilintarkastuksen raportteja ja havaintoja. Vuoden 2022 aikana ei toteutettu erillisiä sisäisiä tarkastuksia.

Rahoitus- ja korkoriskit

Kunnan rahoitus- ja korkoriskien hallinnan tavoitteena on suojata kuntaa rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta. Lainanoton kustannuksiin ja niiden vaihteluihin vaikuttavat ensisijaisesti euroalueen yleinen korkotaso ja sen muutokset. Kustannuksiin ja riskeihin vaikutetaan pääasiassa hallitsemalla velan korkoriskiasemaa sekä toteuttamalla kunnan lainanotto mahdollisimman kustannustehokkaasti. Korkoriskiä hallinnoidaan pääasiallisesti tasapainottamalla kiinteä- ja vaihtuvakorkoisia luottoja.

Kunnan lainasalkkua arvioidaan säännöllisesti Apollo-lainaohjemiston analyysien avulla

Vahinkoriskit

Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Kunta on käyttänyt vakuutusmeklari Novumin palveluita vuoden 2016 alusta. Kunnan pääasiallisesti käyttämä vakuutusyhtiö on If. Työtapaturma- ja ammattivakuutukset siirtyivät Protector Vakuutukseen 1.1.2021 alkaen. Niiltä osin kun kunnan vakuutukset eivät korvaa omaisuutta kohdanneita vahinkoja, ne katetaan kyseisen tulosalueen määrärahasta. Hallinnon vastuuvakuuden kattavuutta laajennettiin 1.1.2018 alkaen.

Vakuutukset kilpailutettiin 2020 Novum Oy:n toimesta.

Oikeudenkäynnit ja hallinto-oikeusprosessit

Sipoon kunta on osallinen muutamiin oikeudellisiin toimiin ja neuvotteluihin, esim. Hotela Oy:n korvausvaatimus, joiden tulosta ei voi ennustaa. Ottaen huomioon tällä hetkellä saatavissa olevat tiedot arvioidaan kuitenkin, että näiden tuloksilla ei ole merkittävää vaikutusta kunnan talouteen.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tuleva kehitys

Koko kuntaa koskeva riskikartoitus toteutetaan ainakin kerran valtuustokaudessa. Kunnan ohjeistus kaipaa joiltakin osin tehokkaampaa käytäntöön viemistä ja ohjeistuksen noudattamisen seurantaa.
Sisäiset tarkastukset tulee toteuttaa vuosittain ulkopuolisen asiantuntijatahon toimesta.

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma, peruskunta & Sipoon Vesi

ULKOINEN TULOSLASKELMA (1000 euro)

1 000 €		**2022**		**2021**
Toimintatuotot		35 966		31 219
Valmistus omaan käyttöön		-		-
Toimintakulut	-	153 801	-	145 468
Toimintakate	**-**	**117 834**	**-**	**114 249**
Verotulot		122 204		115 104
Valtionosuudet		19 177		17 662
Rahoitustuotot ja -kulut	-	180	-	62
Vuosikate		**23 367**		**18 455**
Poistot ja arvonalentumiset	-	10 338	-	14 770
Satunnaiset tuotot		185		-
Satunnaiset kulut		-		-
Tilikauden tulos		**13 214**		**3 685**
Tilinpäätössiirrot		1 698	-	1 143
Yli-/(ali)jäämä		**14 912**		**2 543**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2022	**2021**
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	**23,4**	**21,5**
Vuosikate prosenttia poistoista	**226,0**	**125,0**
Vuosikate, €/asukas	**1 047**	**832**
Asukasmäärä	**22 313**	**22 190**

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 x Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100 x Vuosikate /Poistot ja arvonalentumiset

Tuotot

Ulkoiset tuotot yhteensä (peruskunta ja Sipoon Vesi)

2022
177,34 M€

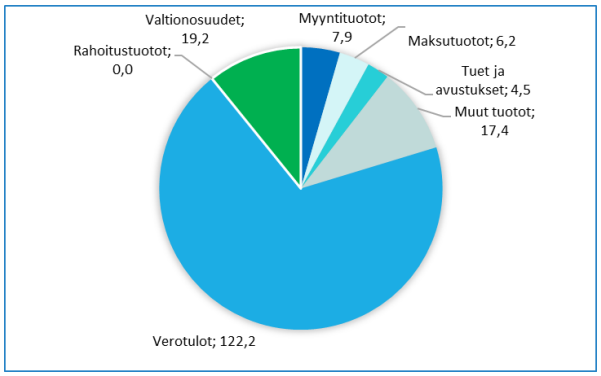

2021
163,92 M€

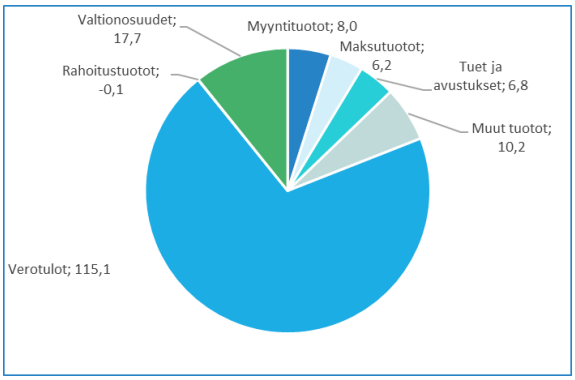

Ulkoiset toimintatuotot €/asukas ilman myyntivoittoja, peruskunta ja Sipoon Vesi

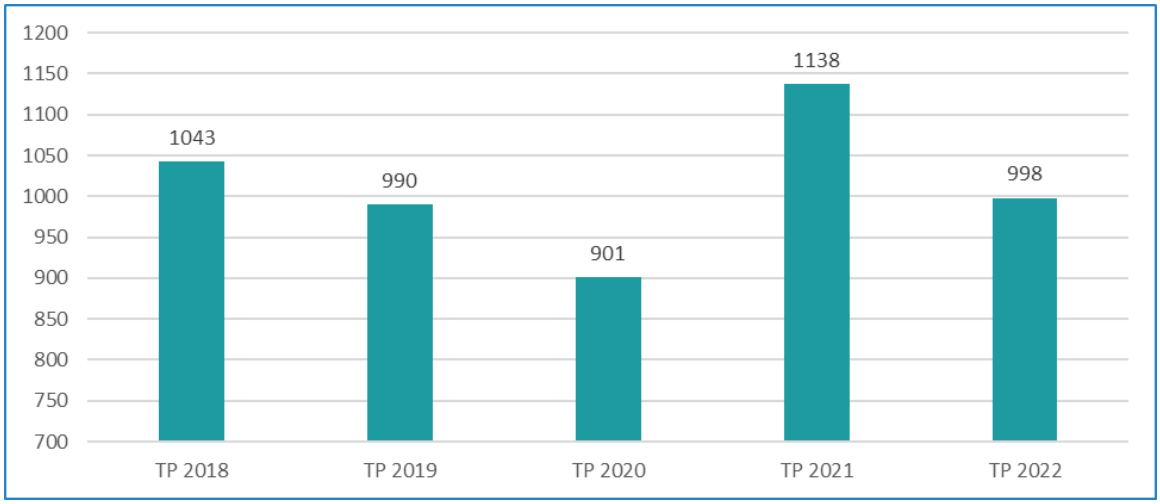

Vuonna 2021 Sipoon kunnan tuottojen kokonaismäärä oli 177,34 M€ (vuonna 2021 163,9 M€), kasvua 13,4 M€. Verotulot kasvoivat 7,1 M€ ja valtionosuudet 1,4 M€. Kunta sai korona-avustuksia yli 2 M€.

Ulkoiset toimintatuotot osastoittain €/asukas (sisältää myyntivoitot), mukana peruskunta & Sipoon Vesi

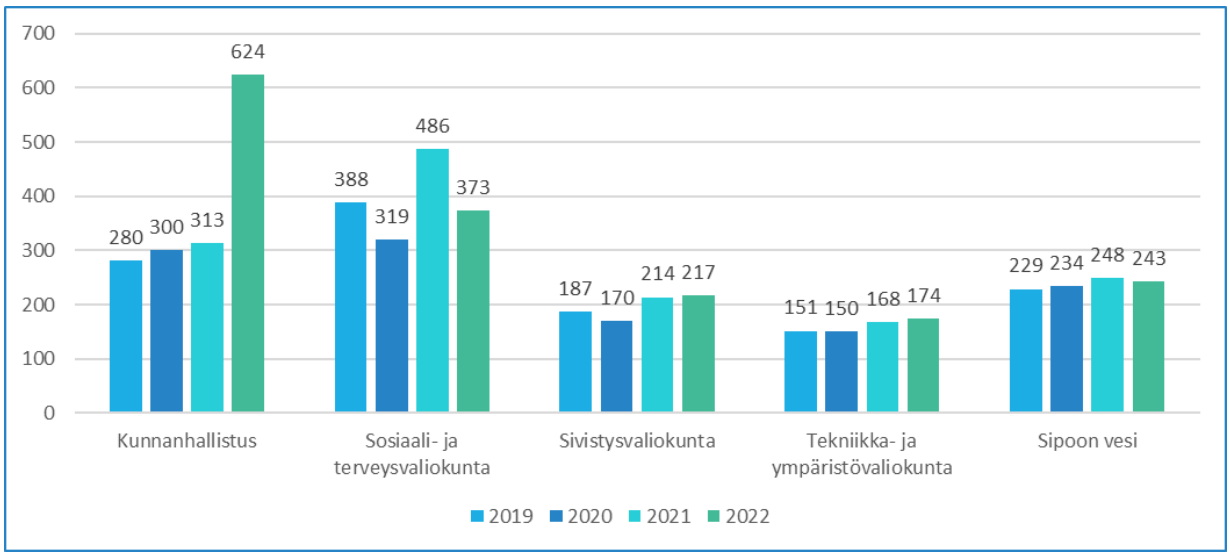

Kulut

Vuonna 2021 Sipoon kunnan kulujen kokonaismäärä oli 153,8 M€ (2021 145,5 M€), kasvua 8,3 M€ (5,7 %). Kuluista merkittävimmät olivat palveluiden ostot, 69,8 M€ ja henkilöstökulut, 60,9 M€. Suurin ero kulujen kasvussa olivat muissa toimintakuluissa 13,6 prosenttia ja palvelujen ostoissa 10,2 prosenttia.

Ulkoiset kulut yhteensä (peruskunta ja Sipoon Vesi)

2022
153,8 M€

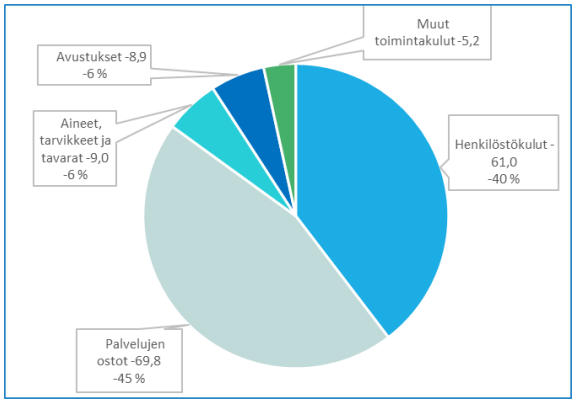

2021
145,5 M€

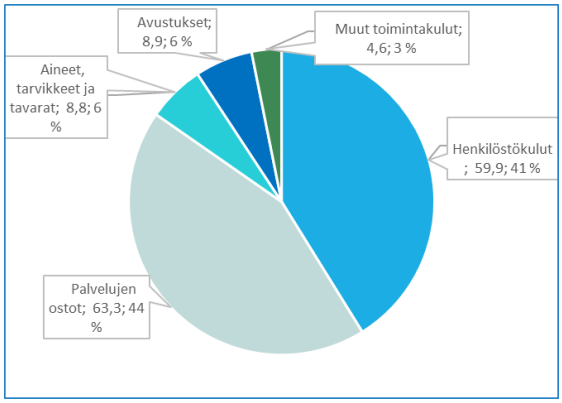

Toimintakulut peruskunta & Sipoon Vesi

Toimintakulut, ulkoiset	2018	2019	2020	2021	2022	2022	Tot/TA %
1000 €	Tot	Tot	Tot	Tot	Tot	TA	
Henkilöstökulut	56 877	-58 116	-60 693	-59 886	-60 972	-63 078	-5,1 %
Palvelujen ostot	52 601	-56 415	-56 794	-63 291	-69 754	-68 745	-7,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	9 041	-8 547	-7 994	-8 807	-8 988	-8 756	0,6 %
Avustukset	5 818	-7 883	-8 361	-8 886	-8 862	-9 402	-5,5 %
Muut toimintakulut	6 277	-7 454	-5 471	-4 598	-5 225	-6 360	-27,7 %
Toimintakulut yhteensä, ulkoiset	**130 615**	**-138 416**	**-139 313**	**-145 468**	**-153 801**	**-156 340**	**-10,9 %**

Ulkoiset toimintakulut euroa asukasta kohti ovat kehittyneet alla olevan taulukon mukaisesti (peruskunta ja Sipoon vesi):

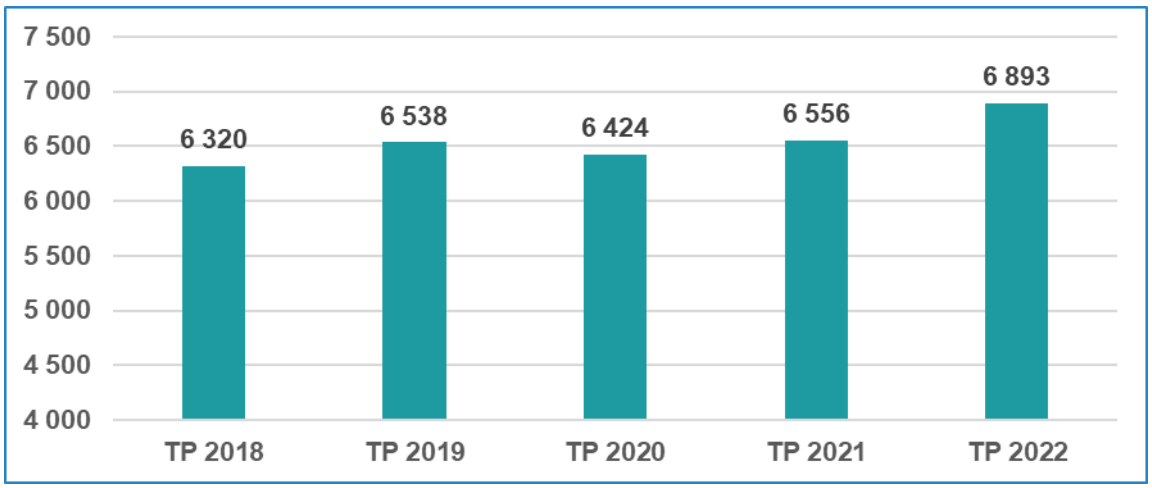

Ulkoiset toimintakulut osastoittain €/asukas, mukana peruskunta & Sipoon Vesi

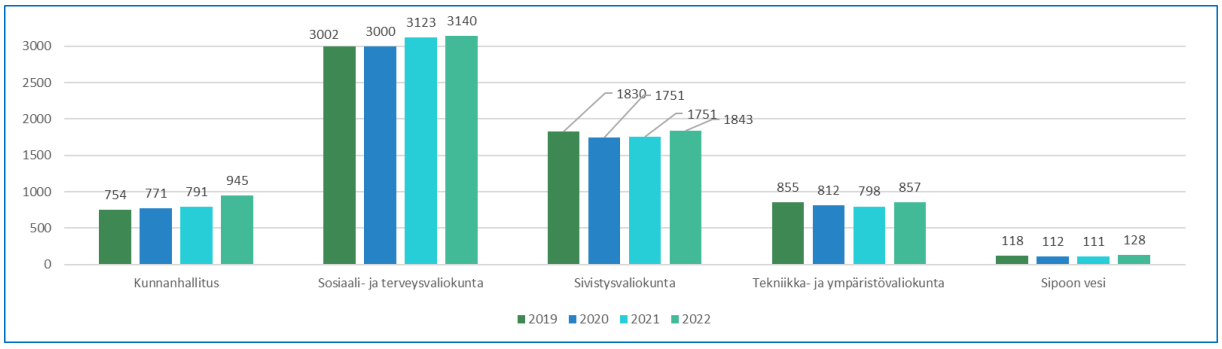

Kunnan toimintakate (nettomenojen) kasvoi vuonna 2022 vuoteen 2021 verrattuna 3,1 M€ (2,75 %). Toimintatuotot kattoivat 23,4 % toimintakuluista vuonna 2022 (2021 21,5 %).

Vuosikate vuonna 2022 oli 23,4 M€ (2021 18,4 M€), asukasta kohden laskettuna 1 049 euroa (2021: 832 euroa).

Suunnitelmanmukaiset poistot olivat 9,8 M€. Vuosikate kattoi poistoista 239,7 prosenttia, joten kunnan talous oli tasapainossa vuonna 2022.

Satunnaiset erät yhteensä olivat 185 175,97 euroa ja tilikauden tulos 13 243 164,38 euroa (2021: 3 685 379,89 euroa).

Tilinpäätössiirtojen jälkeinen ylijäämä vuonna 2022 oli 14,89 M€ (2021: 2,54 M€).

Säännösten mukaan kunnilla on velvollisuus kattaa olennaisia ja pitkäkestoisia alijäämiä sellaisissa kuntayhtymissä, joissa kunta on jäsen.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot & valtionosuudet m€	2018 Tot	2019 Tot	2020 Tot	2021 Tot	2022 Tot	2022 TA	2022 TA/ 2022 tot
Kunnallisvero	84,7	88,8	92,6	97,7	104,0	105,5	-1,5 %
Kiinteistövero	9,4	10,0	9,1	9,9	10,6	10,5	1,3 %
Yhteisövero	4,8	4,4	5,4	7,6	7,6	5,5	38,5 %
Yhteensä verotulot	**98,9**	**103,2**	**107,0**	**115,1**	**122,2**	**121,5**	**0,6 %**
Valtionosuudet	18,8	22,2	31,3	25,9	27,4	27,4	-0,2 %
'../. Verotulontasaus (kunn&yht.verc	-5,4	-7,1	-7,7	-8,3	-8,2	-9,0	-8,8 %
Valtionosuus yhteensä	**13,4**	**15,1**	**23,6**	**17,6**	**19,2**	**18,4**	**4,0 %**

Kunnallisverotulojen kehitys per asukas

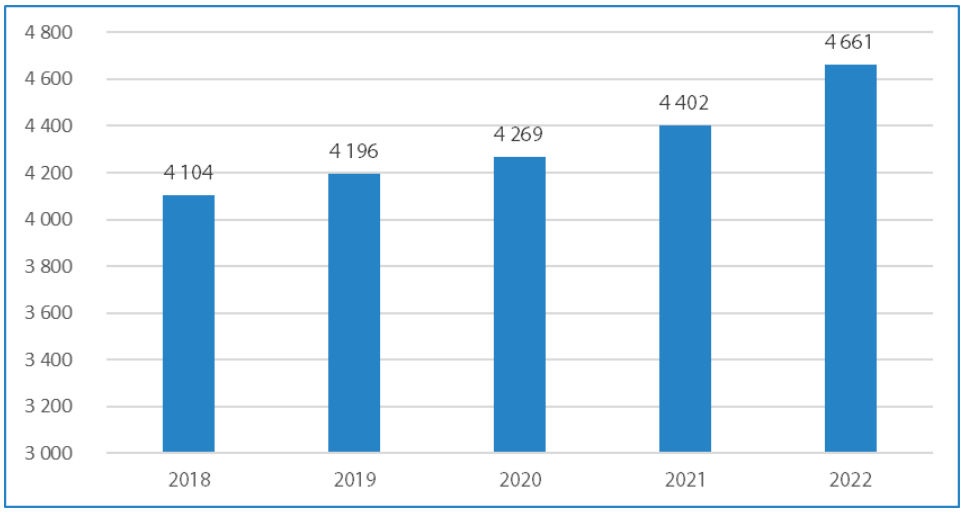

Kunnallisveron kasvu viime vuodelta selittyy lähinnä kunnan jako-osuuden nousulla ja väestön kasvulla. Sipoon jako-osuus kuntien tuloveroista oli tammikuussa 2022 0,0045154944 ja joulukuussa 2022 0,0045157553. Kunnan väkiluku kasvoi 123 hengellä.

Yhteisöverotulojen kehitys per asukas

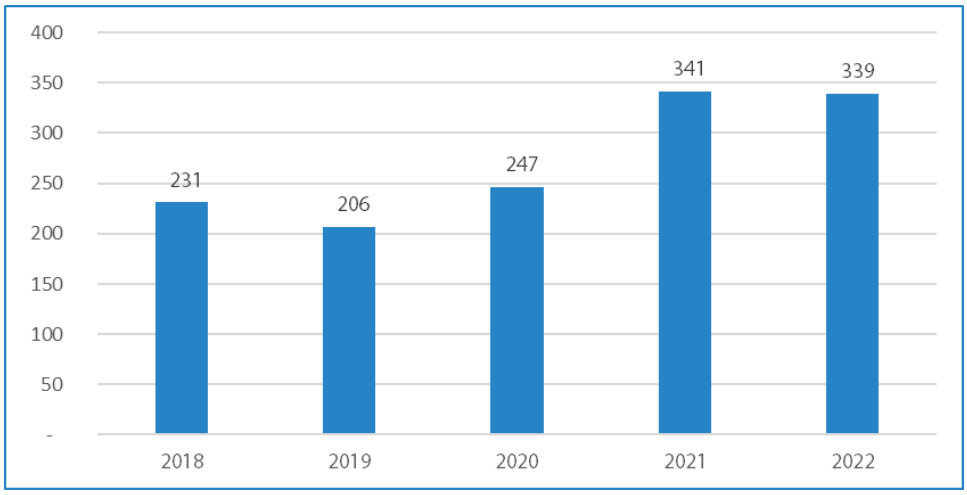

Kuntien osuus yhteisöveroista laski 37,13 prosentista 33,76:iin. Sipoon kunnan yhteisöverotulot olivat samalla tasolla kuin edellisenä vuotena (v. 2022 7,56 M€ ja v. 2021 7,57 M€).

Kiinteistöverotulojen kehitys per asukas

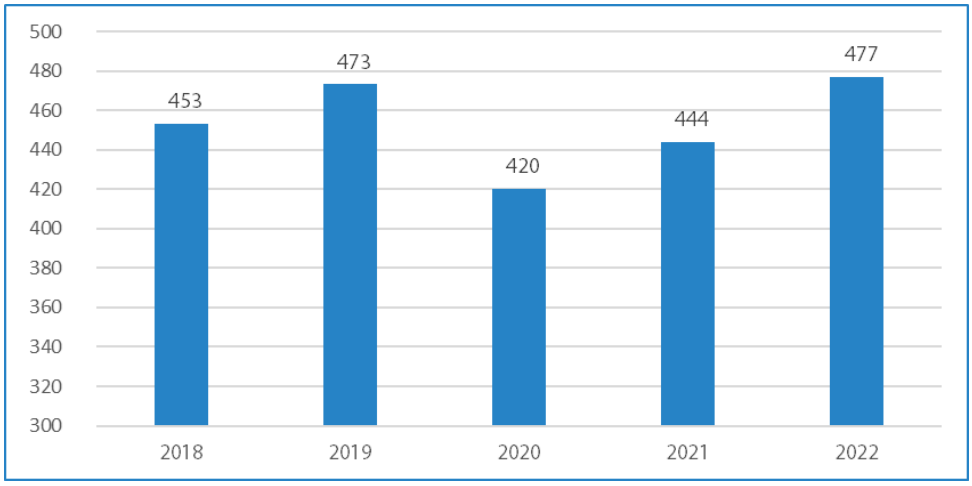

Kiinteistöveron osalta viime saatiin 0,7 M€ enemmän tuloja kuin 2021 ja 0,1 M€ enemmän kuin mitä oli budjetoitu.

Valtionosuuksien kehitys per asukas

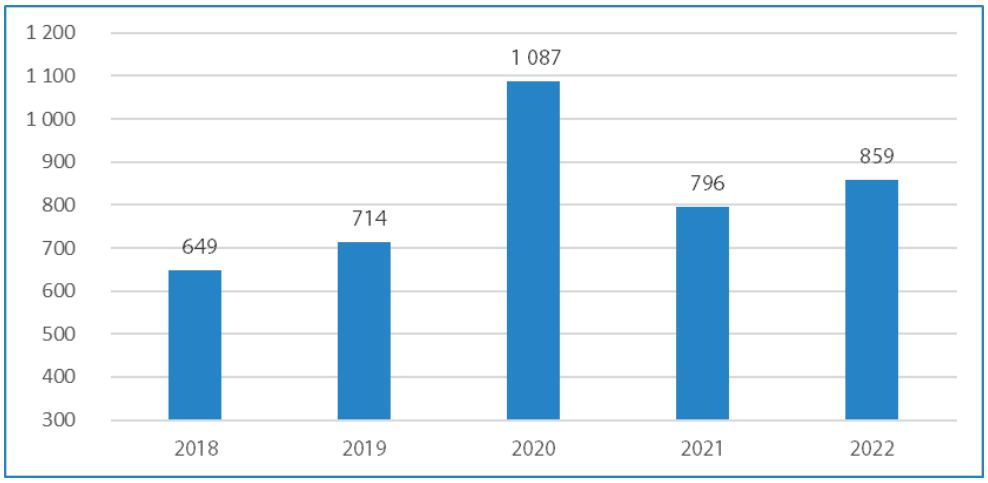

Kunta sai vuonna 2022 hieman enemmän (19,17 M€) valtionosuuksia kuin 2021 (17,66 M€).

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma, peruskunta & Sipoon Vesi

1 000 €		2022		2021
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate		23 367		18 455
Satunnaiset erät		185		-
Tulorahoituksen korjauserät	-	13 973	-	5 897
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-	18 491	-	21 584
Rahoitusosuudet investointimenoihin		827		23
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		14 088		6 508
Toiminnan ja investointien rahavirta		6 002	-	2 495
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys		1		1
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		13 550		32 900
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	13 519	-	11 076
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-	24 000		-
Oman pääoman muutokset		-		-
Muut maksuvalmiuden muutokset		7 101	-	2 625
Rahoituksen rahavirta	-	16 867		19 199
Rahavarojen muutos	**-**	**10 865**		**16 704**
Rahavarat 31.12.		***11 755***		***22 620***
Rahavarat 1.1.		***22 620***		***5 916***

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2022		2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, t.euroa	**-**	**52 688**	**-**	**58 690**
Investointien tulorahoitus, %		**132,3**		**85,6**
Laskennallinen lainanhoitokate		**1,7**		**1,1**
Lainanhoitokate		**1,7**		**1,6**
Kassan riittävyys, pv		**23**		**46**

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä
Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Investointien tulorahoitus
= 100 x Vuosikate / Investointien omahankintameno
Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, pv
= 365 x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Vuonna 2022 toiminnan ja investointien rahavirta oli 6 M€, mikä tarkoittaa sitä, että menoihin ei jouduttu kattamaan ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeksi kuluneilta viideltä vuodelta oli 52,6 M€ negatiivinen, joten investointien rahoitukseen on tarvittu lainarahoitusta. Toiminnan ja investointien rahavirta ei kuitenkaan saisi jäädä pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitusprosentti nousi 132,4 %:een vuoden 2021 85,5:sta.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa kunnan kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Sipoon laskennallinen lainanhoitokate nousi 1,7:een vuoden 2022 tilinpäätöksessä. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Rahoituksen rahavirta oli vuonna 2022 yhteensä +16,9 M€. Pitkäaikaisia lainoja nostettiin yhteensä 13,55 M€ ja niitä lyhennettiin 13,52 M€.

Kunnalla oli kassavaroja vuoden alussa 22,6 M€ ja lopussa 11,7 M€. Kassan riittävyys oli 23 päivää. Käyttämättömiä, valmiiksi neuvoteltuja luottolimiittejä ei ollut vuoden lopussa.

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Tase ja sen tunnusluvut, peruskunta & Sipoon Vesi

1 000 €	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	**274 664**	**267 730**
Aineettomat hyödykkeet	22	196
Aineelliset hyödykkeet	228 907	222 652
Sijoitukset	45 735	44 882
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**256**	**254**
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**18 526**	**30 974**
Vaihto-omaisuus		
Saamiset	6 771	8 353
Rahat ja pankkisaamiset	11 755	22 620
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**293 446**	**298 958**
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	**105 335**	**90 443**
Peruspääoma	68 113	68 113
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	22 330	19 787
Tilikauden yli-/alijäämä	14 892	2 543
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	***39 800***	***41 449***
PAKOLLISET VARAUKSET	**70**	**346**
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**256**	**254**
VIERAS PÄÄOMA	**147 985**	**166 465**
Pitkäaikainen	105 224	106 008
Lyhytaikainen	42 761	60 457
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**293 446**	**298 958**

TASEEN TUNNUSLUVUT	**31.12.2022**	**31.12.2021**
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	37 222	22 330
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	1 668	1 006
Omavaraisuusaste, %	49,8	44,3
Suhteellinen velkaantuneisuus,-%	82,2	100,7
Lainakanta 31.12., milj. €	107,2	131,2
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 806	5 912
Lainasaamiset, 1000 €	1,0	1,6
Lainat ja vuokravastuut 31.12., milj. €	122,2	143,7
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/ asukas	5 478	6 474
Asukasmäärä	22 313	22 190

Kertynyt yli-/alijäämä
= Yli-/alijäämä aikaisemmilta tilikausilta ja tilikauden Yli-/alijäämä
Omavaraisuusaste, %
= 100 x (Oma pääoma + Poistoero ja Vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)
Rahoitusvarallisuus euroa/asukas
= (Saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) - (Vieras pääoma – Saadut ennakot) /Asukasmäärä
Suhteellinen velkaantuneisuus, %
= 100 x (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot
Lainakanta 31.12.
= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Liittymismaksut ja muut velat)
Lainasaamiset 31.12.
= Sijoituksiin merkityt Joukkovelkakirjalainasaamiset ja Muut lainasaamiset
Lainat ja vuokravastuut 31.12.
= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvänä tavoitetasona pidetään kunnissa 70 %:n omavaraisuutta. Sipoon omavaraisuusaste oli 49,8 % ja se parani edellisvuoden 45,2 %:sta. 50 %:n tai sitä pienempi omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa jo merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon vuoden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuusprosentti on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Sipoon suhteellinen velkaantuminen oli 82,2 prosenttia vuonna 2022 (100,7 %/2021).

Tunnusluku Lainat ja vuokravastuut 31.12. ottaa lainakannan lisäksi huomioon liitetiedoissa ilmoitetut vuokravastuut. Sipoon lainat ja vuokravastuut olivat 122,2 M€, 21,5 M€ vähemmän kuin edellisvuonna.

Sipoon lainakanta pieneni 107,2 M€:oon, mikä oli 4 806 euroa per asukas. Lainakanta pieneni 23,9 M€. Lainakannasta 6 M€ oli kuntatodistuksilla nostettuja lyhytaikaisia luottoja. Sipoon kunnan lainakannan keskikorko 31.12.2022 oli 0,35 prosenttia.

1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT

Peruskunta ja Sipoon Vesi

Kunnan kokonaismenot vuonna 2022 olivat 186,3 M€ ja kokonaistulot 168,8 M€. Kokonaistulot alittivat kokonaismenot 17,5 M€:lla. Koska rahoituslaskelman ulkopuoliset muut maksuvalmiuden muutokset olivat 6,6 M€, muodostui rahavarojen muutokseksi 10,8 M€.

TULOT		2022		2021		2020
1 000 €						
Toiminta						
Toimintatuotot		35 966		31 219		25 007
Valmistus omaan käyttöön						
Verotulot		122 204		115 104		107 044
Valtionosuudet		19 177		17 662		23 569
Korkotuotot		25		111		79
Muut rahoitustuotot		280		224		213
Satunnaiset tuotot		185		-		-
Tulorahoituksen korjauserät						
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-	13 973	-	5 897	-	5 274
Investoinnit						
Rahoitusosuudet investointimenoihin		827		23		455
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		14 088		6 508		6 294
Rahoituksen rahavirta						
Antolainasaamisten vähennys						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		13 550		32 900		33 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-	24 000		-	-	20 000
Oman pääoman muutokset						
Kokonaistulot yhteensä		**168 329**		**197 853**		**170 387**
MENOT						
Toiminta						
Toimintakulut	-	153 801	-	145 468	-	139 313
Korkokulut	-	469	-	380	-	470
Muut rahoituskulut	-	16	-	16	-	25
Satunnaiset kulut						-
Investoinnit						-
Investointimenot	-	18 491	-	21 584	-	26 581
Rahoitustoiminta		-		-		-
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	13 519	-	11 076	-	9 356
Kokonaismenot yhteensä	**-**	**186 296**	**-**	**178 524**	**-**	**175 744**

1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.6.1 Kuntakonsernin rakenne

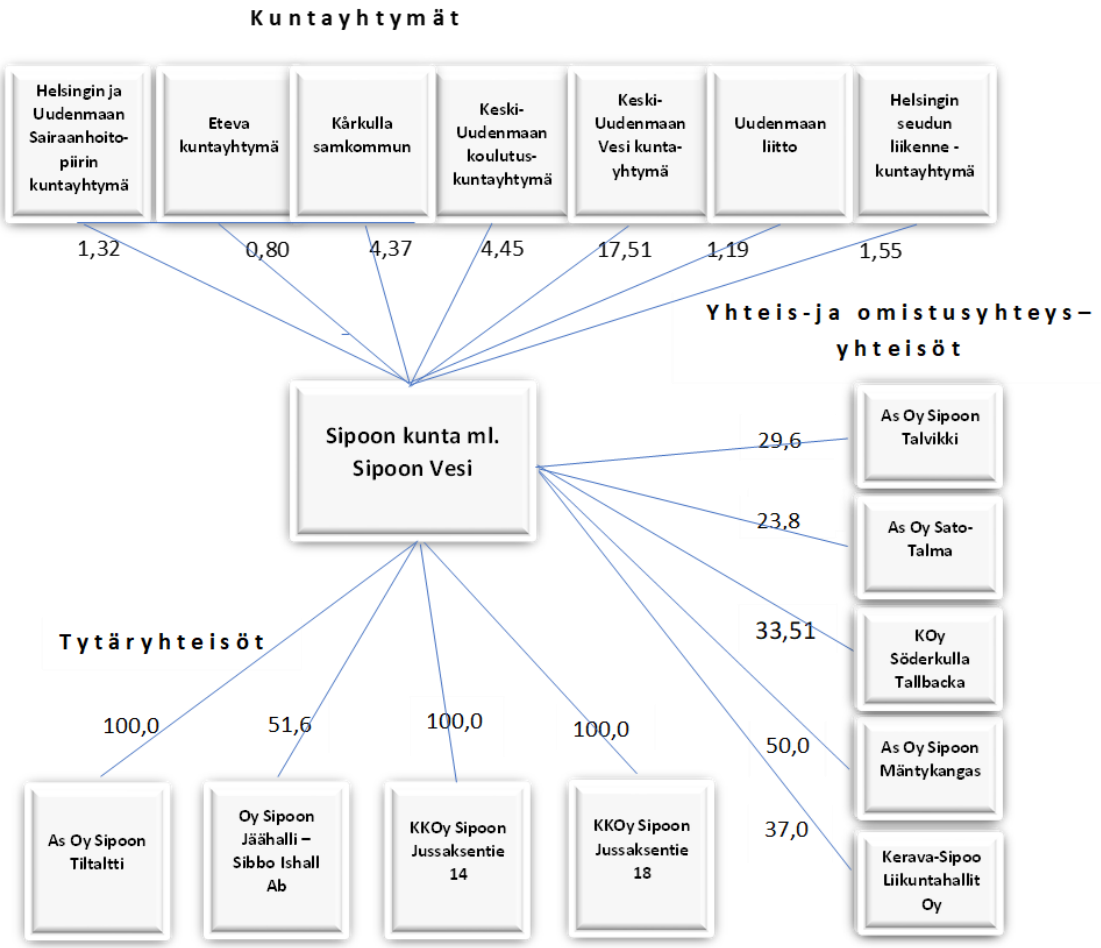

1.6.2 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä. Kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistellään lisäksi konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Sipoon kunnan konserniin kuului vuoden 2022 lopussa neljä yli 50 % omistettua tytäryhtiötä, jotka yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen. Yksi osakkuusyhteisö (As Oy Sipoon Mäntykangas) jätettiin epäolennaisena tekijänä ulkopuolelle. Voimassa olevien määräysten mukaisesti kunta laati täydellisen konsernitilinpäätöksen.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen		
	Yhdistelty (kpl)		Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt			
Osakeyhtiöt	1		
Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt	3		
Kuntayhtymät	7		
Osakkuusyhteisöt	4		1
Yhteensä	15		1

1.6.3 Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnan hallintosäännön 20 §:n mukaan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja, talousjohtaja ja tekninen johtaja. Konsernijohdon tehtävät ja toimivallanjako on määritelty hallintosäännön 21 §:ssä.

BDO Oy:n joulukuussa 2020 laatimassa raportissa omistajaohjauksen tuloksellisuuden arvioinnissa todettiin mm. että:
Sipoon kunnan omistajaohjaus on koettu toimivaksi ja kuntakonsernin kokoa vastaavaksi, eikä omistajaohjauksesta haluta tehdä kovin raskasta prosessia. Kunnan virkamiehiä toimii tytäryhtiöiden hallituksissa. Tytäryhtiöt (erityisesti keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt) koetaan kiinteäksi osaksi kunnan toimintaa ja virkamiesten toimiminen hallituksissa on koettu hyvänä omistajaohjauksen ja tiedonkulun kannalta. Periaatteellisesti saattaa muodostua kuitenkin ristiriitaisia rooleja, kun sama henkilö toimii sekä kunnan virassa että tytäryhteisön hallituksessa, jolloin henkilön tulee periaatteessa kummassakin roolissa edistää kyseisen organisaation etua. Konsernijohdon edustajana tulee erityisesti ottaa päätöksenteossa huomioon kuntakonsernin kokonaisetu.

Kunnanhallitus hyväksyi päivitetyn konserniohjeen 7.11.2022, § 341. Samassa kokouksessa kunnanhallitus merkitsi vielä tiedoksi seuraavat BDO Oy:n raportissaan esittämät suositukset:

BDO:n huomio: Kunnassa on laadittu hallintosääntö ja konserniohje Kuntaliiton mallien pohjalta. Omistajaohjauksen käytännöt eivät kaikilta osin vastaa hallintosäännössä ja konserniohjeessa määritettyjä menettelytapoja. Eroavaisuudet ohjeistuksiin ja todellisiin toimintatapoihin tulivat esille ainakin seuraavissa kohdissa:
. Hallintosäännön mukaan hallitus arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta ja käsittelee tulokset valtuuston puheenjohtajiston kanssa. Toistaiseksi kyseistä käytäntöä ei ole ollut.
Suositus 1: Otetaan käytännöksi tehdä hallintosäännön mukainen omistajaohjauksen arviointi kerran vuodessa, jonka kunnanhallitus käsittelee valtuuston puheenjohtajiston kanssa.
. Hallintosäännön mukaan: Kunnanhallitus antaa valtuustolle osavuosikatsauksen yhteydessä raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä. Tämä on toteutunut II osavuosikatsauksessa talouslukujen osalta
Suositus 2: Lisätään kunnan osavuotiskatsaukseen hallintosäännön määrittelemä raportti yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä kunkin tytäryhtiön osalta ja edellytetään tytäryhtiöiltä raportointia kunnan suuntaan tämän mahdollistamiseksi.
Suositus 3: Annetaan konserniohjeen mukaisesti sen vaatimista asioista konsernijohdon kirjallinen ennakkokanta
Suositus 4: Hallituspaikkoja nimettäessä päätökseen kirjataan myös valintojen perustelut.
Suositus 5: Saamamme käsityksen mukaan erillistä konserniohjeessa mainittua hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet -asiakirjaa ei ole olemassa. Suosittelemme laatimaan asiakirjan ja hyväksyttämään sen yhtiöiden hallituksissa. Vaihtoehtoisesti suosittelemme sisällyttämään konserniyhteisöissä noudatettavat hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet osaksi konserniohjetta.

Hyvän hallinnon ja johtamistavat lisättiin päivitettyyn konserniohjeeseen.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden osalta on laskutettu vain hoitovastiketta. KKOY Jussaksentie 14:n tilikauden tappio oli 1 457 718,28 euroa, minkä jälkeen yhtiön osakepääoman määrä on 21 816 059,27 euroa ja KKOY Jussaksentie 18:n tilinpäätöksen tappio oli 188 539,49 euroa, minkä jälkeen yhtiön osakepääoman määrä on 5 769 512,96 euroa.

Terveystie 1 asetettiin selvitystilaan 1.6.2021 ja purettiin vuoden 2022 aikana. Selvitysmies laati lopputilityksen ajalta 1.1.–8.4.2022.

Keskinäisten kiinteistöyhtiöiden tappiot eivät ole kattamisvelvollisuuden aiheuttavia olennaisia ja pitkäkestoisia alijäämiä.

Asunto Oy Sipoon Tiltaltin ylijäämä oli 21,75 euroa ja Sipoon Jäähalli Oy:n voitto 28 538 euroa.

Tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta seurattiin tilikauden aikana ja yhteisöt raportoivat toiminnastaan ja taloudestaan kunnan ao. osastoille ja Talouspalvelut-yksikköön.

Vuoden 2022 osavuosikatsauksissa oli lyhyt analyysi jokaisen tytäryhtiön tilanteesta.

Omistajapoliittisia linjauksia on kunnanhallituksen käsityksen mukaan noudatettu tilikauden aikana.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty. Konserniyhteisöllä tulee olla hallituksen hyväksymät riskienhallintaohjeet. Rahoitusriskien hallinnan osalta tulee olla erillisiä rahoitusriskien hallintaa koskevia ohjeita.

Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on melko hyvällä tasolla Sipoon Jäähalli Oy:ssä (pistemäärä 3) ja hyvällä tasolla Asunto Oy Tiltaltissa (pistemäärä 4).

Erilistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselyä ei toteutettu keskinäisten kiinteistöyhtiöiden osalta.

Kunnanhallituksen käsityksen mukaan tytäryhteisöjen riskienhallinta on toteutettu asianmukaisesti. Merkittäviä riskejä ei toteutunut tilikauden aikana.

1.6.4 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kunnan keskinäisille kiinteistöosakeyhtiöille maksamat vastikkeet vuonna 2022 eivät sisältäneet pääomavastiketta, vaan ainoastaan hoitovastikkeen. Vastikkeita maksettiin yhteensä 1 430 000,04 euroa. Vastikkeita on aiempina vuosina kerätty yli tarpeen, koska yhtiöillä ei ole ollut velkaa. Sote-kiinteistöjen Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelta 1.1.2023 alkaen laskutettavat vuokrat määriteltiin ao. asetuksen mukaisesti.

Merkittävimmät Sipoon kuntayhtymäomistukset ovat HUS-kuntayhtymä ja HSL-kuntayhtymä. HUSin toimintakate ennen jäsenkuntatasauksia muodostui 119,1 milj. euroa alijäämäiseksi. Alijäämä katettiin jäsenkuntien lisäkannolla päätyen tavoiteltuun nollatulokseen. HUS-kuntayhtymällä ei ole vuoden 2021 jälkeen ollut kattamattomia alijäämiä. HSL:n koko vuoden tulos oli 62 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Ilman valtion myöntämiä koronatukia tilikauden tulos olisi ollut vain 13 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Sipoon kuntaosuus oli vähennysten jälkeen 2,73 milj. euroa.

Kerava-Sipoo Liikuntahallit Oy:n ensimmäinen tilikausi oli 5.7.–31.12.2022. Valtuusto päätti 15.2.2023 antaa Kerava-Sipoo liikuntahallit Oy:lle omavelkaisen takauksen otettavaan lainaan lainapääomaltaan enintään 17 000 000,00 euroa. Takaus kattaa Sipoon omistusosuutta vastaavan osuuden lainan pääomasta ja vastaavasti sen ohella korot, viivästyskorot sekä mahdolliset muut kulut.

1.6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukaisesti kunnan omistusosuudet HUS-kuntayhtymästä sekä Eteva- ja Kårkulla-kuntayhtymistä päättyivät 1.1.2023 näiden toiminnan siirtyessä pois kunnan järjestämisvastuulta.

Keskinäisten kiinteistöyhtiöiden omistamat kiinteistöt on vuokrattu 1.1.2023 alkaen Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle kolmeksi vuodeksi, minkä lisäksi on vielä yksi optiovuosi. Vuokrat on määritetty ao. asetuksen mukaisesti. Hyvinvointialue tulee jollakin aikataululla määrittelemään oman palveluverkkonsa Itä-Uudellamaalla ja jonkinlainen riski on, että kiinteistöt tai ainakin toinen niistä jää hyvinvointialueen palveluverkon ulkopuolelle. Kiinteistöjen myymistä ulkopuoliselle taholle tulee harkita, koska kiinteistöjen vuokraaminen, ylläpito ja kehittäminen eivät ole kunnan varsinaista ydintoimintaa.

HSL: Matkustajamäärien palautuminen, lipputulojen kehitys, kustannusten kasvu ja inflaatioriski luovat haasteita HSL:n toiminnan tulevaan kehitykseen. Inflaatioriski heijastuu talouteen edelleen vahvasti ja energian hinnan nousu näkyy suoraan HSL:n liikennöintikustannuksissa. Alan palkkaneuvottelut ovat käynnissä alkuvuodesta 2023 ja tuleva palkkataso vaikuttaa myös merkittävästi liikenteen kustannuksiin. Epävarmuuden jatkuminen haastaa HSL:n taloutta ja joukkoliikenteen kehitystä. Varmuutta ei ole siitä, onko seudun kunnilla heikentyneessä taloustilanteessa varaa joukkoliikennepalveluiden lisätukeen. Tämä luo uhan joko matkustajilta perittävien hintojen merkittäviin korotuksiin tai palvelutason heikennyksiin tai mitä todennäköisemmin molempiin.

1.6.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Sipoon kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja, talousjohtaja ja tekninen johtaja. Konsernin ohjauksessa sovelletaan valtuuston hyväksymää konserniohjetta ja hallintosääntöä. Päivitetty konserniohje hyväksyttiin kunnanhallituksessa 7.11.2022.

Tytäryhteisöjen ja kiinteistöosakeyhtiöiden osalta toiminnan ja talouden seuranta on toteutettu toisessa osavuosikatsauksessa ja toimintakertomuksessa, joissa yhteisöt raportoivat niille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Yhteisöjen edustaja kutsutaan myös säännöllisesti kunnanhallitukseen selostamaan yhteisön toimintaa ja tilannetta. Talousjohtaja seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta.

Kuntayhtymien toimintaa ja taloutta seurataan ao. vastuuosastoilla, joille toimitetaan kuntayhtymien tilinpäätös- ja talousarviolaskelmat. Raportointi ja muu tiedonvälitys kunnanhallitukselle tapahtuu myös näiden yhtymävaltuustoon/hallituksiin valittujen Sipoon kunnan edustajien kautta.

Sipoon Jäähalli Oy:n ja Asunto-osakeyhtiö Sipoon Tiltaltin osalta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuus on arvioitu niille lähetetyllä arviointilomakkeella. Keskinäisten kiinteistöyhtiöiden hallitukset koostuvat kunnanjohtajasta, hallintopäälliköstä ja laskentapäälliköstä, joten niiden valvonta ja riskienhallinta toteutuu sitä kautta.

Konserniyhtiöt eivät ole raportoineet eikä konsernivalvonnassa ole tullut esiin merkittäviä puutteita sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta.

Hallintosäännön 21 §:n 5 kohdan mukaan kunnanhallitus arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta a) kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, b) riskienhallinnan ja c) menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa. BDO Oy teki ko. ulkopuolisen

arvioinnin ja arvioinnista saatiin raportti 15.12.2020. Omistajaohjauksen kehittämiseksi esitettiin muutamia suosituksia, jotka merkittiin vielä tiedoksi kunnanhallituksen kokouksessa 7.11.2022.

1.6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tilikauden ylijäämä oli 12,6 M€. Laskennallinen lainanhoitokate nousi 1,7:een vuoden 2021 1,2:sta. Omavaraisuusaste nousi 41 prosentista 45,4 prosenttiin, mikä edelleen tarkoittaa merkittävän suurta velkarasitetta. Suhteellinen velkaantuneisuus laski 85,5 prosentista 73,5 prosenttiin. Konsernilainat olivat 5 520 euroa per asukas (6 561 euroa/2021).

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

1000 €	2 022	2 021
Toimintatuotot	94 122	85 464
Toimintakulut	-208 795	-199 114
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-66	19
Toimintakate	**-114 738**	**-113 630**
Verotulot	122 204	115 104
Valtionosuudet	19 177	20 404
Rahoitustuotot ja -kulut	-449	-236
Korkotuotot	29	114
Muut rahoitustuotot	297	238
Korkokulut	-515	-415
Muut rahoituskulut	-260	-173
Vuosikate	**26 194**	**21 641**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 138	-13 419
Omistuksen eliminointierot	-0	0
Arvonalentumiset	-578	-4 725
Satunnaiset erät	185	0
Arvonalentumiset		
Tilikauden tulos	**12 663**	**3 497**
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-6	-8
Tilikauden verot	-4	-7
Laskennalliset verot	-3	-1
Vähemmistöosuudet	-16	-19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**12 641**	**3 471**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	**45,0**	**42,9**
Vuosikate/Poistot, %	**191**	**119,3**
Vuosikate, euroa/asukas	**1 174**	**975**
Asukasmäärä	**22 313**	**22 190**

Konsernin toiminnan rahoitus
Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

1 000 €	**2 022**	**2 021**
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	26 194	21 641
Satunnaiset erät	185	-7
Tilikauden verot	-4	0
Tulorahoituksen korjauserät	-13 667	-5 918
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-24 091	-25 840
Rahoitusosuudet investointimenoihin	857	40
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14 279	6 839
Toiminnan ja investointien rahavirta	**3 754**	**-3 246**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	1	2
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 482	34 476
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 967	-12 105
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-23 908	-48
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 504	-2 605
Rahoituksen rahavirta	**-16 781**	**19 725**
Rahavarojen muutos	***-13 027***	***16 479***
Rahavarat 31.12., 1 000 €	***20 053***	***33 080***
Rahavarat 1.1., 1 000 €	***33 080***	***16 786***

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	**2 022**	**2 021**
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-58 794	-63 691
Lainanhoitokate	-1,81	-1,73
Investointien tulorahoitus, %	112,7	83,9
Laskennallinen lainanhoitokate	1,7	1,2
Kassan riittävyys, pv	29,6	50,8

Konsernin rahoitusasema ja sen muutokset

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA *(1 000 €)*	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	**288 190**	**278 386**
Aineettomat hyödykkeet	2 329	2 712
Aineelliset hyödykkeet	277 247	268 809
Sijoitukset	8 615	6 865
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**452**	**479**
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**33 377**	**45 462**
Vaihto-omaisuus	616	684
Saamiset	12 708	11 512
Pitkäaikaiset saamiset	50	51
Lyhytaikaiset saamiset	12 658	11 461
Rahoitusarvopaperit	1 914	1 588
Rahat ja pankkisaamiset	18 139	31 677
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**322 019**	**324 327**

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	**145 125**	**131 656**
Peruspääoma	68 113	68 113
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	77	32
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	64 293	60 036
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	12 641	3 475
VÄHEMMISTÖOSUUDET	**340**	**339**
PAKOLLISET VARAUKSET	**692**	**692**
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**454**	**482**
VIERAS PÄÄOMA	**175 410**	**191 158**
Pitkäaikainen	120 270	119 603
Lyhytaikainen	55 140	71 555
YHTEENSÄ	**322 019**	**324 327**

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2 022	2 021
Omavaraisuusaste, %	**45,0 %**	**41,0 %**
Suhteellinen valkaantuneisuus, %	**73,5 %**	**85,5 %**
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, euro	**76 934 289**	**63 511 235**
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	**3 448**	**2 862**
Konsernin lainat, €/asukas	**5 520 208**	**6 559 594**
Konsernin lainakanta, euro	**123 172 392**	**145 557 387**
Lainat ja vuokravastuut 31.12,	**145 771 871**	**165 487 053**
Kunnan asukasmäärä	**22 313**	**22 190**

1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä tarvittaessa esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen vapaaehtoisia varauksia ja rahastosiirtoja. Kunnan tilikauden tulos on 13 213 520,98 euroa.

Kunnanhallitus ehdottaa tilikauden 2022 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

– tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 1 698 050,01 euroa

– kirjataan 14 911 570,99 euroa taseeseen tilikauden ylijäämäksi.

Kunnanhallitus toteaa, että kunnan taseessa ei esiinny aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä alijäämiä, jotka kuntalain 110 §:n mukaan tulisi kattaa.

Koska voimassa oleva taloussuunnitelman (2023–2025) viimeisen vuoden tulos on 1,2 M€ negatiivinen, hallinnossa on laadinnassa tuottavuusohjelma, jonka vähimmäistavoitteena parantaa kunnan pysyvää tulosta 3 miljoonalla eurolla suhteessa budjettiin 2023 kaudella 2024–2026 ilman veronkorotuksia. Tämä huomioidaan jo vuoden 2024 budjettikehyksessä.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toimintakate
Tulostavoite toteutui, toimintakatteen ollessa 6,2 M€ muutettua talousarviota parempi.

Vuosikate
Vuosikate toteutui 8 M€ talousarviota parempana, mikä johtui toimintatuottojen ylittymisetä ja toimintakulujen alittumisesta. Valtionosuudet toteutuivat noin 0,7 M€ yli budjetoidun tason, ja ne olivat 19,2 M€.

Tilikauden tulos
Tilikauden tulos toteutui 7,3 M€ talousarviota parempana, mikä johtui vuosikatteen parempana toteutumisena.

Kuntaa koskevat sitovat tavoitteet vuodelle 2022

Sitovien tavoitteiden toteutuminen on raportoitu vastuualueiden ja tulosyksiköiden toimintakertomuksissa (luku 2.3). Tavoitteita oli yhteensä 39, joista 34 toteutui (vihreä), 4 toteutui osittain (keltainen) ja 1 ei toteutunut (punainen).

NRO	a) Asiointi kunnan kanssa on helppoa ja sujuvaa.	2022	Mittari	Toteutuma
1	Asiakaskokemuksen mittaus on jatkuvaa. Asiakaskokemuksen mittaustulos julkaistaan kuukausittain.	Mittaustulos julkaistaan kuukausittain kunnan nettisivuilla.	75 prosenttia vastanneista on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä.	
	Toteutuma:	88 % vastanneista olivat tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä.		
2	Teemme asiointien käsittelyn läpinäkyväksi.	Valtuustokauden tavoite saavutettiin 2020, kun asiointiportaali otettiin käyttöön. Vuoden 2022 tavoitteena on vastata asiakkaalle mahdollisimman pian.	Vastausaika on vuoden mittausjaksolla alle 4 työpäivää. Asiakkaan asiointiin voi liittyä useita eri prosesseja, mutta Sipoossa otetaan asiakkaan asiointi haltuun ja vastataan. Vastauksessa kerrotaan asiakkaalle vähintään, että miten ja milloin asia etenee ja ohjataan tarvittaessa asiakasta eteenpäin.	
	Toteutuma:	Koko kunnan vastausaikojen keskiarvo oli 11 työpäivää. 53% :iin asioinneista oli kuitenkin vastattu alle neljässä työpäivässä.		
3	Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Tavoite saavutettu vuonna 2021.	Jokaista palvelulupausta kehitetään tai riittävä jo saavutettu palvelutaso ylläpidetään, ja asetetaan niille laadullinen/määrällinen tavoite.	
4	Asiakas voi käyttää kunnan palveluita 24/7 digitaalisten välineiden avulla. Yli 50 prosenttia digitalisoitujen palvelujen asioinneista tehdään sähköisesti. Uusi: Parannetaan kuntalaisen digitaalisia asiointipalveluita.	Valtuustokauden tavoite saavutettiin vuonna 2019. Vuoden 2022 tavoitteena on jatkaa sähköisen asioinnin tukemista uusien vaatimusten mukaisesti. Vaatimuksia asettavat erityisesti Laki digitaalisen asioinnin tarjoamisesta ja Tiedon-hallintalaki.	Kunnassa on otettu käyttöön Sähköinen allekirjoitus-palvelu kaikissa allekirjoitusprosesseissa.	
	Toteutuma:	Sähköinen allekirjoituspalvelu on kaikkien työntekijöiden käytettävissä. Palvelun käyttäminen on ohjeistettu esimiehille ja ohjeet löytyvät myös Intrasta.		

NRO	b) Sipoo kasvaa 600–800 asukkaalla vuosittain.	2022	Mittari	Toteutuma
5	Sipoon kunnalla on noin 2 vuoden kaavavaranto eri asumismuodoille tällä valtuustokaudella.	Keskitetään kaavoitusresurssit kasvua tukevaan monipuolista asuinkaavavarantoa taajamiin tuottavien asemakaavojen eteenpäin viemiseen.	Sipoo mahdollistaa monipuolisella asumisen kaavavarannolla (AO, AP, AK-tontit) asetetun kasvutavoitteen toteutumisen. MAL-tavoite 434 asuntoa/vuosi tai 32 000–39 000 k-m²	
6	Henkilöjunaliikenneratkaisu Nikkilä–Kerava–Helsinki on tehty valtuustokauden aikana.	Jatketaan neuvotteluja valtion kanssa hankkeen toteuttamisesta.	KeNi-radan aluevaraussuunnitelma ja selvitykset valmistuvat ratasuunnittelun ja asemanseutujen asemakaavoituksen mahdollistamiseksi	
7	Rakennamme vähintään yhden liityntäpysäköintialueen lisää Nikkilään ja yhden Söderkullaan.	Tavoite toteutunut valtuustokauden osalta.	Tavoite ylittynyt ja uudet liityntäpysäköintialueet käytössä.	
8	Lisäämme kevyen liikenteen väyliä vähintään 20 km valtuustokauden aikana.	Uusia kevyen liikenteen väyliä yli 20 km valtuustokauden alusta. Vuonna 2021 väylistä toteutetaan vähintään 3 km.	Tavoite toteutunut ja uudet väylät käytössä.	

9	ARA- ja ASO-vuokratuotanto on valtuustokaudella alueittain (Nikkilä, Söderkulla, Talma) enintään 25 prosenttia kokonaisasuntotuotannosta.	Uusilla alueille ARA- ja ASO-tuotanto ei ylitä 20 % kokonaisasunto-tuotannosta.	ARA-kohteiden prosentti yksittäisellä alueella ei ylitä 20 %, ja Pähkinälehdossa ei enää myydä tontteja perinteiseen ARA-tuotantoon. Suunnittelussa Ara-korttelit hajautetaan ja valitaan sitovasti ennakolta alueella.	

NRO	c) Sipoon elinkeinoelämä vahvistuu ja yksityiset palvelut lisääntyvät.	2022	Mittari	Toteutuma
10	Sipoon yritysten määrä kasvaa vähintään sadalla.	Yhteistyötä kunnan ja yritysten välillä tiivistetään.	Yrityskoordinaattorilla väh. 60 yritystapaamista ja sijoittumistiimillä (yleensä elinkeinopäällikkö + tonttipäällikkö) väh. 40 tapaamista.	
11	Sipoon työpaikkaomavaraisuus nousee 70 prosenttiin.	Parannetaan monipuolista kysyntää vastaavaa yritystonttitarjontaa.	Käynnistetään Söderkullan työpaikka-alueen (K10) asemakaavoitus. K10-yrityskaavan pohjaselvitykset tehty, mm. maaperä, kaavaluonnos nähtävillä.	
12	Vähintään 1 iso (väh. 500 työntekijää tai liikevaihto 200M€) yritys on päättänyt etabloitua Sipooseen.	Markkinoidaan Boxin yritystonttia kansainvälisille toimijoille.	Tehdään Sipoolle markkinointisuunnitelma, jossa selvitetään sekä kansainvälisen että kansallisen markkinoinnin keinoja. Markkinointisuunnitelma esitellään kunnanhallitukselle.	
13	Sipoolaisten matkailu- ja vapaa-ajanyritysten liikevaihto kasvaa 25 prosenttia valtuustokauden aikana.	Tuotteistetaan sipoolaisia matkailutuotteita ja löydetään niille oikeat jakelukanavat.	Tehdään sekä kunnan sisäisiä että kuntarajat ylittäviä matkailun edistämishankkeita, joilla etsitään jakelukanavia sipoolaisille matkailutuotteille.	
NRO	**d) Sipoon kuntaorganisaation toimintaa ja rakenteita uudistetaan.**	**2022**	**Mittari**	**Toteutuma**
14	Suunnitelma kuntaorganisaatiosta uudessa tilanteessa ja sen toiminnasta on tehty 2019. Toiminta on käynnistynyt vuoden 2020 alusta. Henkilöstön perehdytys on suoritettu ennen toiminnan käynnistämistä.	Suunnitelma on valmis toteutettavaksi vuoden 2023 alusta lukien.	Kunnan ja hyvinvointialueen rajapinta on kuvattu ja huomisen kunnan organisaatio on mallinnettu	
15	Työntekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan. Uudet tehtäväkuvaukset on tehty ja organisaatio on selkeä.	Työntekijöiden työhyvinvointi paranee ja sairaspoissaolot käännetään laskuun. Esimiestyötä tuetaan koulutuksia lisäämällä.	Henkilöstökyselystä johdetut kehittämishankkeet on toteutettu. Sairauspoissaolojen seuranta ja raportointi on säännöllistä. Esimiestyötä tuetaan tavoitteellisilla koulutuksilla.	
16	Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.	Vuonna 2022 toteutetaan koko henkilöstölle suunnattu sosiaalisen pääoman kysely.	Kysely on toteutettu ja tulosten käsittelylle on laadittu malli ja ohje.	
17	Kunnan toimitilat ovat terveet ja turvalliset.	Kaikista kunnan käytössä olevista kuntaomisteisista kiinteistöistä on mitattu Radon pitoisuudet ja korjaavat toimenpiteet ovat toteutettu tai suunniteltu toteutettavaksi.	Mittaukset suoritettu ja toimenpiteet ovat tehty ja raportoitu tai toteuttamissuunnitelmat ovat valmiit.	

NRO	e) Sipoon kunnan talous on tasapainossa.	2022	Mittari	Toteutuma
18	Sipoon kunnan käyttötalous ilman tontinmyyntituloja on positiivinen.	Tavoite on realistinen kuntatalouden heikentyneessä tilanteessa, mm. korona-epidemian takia, vasta vuonna 2023.	Tavoite toteutuu suunnitelmavuonna 2023.	
19	Sipoon kunnan verrannolliset toimintamenot asukasta kohden laskevat joka vuosi.	Sopeutusohjelman toimenpiteitä alettu toteuttaa vuosina 2021–2023. Tavoite on kuitenkin erittäin haasteellinen kuntasektorin kustannuskehityksen takia.	Sopeutusohjelman toimenpiteet vuoden 2022 osalta toteutettu.	
20	Sipoon kunta ei omalla toiminnallaan aiheuta kuntalaisten kokonaisverotaakan nousua.	Ei nosteta kunnallisveroa eikä kiinteistöveroa.	Kunnallisveroa ja kiinteistöveroa ei ole nostettu valtuustokaudella.	

2.2 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN

Peruskunnan ulkoisten toimintatuottojen määrä oli 36 M€ vastaavan talousarvion ollessa 32,3 M€. Peruskunnan ulkoiset toimintakulut alittuivat 2,5 M€ toteuman ollessa 153,8 M€ ja talousarvion 156,3 M€. Kaikkien osastojen toimintakatteen toteutuma oli parempi kuin talousarviossa.

2.3 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

KULUJEN (Ulkoiset ja sisäiset) jakautuminen toimialoittain vuosina 2020–2021, peruskunta

2022

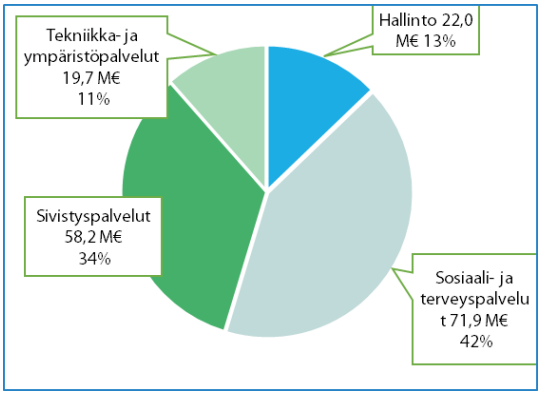

2021

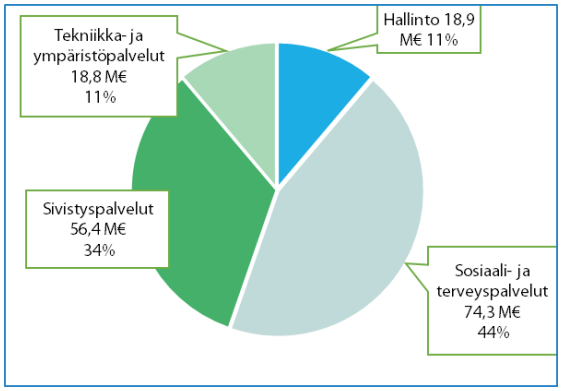

2.3.1 Keskusvaalilautakunta

VASTUUALUE: VAALIT
VASTUUHENKILÖ: Hallintopäällikkö

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot				47		47	24	
Toimintamenot	-40		-40	-38		2	-59	-34,8
Toimintakate	**-40**		**-40**	**8**		**48**	**-35**	**-124,3**

Toiminta vuonna 2022

Vuonna 2022 toimitettiin ensimmäiset aluevaalit. Pandemia edellytti edelleen tavanomaisesta poikkeavia terveysturvallisuusjärjestelyjä vaalien turvalliseen toteuttamiseen.

2.3.2 Tarkastuslautakunta

VASTUUALUE: TILINTARKASTUS
VASTUUHENKILÖ: Lautakunnan puheenjohtaja

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot								
Toimintamenot	-44		-44	-45		-1	-41	10,2
Toimintakate	**-44**		**-44**	**-45**		**-1**	**-41**	**10,2**
Tilikauden tulos	**-44**		**-44**	**-45**		**-1**	**-41**	**10,2**

Toiminta vuonna 2022

Tilintarkastusyhteisöksi valtuustokaudeksi on valittu KPMG Oy. Arviointitehtävänsä toteuttamiseksi lautakunta on kuullut kokouksissaan viranhaltijoita. Lisäksi tarkastuslautakunta on seurannut tilintarkastuksen tarkastussuunnitelman toteutumista ja pitänyt yllä viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden sidonnaisuusrekisteriä.

2.3.3 Kunnanhallitus

VASTUUALUE: Yleishallinto ja kunnan johto, Talous- ja hallintokeskus, Kehitys- ja kaavoituskeskus
VASTUUHENKILÖ: Kunnanjohtaja

Taloudellinen tulos
(Yleishallinto ja kunnanjohto, Talous- ja hallintokeskus ja Kehitys- ja kaavoituskeskus)

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	18 872	5 745	24 616	25 401	103,2	785	20 393	24,6
Toimintamenot	-24 433		-24 433	-22 037	90,2	2 396	-18 997	16,0
Toimintakate	**-5 561**	**5 745**	**183**	**3 364**	**1 834,2**	**3 181**	**1 396**	**141,0**
Suunnitelmapoistot				-402			-524	
Vyörytyserät				-1 146			-2382	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	92,0		92,0	87,4	95,0	-4,6	87,0	0,5

Toimintatuotot ylittyivät pysyvien vastaavien myyntivoittojen ylittymisestä johtuen. Myyntivoittoja kertyi kaiken kaikkiaan 13 M€ vuonna 2022. Toimintakuluissa palvelujen ostoihin tarkoitetut määrärahat alittuivat 2,1 M€.

Tulosyksikkö: Yleishallinto ja kunnan johto

VASTUUHENKILÖ: Kunnanjohtaja

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	14 636	5 745	20 381	21 413	105,1	1 032	14 718	45,5
Toimintamenot	-3 042		-3 042	-1 592	52,3	1 450	-1 382	15,2
Toimintakate	**11 594**	**5 745**	**17 338**	**19 821**	**114,3**	**2 483**	**13 336**	**48,6**
Suunnitelmapoistot				-89			-89	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	1,0		1,0	1,0	100,0		1,0	

Pysyvien vastaavien myyntivoitot on kirjattu Yleishallinto ja kunnan johto -tulosyksikköön, ja ne ylittivät vielä muutetun talousarvionkin.

Tulosyksikkö: Talous- ja hallintokeskus

VASTUUHENKILÖ: Kunnanjohtaja

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Edellisen valtuustokauden tavoite	**Sitova tavoite 2022**	**Mittari**	
Teemme palvelupyynnön käsittelyn läpinäkyväksi.	*Valtuustokauden tavoite saavutettiin 2020, kun asiointiportaali otettiin käyttöön.* Vuoden 2022 tavoitteena on vastata asiakkaalle mahdollisimman pian.	Vastausaika on vuoden mittausjaksolla alle 4 työpäivää niissä asioinneissa, jotka osastolle kuuluvat. Asiakkaan asiointiin voi liittyä useita eri prosesseja, mutta Sipoossa otetaan asiakkaan asiointi haltuun ja vastataan. Vastauksessa kerrotaan asiakkaalle vähintään, miten ja milloin	

		asia etenee ja ohjataan tarvittaessa asiakasta eteenpäin.	
	Talous-ja hallintokeskuksen vastuulle kuuluneiden asiointien vastausaika vuonna 2022 oli 8 päivää. Tavoitteeseen eli vastausaika alle 4 työpäivää, päästiin 62 prosentissa asioinneissa. Asiointeja oli keskuksen vastuualueella yhteensä 160 kappaletta.		
Asiakas voi käyttää kunnan palveluita 24/7 digitaalisten välineiden avulla. Yli 50 prosenttia digitalisoitujen palvelujen asioinneista tehdään sähköisesti. *Uusi: Parannetaan kuntalaisen digitaalisia asiointipalveluita.*	*Valtuustokauden tavoite saavutettiin vuonna 2019.* Uusi: Vuoden 2022 tavoitteena on jatkaa sähköisen asioinnin tukemista uusien vaatimusten mukaisesti. Vaatimuksia asettavat erityisesti Laki digitaalisen asioinnin tarjoamisesta ja Tiedonhallintalaki.	e-lomakepalvelu on suljettu, palvelimet on poistettu käytöstä ja asioinnit on siirretty vahvasti tunnistautuneen asiakkaan asiointipalveluihin vuoden 2021 aikana. Uusi: Vuoden 2022 aikana Oma asiointi -palvelussa on otettu käyttöön suomi.fi-valtuuttaminen ja integraatio VTJ-tietokantaan.	
	Oma asiointipalvelu siirrettiin kustannussyistä edullisemmalle alustalle kesken vuoden. Uuteen Oma asiointi- palveluun rakennettiin erillisintegraatioiden sijaan yhteydet suomi.fi-palveluihin ja VTJ-tiedot saadaan sitä kautta kuntaan. Suomi.fi-valtuuttaminen on teknisesti valmis, mutta sitä ei ole otettu tuotantokäyttöön, koska kehitysresurssi jouduttiin käyttämään hyvinvointialueen sähköisen asioinnin mahdollistamiseen Sipoon alustalla vuoden vaihteen jälkeen. (HVA ei saanut omaa palveluaan auki vuoden vaihteeseen mennessä)		
Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.	Vuonna 2022 toteutetaan koko henkilöstölle suunnattu sosiaalisen pääoman kysely.	Kysely on toteutettu ja tulosten käsittelylle on laadittu malli ja ohje.	
	Sosiaalisen pääoman kysely toteutettu marraskuussa. Tulokset raportoitu joulukuussa ja niiden käsittely aloitettu.		

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	313		313	459	146,7	146	4 497	-89,8
Toimintamenot	-9 480		-9 480	-9 643	101,7	-163	-10 151	-5,0
Toimintakate	**-9 167**		**-9 167**	**-9 184**	**100,2**	**-17**	**-5 654**	**62,4**
Suunnitelmapoistot	-25			-211			-283	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	53,0		53,0	51,9	97,9	-1,1	53,6	-3,2
IT-verksamheten								
Toimintatulot	60		60	60	100,5	0	4 045	-98,5
Toimintamenot	-4 867		-4 867	-4 019	82,6	848	-4 033	-0,3
Toimintakate	**-4807**		**-4 807**	**-3 959**	82,3	848	**12**	**-33 366,6**

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelu tehtiin pääosin kuntien nimeäminen työntekijöiden ja viranhaltijoiden voimin ja oman työn ohella. Talous- ja hallintokeskuksessa jouduttiin kiinnittämään huomattava osa henkilöstöresursseista valmisteluun liittyvään tiedonkeruuseen ja myös itse valmisteluun.

Talouspalvelut-yksikkö osallistui syksystä 2021 alkaen vuoden 2022 huhtikuulle saakka Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluun talousjohtajan 50 %:n työpanoksella. Yksiköstä päätettiin siirtää kaksi henkilöä hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023 alkaen. Näistä toinen siirtyi hyvinvointialueelle jo lokakuussa 2022. Lisäksi hankinta-asiantuntija oli kuusi kuukautta vuorotteluvapaalla. Aliresursoinnista huolimatta yksikkö selviytyi tehtävistään tyydyttävästi, minkä lisäksi yksikkö alitti nettomenonsa lähes 100 tuhannella eurolla. Selvitys myyntilaskutusprosessien toimivuudesta ja kehittämisestä käynnistyi syyskuussa.

IT-palvelut-yksikkö osallistui kehityshankkeisiin oman vastuualueensa mukaisesti. Yksikkö panosti sopeuttamisohjelmaan vaihtamalla järjestelmiä edullisempiin, optimoimalla lisenssejä ja siirtämällä hankkeita ja laitehankintoja eteenpäin. Yksikkö sai toteutettua kaikki suunnitellut säästötavoitteet. Yksikön isoimpana yksittäisenä teknisenä hankkeena oli palvelinsalin uudistaminen, joka toteutettiin hankkimalla kapasiteettipalvelut ulkoistettuna palveluna. Syksyllä 2021 aloitettu suunnitelma yksikön toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi saatiin valmiiksi ja suunnitelma toteutettiin. Yksikkö jaettiin kolmeen osaan: hyvinvointialueelle siirrettiin kolmannes henkilöstöstä, toinen kolmannes muodostaa nykyisen Tietohallinnon ja kolmasosa henkilöstöstä siirtyi liikkeenluovutuksella Kuntien Tiera Oy:n palvelukseen, kun kunnan perustietotekniikkapalvelut ulkoistettiin Kuntien Tiera Oy:lle. Perustietotekniikkapalvelun ulkoistuksen projekti aloitettiin lokakuussa ja se tullaan saamaan päätökseen kesään 2023 mennessä. Kuten oli odotettukin, yksikön resursseja jouduttiin käyttämään runsaasti hyvinvointialueen ICT-ympäristön muodostamisen tukemiseen ja sen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen.

Marraskuusta kuluvan vuoden tammikuuhun asti yksikkö teki Sipoon ICT-siirron osatoteuttaja-sopimuksella hyvinvointialueelle. Sipoo toimi pilottina muille siirtyville kunnille. Vaikka siirtoprojekti oli erittäin työläs, Sipoon ympäristö laitteineen saatiin siirrettyä hyvinvointialueelle. Yksikkö tukee edelleen hyvinvointialuetta toiminnallisesti ja tavoitteena on saada kaikki siirtoon liittyvät hallinnollisetkin työt tehtyä kevään 2023 aikana.

Hallintopalvelut-yksikön osalta Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelu työllisti muun muassa viestintää ja asiakirjahallintoa. Myös esimerkiksi valmisteluun liittyvät tietopyynnöt työllistivät. Yksikössä valmistauduttiin kahden henkilön siirtymiseen hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta alkaen. Hallintopalvelut-yksikkö vastasi aluevaalien järjestämisestä Sipoossa tammikuussa 2022. Vaalit edellyttivät edelleen pandemiasta johtuvia erityisjärjestelyjä. Sähköisen arkistoinnin ja digitoinnin hankintaprosessi saatiin päätökseen ja aloitettiin valmistautuminen sähköisen arkiston käyttöönottoon ja arkistoidun paperiaineiston siirtämiseen digitaaliseen muotoon. Hallintopalvelut-yksikkö osallistui päätöksenteon ja kokoushallinnan digitalisaatiota edistävään Digitaalinen Kokousjärjestelmä -hankkeeseen yhdessä Vantaan ja Nurmijärven kanssa.

Asiakaspalvelu-yksikkö panostaa jatkuvassa kehittämisessään saavutettavuuttaan sekä matalaa kynnystä. Teimme alkukesästä asiakaskyselyn (erillinen ulkoisille ja sisäisille asiakkaille). Annetut vastaukset ovat olleet ensiarvoisen tärkeät palvelun jatkuvassa kehittämisessä.
Yksikkö on edelleen vahvasti ollut mukana sähköisen asiointiportaalin hallinnoinnissa. Asiakaspalvelu on myös osa turvakieltoasiakkaiden palveluprosessia sähköisessä palvelussa Oma asioinnissa.
Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen aloittaminen on vaatinut myös kunnan asiakaspalvelusta lisää panostamista neuvontaan.

Kuntalaisten palvelun lisäksi vuonna 2022 kehitettiin myös sisäistä palvelua. Kuntaan hankitun ajoneuvojen paikannusjärjestelmään kuuluvien autojen hallinnointi, tältä osin, on jatkunut yksikössä. Vuoden 2022 loppupuolella olemme aloittaneet projektin laajentamisen, jotta voisimme tarjota henkilökunnalle, heidän niin toivoessa, samaa tekniikkaa kun käyttävät omaa autoaan työtehtävissä. Asiakaspalvelu vastaa myös varmennekorttien rekisteröinnistä kunnassa. Kunta tarjoaa Digi- ja väestötietoviraston varmennekortit niille työntekijöille, joiden pitää vahvasti tunnistautua erilaisiin sähköisiin palveluihin työssään. Hyvinvointialueelle siirtyminen lisäsi hetkellisesti nämä rekisteröinnit.

Pandemia työllisti edelleen vuonna 2022 jonkin verran, sekä neuvontaa että Korona-tuotteiden hankintoja. Yksikkö vastasi, jo nyt kolmantena vuotena peräkkäin, HSL-lippujen latauksesta kaikkien koululaisten osalta, eli kunta teki koululaisliput omana työnnä. Hyvä yhteistyö Sivistysosaston kanssa kehitti prosessia entisestään.

Asiakaspalvelu kehittää toimintansa myös yhteistyötahojen kanssa. Sipoon kunta tarjoaa tilat ja tukea Kelan etäpalvelutoimintaa varten. Tämä toiminta aloitettiin Nikkilässä jo vuonna 2021 ja tällä hetkellä selvitetään mahdollisuuksia avata vastaavanlainen toiminta myös Etelä-Sipoossa.

Henkilöstöpalvelut-yksikön työpanoksesta kului merkittävä osa hyvinvointialueen perustamisen valmisteluihin. Tärkeimmät valmistelutehtävät liittyivät palvelussuhdetietojen siirtämiseen ja niiden oikeellisuuden varmistamiseen sekä kunnan yhteistoimintavelvoitteiden täyttämiseen. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle siirtyi liikkeenluovutuksella 1.1.2023 yhteensä 324 työntekijän palvelussuhteet. Henkilöstöpalveluista siirtyi yksi työntekijä hyvinvointialueen palvelukseen.

Kunnalliset virka- ja työehtosopimukset uusittiin vuonna 2022 ja sopimuksiin tuli useita muutoksia, joiden toimeenpano vaati merkittävää työpanosta henkilöstöpalveluilta. Perhevapaita koskeva lainsäädäntö uudistettiin 1.8.2022 alkaen. Rekrytointimäärät jatkoivat työvoiman liikkuvuuden vuoksi voimakasta kasvuaan. Vuonna 2022 julkaistiin yhtensä 388 työpaikkailmoitusta.

Työhyvinvointikysely toteutettiin marraskuussa ja tulokset ovat edelleen parantuneet hieman. Vuoden aikana käynnistettiin myös työterveyshuollon järjestämistä koskeva selvitys ja työterveyshuollon palveluiden siirto toiselle palveluntuottajalle on määrä tapahtua vuonna 2023. Esimiestyötä on tuettu Chef i Sibbo- ohjelmalla, jossa kuukausittain kootaan esimiehet yhteen vaihtuvien teemojen ympärille saamaan tietoa ja keskustelemaan. Valtaosa esimiehistä osallistui tilaisuuksiin säännöllisesti. Sipoon kunta tarjosi esimiehille ja asiantuntijoille myös Johtajuuspolku-valmennusohjelman sekä jatkoi yhteistyötä muiden ulkoisten koulutuksen tarjoajien kuten Careerian ja Keudan kanssa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja selonteko

Talous- ja hallintokeskuksen suurimmat toiminnalliset riskit liittyvät edelleen henkilöstön jaksamiseen ja osaamiseen. Koko kuntaa koskevan kehitystyön edistäminen vaatisi lisää panostusta keskitettyihin palveluihin. Niin sanottua kehitysvelkaa on paljon, koska kasvavan kunnan jatkuvan toiminnan turvaaminen on vienyt resurssit ja kehittämistä on voitu tehdä vain välttämättömiltä osin. Nykyinen keskikokoinen kunta vaatii koko ajan kehittämistä asiakaskäyttäytymisen muutoksen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi. Uusi lainsäädäntö asettaa jatkuvasti uusia vaatimuksia.

Kunnalla ei ole omaa sisäistä tarkastajaa ja sisäiset tarkastukset on hankittu ulkopuoliselta palveluntuottajalta. Vuonna 2022 ei toteutettu sisäisiä tarkastuksia, mutta vastaisuudessa niitä tulee toteuttaa vuosittain.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2023 toimintaympäristön suurin muutos on hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen Itä-Uudellamaalla. Vuoden 2022 aikana tehtiin henkilöstösiirtoja, sopimussiirtoja ja järjestelmäsiirtoja ja Sipoo oli vastuullisesti varmistamassa hyvinvointialueen rakentamista ja sipoolaisten palveluiden jatkumista siirtymävaiheessa ja sen jälkeen. Sipoossa on suunniteltu kunnan toiminnan jatkuvuutta siten, ettei sote-uudistus huononna kunnan palvelutuotantoa ja kehitystä eikä taloutta. Kunnanhallitus päätti, että Sipoon kuntaorganisaatiota tarkastellaan hyvinvointialueen perustamisen jälkeen. Organisaatiomuutokset ovat tulossa voimaan vaiheittain, aikaisintaan toukokuusta 2023 alkaen. Talous- ja hallintokeskus (jatkossa ehkä Konsernipalvelut) on muutoksen ytimessä tukemassa sekä organisaatiouudistuksen aiheuttamia muutoksia laskentajärjestelmiin että uusimuotoisen kunnan (Huomisen kunnan) tulevaisuutta.

Tiedonhallintalaki asettaa kunnille uusia vaatimuksia digitalisoinnin, tietopalvelun, arkistoinnin sekä suunnittelu-, kuvaus- ja tietoturvavelvoitteiden osalta. Siirtymäajat tulevat haastamaan koko kunnan seuraavien vuosien aikana. Lain vaatimat dokumentoinnit ovat laajoja ja toimintatapojen muutos pakollista. Laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta, sisältäen laajat saavutettavuusvaatimukset, on myös eri siirtymäaikoineen paljon resurssia vaativa kokonaisuus. Ensimmäisessä vaiheessa digitaaliset palvelut tulee tarjota henkilöasiakkaille, mutta seuraavina vuosina lain vaatimukset laajenevat myös elinkeinonharjoittajiin kaikkien asiointien osalta. Tiedonhallintamallin ja GDPR-vaatimuksiin liittyvän työn

koordinoimiseksi ja tarvittavan dokumentaation tuottamiseksi otetaan Sipoossa käyttöön uusi Digiturvamalli-työkalu kaikille toimialoille.

Seuraavien vuosien aikana on tulossa lisää velvoitteita tiedonhallintaan ja kansalliseen tietoarkkitehtuuriin. Sipoo on kuntien edustajana mukana lukuisissa työryhmissä, joissa suunnitellaan tulevaa lainsäädäntöä ja toimeenpanoa sekä julkisen hallinnon tiedon arkkitehtuuria. Osallistumalla työryhmiin, vaikutamme tuleviin velvoitteisiin, aikatauluihin sekä rahoitusmalleihin aktiivisesti.

Kunnan kaikkien toimialojen käyttöön on viime vuonna hankittu sähköinen arkisto ja digitointikumppani. Sähköisen arkiston projekti on käynnistynyt ja tulee jatkumaan seuraavat vuodet. Projektin tavoitteena on varmistaa, ettei kuntaan synny enää uutta paperista arkistoitavaa ja nyt paperilla oleva digitoitava materiaali digitoidaan. Lisäksi materiaalit, joita ei digitoida, tullaan puhdistamaan ja siirtämään vanhasta kuntalasta uuteen.

Tulosyksikkö: Kehitys- ja kaavoituskeskus

VASTUUHENKILÖ: Kehitysjohtaja

Toiminta-ajatus

Kehitys- ja kaavoituskeskus toimii suoraan kunnan johdon alaisuudessa maankäytön ja liikenteen, maaomaisuuden ja sen kehittämisen, yritys- ja elinkeinotoiminnan sekä työllisyyspolitiikan vastaavana osastona. Osaston tehtäviin kuuluvat myös kiinteistönmuodostus ja mittaus- ja paikkatietotehtävät sekä ja matkailua koskevat asiat. Keskus seuraa aktiivisesti toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja pystyy reagoimaan niihin tehokkaasti.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Edellisen valtuustokauden tavoite	**Sitova tavoite 2022**	**Mittari 2022**	
Sipoon kunnalla on noin 2 vuoden kaavavaranto eri asumismuodoille tällä valtuustokaudella.	Sipoo mahdollistaa monipuolisella asumisen kaavavarannolla (AO, AP, AK-tontit) asetetun kasvutavoitteen toteutumisen. MAL-tavoite 434 asuntoa/vuosi tai 32 000–39 000 k-m^2.	Hyväksyttävänä yksi pientalokaava (AO+AP) / vuosi sekä yksi kerrostalokaava (AK) / vuosi.	
Henkilöjunaliikenneratkaisu Nikkilä–Kerava-Helsinki on tehty valtuustokauden 2017–2021 aikana	Toteutusta on edistetty neuvotteluin seutu- ja valtiotasolla.	KeNi-radan aluevaraussuunnitelma ja selvitykset valmistuvat ratasuunnittelun ja asemanseutujen asemakaavoituksen mahdollistamiseksi.	
ARA- ja ASO-vuokratuotanto on valtuustokaudella alueittain (Nikkilä, Söderkulla, Talma) enintään 25 prosenttia kokonaisasuntotuotannosta.	Uusilla alueille ARA- ja ASO-tuotanto ei ylitä 20 % kokonaisasuntotuotannosta.	Ara-kohteiden prosentti yksittäisellä alueella ei ylitä 20 %. Suunnittelussa Ara-korttelit hajautetaan ja valitaan sitovasti ennakolta alueella.	

Vähintään 1 iso (väh. 500 työntekijää tai liikevaihto 200 M€) on päättänyt etabloitua Sipooseen.	Kysyntä yrityslokaatioille kasvaa, ja yhteistyötä yritysten sijoittumiseksi tiivistetään kunnan ja yritysten välillä.	Tapaamismäärät (Sijoittumistiimi 40/vuosi).	
Sipoon yritysten määrä kasvaa vähintään sadalla.	Yhteistyötä kunnan ja yritysten välillä tiivistetään. Yritysten perustoimintaedellytysten jatkuva parantuminen.	Tapaamismäärät (Yrityskoordinaattori 60/vuosi).	
Sipoon työpaikkaomavaraisuus nousee 70 prosenttiin.	Parannetaan monipuolista kysyntää vastaavaa yritystonttitarjontaa. Yritys- ja työpaikka-alueiden määrää lisätään. Työpaikkojen määrää lisätään.	Yksi yritysalueen asemakaava käynnistetään ja on hyväksyttävänä (esim. E5) valtuustokaudella 2021–2025. Yleiskaavassa tutkitaan uudet yritysalueet v. 2021–2025. Työllistävien yritysten määrä; työnantajarekisterissä olevien sipoolaisten yritysten määrä nyt ja toivottu kasvu valtuustokautena 2021–2025 5 %. Työllistymisten määrän mittaus; toteutuneet yhteiset yrityskäynnit määrältään kevät ja syyskaudella sekä te-palveluiden toimialatiimien tapaamisten määrä kohtaantoasioissa.	
Sipoolaisten matkailu- ja vapaa-ajanyritysten liikevaihto kasvaa 25 prosenttia valtuustokauden aikana.	Sipoon houkuttelevuuden lisääntyminen matkailu- ja asumiskohteena. Sipoonkorven ja saariston saavutettavuuden parantaminen.	Sipoonkorven Korvenportin toteutus. Markkinointitempausten määrä.	

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	986		986	629	63,9	-356	1 178	-46,6
Toimintamenot	-9 128		-9 128	-7 993	87,6	1 136	-7 465	7,1
Toimintakate	**-8 143**		**-8 143**	**-7 363**	**90,4**	**780**	**-6 286**	**17,1**
Suunnitelmapoistot				-101			-152	-33,4
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	38,0		38,0	34,5	90,8	-3,5	32,4	6,5

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TP 2022
Asemakaavat, k-m^2 *)	13 401	47 028	49 000	9 473	44 4675
.. Työpaikka-alueet	12 901		0	1 296	40 8335
.. Asuinalueet	500	47 028	49 000	8 177	36 340
Kyläosayleiskaavat	0	0	0	0	0
Strategiset osayleiskaavat	0	0	1	0	0
Tonttien myynti- ja vuokrapäätökset	42	30	50	20	45
Maanhankinta, ha	46,3	5,89	10	32,7	85
Maanmyynti, ha	9,12	2,715	20	9,6	26,5
Myytävät yritystontit, k-m^2		826	50 000	57 395	81 457
Myytävät asuintontit, k-m^2		15 000	25 000		23 497

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteutumasta

Vuoden 2022 tunnusluvut on esitetty yllä.

Vuonna 2022 hyväksyttiin yhteensä 36 340 k-m^2 asemakaavoitettua asuinkerrosalaa. Valtaosa, 32 140 k-m^2, on omakoti- ja pientalokaavavarantoa (AO ja AP). Mittari, joka saavutettiin, oli, että Sipoo mahdollistaa monipuolisella asumisen kaavavarannolla (AO, AP, AK-tontit) asetetun kasvutavoitteen toteutumisen, 32 000–39 000 k-m^2. Kaavaehdotuksena nähtävillä olleissa kaavoissa (Nikkilän kartanon keskus, Puu-Talma ja Söderkullan kartanon asuinalue), jotka on tarkoitus viedä hyväksymiskäsittelyyn kesään 2023 mennessä on asumisen kaavavarantoa yhteensä noin 172 000 k-m2, josta noin 112 000 k-m2, on omakotivarantoa.

Yleiskaava 2050 käynnistettiin ja Pohjois-Paippisten osayleiskaavaan laadittiin tarkistettujen suunnitteluperiaatteiden tarkistukset, suunnittelutyötä jatkettiin. Työpaikkavarantoa koskien hyväksyttiin Uuden Porvoontien kaupanyksikkö 3000 k-m2 sekä Bastukärr II muutos sis. 405 335 k-m2. Kaavaehdotusvaiheessa olevissa, kesään mennessä hyväksymiskäsittelyyn vietävissä kaavoissa, on uutta liike- ja palvelurakentamisen kaavavarantoa yhteensä noin 6 700 k-m2.

Kaavoitusohjelman tavoiteaikataulusta viivästyneitä kaavan aloituksia olivat E5 (nyt nimellä Hangelbyn työpaikka-alue) ja N47 Asemansillan kaupan korttelit 1012 ja 1032 Nikkilässä. Viivästys johtui NG8:sta: alueen asemakaavoittaja ei päässytkään siirtymään asemansillan kaavan pariin johtuen NG8:n muutoksista. E5-yritysalueen kaavan selvitykset tilattiin.

Liikenteellinen mittari oli, että KeNi-radan aluevaraussuunnitelma ja selvitykset valmistuvat ratasuunnittelun ja asemanseutujen asemakaavoituksen mahdollistamiseksi. Tavoite toteutui. Lisäksi alustavasti neuvoteltiin HSL:n ja Väyläviraston kanssa junaliikenteen tilaamisesta jo vuodesta 2025 eteenpäin. Araa koskeva mittari 2022 täyttyi: ARA-kohteiden prosentti yksittäisellä alueella ei ylitä 20 % vuoden 2022 toiminnasta johtuen, ja Pähkinälehdossa ei enää myyty tontteja perinteiseen ARA-tuotantoon.

Tontinmyyntituloa tuli yhteensä 12,9 milj. euroa (45 tonttikauppaa), tavoite ylittyi yli kaksinkertaisesti. AO-tonttien myyntitulot olivat 2,42 milj. € (27 kpl), A-tonttien 4,03 milj € (10 kpl) ja T-tonttien 6,45 milj. € (8 kpl). Erilaisia maanvuokrasopimuksia (tontit, pellot, metsästysoikeudet) laadittiin n. 30 kpl. Taasjärvi IV -alueelta tuli luovutukseen 16 omakotitonttia, joista 7 varattiin. Tontin vuokratulot laskeneet vuonna 2022 558 000 euroon verrattuna vuoteen 2021, koska vuonna 2022 oli useita isoja vuokratontinlunastuksia. Raakamaata hankittiin n. 85 ha, yhteensä n. 3,1 miljoonalla eurolla (17 kiinteistökauppaa). Rakennusten maastoon merkintöjä tehtiin 53 kpl ja sijaintikatselmuksia 74 kpl.

Yrityskoordinaattorilla oli mittarina väh. 60 yritystapaamista ja sijoittumistiimillä (yleensä tonttipäällikkö ja kehitysjohtaja/elinkeinopäällikkö) mittarina väh. 40 tapaamista. Tavoitteet ylittyivät. Yrityskoordinaattorilla oli 82 tapaamista. Sijoittumistiimillä tai sen jäsenistöllä oli noin 45 tapaamista. Sipoolle tehtiin jo vuonna 2021 markkinointisuunnitelma, jossa selvitettiin sekä kansainvälisen että kansallisen markkinoinnin keinoja. Markkinointisuunnitelma esiteltiin silloin kunnanhallitukselle. Mittarina oli v.2022, että tehdään sekä kunnan sisäisiä että kuntarajat ylittäviä matkailun edistämishankkeita, joilla etsitään jakelukanavia sipoolaisille matkailutuotteille. Tavoite saavutettiin siten, että kolme 17-vuotiasta nuorta kiersivät kesällä 2022 sipoolaisia matkailuyrityksiä ja kuvasi videoita eri yrityksistä. Ne jaettiin visit.sipoo-sivustolle. Matkailun tulos on ollut kasvusuuntainen. Sipoo sai vuonna 2021 laskennallisesti välitöntä matkailutuloa 15,2 miljoonaa euroa, kun vielä vuonna 2018 sama summa oli 6,5 miljoonaa euroa. Elinkeinopäällikkö ja työllisyyspäällikkö pitivät kaksi yritysturneeta, jossa kiersivät yrityksiä yhdessä KEUKE:n kanssa.

Työllisyysasioissa tavoitteena oli Tepa 2025- valmistelu. Työllisyydenhoidon ydintehtävien ohella työllisyyspäällikkö johti ja koordinoi sekä itä- Uudenmaan että Kerava-Vantaan suunnan alueellista valmistautumista kuntayhteistyössä, seurasi lainsäädännön muutosvalmistelua ja TEM:n ohjeistuksia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja selonteko

Vuonna 2020 tehdyn riskienarvioinnin mukaan suurimmat riskit ovat Kerava–Nikkilä-radan toteutumatta jääminen, avainhenkilöriskit ja yleisemminkin kunnassa riskiä uupua resurssien niukkuudesta johtuen.

Kerava–Nikkilä-radan riskin minimoimiseksi kehitys- ja kaavoituskeskus laatii selvityksen kannatetun TA 2023- valtuustoaloitteen mukaisesti niistä minimitoimenpiteistä kustannuksineen, joilla voidaan aloittaa liikennöinti 10 vuoroa/arkivrk vuodesta 2025 eteenpäin.

Avainhenkilöriskien hallitsemiseksi jaetaan oleellista tietoa huomioiden, että kehitys- ja kaavoituskeskuksessa on edelleen asiantuntijatehtäviä, joille ei ole määriteltävissä sijaista tai ao palvelua ostettavissa ketterästi palveluna Uupumisen välttämiseksi työtehtäviä priorisoidaan voimakkaammin ja mahdollistetaan monipuolista tukea.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kehitys- ja kaavoituskeskus edistää Sipoon yhdyskuntakehitystä kunnan strategian, kehityskuvan ja toiminnan linjausten mukaisesti. Yhdyskuntakehitykseen vaikuttaa koko Suomessa inflaatio, nousseet korot ja taantuma. Kaavoituksessa laaditaan tulevan kaavoitusohjelman mukaiset asemakaavat panostaen edelleen monipuoliseen tonttitarjontaan. Erityisen voimakkaasti edistetään omakotitalojen tonttituotantoa ja myös uusia yritysalueita. Teemapohjaisen yleiskaavan luonnos valmistuu. Pohjois-Paippisten osayleiskaava saadaan valmiiksi. Gumbostrrand-Väesterskogin osayleiskaavan laadintaa jatketaan. Kerava–Nikkilä-ratahanke jatkuu kannatetun TA 2023- valtuustoaloitteen mukaisesti selvittämällä minimitoimenpiteet kustannuksineen, joilla voidaan aloittaa liikennöinti 10 vuoroa/arkivrk vuodesta 2025 eteenpäin.

Maa- ja asuntopoliittisia linjauksia tarkistetaan ja toimitaan niiden mukaisesti. Maanhankinnassa panostetaan taajamien, okt-alueiden ja yritysalueiden kehittymisen edellyttämään maanhankintaan. Yritystonttien kysyntä on edelleen hyvällä tasolla. Omakotitaloalueista Taasjärvi 4:n sekä Puu-Talman tontinmyynti jatkuu. Tonttimarkkinointiin tullaan panostamaan aikaisempaa enemmän. Asuintonttien kysyntä on vuonna 2023 tavanomaista hiljaisempaa.

Työllisyyden hoidossa painottuu työllisyyden hoidon ydintehtävien ohella valmistautuminen Itä-Uudenmaan ja KUUMA-seudun kanssa vaiheittain TE 2024- muutokseen. Työllisyysasioiden hoito siirtyy valtiolta kunnille /kuntien muodostamille alueille vuonna 2024. Vuonna 2023 ratkaistaan alueellinen malli ja valmistellaan seuraava talousarvio siten, että työllisyysalueen henkilöstö-, tila-, palvelu-, it- ja hankintarahoitus on ohjelmoitu.

Tulosyksikkö: Ruokapalvelut

VASTUUHENKILÖ: **Ruokapalvelupäällikkö**

Toiminta-ajatus

Ruokapalvelujen tehtävänä on tukea eri hallintokuntien ydintehtävän onnistumista tuottamalla ruokapalveluita Sivistysosastolle. Tavoitteena ja lähtökohtana on tuottaa laadukkaita ateriapalveluita kaikille asiakasryhmille. Ruokapalvelu palvelee asiakkaita monissa elämänkaaren vaiheissa. Ruoan tulee olla maukasta ja laadukasta. Ruokapalvelut edistävät kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia noudattamalla eri asiakasryhmien ravintosuosituksia ja ohjaamalla terveellisten valintojen tekemiseen arjessa.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Ruokapalvelujen tulos oli niukasti positiivinen. Menot alittuivat 0,09 milj. euroa ja tulot jäivät 0,04 milj. euroa alle suunnitellun.

Vaikka elintarvikkeiden hinnat nousivat huomattavasti, niin pienillä muutoksilla raaka-aineiden valintaan ja pienillä muutoksilla ruokalistoihin, sekä tarkalla taloudenpidolla saimme toiminta kulut pysymään linjassa.

Kasvisruokaa on nyt tarjoilla kaikissa kouluissa, kaikille halukkaille, jokaisena koulupäivinä. Tästä on tullut paljon positiivista palautetta, ja kasvisruoan menekki on lisääntynyt.

On otettu käyttöön sähköinen ruokajätteen seuranta järjestelmä. Tämä antaa meille reaaliaikaista tietoa hävikkiin määrästä, sekä tärkeä tieto siitä kuinka paljon valmistetaan kyseistä ruokaa seuraavalla kerralla.

Jokipuiston koulu aloitti toimintansa saneerauksen jälkeen syksyllä 2022, ruokien kuumennus aloitettiin sielläkin.

Västerskogin päiväkodin keittiön suunnittelu on käynnistynyt.

Vuosi oli haasteellinen henkilöstön monista poissaoloista johtuen. Keittiöalan sijaisia on lähes mahdotonta saada. Tämä on vaatinut henkilöstöltä joustoa ja kekseliäisyyttä, jotta työt on saatu tehtyä. Tilanne näkyy myös jonkin asteisena väsymyksenä henkilöstössä.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Keittiöt, valmistus + jakelu	3+25	3+25	3+25	2+25
Kouluruokailuun osallistujat	537 654	560 767	560 767	606 300
Suoritteet, kaikki	990 040	1 049 580	1 049 580	954 000
Kustannus/suorite koulussa, Lukkari, euroa	2,37	2,78	2,78	2,98
Kouluruokailuun osallistujat keskimäärin/päivä	2 875	2 999	2 999	3225

Koululounaan kustannus, euroa	2,70	2,70	2,70	2,70
Päiväkotilounaan kustannus, euroa	3,25	2,85	2,90	2,90

Taloudellinen tulos

Ruokapalvelu 1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	2 937		2 937	2 900	98,7	-37	3 380	-14,2
Toimintamenot	-2 782		-2 782	-2 810	101,0	-28	-3 352	-16,2
Toimintakate	**155**		**155**	**90**		**-65**	**28**	**219,7**
Suunnitelmapoistot								
Tilikauden tulos	**155**		**155**	**90**	**58,0**	**-65**	**28**	**219,7**

Arvio tulevasta kehityksestä

Västerskogin päiväkoti valmistuu syksyllä 2023. Keittiöstä tulee kuumennus keittiö.

Kesän 2023 ruuan valmistus Puistoruokailuun siirtyy Sote keittiöstä Lukkarin koulun keittiöön.

2.3.4 Sosiaali- ja terveysvaliokunta

VASTUUALUE: SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO
VASTUUHENKILÖ: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Toiminta-ajatus

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan tehtävänä on yhdessä muiden hallintokuntien kanssa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen ja väestöryhmien välisten terveyserojen kaventaminen.

Sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti, kunnan kokonaistaloudellisuutta ja peruspalveluja painottaen.

Palveluntarjonta on monipuolista sisältäen myös muita kuin perinteisiä sosiaali- ja terveyspalveluja. Käytämme moniammatillista asiantuntijuutta ja innovointia asiakkaalle räätälöityjen palveluiden järjestämisessä.

Hyödynnämme teknologian mahdollisuuksia joustavien ja asiakkaalle lisäarvoa tuottavien palveluiden järjestämisessä.

Panostamme tietoisesti hyvinvoinnin edistämiseen ja ennaltaehkäiseviin palveluihin suurempien ongelmien ja syrjäytymisen välttämiseksi. Toteutamme tämän vaikuttamalla yksilöihin, yhteisöihin ja yhteiskuntaan.

Kuntouttavalla asenteella tuemme asiakkaan toimintakykyä, aktiivisuutta ja kykyä ottaa vastuuta omasta hyvinvoinnistaan.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Edellisen valtuustokauden tavoite	**Sitova tavoite 2022**	**Mittari**	
Asiakaskokemuksen mittaus on jatkuva. Asiakaskokemuksen mittaustulos julkaistaan kuukausittain.	Sosiaali- ja terveysosaston asiakaskokemusta mitataan Nikkilän sotetalon kolmessa pisteessä (pohja-, 1. ja 2. kerroksessa), Söderkullan neuvolassa ja suun terveydenhuollossa.	75 % vastanneista on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä.	
	Tavoite toteutui, vastanneista tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä oli 90 %.		
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Kuntalaisten lähettämiin kysymyksiin ja palautteisiin vastataan mahdollisimman pian.	Käytössä olevien palautekanavien prosessit on kuvattu ja vastuuhenkilöt nimetty. Vastauksissa kerrotaan asiakkaalle vähintään, että miten asia etenee ja ohjataan tarvittaessa asiakasta eteenpäin.	
	Saattohoito kotona mahdollistetaan asiakkaan niin halutessa.	Tavoite on saavutettu. Saattohoito mahdollistettiin kotona asiakkaan niin halutessa.	
	Parannamme palveluiden 24/7 saatavuutta ja tavoitettavuutta.	Takaisinsoittojärjestelmä on laajasti käytössä sosiaali- ja terveysosastolla ja siihen voi pääsääntöisesti jättää viestin 24/7. OmaOlo-palvelu otettiin käyttöön ja sen käyttöä laajennettiin 2022 käsittämään kaikki saatavilla olevat oirearvioinnit.	
	Kasvisruoka on tarjolla kaikissa kouluissa, kaikille halukkaille, jokaisena koulupäivänä.	Tavoite on saavutettu ja sitä ylläpidettiin.	
	Otetaan käyttöön sähköinen ruokajätteen seurantajärjestelmä.	Tavoite on saavutettu ja sitä ylläpidettiin.	
	Edellä lueteltuja vuosien varrella annettuja palvelulupauksia ylläpidettiin. Tavoite toteutui. Poikkeuksena palveluiden 24/7 saatavuus ja tavoitettavuus takaisinsoittojärjestelmän osalta, joka oli sidoksissa hyvinvointialuevalmisteluun ja toteutui ainoastaan osittain.		

Asiakas voi käyttää kunnan palveluita 24/7 digitaalisten välineiden avulla.	Sähköistä ajanvarausta lisätään.	Oma Olon tarjoamia sähköisen ajanvarauksen mahdollisuuksia on lisätty. Sähköinen ajanvaraus matalankynnyksen lapsiperheiden palveluihin on otettu käyttöön.	
	OmaOlo otettiin kokonaisuudessaan käyttöön Sipoossa hyvinvointialueen hankkeen tuella. Tavoite toteutui. Sähköinen ajanvaraus on käytössä matalankynnyksen lapsiperheiden palveluissa. Tavoite toteutui.		
Valmistaudutaan mahdollisiin valtakunnallisiin Sote- ja maakuntamuutoksiin.	Varmistetaan sipoolaisten hyvät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut myös sote-uudistuksen jälkeen.	Sipoo on edustettuna kaikissa sote- valmisteluelimissä.	
	2,25 htv yhteenlaskettuna oli mukana valmistelussa. Lisäksi kaikissa hanke- ja valmistelutyöryhmissä oli mukana yksiköiden edustajia. Edellä mainittujen isäksi hankkeeseen siirtyi 1 työntekijä. Sosiaali- ja terveysjohtaja toimi Vaten varapuheenjohtajana ja myöhemmin hyvinvointialuejohtajan sijaisena. Tavoite toteutui.		
Työtekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan. Uudet tehtäväkuvaukset on tehty ja organisaatio on selkeä.	Sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiden siirtyminen Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle toteutetaan hallitusti.	Henkilöstön osallistamisesta ja tiedottamisesta on huolehdittu systemaattisesti.	
	Henkilöstölle on järjestetty kuukausittain infotilaisuuksia. Kaikki halukkaat ovat voineet tilata Hva:n uutiskirjeen sähköpostiinsa. Kokouksissa ja eri tilaisuuksissa on informoitu ajankohtaisista asioista. Esihenkilöille ja henkilöstölle on järjestetty muutosvalmennuksia. Lisäksi hyvinvointialueen nettisivuilla on ollut mahdollisuus seurata mm. päätöksentekoa. Tavoite toteutui.		
Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.	Hyödynnetään Sosiaalisen pääoman kyselyä	Sosiaali- ja terveysosasto on valinnut kaksi osastotasoista kehittämiskohdetta.	

	työhyvinvoinnin kehittämisessä.		
	Kaikki työyksiköt ovat määritelleet omat kehittämiskohteensa ja osastokohtaisesti on valittu kaksi kehittämisen kohdetta: perehdytyksen parantaminen ja kiireen tunteen vähentäminen. Tavoite toteutui.		
Sipoon kunnan verrannolliset toimintamenot asukasta kohden laskevat joka vuosi.	Sote osallistuu Kuntaliiton Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2022 -vertailuun.	Ikävakioidut kustannukset e/asukas pysyvät vertailukuntien edullisimmassa neljänneksessä.	
	Vuoden 2021 vertailussa Sipoo oli vertailukuntien edullisin. Kuntaliiton vuodesta 2001 lähtien julkaisemien keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusvertailujen aikasarja päättyi vuoden 2021 kustannustietojen keruuseen ja raporttiin.		

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	6 575		6 575	8 755	133,2	2 180	14 050	-37,7
Toimintamenot	-68 050	-3 500	-71 550	-71 935	100,5	-386	-74 333	-3,2
Toimintakate	**-61 475**	**-3 500**	**-64 975**	**-63 180**	**97,2**	**1 795**	**-60 283**	**4,8**
Suunnitelmapoistot				-1			-2	-25,4
Vyörytyserät				-2 746			-861	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	352,0		352,0	337,5	95,9	-14,5	346,2	-2,5

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Vuonna 2022 sosiaali- ja terveyspalveluissa oli useita haasteita: hyvinvointialuevalmistelun loppusuora sitoi runsaasti henkilöstövoimavaroja, koronapandemia jatkui, henkilöstön saatavuus vaikeutui entisestään ja kustannukset lähtivät nousemaan inflaation kiihtyessä. Tulojen ja menojen ennustaminen osoittautui vaikeaksi monien ennakoimattomien muuttujien johdosta.

Sosiaali- ja terveysosaston toimintakate alittui lähes 1,8 M€, toimintamenot ylittyivät 0,4 M€ ja tulot ylittyivät 2,2 M€, toimintakatteen ollessa 97,2 %. Toimintakatteen alittumiseen vaikutti kunnan saama korona-avustus 2,3 M€, lisäksi valtuusto myönsi syksyllä 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon käyttötalouteen yhteensä 3,5 M€:n lisämäärärahan, 2,5 M€ erikoissairaanhoitoon ja 1 M€ koronatestauksiin.

Sosiaali- ja terveysosastolla onnistuttiin poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta toteuttamaan lähes kaikki valtuuston osastolle alun perin linjaamista sitovista tavoitteista paria poikkeusta lukuun ottamatta, joihin sote ei omalla toiminnallaan voinut vaikuttaa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja selonteko

Sisäinen valvonta on osa kaikkien osaston esimiesten johtamista.

Vuosi 2022 osoittautui sotessa haasteelliseksi mm. koronapandemian hoidon ja tämän ohessa tehdyn hyvinvointialuevalmistelun vuoksi tilanteessa, jossa henkilöstön rekrytointi vaikeutui entisestään. Vaihtelevat tilanteet edellyttivät henkilöstöltä, esimiehiltä ja johdolta joustavuutta ja nopeaa reagointikykyä. Toiminnassa jouduttiin priorisoimaan tehtäviä. Sosiaali- ja terveysosastolla ei ollut tässä

tilanteessa mahdollisuutta eikä tarkoituksenmukaistakaan lähteä jalkauttamaan uutta kunta strategiaa 2022–2025. Epävarmat tulevaisuusnäkymät johtivat myös lisääntyneeseen henkilöstön vaihtuvuuteen.

Henkilöstöä kuormittivat syntynyt hoito- ja palveluvelka, lisääntyneet asiakasmäärät, haasteellisemmat asiakasongelmat ja koronan tuoma lisäkuormitus sekä hyvinvointialuevalmistelut, jotka yhdessä loivat tilanteen, jossa kuntalaisia ei voitu auttaa tai palveluja tarjota entiseen tapaan. Oma vaikutuksensa tilanteeseen oli myös pahenevilla rekrytointihaasteilla. Sijaisten saaminen ja virkojen/toimien täyttäminen tietyillä ammattialoilla oli lähes mahdotonta. Yksityisten rekrytointiyritysten kanssa tehtiin sopimuksia sijaisjärjestelyistä sekä omassa toiminnassa että koronapandemian hoidossa ja tämä näkyi lisääntyneinä ostopalvelukustannuksina.

Arvio tulevasta kehityksestä

Itäuudenmaan hyvinvointialueen toiminta käynnistyi 1.1.2023, jolloin sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille ja rahoitus valtiolle. Mm. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte), maahanmuuttajapalvelut ja työllisyyspalvelut jakautuvat hyvinvointialueen ja kunnan kesken. Hyvinvointialueen ja kunnan välillä jakautuneita tehtäviä kehitetään yhdessä yhdyspinnalla kuntalaisten palveluiden varmistamiseksi.

Tulosyksikkö: Hallinto ja talous

VASTUUHENKILÖ: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	60		60	186		126		
Toimintamenot	-789		-789	-834	105,7	-45	-903	-7,6
Toimintakate	**-729**		**-729**	**-649**	**88,9**	**81**	**-824**	**-21,3**
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	11,0		11,0	13,0	118,2	2,0	12,5	4,0

Toiminta-ajatus

Kehittää ja uudistaa sosiaali- ja terveyspalveluita strategia- ja tavoitelähtöisesti. Seurata ja arvioida sosiaali- ja terveyspalveluiden vaikuttavuutta, jotta ne mahdollisimman hyvin vastaavat kuntalaisten muuttuvia tarpeita. Johtaa toimintaa ennakoivasti tietoon perustuen ja huolehtia palveluiden kustannustehokkuudesta ja talouden seurannasta.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Hallinnon ja talouden toimintakate alittui 0,1M€, menot ylittyivät 0,02 M€, tulot ylittyivät runsaat 0,1 M€ toimintakatteen ollessa 86,6 %. Asiakaspalautteita seurattiin säännöllisesti ja asiakastyytyväisyys, ts. tyytyväisiä ja erittäin tyytyväisiä, oli vuoden aikana keskimäärin 90 % palautteen antaneista asiakkaista. Palautemäärät lähtivät vuoden aikana normalisoitumaan.

Arvio tulevasta kehityksestä

Toiminta siirtyi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Tulosyksikkö: Lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen tukeminen sekä lapsiperheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

VASTUUHENKILÖ: Palvelujohtaja

Toiminta-ajatus

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden (LNP) toiminta-ajatuksena on edistää kunnan lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveyttä ja hyvinvointia tarjoten oikea-aikaisia ja vaikuttavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja painottaen ennaltaehkäisyä ja varhaista tukea.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	316		316	125	39,5	-191	533	-76,6
Toimintamenot	-6 461		-6 461	-5 409	83,7	1 052	-5 990	-9,7
Toimintakate	**-6 146**		**-6 146**	**-5 285**	**86,0**	**861**	**-5 457**	**-3,2**
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	49,0		49,0	48,8	99,6	-0,2	51,1	-4,5

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Lasten, nuorten ja perheiden (LNP) palvelujen toimintakate alittui lähes 0,9 M€, toimintamenot alittuivat n. 1 M€ ja n. tulot 0,2 M€, toimintakatteen ollessa 86,1 %. Menojen alitusta selittävät osittain korona-ajan palveluille tuomat rajoitteet ja haasteet sekä oman palvelutoiminnan tehostaminen siten, että ostopalveluiden tarve jäi arvioitua pienemmäksi. Lapsiperheiden sosiaalityön osalta pystyttiin edelleen hillitsemään ostopalvelujen käyttöä, samoin mm. toimintaterapiapalvelua saatiin lisättyä omana palveluna vuoden 2022 aikana.

Tartuntatautiselvitystyö jatkui ja terveysneuvonnan terveydenhoitajista muutama teki edelleen jäljitystyötä. Jonkin verran palveluita jouduttiin pitämään myös rajatumpina, mutta pääsääntöisesti palvelut pystyttiin tarjoamaan oikea-aikaisesti. Henkilöstön saatavuudessa oli haasteita erityisesti koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa.

Nuorten ennaltaehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö (NUOVO) jatkui yhteistyössä yksityisen palveluntuottajan kanssa ja tavoitti 73 nuorta. Nuoret tapasivat keskimäärin NUOVOn henkilöstöä 10 kertaa. Nuoret saivat NUOVOn palveluissa sekä terapeuttista tukea että tarvittaessa nuorisopsykiatrin hoitokontaktin.

Lastensuojeluilmoitusten määrä jatkoi nousuaan vuonna 2022. Yhteensä lastensuojeluilmoituksia ja yhteydenottoja tuli 968 kpl, mikä on n. 30 % enemmän kuin edeltävänä vuonna. Lastensuojelu- ja huoli-ilmoitusten käsittelyn määräajoissa kuitenkin pysyttiin hyvin. Energiakriisin ja elinkustannusten vaikutukset näkyivät myös taloudellisen tuen tarpeen lievänä kasvuna.

Vuoden aikana sijoitettuna oli 30 lasta. Lasten pitkäaikaisten sijoitusten määrä ei kasvanut, vaikka avohuollossa asiakasmäärät kasvoivatkin jonkin verran. Vuoden aikana onnistuttiin myös purkamaan huostaanottoja.

Vuonna 2022 keskityttiin peruspalvelujen laatuun ja saatavuuteen sekä hoito- ja palveluvelan lyhentämiseen. Henkilöstö osallistui aktiivisesti hyvinvointialueen valmistelutehtäviin ja hankkeisiin oman perustehtävänsä ohella.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kunnassa syntyneet	192	192	192	183
Kuntaan muuttaneet 0–17-vuotiaat	200	210	210	
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat	32	39	39	30
Lastensuojeluilmoitukset ja SHL:n mukaiset yteydenotot	605	650	650	968
Lastensuojelun ikävakioidut kustannukset, euroa/asukas	88	89	98	*

* Kuntaliiton Sosiaali- ja terveystoimen kustannusvertailujen aikasarja päättyi vuoden 2021 kustannustietojen keruuseen ja raporttiin.

Arvio tulevasta kehityksestä

Toiminta siirtyi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Tulosyksikkö: Työikäisen väestön toimintaedellytysten vahvistaminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

VASTUUHENKILÖ: Palvelujohtaja

Toiminta-ajatus

Työikäisten palveluiden toiminta-ajatuksena on edistää työiässä olevien kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ennaltaehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä sekä vastata kaikkien ikäryhmien sairaanhoidosta. Työikäisten palveluiden vastuulla ovat myös maahanmuuttajapalvelut, joiden kautta tuetaan maahanmuuttajien kotoutumista ja autetaan heitä saamaan tarvitsemansa palvelut. Kaikissa palveluissa aktivoidaan kuntalaisten omia voimavaroja terveyden ja hyvinvoinnin hoitoon ja tuetaan heitä oman elämänsä hallinnassa. Palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti, joustavasti ja vaikuttavasti sekä moniammatillista työotetta ja ennaltaehkäisyä painottaen.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	2 595		2 595	4 733	182,4	2 138	6 943	-31,8
Toimintamenot	-38 725	-3 500	-42 225	-44 896	106,3	-2 671	-44 083	1,8
Toimintakate	**-36 130**	**-3 500**	**-39 630**	**-40 163**	**101,3**	**-533**	**-37 140**	**8,1**
Suunnitelmapoistot							-2	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	114,0		114,0	128,3		14,3	120,0	6,9
Erikoissairaanhoito								
Toimintatulot								
Toimintamenot	-24 177	-2 500	-26 677	-28 036	105,1	-1 359	-25 262	11,0
Toimintakate	**-24 177**		**-26 677**	**-28 036**	**105,1**	**-1 359**	**-25 262**	**11,0**

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Työikäisten palvelujen toimintakate ylittyi 0,5 M€, toimintakulut ylittyivät 2,6 M€ ja toimintatuotot ylittyivät 2,1 M€ toimintakatteen ollessa 101,3 %.

Koronapandemia vaikutti voimakkaasti työikäisten palveluiden taloudelliseen toteumaan vuonna 2022 ja vaikutukset näkyivät sekä menoissa että tuloissa. Korona- ja erikoissairaanhoidon lisääntyneistä kustannuksista johtuen valtuusto myönsi lisämäärärahaa 3,5 M€, joka kohdistettiin työikäisten palveluihin erikoissairaanhoitoon ja avoterveydenhuollon koronatesteihin. Lisäksi valtio korvasi koronasta aiheutuneita kuluja kunnalle 2,3 M€.

Kustannuspaikoista selkein talousarvioylitys tapahtui erikoissairaanhoidossa. Ylitys johtuu mm. pandemian aiheuttamasta hoitovelasta ja Sipoon 1,6 M€ osuudesta HUS:n tilinpäätöksen 2022 alijäämän kattamisesta. Pandemian vuoksi ennaltaehkäisevästä työstä sekä pitkäaikaissairauksien hoidosta on jouduttu tinkimään. Tämä on johtanut etenkin ikääntyneen väestön voinnin heikentymiseen. On syytä huomioida, että HUSia varten talousarviossa vuodelle 2022 oli 1 M€ vähemmän kuin mitä HUS esitti kunnalle palvelusuunnitelmassaan.

Avosairaanhoidossa menot ylittyivät koronapandemian aiheuttamista lisäkustannuksista, kuten koronatestauksista, koronasuojavarusteista ja tilapäisen lisähenkilöstön palkkakustannuksista.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Perusterveydenhuollon ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	699	610	610	*
Erikoissairaanhoidon ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	1180	1 210	1210	*
Toimeentuloturvan ja työllistämisen ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	108	100	100	*

*Kuntaliiton sosiaali- ja terveystoimen kustannusvertailujen aikasarja päättyi vuoden 2021 kustannustietojen keruuseen ja raporttiin.

Arvio tulevasta kehityksestä

Toiminta siirtyi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Tulosyksikkö: Ikääntyneiden ja vammaisten hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen

VASTUUHENKILÖ: Palvelujohtaja, ikääntyneiden ja vammaisten palvelut

Toiminta-ajatus

Tulosyksikön toiminta-ajatuksena on neuvoa, tarjota ja tuottaa sipoolaisten ikääntyneiden ja vammaisten yksilöllisiin tarpeisiin monipuolisia ja vaikuttavia palveluita hyvän ja omannäköisen arjen sekä elämän tueksi. Toimintaperiaatteena on ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden osallisuus heitä koskevissa asioissa sekä omien voimavarojen aktiviinen hyödyntäminen.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	2 821		2 821	3 154	111,8	333	3 114	1,3
Toimintamenot	-21 351		-21 351	-20 145	94,4	1 206	-20 006	0,7
Toimintakate	**-18 530**		**-18 530**	**-16 991**	**91,7**	**1 540**	**-16 891**	**0,6**
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	143,0		143,0	116,1	81,2	-26,9	130,1	-10,8

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Ikääntyneiden ja vammaisten palveluiden toimintakate alittui 1,5 M€, tulosyksikön toimintamenot alittuivat lähes 1,1 M€ johtuen pääasiassa henkilöstökuluista, jotka jäivät odotettua pienemmiksi vaikeasta rekrytointitilanteesta johtuen. Toimintatuotot ylittyivät runsaat 0,3 M€, toimintakatteen ollessa 91,9 %. Ikääntyneiden palveluissa useampi avoin vakanssi jäi täyttämättä vuonna 2022, kun hakijoita ei ollut. Yhteistyö mm. SarastiaRekryn kanssa jatkui sijaisten saamisen parantamiseksi.

Ikäihmisten määrä kunnassa jatkaa kasvuaan. Sipoossa yli 65-vuotiaiden määrä on kasvanut vuosina 2017–2022 runsaat 15 %. Erityisesti kasvua on tapahtunut 75–84-vuotiaiden ja 85–100-vuotiaiden ikäryhmässä, tämä on asettanut haasteita palvelujen järjestämiselle. Palveluiden tarve kasvaa erityisen voimakkaasti 85 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä.

Tehostetun ympärivuorokautisen asumispalvelun tarve erityisesti ikääntyneillä on ollut viime vuosina voimakkaassa kasvussa. Vuoden 2022 talousarviossa varauduttiin 67 paikan ostoon, loppuvuodesta käytössä oli 65 paikkaa. Henkilöstömitoituksesta ja rekrytointivaikeuksista johtuen yksiköissä jouduttiin rajoittamaan paikkamääriä.

Kesäkuussa Sateenkaaren osasto siirtyi yhdessä sairaalaosaston kanssa väistötiloihin Mäntsälään. Alkuvaiheessa myös tämä siirtyminen edellytti paikkamäärien rajoittamista.

Työntekijöiden turvakoulutuksia aggressiivisten ja väkivaltaisten tilanteiden kohtaamisten ennaltaehkäisemiseksi jatkettiin. Työntekijöiden kuormitusta lisäsivät korona epidemian tuomat nopeat muutokset arjessa.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Vanhuspalveluiden ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	741	720	720	*
Vammaisten ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	345	352	352	*

*Kuntaliiton sosiaali- ja terveystoimen kustannusvertailujen aikasarja päättyi vuoden 2021 kustannustietojen keruuseen ja raporttiin.

Arvio tulevasta kehityksestä

Toiminta siirtyi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Tulosyksikkö: Ruokapalvelut

VASTUUHENKILÖ: Ruokapalvelupäällikkö

Toiminta-ajatus

Ruokapalvelujen tehtävänä on tukea yksiköiden ydintehtävän onnistumista tuottamalla ruokapalveluita Sosiaali- ja terveysosastolle. Tavoitteena ja lähtökohtana on tuottaa laadukkaita ateriapalveluita kaikille asiakasryhmille. Ruokapalvelu palvelee asiakkaita niin henkilöstöruokailussa kun ikäihmisille suunnattuina ruokapalveluina. Ruoan tulee olla maukasta ja laadukasta. Ruokapalvelut edistävät kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia noudattamalla eri asiakasryhmien ravintosuosituksia ja ohjaamalla terveellisten valintojen tekemiseen arjessa.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	783		783	557	71,1	-226	3 380	-83,5
Toimintamenot	-722		-722	-650	90,0	72	-3 352	-80,6
Toimintakate	**61**		**61**	**-93**		**-154**	**28**	**-429,9**
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	35,0		35,0	31,3	89,4	-3,7	32,5	-3,7

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Sote-keskuksen keittiön henkilöstöruokailusta saadut tulot alittuivat, työntekijöiden jatkaessa etätöissä, ja kahden ympärivuorokautisen osaston siirryttyä kesäkuussa Mäntsälään väistötiloihin, edellä mainittujen seurauksena tulot jäivät 0,22 M€ arvioitua pienemmiksi. Toimintakulut alittuivat 0,07 M€. Henkilöstökuluissa säästöä syntyi 0,11 M€.

Syksyn 2022 aikana käytiin neuvotteluja ja suunniteltiin Nikkilän Sote-keskuksen keittiön siirtymistä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle.

Vuosi oli haasteellinen henkilöstön runsaista poissaoloista johtuen. Keittiöalan sijaisia oli lähes mahdotonta saada. Tämä vaati henkilöstöltä joustoa ja kekseliäisyyttä, jotta työt saatiin tehtyä. Tilanne näkyi myös jonkin asteisena väsymyksenä henkilöstössä.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	2022 TA	TP 2022
Keittiöt, valmistus + jakelu	1	1
Suoritteet	160000	121999

Arvio tulevasta kehityksestä

Toiminta siirtyi Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023.

2.3.5 Sivistysvaliokunta

VASTUUALUE: KOULUTUS, VARHAISKASVATUS JA VAPAA-AJANTOIMINTA
VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Sivistysosasto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia eri kohderyhmien saavutettavissa olevia varhaiskasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluita omina palveluina, ostopalveluina tai tuettuina toimintoina. Sivistyspalvelut ovat kunnan keskeinen ennaltaehkäisevän palvelukokonaisuuden, jossa kuntalainen voi olla itse mukana kehittämässä niiden sisältöjä. Palveluiden tavoitteena on luoda kaiken ikäisille kuntalaisille edellytykset hyvään elämään. Lasten ja nuorten kasvun, kehityksen, oppimisen ja harrastustoiminnan tukeminen ovat keskeisessä asemassa palveluiden toteuttamisessa.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Edellisen valtuustokauden tavoite	**Sitova tavoite 2022**	**Mittari**	
Sivistysosaston hallinto (kehittämis- ja tukipalvelut)			
Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen.	Oppilaille suunnatun, koulumatkoja ja niiden turvallisuutta koskevan kyselyn suorittaminen.	Kysely suoritettu ja sen pohjalta laadittu toimenpidesuunnitelma.	
	Kysely suoritettu ja sen pohjalta on laadittu toimenpidesuunnitelma. Toimenpiteiden toteuttamien on aloitettu.		●
Varhaiskasvatus			
Teemme ennaltaehkäisevää työtä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.	Varhaiskasvatuspalvelut tuottavat yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa koko ikäluokalle suunnattuja palveluja osana kulttuurikalenteria.	Toiminta toteutettu lukuvuosien 2021–2022 sekä 2022–2023 aikana.	
	Kulttuuri- ja liikuntakalenteri on otettu käyttöön kaikissa yksiköissä. Kalenteriin on kirjattu teatterielämys kaikille 5- ja 6-vuotiaille lapsille, jolloin mahdollistetaan kaikille kunnalliseen toimintaan osallistuville tähän ikäluokkaan kuuluville lapsille mahdollisuus kulttuurielämykseen. Lisäksi kaikille ikäluokille tarjotaan musakärrytoimintaa osana kulttuurikalenteria.		●

Sipoossa esiopetus ja varhaiskasvatus ovat korkeatasoisia ja lähellä perheitä.	Varhaiskasvatusta kehitetään ja arvioidaan uuden laadunhallintasuunnitelman avulla.	Varhaiskasvatuksen arviointikansio sekä arvioinnin ja kehittämisen vuosikello on otettu käyttöön vuoden 2022 aikana.	
	Laadunhallintasuunnitelmassa on huomioitu Reunamo educationin kanssa tehtävä yhteistyö ja työkalut (vuosianalyysit ja osaamisen kartoitus), paikalliset arviointikäytännöt sekä Karvin laatuindikaattorit ja Valssi-järjestelmä.		
Koulutuspalvelut			
Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Oppilaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden systemaattinen ja suunnitelmallinen seuranta ja kehittäminen osana koulujen yhteisöllistä oppilashuoltoa.	Oppilaille teetetään lukuvuosittain hyvinvointia mittaava kysely ja koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä valitsee tulosten perusteella kehittämiskohteet.	
	Kysely toteutettu lokakuussa 2022. Kouluille on lähetetty tulokset marraskuussa 2022. Koulujen yhteisölliset oppilashuoltoryhmät ovat käsitelleet tulokset ja valinneet kehittämiskohteet. Kehittämiskohteet on kirjattu jokaisen koulun lukuvuosisuunnitelmaan 2022–2023.		
Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Lukio-opiskelijoiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden systemaattinen ja suunnitelmallinen seuranta ja kehittäminen osana lukioiden yhteisöllistä opiskelijahuoltoa.	Opiskelijoille teetetään lukuvuosittain hyvinvointia mittaava kysely ja lukion yhteisöllinen opiskelijahuoltoryhmä valitsee tulosten perusteella kehittämiskohteet. Opiskelijat otetaan mukaan kyselyn laatimiseen.	
	Kysely on laadittu yhteistyössä opiskelijoiden kanssa. Kysely on toteutettu loppuvuodesta 2022. Kyselyn tulokset on koottu ja yhteisöllinen opiskelijahuoltoryhmä on valinnut kehittämiskohteet.		
Sipoossa koulutus, esiopetus ja päivähoito ovat korkeatasoisia ja lähellä perheitä.	Yhteis-, samanaikais- ja tiimiopettajuutta toteutetaan jokaisessa koulussa.	Jokaisessa koulussa on selkeä tiimirakenne ja selkeät mallit opetuksen suunnittelulle ja dokumentoinnille. Henkilöstö hyödyntää digitalisaatiota opetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.	
	Kouluissa on tiimirakenteet ja koulut ovat osittain luoneet mallit opetuksen suunnittelulle ja dokumentoinnille opetuksen suunnittelulle. Tehokkaiden digitaalisten tietorakenteiden luominen koulujen ja kunnan tasolla edellyttää vielä jatkokehittämistä.		
Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Perusopetuksessa on käytössä kulttuuri- ja liikuntakalenteri.	Kunnan kulttuuri- ja liikuntakalenteri on otettu käyttöön jokaisessa peruskoulussa.	
	Kulttuuri- ja liikuntakalenteri on otettu käyttöön kaikissa kouluissa. Kalenterissa on tapahtumia jokaiselle vuosiluokalle ja tapahtumilla taataan jokaiselle peruskouluikäiselle sipoolaiselle lapselle ja nuorelle		

	yhdenvertaiset mahdollisuudet saada kulttuuri- ja liikuntaelämyksiä- ja kokemuksia.		
Työtekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan.	Esimiesten johtamistaitoihin panostetaan valmennuksella. Organisaatiota kehitetään osallistamalla laajasti henkilökuntaa hyödyntäen digitalisaatiota.	Esimiehille on järjestetty suunnitelmallinen valmennuspolku. Henkilöstölle on tarjottu mahdollisuus osallistua laajasti heitä koskevien asioiden valmisteluun.	●
	Koulutuspalveluiden koko henkilöstölle suunnattu Teams toimii avoimena kanavana, jonka kautta kaikki pääsevät vaikuttamaan kouluja koskeviin asioihin jo suunnitteluvaiheessa. Esimiehille on järjestetty useita koulutustilaisuuksia vuoden 2022 aikana johtamistyötä tukemaan.		
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut			
Sipoo kasvaa 600–800 asukkaalla vuosittain.	Edistämme kaikenikäisten hyvinvointia ja tuemme elinikäistä oppimista: Sipoon opisto tekee yhteistyötä lukioiden kanssa, jotta opiskelijoilla olisi mahdollisuus suorittaa opintoja Sipoon opistolla ja ne luettaisiin hyväksi lukion oppimäärässä.	Opetussuunnitelman kehittäminen on saatettu loppuun ja lukion opiskelijoilla on mahdollista suorittaa opintoja Sipoon opistolla ja ne luetaan hyväksi osana lukion oppimäärää.	●
	Sipoon opiston opetussuunnitelmaan on lisätty osaamisperusteisesti kuvattuja kursseja, joita lukiolaiset voivat suorittaa. Yhteistyötä lukioiden kanssa jatketaan.		
	Panostamme osallisuuteen ja asukkaiden mahdollisuuksiin vaikuttaa palvelujen sisältöihin: Kirjasto maalla ja merellä -hankkeen puitteissa järjestetään tapahtumia kirjaston ulkopuolella ja kirjastojen tapahtumissa asiakkaat suunnittelevat sisältöä.	Tapahtumat toteutettu toimintakauden 2022 aikana.	●
	Ikäihmisten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia parantava kirjaston hanke on käynnistetty ja toiminta jatkuu. Toiminnasta saatavaa palautetta käytetään jatkuvaan toiminnan kehittämiseen.		
	Kehitämme yhteistyötä yhdistysten, seurojen ja järjestöjen kanssa: Liikuntapalvelut luovat säännölliset käytänteet yhteisille tapaamisille ja avoimen ja läpinäkyvän foorumin verkostoitumiselle.	Käytänteet luotu ja yhteydenpito on säännöllistä ja tapaamisia on järjestetty toimintakauden 2022 aikana.	●
	Yhteinen käytänne on luotu, yhteydenpito seurojen ja yhdistysten kanssa on säännöllistä. Kaikille seuroille on järjestetty informatiivinen tapaaminen vuoden aikana.		
	Panostamme syrjäytymisen ehkäisyyn kohdentamalla palveluja: Harrastamisen Suomen mallin vaikuttavuutta mitataan ja mittausten pohjalta toimintaa kehitetään ja kohdennetaan sellaiselle kohderyhmälle, jota ei ole vielä tavoitettu.	Vaikuttavuutta mittaava tutkimus laadittu ja toteutettu toimintakauden 2022 aikana.	●
	Toiminnan vaikuttavuutta mittaava tutkimus on tehty. Osallistujille tehdyn vaikuttavuuskyselyn mukaan 3 % toimintaan osallistuneilla ei ollut harrastusta ennen Hobari-harrastuksen aloittamista. Jatkossa		

	kehitetään edelleen keinoja osallistaa lapsia ja nuoria toiminnan suunnitteluun.		
Sipoon kuntaorganisaation toimintaa ja rakenteita uudistetaan.	Teemme tiivistä yhteistyötä koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden kanssa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi: Nuorisopalvelut järjestävät ehkäisevään päihdetyöhön liittyviä oppitunteja kaikille yläkouluikäisille.	Oppitunnit toteutettu lukuvuosien 2021–2022 sekä 2022–2023 aikana.	●
	Kaikki yläkouluikäiset ovat vuoden 2022 aikana saaneet ottaa osaa ehkäisevään päihdetyöhön liittyvään oppituntiin. Tämän lisäksi myös osalle alakouluikäisille on voitu järjestää ehkäisevään päihdetyöhön liittyviä oppitunteja.		
	Kulttuurikalenteriyhteistyötä kehitetään osana koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyötä: Kulttuuripalvelut tuottavat koko ikäluokalle suunnattuja palveluja osana kulttuurikalenteria. Kaikki kunnan 7-luokkalaiset vierailevat nuorisotaloilla osana kulttuurikalenteria.	Ohjelma valmistunut ja toteutetaan lukuvuosien 2021–2022 sekä 2022–2023 aikana. Vierailut toteutuneet lukuvuosien 2021–2022 sekä 2022–2023 aikana.	●
	Kulttuurikalenteri on käytössä Sipoon kaikissa kouluissa. Kunnan kaikki 7-luokkalaiset ovat vierailleet nuorisotaloilla yhdessä opettajan kanssa.		

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talous-arvio	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	4 120		4 120	4 855	117,8	735	4 704	3,2
Toimintamenot	-57 763		-57 763	-58 161	100,7	-398	-56 451	3,0
Toimintakate	**-53 643**		**-53 643**	**-53 307**	**99,4**	**337**	**-51 747**	**3,0**
Suunnitelmapoistot				-226		140	-263	-14,0
Vyörytyserät				-4 743			-1 095	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	622,0		622,0	648,1	104,2	26,1	638,7	1,5

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan sivistysvaliokunta on pysynyt talousarviossa. Tilikauden toimintakate on toteutunut 99,4 %:sti. Toimintatuottojen toteuma oli 117,8 % ja toimintakulujen toteuma 100,7 %.

Koronapandemia hellitti kevään 2022 aikana, jonka seurauksena sivistysosaston palvelut on pystytty toteuttamaan normaalisti ilman rajoituksia ja toiminnallisia sopeuttamistoimenpiteitä.

Yksi valtuuston asettamana toiminnallinen tavoite on toteutunut osittain. Muut tavoitteet ovat toteutuneen valtuuston päätöksen mukaisesti.

Jokaisen tulosyksikön omassa osiossa selvitetään tarkemmin sekä yksikön olennaiset tapahtumat että analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Sivistysosaston asiakasmäärissä ei ennakoida suuria muutoksia vuoden 2023 osalta. Tästä syystä talouden osalta ei ennakoida tapahtuvan suuria muutoksia.

Sivistysosaston talouden seurantaa ja ennustettavuutta kehitetään yhteistyössä talous- ja hallintopalveluiden kanssa.

Sivistysvaliokunnan alaisia palveluita koskeva palveluverkkoselvityksen valmisteluaikaa on jatkettu. Se valmistuu kesäkuussa 2023.

Sipoon kunnan organisaatiomuutoksen myötä sivistysosaston toiminta päättyy nykymuotoisena 31.4.2023. Osasto jaetaan kolmeen uuteen toimialaan. Muutoksen myötä toimialat vastaavat vuoden 2023 talousarviota tulosyksiköiden osalta sen mukaan, mihin toimialaan yksikkö sijoittuu.

Tulosyksikkö: Kehittäminen ja tuki (ent. Hallintopalvelut)

VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talous-arvio	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 21/22
Toimintatulot				0		0	4	-92,7
Toimintamenot	-400		-400	-573	143,2	-173	-611	-6,3
Toimintakate	**-400**		**-400**	**-573**	**143,1**	**-172**	**-607**	**-5,7**
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	3,0		3,0	5,7	190,0	2,7	5,3	7,5

Toiminta-ajatus

Sivistysosaston kehittäminen- ja tuki -tulosyksikkö tuottaa osaston sisäiset hallintopalvelut ja koordinoi koululaisten lakisääteiset koulukuljetuspalvelut. Koulukuljetuksista aiheutuvat kustannukset kirjataan koulutuspalveluiden talousarvioon.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Kehittäminen ja tuki -tulosyksikkö ylitti talousarvion henkilöstökulujen ja palveluiden ostojen osalta. Tulosyksikön menoihin on tiliöity koko sivistysosaton kuluja, jotka voitaisiin myös jakaa tulosyksiköille.

Arvio tulevasta kehityksestä

Sivistysosaston kehittäminen ja tuki -tulosyksikön toiminta päättyy Sipoon kunnan organisaatiouudistuksen myötä 30.4.2023.

Tulosyksikkö: Varhaiskasvatuspalvelut

VASTUUHENKILÖ: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut-tulosyksikkö tarjoaa lakisääteistä laadukasta ja monipuolista varhaiskasvatusta ja esiopetusta sekä Avoimen varhaiskasvatuksen järjestämää kerhotoimintaa. Lisäksi järjestetään kesäisin koulujen loma-aikoina käyttäjille maksutonta puistoruokailua. Vanhemmat saavat valita joko suomen- tai ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen mahdollisuuksien mukaan. Palveluvalikkoa laajentavat kotihoidon ja yksityisen hoidon tuet ja kuntalisät sekä palveluseteli. Toiminnan tarkoituksena

on turvata lasten hyvinvointi tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta sipoolaislapsille.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	1 200		1 200	1 347	112,2	147	1 389	-3,1
Toimintamenot	-17 615		-17 615	-17 626	100,1	-11	-16 717	5,4
Toimintakate	**-16 415**		**-16 415**	**-16 279**	**99,2**	**136**	**-15 327**	**6,2**
Suunnitelmapoistot				-11		140	-16	-32,6
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	218,0		218,0	220,6	101,2	2,6	216,3	2,0

Toimintatulot

Talouden kehitys oli lähes talousarvion mukainen. Toimintatuotot asiakasmaksuista ylittivät 45 000 € talousarvion, vaikka asiakasmaksuihin tuli elokuun alussa valtakunnallisia muutoksia, jotka pienensivät perheiden asiakasmaksuja. Lisäksi tuloja saatiin valtiolta n.100 000 € koronaan, kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun sekä digihankkeeseen liittyen. Yhteensä toimintatulot ylittivät talousarvion 147 000 € (12,2 %).

Toimintamenot

Varhaiskasvatuspalveluiden palkat pysyivät lähes talousarvion mukaisina huolimatta valtakunnallisista palkankorotuksista, ylitys 85 000 € (0,95 %). Toimintamenot yhteensä pysyivät lähes talousarviossa ja ylitystä oli vain 11 000 € (0,1 %). Toimintakate kokonaisuudessaan oli positiivinen 136 000 € (0,8 %).

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Varhaiskasvatuspalveluiden sitovat tavoitteet toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Kulttuurikalenterin teatteriesitykseksi valikoitui yhdessä kulttuuripalveluiden kanssa nukketeatteri Ofelian esittämä Nimbu-norpan päiväuni / Nimbu-vikarens dagdröm. Varhaiskasvatuksen arviointikansio sekä arvioinnin ja kehittämisen vuosikello otettiin käyttöön.

Varhaiskasvatuksen valtakunnallinen henkilöstöpula näkyi myös Sipoon varhaiskasvatuksessa sijaisten heikkona saatavuutena. Loppuvuodesta loka-marraskuussa sijaisia saatiin vain 14,5 prosentille hauista. Varhaiskasvatuspalveluissa käynnistettiin uuden sijaisrekrypalvelun hankintaprosessi, jossa ulkopuolinen toimija hoitaa kaikki keikkatyövoiman hankintaan ja toimintaan liittyvät tehtävät.

Lapset aloittavat varhaiskasvatuksessa yhä nuorempina. Sipoossa tämä aiheutti pulaa varhaiskasvatuspaikoista sekä Etelä-Sipoossa että Nikkilän alueella, koska lakisääteisesti alle kolmevuotiaita voidaan sijoittaa yhteen ryhmään vähemmän kuin yli kolmevuotiaita. Vastauksena paikkapulaan perustettiin kaksi tilapäistä ryhmää: yksi Talman yksityiseltä palveluntuottajalta vuokrattuun ryhmätilaan ja toinen päiväkoti Miiliin. Lisäksi varauduttiin tarvittaessa avaamaan myös tilapäinen ryhmä Mäntymäen päiväkotiin.

Sivistysvaliokunnan palveluverkkosuunnitelmaa työstettiin yhdessä sivistysosaston yksiköiden ja selvityksen ohjausryhmän kanssa. Landäsngenin päiväkodin sisäilmatilannetta seurattiin säännöllisesti kokoontuvassa työryhmässä ja suunniteltiin tulevia ratkaisuja paremman toimintaympäristön varmistamiseksi. Uuden neliryhmäisen Västerskogin paviljonkipäiväkodin hankinta eteni tavoitteiden mukaisesti.

Perhevapaauudistus tuli voimaan 1.8.2022. Se toi muutoksia myös varhaiskasvatuslakiin. Jatkossa esim. lapset voivat aloittaa varhaiskasvatuksessa entistä nuorempina: sen kuukauden alusta, jolloin täyttävät 9 kk. Lisäksi varhaiskasvatuslakia uudistettiin 1.8.2022 alkaen tukea tarvitsevien lasten osalta.

Perhepäivähoitajien palkkaus uudistui 1.10.2022. Perhepäivähoitajien palkka koostuu lokakuusta lähtien säännöllisestä kuukausipalkasta, jonka perusteena ei ole enää varattujen hoitopaikkojen lukumäärä tai perhepäivähoitajan koulutus. Sipoossa jatkaa neljä ruotsinkielistä ja yksi suomenkielinen perhepäivähoitaja.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Varhaiskasvatus kunnallinen, lapset	770	745	760	793
Varhaiskasvatus palveluseteli, lapset Sipoo (2019–2021 kaikki palvelusetelit yhteensä)	140	178	140	211
Varhaiskasvatus palveluseteli, lapset muut kunnat			20	25
Avoin varhaiskasvatus kunnallinen, lapset			50	43
Yksityisen hoidon tuki, lapset	144	125	120	71
Kotihoidontuki, lapset			250	230
Väestön 1–6-vuotiaat 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1 316	1 319	1 300	1 376
Väestön esiopetusikäiset 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	211	213	225	264
Kustannukset/paikka, kunta, euroa	10 965	11 151		12 029

Uudistettu tunnuslukuseuranta alkaen vuodesta 2022, jolloin saadaan enemmän tietoja suoraan järjestelmistä:

Tunnusluvut	TP 2022
Kunnallinen varhaiskasvatus päiväkoti, pph ja esiopetus, lapsia	793
Kunnallinen kerhotoiminta, lapsia	43
Palvelusetelillä tuotettu varhaiskasvatus Sipoossa, lapsia	211
Palvelusetelillä tuotettu varhaiskasvatus muissa kunnissa, lapsia	25
Kelan yksityisen hoidon tuki, lapsia	71
Kelan kotihoidontuki ja kuntalisä, lapsia	230
Varhaiskasvatus yhteensä (kunnallinen, palveluseteli, yksityinen)	1143
Varhaiskasvatuksen osuus 1–6-vuotiaista, %	83
Väestön 1–6-vuotiaat 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1376
Väestön 0–6-vuotiaat kunnassa 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1571
Väestön esikouluikäiset kunnassa 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	264

Arvio tulevasta kehityksestä

Sipoon kunnan organisaatio uudistuu vuonna 2023. Sivistysosaston toiminnassa varhaiskasvatus ja opetus eriytyvät omiksi toimialoikseen. Tarkemmat organisaatiomuutoksen yksityiskohdat selviävät vuoden 2023 aikana.

Varhaiskasvatushenkilöstön toimien täyttämiseen tulee kiinnittää erityistä huomioita ja miettiä mahdollisia houkuttimia henkilökunnan rekrytointiin. Henkilöstön hyvinvointi tulee myös huomioida, jotta varmistetaan työntekijöiden jaksaminen, työmotivaatio sekä halu pysyä Sipoon kunnan palveluksessa.

Varhaiskasvatuspaikkojen tarpeen kehittyminen on haasteellista. Jatkuuko suuntaus, jossa yhä useammat lapset aloittavat varhaiskasvatuksen yhä nuorempina? Minkä verran perheet käyttävät kotihoidontuen kuntalisää? Onko kunnallinen kerhotoiminta edelleen haluttua perheiden keskuudessa?

Taloudellisia haasteita, joita ei ole ollut tiedossa talousarviota 2023 laadittaessa:

Sijaisrekrytointipalvelu hankitaan maaliskuusta 2023 alkaen ulkopuoliselta toimijalta ja sijaiskustannukset nousevat, jos saadaan tarvetta vastaava määrä sijaisia.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos 1.3.2023 alentaa pieni- ja keskituloisten perheiden asiakasmaksuja ja siten vähentää myös kuntien asiakasmaksutuloja. Kuntaliiton arvion mukaan vähennys on noin 30 % vuositasolla (Sipoossa 360 000 €). Käytännössä Sipoossa asiakasmaksujen alennukset eivät ole yleensä näkyneet yhtä voimakkaasti kuin keskimäärin Suomessa.

Yhteiskunnan kallistunut hintataso haastaa korottamaan varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvoa vuoden 2023 aikana, jotta yksityiset palveluntuottajat voivat selviytyä tehtävässään.

Tulosyksikkö: Koulutuspalvelut

VASTUUHENKILÖT: sivistysjohtaja (toinen aste), opetuspäälliköt (perusopetus)

Toiminta-ajatus

Tulosyksikön tarkoituksena on antaa kuntalaisille korkeatasoista opetusta kouluissa, joissa on osaavat opettajat, ylläpitää viihtyisiä ja turvallisia kouluja, tarjota mahdollisuuksia ammatilliseen koulutukseen myös rinnakkain lukiokoulutuksen kanssa ja vahvistaa nuorten tulevaisuudenuskoa. Toisin sanoen lapsille, nuorille ja aikuisille tarjotaan eväät hyvään elämään. Toimintaa tarjotaan sekä keskeisesti sijaitsevilla alueilla että kylissä ja pyritään siten vaikuttamaan monipuolisen yhdyskunnan rakentamiseen.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	2 010		2 010	2 664	132,6	654	2 481	7,4
Toimintamenot	-33 085		-33 085	-33 324	100,7	-239	-32 622	2,2
Toimintakate	**-31 075**		**-31 075**	**-30 660**	**98,7**	**415**	**-30 141**	**1,7**
Suunnitelmapoistot				-112		140	-83	35,4
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	347,0		347,0	367,5	105,9	20,5	358,3	2,6

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Koulutuspalveluiden sitovat tavoitteet ovat toteutuneet yhtä tavoitetta lukuun ottamatta.

Jokipuiston koulun peruskorjaus valmistui alkuvuodesta 2022. Jokipuiston esiopetuksen ja koulun toiminta alkoi korjatuissa tiloissa elokuussa 2022. Sibbo gymnasiumin peruskorjaus alkoi alkukesällä 2022. Lukion toiminta siirtyi väistötiloihin elokuussa 2022. Väistötiloina toimivat Wessman-talo ja Enter.

Talman esiopetuksen ja koulun piha-aluetta uudistettiin vuonna 2022.

Sipoon kuntaan saapui Ukrainan sodan vuoksi maaliskuusta 2022 alkaen ukrainalaisia pakolaisia. Peruskouluikäisille lapsille järjestettiin valmistavaa opetusta. Ukrainasta paenneita oppilaita kävi koulua Boxby skolassa, Gumbostrands skolassa, Kungsvägens skolassa, Lukkarin koulussa ja Sipoonjoen yhtenäiskoulussa. Ukrainasta paenneita oppilaita oli vuoden 2022 aikana kerrallaan opetustoiminnassa noin 20. Joulukuussa 2022 kuntaan perustettiin vastaanottokeskus ja pakolaisten määrä kasvoi hieman.

Sipoon kunnan vastaanottamien vuoden 2022 kiintiöpakolaisten saapuminen siirtyi alkuvuoteen 2023. Jatkossa valmistavaa opetusta järjestetään Lukkarin, Jokipuiston, Sipoonjoen ja Sipoonlahden kouluissa.

Lukuvuoden 2022–2023 alusta toinen ikäluokka jatkoi laajennetun oppivelvollisuuden suorittamista Sipoon lukiossa ja Sibbo gymnasiumissa. Lukiokoulutuksen erityisopetuksen järjestelyt ovat osoittautuneet tarpeellisiksi. Toimintaa on kehitetty opiskelijalähtöisesti huomioiden yksilölliset oppimisen tuen tarpeet.

Toimintatuotot

Toimintatuotot ylittyivät reilusti vuonna 2022. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut ylittivät talousarvion 69 000 €:lla (+13,5 %). Sipoon kunnan saamat kotikuntakorvaukset ylittivät talousarvion 113 000 €:lla (+9,8 %).

Opetushallitus myönsi koulutuspalveluille koronaepidemian johdosta suuret valtionavustukset. Lisäksi koulutuspalvelut sai muita valtionavustuksia hanketoimintaan sekä Opetushallitukselta että Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Toimintamenot

Vuonna 2022 koulutuspalveluiden toimintamenot ylittivät hieman talousarvion -239 000 €:lla (-0,7 %).

Henkilöstökulujen osalta koulutuspalvelut pysyivät talousarviossa. Palvelun ostot ylittivät talousarvion –501 000 €:lla (-11,0 %). Ylitys johtui ennen kaikkea muille kunnille maksetuista kotikuntakorvauksista, jotka olivat –280 000 € (-23,3 %) talousarviossa arvioitua suuremmat. Lisäksi asiakaspalveluiden ostot muilta kunnilta ylittivät talousarvion –87 000 €:lla (-132 %). Momentti Aineet, tarvikkeet ja tavarat pysyivät talousarviossa.

Vuokrakulut ylittivät talousarvion –169 000 €:lla (-1,9 %).

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Peruskoulut + lukiot	15+2	15+2	15+2	15+2
Oppilaat, peruskoulu	2 630	2643	2700	2636
Opiskelijat, lukio	366	362	360	388
Kustannus/lukio-opiskelija, euroa	8 886	9 066	10 088	9 716
Kustannus/peruskouluoppilas, euroa	10 290	10 643	10 604	10 719
Kokonaisviikkotuntimäärä, peruskoulu	4 925	4881	4950	5003
Kokonaisviikkotuntimäärä, lukiot	642	664	674	674
Kokonaisvuosiviikkotuntimäärä/oppilas	1,87	1,85	1,83	1,90
Kurssit /opiskelija	1,83	1,83	1,83	1,83
Opettajien sijaisten palkkakustannus, t €	500	848	401	633
Aamu- ja iltapäivätoiminta, lapset	359	391	380	359

Arvio tulevasta kehityksestä

Oppilasmäärän ei ennakoida kasvavan merkittävästi lähivuosina. Kustannuspaineita lisäävät oppilasmäärien lasku tiettyjen koulujen alueella ja palveluverkon hajanaisuus. Sipoonjoen koulun laajentuminen yhtenäiskouluksi ja kielikylvyn laajentuminen Söderkullassa lisäävät jatkossakin kustannuspaineita. Oppivelvollisuusiän pidentyminen tulee kasvattamaan niiden opiskelijoiden määrää, joiden oppivelvollisuuden suorittamisen järjestämisestä koulutuspalveluiden tulee huolehtia niin opetuksen järjestämisen kuin opiskeluvälineiden osalta.

Tulosyksikkö: Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

VASTUUHENKILÖ: Vt. Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tukevat monipuolisesti elinikäistä oppimista sekä vahvistavat aktiivista kansalaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tarjoavat elämyksiä, kokemuksia ja eväitä kaikenikäisille kuntalaisille jokaiseen elämänvaiheeseen. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden yksikköön kuuluvat kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja vapaan sivistystyön palvelut.

Toiminnalla on merkittävä vaikutus yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Kuntalaisten toiveet otetaan huomioon palveluiden kehittämisessä. Tavoitteena on hyvä yhteistyö kunnassa toimivien yhdistysten ja muiden tahojen kanssa. Monipuoliset ja tarkoituksenmukaiset tilat, tapahtumat ja toiminta mahdollistavat eri-ikäisten kuntalaisten kohtaamisia. Viihtyisä ympäristön lisäksi mahdollisuus aktiiviseen elämäntapaan ja elinikäiseen oppimiseen lisäävät hyvinvointia ja kunnan vetovoimaisuutta.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	910		910	843	92,6	-67	830	1,6
Toimintamenot	-6 664		-6 664	-6 639	99,6	25	-6 502	2,1
Toimintakate	**-5 753**		**-5 753**	**-5 796**	**100,7**	**-42**	**-5 672**	**2,2**
Suunnitelmapoistot				-103			-163	-36,7
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	54,0		54,0	54,3	100,6	0,3	58,8	-7,7

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden talous toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Toimintakate ylittyi 0,7 %. Ylitys johtuu toimintatulojen ennakoitua huonommasta toteutumisesta, toteuma 92,6 %. Toimintamenot pysyivät talousarviossa, toteuma 99,6 %.

Sipoon opisto

Sipoon opiston toiminnassa Covid-19-pandemia näkyi vielä kevätlukukaudella 2022. Koska opetusta ei pystytty järjestämään lähiopetuksena alkuvuodesta 2022, osa kursseista toteutettiin lyhyempinä kuin alun perin oli suunniteltu ja ryhmäkoot olivat aiempaa pienempiä. Vuoden 2022 toteutuneet opetustunnit olivat 10 952, kun opetustunteja oli suunniteltu 13 149. Näistä tunneista 880 on pitkäaikaistyöttömille järjestettyä koulutusta ja 600 tuntia kototutumiskoulutusta. Syyslukukaudella pandemia ei enää rajoittanut opiskelijamääriä ja siksi opetuksessa pystyttiin palaamaan normaaleihin ryhmäkokoihin. Etäopetus on jäänyt pysyväksi mm. osaan liikunnan ja hyvinvoinnin kursseja.

Vuonna 2022 Sipoon opiston painopistealueet olivat opetussuunnitelmatyön ja osaamisperusteisten kurssien kehittämisen lisäksi viestintään ja markkinointiin panostaminen. Opisto järjesti sekä suomen että ruotsin kielellä pitkäaikaistyöttömille puuttuviin perustaitoihin suunnattua koulutusta. Luku- ja kirjoitustaidon kotoutumiskoulutuksen järjestämistä jatkettiin. Näihin koulutuksiin opisto on saanut ulkopuolista rahoitusta Opetushallitukselta. Opisto järjesti kesä-heinäkuussa Ukrainan pakolaisille suomen kielen kurssin.

Tilaratkaisujen osalta Sipoon opiston tilat pysyivät samoina lukuun ottamatta Valkoista paviljonkia, josta alettiin suunnitella poismuuttoa. Koska Nikkilän SOTE-allas oli kevätlukukauden poissa käytöstä, sieltä jouduttiin perumaan kaikki vesiliikuntakurssit.

Kirjastopalvelut

Kirjastopalvelut ovat palanneet koronaepidemian päätyttyä ennalleen ja kaikki toiminnalliset rajoitukset ovat poistuneet. Lainaustoiminto, ryhmien kirjastovierailut ja ohjelmatarjonta ovat käynnistyneet vilkkaina. Kävijämäärät, kuten lainausluvut, ovat vielä jonkin verran alhaisemmat kuin pandemiaa edeltävänä vuonna 2019. Lainausluvut ovat kuitenkin kasvamaan päin. Ilahduttavaa on etenkin lasten- ja nuortenkirjallisuuden osuus kasvusta viime vuonna. Vaikka lainausluvut kasvavat, on huolestuttavaa seurata, millaiset eroavuudet lukutaidossa on samaan ikäryhmään kuuluvilla.

E-aineistojen hyödyntäminen fyysisen aineiston rinnalla on edelleen vilkasta. E-aineistohankinnoista ja kehittämisestä sovitaan yhdessä Helle-kirjastokimpan kesken.

Järjestyshäiriöt ovat lisääntyneet molemmissa kirjastoissa. Yhteistyötä nuoriso- ja koulutoimen kanssa on lisätty. Vartiointipalveluja on hyödynnetty järjestyksen ylläpitoa varten molemmissa kirjastoissa. Söderkullan omatoimikirjaston aukioloa on supistettu perjantaisin ja viikonloppuisin.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden kävijämäärä palautui lähes koronapandemiaa edeltävälle tasolle niin ohjatuissa ryhmissä kuin kuntosalillakin. Alkuvuodesta liikuntatiloissa, kuntosalilla ja ohjatuissa ryhmissä sekä tapahtumien järjestämisessä oli koronarajoituksia vielä alkuvuodesta.

Ulkoilualueiden ja -reittien käyttö säilyi lähes koronapandemian ajan huippuvuosien lukemissa. Vuoden 2022 aikana hankittiin Nikkilän keskusurheilukentän ja Sipoon jäähallin väliin ulkokuntoilulaitteita. Jokipuiston kenttä suoristettiin. Talman ulkoilureittejä uusittiin ja valaistus muutettiin LED-valoiksi. Talman frisbeegolradan laajentamista valmisteltiin18-väyläiseksi ja sen kunnossapito siirrettiin liikuntapalveluiden vastuulle.

Söderkullan lumetuskentällä sijainneet ulkokuntoilulaitteet asennettiin lähemmäs kuntoportaita ja laitekokonaisuutta täydennetiin ylävetotaljalla. Saaristoon vietiin uudet puiset pöytäryhmät, uusittiin saariston roskiksia. Östholmenin saareen rakennettiin uusi roskakatos. Norrkullalandetiin hankittiin 9 uutta poijua. Saaristoon saatiin valtion virkistysaluerahoitusta yhteensä 17 400 € käytettäväksi vuosille 2022–2024.

Pilvijärven ja Taasjärven pelastusveneet uusittiin pelastuslautoiksi. Liikuntapalveluihin hankittiin uusi latukone. Söderkullan maalämpötyö valmistui. Siihen liittyvät käyttökokeet on suunniteltu vuodelle 2023.

Eri hankkeiden valmistelutyöhön osallistuminen on ollut mittavaa. Valmistelussa ja suunnittelussa on ollut tekojäähanke Söderkullaan, Taasjärven uimarannan pukuhuone-, wc- ja suihkurakennus, Miilin liikuntahallihanke, Nikkilän keskusurheilukentän perusparannus sekä Kerava-Sipoo liikuntahallihanke.

Sipoon liikuntapalvelut osallistui liikunnan ylikunnalliseen yhteistyöhön yhdessä Porvoon kaupungin ja Sipoon, Loviisan sekä Lapinjärven kuntien liikuntapalveluiden kanssa. Yhteistyön puitteissa kokoonnuttiin kuusi kertaa. Tapaamisten aiheina oli mm. liikuntamatkailu, ulkoilureitit, liikuntaneuvonta, hyte-yhteistyö, viestintä, liikuntakoulutus ja liikunnan kehittäminen yhteistyössä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kuntien kanssa.

Liikuntaneuvontaan osallistuvien asiakkaiden määrä nousi lähes koronapandemiaa edeltävälle tasolle. Vuoden aikana neuvonnan piirissa oli 40 henkilöä, heillä yhteensä 150 käyntikertaa. (Vuonna 2021: 29 henkilöä ja 77 käyntikertaa, vuonna 2020: 38 henkilöä ja 85 käyntikertaa.)

Viestintään ja sosiaalisen median viestintään panostettiin ja koulutettiin henkilökuntaa. Söderkullan kuntoportaille hankittiin lokakuun lopussa Sportyplanner-treeniohjelmat kuntalaisten käyttöön. Mobile Pay –maksumahdollisuus otettiin käyttöön.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelujen toiminnassa Covid-19-pandemia näkyi vielä keväällä 2022. Joihinkin tapahtumiin oli mahdollista osallistua suoratoiston kautta. Vuonna 2022 Kulttuuripalvelujen painopistealueet olivat

kulttuurikalenterin suunnitelmatyö yhdessä Opetuspalvelujen kanssa, Itäisen Jokipuiston alueen visuaalisen ilmeen kehittäminen ja viestinnän tehostaminen.

Kulttuuripalvelut osallistui keväällä Kulttuuri kylässä -hankkeen ylikunnalliseen yhteistyöhön yhdessä Porvoon kaupungin kulttuuripalvelujen ja Globe Art Pointin kanssa. Opastettuja kulttuurikävelyjä toteutettiin ulkoilmassa ja isompia tapahtumia (mm. Visans Vänner-konsertti, kuvataidenäyttely Pesula Galleriassa, Kuorokavalkadi ja Sipoon Äänet-festivaali).

Kulttuuripalvelut osallistui eri hankkeiden valmistelutyöhön, johon kuului Topeliussalin korjauksen suunnittelu, kirjaston ja Enterin välinen puistosuunnittelu ja kulttuurimatkailuhanke Meno-paluu Uudellemaalle.

Topeliussalissa on tuotettu erittäin suosittuja ja säännöllisiä elokuvaelämyksiä yhteistyökumppanin kanssa.

Teatteritaiteen perusopetuksen järjestäminen on siirretty Musiikkiopiston alaisuuteen STAGE-nimiseen kurssitarjontaan, jossa yhdistyy draama ja musiikkiopetus.

Nuorisopalvelut

Nikkilän nuorisotalo ja nuorisotila Pleissi Söderkullassa ovat olleet auki viitenä päivänä ja iltana viikossa koko vuoden lukuun ottamatta muutaman viikon taukoa elokuun alussa. Nuorisotilat ovat suosittuja kohtaamispaikkoja nuorille. Nuorisotilojen avoimessa toiminnassa tapahtui 40 900 kohtaamista nuorten kanssa. Molempien nuorisotilojen käyttöaste on korkea. Taloja käyttävät monet yhdistykset ja päiväkodit.

Etsivän nuorisotyölle on ohjautunut vuoden aikana 138 tuen tarpeessa olevaa nuorta. Erityisnuorisotyö on järjestänyt pienryhmätoimintaa tuen tarpeessa oleville lapsille ja nuorille. Lisäksi erityisnuorisotyöntekijät ovat olleet mukana ryhmäyttämässä koululuokkia, joissa on ollut haasteita mm. yhteishengen puuttumisen ja / tai kiusaamisen kanssa.

Nuorisopalvelut aloitti vuonna 2021 katupartiointitoiminnan yhdessä molempien sipoolaisten seurakuntien kanssa. Ryhmä koostuu vapaaehtoisista aikuisista, joita on koulutettu. Vapaaehtoiset toimivat turvallisina aikuisina nuorten keskuudessa taajamissa erityisesti niinä iltoina, kun nuoria on paljon liikkeellä (esim. vappuna, koulujen päättäjäisten aikaan ja koulujen alkaessa).

Uusi nuorisovaltuusto 2022–2024 aloitti toimintansa tammikuussa 2022. Nuorisovaltuustossa on 15 jäsentä. Nuorisovaltuusto kokoontui vuoden aikana 10 kertaa.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmassa mainittuja konkreettisia toimenpiteitä kuten toiminnallisten oppituntien järjestämistä, Raide ry:n oppitunteja ja osallistumista peruskoulujen vanhempainiltoihin on toteutettu yhdessä oppilaitosten kanssa.

HOBARI – Suomen harrastamisen malli

Sipoo kunta sai Etelä-Suomen Aluehallintoviraston eritysavustuksena 80 000 € (syksy 2022–kevät 2023) lasten ja nuorten maksuttomien matalan kynnyksen harrastusten järjestämiseen Suomen Harrastamisen mallin mukaisesti. Avustuskaudella 01.1.2022–30.6.2022 ryhmiä järjestettiin musiikissa ja kuvataiteissa, liikunnassa, ulkoilun ja pelailun merkeissä sekä etätoteutettavina pelikerhoina. Toteutuneita ryhmiä oli yhteensä 69 ja toteutuneita ohjaustunteja 1 215. Toimintaa järjestettiin kaikissa Sipoon kunnan peruskouluissa.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Sipoon opiston opetustunnit	12 822	8 600	13 200	10 958
Sipoon opiston toimintakate, euroa/asukas	-31	-34	-37	-34
Kirjaston kävijämäärät	145 484	106 965	165 000	160 343
Kirjaston lainausten määrä/asukas	10,9	10,9	12	12

Kulttuuripalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-34	-35	-39	-37
Taiteen perusopetuksen piirissä olevat lapset	678	735	700	807
Liikuntapalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-84	-89	-84	-85
Liikunta-avustukset, euroa/asukas	14	12	13	13
Nuorisopalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-33	-36	-35	-34
Nuorten kohtaamisia nuorisotyössä yhteensä			60 000	56 460

Arvio tulevasta kehityksestä

Asukasmäärän kasvaessa kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa tulisi laajentaa ja monipuolistaa. Erityisesti nuorille suunnatut palvelut tulisi olla monipuolisemmat. Nuorisotilojen sijainti tulisi olla keskeinen ja nuorten yleinen tilanne edellyttää satsausta erityisnuorisotyöhön. Sipoon opiston opiskelijat toivovat yhä enemmän opetuksen järjestämistä päivällä. Sitä pystytään järjestämään vain opiston hallinnoimissa tiloissa.

Palveluiden kehittämisessä on panostettava väestön henkisen hyvinvoinnin korjaamiseen ja toipumiseen. Erityisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja harrastamismahdollisuuksien tukeminen ovat keskiössä. Syrjäytymisen ja liikkumattomuuden ehkäisy ovat lähivuosien suurimpia haasteita, joihin kaikki kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut pyrkivät vaikuttamaan toiminnallaan. Yhteisöllisyys ja kansalaistaitojen tukeminen nousevat entistä tärkeämmiksi tavoitteiksi kaikessa toiminnassa.
Kirjastopalveluiden rooli lukutaidon edistäjänä korostuu entisestään.

2.3.6 Tekninen valiokunta, Rakennus- ja ympäristövaliokunta

VASTUUALUE: TEKNIIKKA JA YMPÄRISTÖ
VASTUUHENKILÖ: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus

Osasto tarjoaa kuntalaisille viihtyisän, turvallisen ja toimivan elinympäristön koordinoimalla, suunnittelemalla ja toteuttamalla kunnan laajennus- ja saneerausinvestoinnit, ohjaamalla ja valvomalla kunnassa tapahtuvaa rakentamista sekä ylläpitämällä Sipoon infran palveluja ja toimitiloja.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Edellisen valtuustokauden tavoite	**Sitova tavoite 2022**	**Mittari**	
Talousarviossa todetun osallistuva budjetointi -hankkeen "#MunSipoo" (kylien ja haja-asutusalueiden asukaslähtöinen kehittäminen) toteuttaminen.	Sipoon kunnan asukkaiden osallistaminen keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon osallistuva budjetointi -menetelmää hyödyntäen.	Eri kylien äänestyksessä eniten ääniä keränneet asukasideat annetun budjetin puitteissa alueiden viihtyvyyden ja yhteisöllisyyden parantamiseksi toteutetaan vuoden 2022 aikana.	
	Tavoite on toteutunut.		

Kunnan toimitilat ovat terveet ja turvalliset.	Kaikista kunnan käytössä olevista kuntaomisteisista kiinteistöistä on mitattu radonpitoisuudet ja korjaavat toimenpiteet on toteutettu tai suunniteltu toteutettavaksi.	Mittaukset suoritettu ja toimenpiteet on tehty ja raportoitu tai toteuttamissuunnitelmat ovat valmiit.	
	Tavoite on toteutunut.		
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Käsittelykelpoisen rakennuslupahakemuksen käsittelyaika on alle 2 kk paitsi lupamenettelyjen yhteensovittamisesta käsiteltävistä lupahakemuksista. Käsittelyaika määritellään hakemuksen käsittelykelpoisuudesta päätöksen antamisen ajankohtaan.	Käsittelyaika on alle 2 kk.	
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Käsittelykelpoisen suunnittelutarveratkaisu- ja poikkeamispäätöshakemuksen keskimääräinen käsittelyaika on alle 4 kk paitsi lupamenettelyjen yhteensovittamisesta käsiteltävistä lupahakemuksista. Käsittelyaika määritellään hakemuksen käsittelykelpoisuudesta päätöksen antamisen ajankohtaan. Kiinteistöjen käyttäjien palvelupyyntöihin vastataan ja annetaan tieto mihin toimenpiteisiin tullaan ryhtymään asian ratkaisemiseksi. Katu- ja viheralueita koskeviin kysymyksiin ja palvelupyyntöihin vastataan ja annetaan tieto mihin toimenpiteisiin tullaan ryhtymään asian ratkaisemiseksi.”	Käsittelyaika on keskimäärin alle 4 kk.	
	Tavoite ei ole täyttynyt käsittelykelpoisten suunnittelutarveratkaisu- ja poikkeamispäätöshakemuksen		

	keskimääräisen käsittelyajan osalta. Tavoite on täyttynyt muiden käsittelyaikojen osalta.		
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Kaivuluvat myönnetään kahden viikon kuluessa käsittelykelpoisen lupahakemuksen jättämisestä.	Käsittelyaika on alle 2 viikkoa.	
	Tavoite on toteutunut.		

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	12 377		12 377	12 497	101,0	120	12 247	2,0
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintamenot	-20 351		-20 351	-19 744	97,0	607	-18 822	4,9
Toimintakate	**-7 975**		**-7 975**	**-7 247**	**90,9**	**727**	**-6 575**	**10,2**
Suunnitelmapoistot				-7 954			-8 097	-1,8
Vyörytyserät				-626			-425	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	115,0		115,0	112,6	97,9	-2,4	117,5	-4,2

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Tekniikka- ja ympäristöosaston vuosi 2022 täyttyi edeltävien vuosien tapaan suuresta määrästä erilaisia yhdyskunta- ja palvelurakentamisen projekteja. Kunnan asukasmäärän kasvu, yhdyskuntarakenteen laajeneminen ja toisaalta olevasta omaisuudesta & ympäristöstä huolehtiminen ovat pitäneet osaston kiireisenä. Kasvun rakentamista on tehty tiukkojen talousraamien puitteissa.

Yksiköiden toimintaa on kuvattu tarkemmin yksikkökohtaisissa osioissa alempana. Investointien toteuma on esitetty tilinpäätöksen investointiosassa. Sipoon Veden tilinpäätöstiedot käyvät ilmi Sipoon Veden tilinpäätöksestä.

Kasvua ja kasvun hallintaa

Kunnan asukasmäärän pitkän tähtäimen kasvu näkyy kaikkien osaston yksiköiden toiminnassa. Uusien kaava-alueiden infran suunnittelu ja rakentaminen, uudet palvelurakentamisen investoinnit ja kasvavat rakennuslupahakemusten määrät ovat vain esimerkkejä kasvuun ja sen hallintaan liittyvistä kokonaisuuksista. Viime vuosien investoinnit näkyvät myös ylläpidon puolella, jossa kunnossapidettävien katukilometrien, puistojen ja kiinteistöjen määrän lisääntyminen on edellyttänyt toiminnan tehostamista. Ylläpidon henkilöstömäärää tai ylläpitoon vuosittain käytettävää rahasummaa ei ole kasvatettu useaan vuoteen. Ylläpidolla ja omaisuuden hallinnalla onkin merkittävä rooli tämän päivän ja tulevaisuuden lähiympäristön toimivuudessa, viihtyisyydessä ja turvallisuudessa. Kunnan yhdyskuntarakenteen muuttuessa sekä kiinteistö- ja infraomaisuuden kasvaessa tulee omaisuuden ylläpitoon, kuntoon ja oikea-aikaiseen peruskorjauksiin kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Tekniikka- ja ympäristöosaston tavoitteena on hyvän lähiympäristön luominen ja turvaaminen kunnan asukkaille. Osaston ja sen yksiköiden työ tuleekin kenties kaikkein lähimmäksi kuntalaisen arkea. Osasto vastaa muun muassa siitä tuleeko hanasta vettä kotona, onko lähikatu siisti ja turvallinen, ovatko koulurakennukset turvallisia ja terveellisiä, voiko lähiluonto hyvin - ja niin edelleen. Osaston työssä onkin vuoden aikana terävöitetty strategisten tavoitteiden ja niiden seurannan merkitystä arjen työssä nimenomaan kokonaisuuden – toimivan, viihtyisän ja turvallisen lähiympäristön – kannalta.

Osaoptimoinnin sijaan parhaat tulokset saavutetaan selkeillä yhteisillä tavoitteilla, toimivalla johtamisella ja yhteen hiileen puhaltamisen hengellä.

Tekniikka- ja ympäristöosasto vastaa Sipoon kunnan investointien hallinnasta. Investointien hallinnan kokonaisuutta on määrätietoisesti kehitetty viime vuosien aikana. Päättyneellä talousarviokaudella huomiota on kiinnitetty erityisesti investointitalouden toteuman seurantaan. Tällä pyritään muun muassa vähentämään sitä, että hankkeet ylittävät niille varatut määrärahat tai sitä, että niiden toteutusaikatauluun syntyy yllättäviä poikkeamia. Investointien hallinnassa onkin kyse isolta osin suunnittelun ja rakentamisen kokonaisuuden johtamisesta ja ohjauksesta. Toimiva investointitalouden hallinta on elinehto kasvukunnan talouden kestävyydelle.

Julkisen rakentamisen lisäksi kasvu on pitänyt yksityisen rakentamisen tason korkealla Sipoossa. Tämä on näkynyt pandemia-aikana ja sen jälkeen erityisesti pientalohankkeissa, joita onkin luvitettu haja-asutusalueille ennätysmäärä. Rakentamisen määrän myötä suunnittelutarveratkaisujen ja asemakaava-alueiden ulkopuolisten poikkeamispäätösten käsittely jonoutui ja käsittelyajat venyivät. Tilanteen ratkaisuun on päättyneellä talousarviokaudella panostettu ja hakemusjonoja on saatu ostopalvelujen avulla lyhennettyä merkittävästi. Suunnittelutarveratkaisujen ja asemakaava-alueiden ulkopuolisten poikkeamispäätösten käsittely siirrettiin päättyneen talousarviokauden lopulla omaan tulosyksikköönsä. Myös tällä toimenpiteellä halutaan mahdollistaa hakemusten sujuva ja joutuisa käsittely jatkossa.

Rakentaminen vaikuttaa kuntalaisten omaan lähiympäristöön, jonka parhaita asiantuntijoita ovat kuntalaiset itse. Siksi osallistuminen ja vuorovaikutus on – perinteisen viestinnän ohella – nostettu osaston toiminnassa vahvasti esiin. Osallistuvan budjetoinnin #MunSipoo-projekti keräsi runsaasti ehdotuksia kuntalaisilta ja äänestykseen edenneitä ehdotuksia kävi äänestämässä satoja kuntalaisia. Projektin myötä Sipoossa toteutettiin 9 lähiympäristön viihtyisyyttä parantavaa toimenpidettä. #MunSipoo jatkuu vuonna 2023, jolloin kerätään ehdotuksia saariston kehittämiseksi. Osallistuminen ja vuorovaikutus kuuluvat osaksi kaikkia kunnan suunnittelu- ja rakennushankkeita, tavalla tai toisella. Uusia osallistumisen tapoja kehitetään jatkuvasti. Samalla lisätään kunnan toiminnan läpinäkyvyyttä entisestään. Viestintä eri muodoissaan tukee näitä samoja tavoitteita. Lisäksi oikea-aikaisella ja oikein kohdentuvalla viestinnällä ja tiedottamisella varmistetaan esimerkiksi koulumatkan turvallisuus peruskorjauksen aikana tai kerrotaan bussireittien rakennusaikaisista muutoksista.

Talouden seuranta on keskeinen osa operatiivisen toiminnan johtamista. Kun taloustilannetta seurataan tiiviisti, voidaan resursseja kohdentaa tehokkaammin sinne, missä niitä kulloinkin tarvitaan. Näin saadaan tehtyä enemmän vähemmillä resursseilla. Ajankohtainen tilannekuva ja kyky joustaviin muutoksiin toiminnassa ovat tehokkaan toiminnan ja kestävän taloudenpidon kulmakiviä. Käyttötalouteen on kohdistunut päättyneellä talousarviokaudella poikkeuksellisia paineita. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on heijastevaikutuksineen luonut runsaasti epävakautta maailmantilanteeseen. Energian hinnannousu, nousevat raaka-aineiden hinnat sekä inflaatio ovat johtaneet myös rakennus- ja ylläpitokustannusten nousuun. Päättyneellä talousarviokaudella muutokset jäivät osaston talouden osalta kuitenkin odotettua vähäisemmiksi. Pitkäaikaiset, ennen Ukrainan kriisiä solmitut sopimukset sekä eri suojausmallit hinnan heilahteluita vastaan ovat toimineet Sipoon osalta erinomaisesti. Myös urakkahinnat ovat toteutuneet pääosin pelättyä alhaisempina.

Tekniikka- ja ympäristöosaston tuloksen analyysi

Vuoden 2022 talousarvio toteutui pitkälti suunnitellun mukaisena. Talousarvio alitettiin, mikä on tiukan talouden seurannan ja yleisen hintojen nousun odotettua vähäisemmän vaikutuksen ansiota. Myös henkilöstövaje ja rekrytoinnit haasteet johtivat budjettialituksiin joidenkin yksiköiden kohdalla. Palvelujen ostot toteutuivat paikoin talousarviota suurempina. Muun muassa haastavien talviolosuhteiden myötä lisääntynyt talvihoito ja suunnittelutarveratkaisujen jonojen purkamisessa käytetty ostopalvelu ovat lisänneet kustannuksia.

Kun muun muassa kiinteistöjen myynnistä saatiin arvioitua enemmän tuloja, voi osaton tulosta pitää kokonaisuudessaan hyvänä. Haastavassa maailmantilanteessa tätä voi pitää jopa pienoisena yllätyksenä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja selonteko

Teknisen toimialan riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin ja terveyteen liittyviin riskeihin. Vesihuollon riskit on käsitelty erikseen Sipoon Veden tilinpäätöksessä. Riskit koostuvat mm. poikkeuksellisista luonnonilmiöistä (kuten rankkasateiden ja tuulten aiheuttamat vahingot tai haitat), sisäilmaperusteisista äkillisistä tilanteista, investointihankkeiden riskeistä sekä ympäristöön liittyvistä riskeistä.

Riskien vähentämiseksi ja äkillisen toiminnan tehostamiseksi tekninen toimiala on uusinut varallaolojärjestelmänsä. Kuntaan perustettiin tekninen varallaolo, jonka yhteisenä vastuualueena on kiinteistönhoito ja vesihuolto. Toiminta käynnistettiin syksyllä 2016. Myös investointihankkeiden turvallisuuskoordinointi järjestettiin uudella tavalla yhdenmukaisesti koko osastolla siten, että toiminnan laatua voidaan hallita entistä paremmin.

Poikkeuksellisista luonnonilmiöistä ei vuonna 2021 ole aiheutunut mainittavia vahinkoja tai haittoja. Myöskään ympäristöön kohdistuvia merkittäviä taloudellisia riskejä ei ole toteutunut.

Arvio tulevasta kehityksestä

Lähitulevaisuuden suurimmat haasteet ja mahdollisuudet liittyvät kasvun hallintaan. Kasvavan kunnan kokonaisuuden ohjaaminen ja johtaminen nousevat entistäkin merkittävämpään rooliin. Strateginen, kokonaisuudesta ja kunnan tavoitteista lähtevä johtaminen on elinehto toimialan ja koko kunnan kannalta. Investointien hallinta ja kestävä investointitalous ovat edelleen avainasemassa kasvun ja kehityksen tuottaessa monenlaista painetta kuntaorganisaatiolle. Kasvun ja yhdyskuntakehityksen kokonaisprosessin sujuva ja kustannustehokas hallinta on tulevaisuudessa Sipoon kunnalle elintärkeää kestävän talouden ja laadukkaiden palveluiden tasapainon ylläpitämiseksi. Samalla asukkaiden tarpeiden tiedostaminen muuttuvassa toimintaympäristössä nousee yhä keskeisempään rooliin. Tässä onnistuminen edellyttää palveluiden turvaamista sekä investointi- ja käyttötalouden hallintaa. Myös kuntalaisvuorovaikutuksen ja asukkaiden kuulemisen merkitys on suuri. Jos asukkaita ei muutostilanteessa haluta tai osata kuunnella, ei kasvu ole kestävällä tiellä. Kuntalaisvuorovaikutukseen ja kuntalaisten osallistumismahdollisuuksiin panostetaankin monin tavoin. Myös laadukas ja oikea-aikainen viestintä sekä avoimuus ovat tärkeitä luottamuksen rakentamisen kannalta.

Sipoon kunnan organisaatio muuttui 1.1.2023 hyvinvointialueiden aloittamisen myötä. Muutokset jatkuvat 1.5.2023 kun kunnan toimialarakenteeseen tehdään muutoksia. Tekniikka- ja ympäristöosaston toiminnot sekä pääosa kehitys- ja kaavoituskeskuksen toiminnoista yhdistetään tulloin uudeksi yhdyskunnan ja ympäristön toimialaksi. Muutos on tervetullut ja tukee kokonaisvaltaista yhdyskuntakehityksen ja lähiympäristön vaalimisen prosessia. Uusi toimiala mahdollistaa entistä sujuvamman yhteistyön eri yhdyskunnan ja ympäristön toimintojen välillä. Muutos vahvistaakin kunnan kykyä vastata kasvun mukanaan tuomiin haasteisiin. Vuosi 2023 tulee tältä osin olemaan muutoksen – ja osin uuden opettelun – vuosi.

Lupaprosessien sujuvuuteen tulee kiinnittää huomiota jatkossakin. Sipooseen rakentavalla tai rakentamista suunnittelevalla on oikeus saada asiantuntevaa, sujuvaa ja joustavaa palvelua. Lupien käsittelyaikojen on pysyttävä kohtuullisella tasolla – kuitenkaan käsittelyn laadusta tinkimättä. Tämä varmistetaan riittävillä resursseilla ja rakentajia palvelevalla, myönteisellä lähestymistavalla.

Tulosyksikkö: Kehittäminen ja tuki

VASTUUHENKILÖ: Toimialan kehittämispäällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosyksikkö huolehtii osaston kehittämis- ja strategiatyön koordinoinnista, asukasviestinnästä sekä yleisistä tukipalveluista. Yksikkö vastaa investointien hallinnasta, esi- ja yleissuunnitelmista kaavoituksen

yhteydessä sekä tarve- ja hankesuunnitelmista palvelurakentamisen yhteydessä. Tulosyksikön vastuulla ovat lisäksi kunnan vuokra-asuntojen hallinta sekä lyhytaikainen tilanvuokraus (Sipootalo-toiminta). Yksikön määrärahaan sisältyvät myös pelastustoimeen varatut määrärahat. Nämä tulevat poistumaan vuonna 2023, kun Itä-Uudenmaan hyvinvointialue aloitti toimintansa.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	1 158		1 158	906	78,2	-252	1 269	-28,6
Toimintamenot	-4 008		-4 008	-3 832	95,6	176	-3 649	5,0
Toimintakate	**-2 850**		**-2 850**	**-2 926**	**102,7**	**-76**	**-2 380**	**22,9**
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	12,0		12,0	12,6	105,0	0,6	12,9	-2,3

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Sipoossa vilkas rakentaminen, uudet investoinnit sekä useat korjausrakentamisen hankkeet ovat edellyttäneet tulosyksiköltä poikkihallinnollista yhteistyötä koko organisaation sisällä. Yksikön koordinoimat toimialan kehittämishankkeet ovat edellyttäneet yhteistyön tiivistämisen ohella laadukasta kuntalaisvuorovaikusta ja ajantasaista viestintää. Sipoon kasvu näkyy myös Sipoon Veden verkostoon liittyvien talouksien määrän kasvuna, mikä on puolestaan lisännyt vesiliikelaitoksen hallinto- ja asiakaspalveluiden tarvetta.

Sipoon rakentamisen, suunnittelun ja kaavoituksen hankkeista on viestitty aktiivisesti koko toimialan yhteistyönä yhteisten kanavien kautta. Keskeisimpänä viestintäkanavana on ollut kunnan verkkosivujen ja sosiaalisen median ohella Sipoo rakentaa ja kehittää -verkkosivusto, jonne päivitetään ajankohtaista tietoa ympäri Sipoota käynnissä olevista rakennus- ja kehittämishankkeista.

Vuodelle 2022 oli varattu määräraha koko kunnan laajuiselle osallistuvan budjetoinnin hankkeelle. #MunSipoo -hanke käynnistettiin alkuvuodesta, ja sen läpivienti kesti koko vuoden. Hankkeelle oli varattu 70 000 euron budjetti, joka oli määrä jakaa kunnan yhdeksän eri aluekokonaisuuden kesken. Näin eri puolille Sipoota saatiin toteutettua erilaisia asukkaiden ideoimia ja äänestämiä erillisiä kehittämisprojekteja. Osallistuvan budjetoinnin perusideana on, että asukaslähtöisesti ideoidaan ja kehitetään asuinalueiden yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja viihtyisyyttä.

Kestävän kehityksen edistämistyötä jatkettiin vuonna 2022 kehittäminen ja tuki -yksikön vetämänä usean eri kehittämisprojektin kautta. Vuonna 2022 saatiin päätökseen kesäkuussa 2021 käynnistynyt ympäristöministeriön rahoittama katu- ja vihertyömaiden päästöttömyyttä tavoitteleva kehittämishanke. Hankkeen tuloksia tullaan hyödyntämään seuraavien vuosien aikana soveltuvissa katu- ja viheralueet -yksikön urakkakilpailutuksissa.

Tulosyksikkö oli mukana vuonna 2022 kunnan sähköautojen latauspisteinfrastruktuurin kehittämistarpeita ja -vaihtoehtoja tarkastelevan selvitysprojektin toteutuksessa. Selvityksen perusteella latauspisteitä tullaan rakentamaan kunnan kiinteistöjen yhteyteen seuraavien vuosien aikana.

Vastauksena epävarmaan maailmanlaajuiseen energiamarkkinatilanteeseen kunta liittyi syksyllä 2022 kampanjakumppaniksi valtionhallinnon yhteiseen ”Astetta alemmas” -energiansäästökampanjaan. Lisäksi tulosyksikkö oli vahvasti mukana kunnanhallituksen 19.12.2022 §391 hyväksymän kunnan energiaohjelman 2023–2025 laatimisessa.

Yhteistyötä kunnan kestävän kehityksen edistämisen osalta on tehty niin osastojen kesken kuin esimerkiksi KUUMA-kuntien ilmastoryhmän, Uudenmaan liiton ympäristö-, ilmasto- ja kiertotalousryhmän sekä kunnallisen jätehuoltoyhtiö Rosk’n Rollin kesken.

Kunnan omistamien vuokra-asuntojen myyntiä jatkettiin vuonna 2022 vuonna 2020 hyväksytyn toimintasuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2022 aikana oli tavoitteena myydä 10 asuntoa. Asuntojen myynti aloitettiin suunnitellusti vuoden alussa. Maailmanlaajuiset muutokset ja yllätykset talous- ja energiatilanteessa vaikuttivat myös asuntomarkkinoihin, ja vuoden 2022 asuntojen myyntitavoitteesta jäätiin hieman. Myytävistä asunnoista jäi kolme asuntoa myymättä, ja niiden myyntiä jatketaan vuonna 2023.

Tulosyksikössä oli vuonna 2022 vain hieman henkilöstövaihtuvuutta. Kuitenkin koko tekniikka- ja ympäristöosastossa tapahtuneet muutokset vaikuttivat kehittäminen ja tuki -yksikössä tilapäisiin henkilöstömuutoksiin ja tehtävänkuvien uudelleenjärjestelyyn. Tämä on vaikuttanut siihen, että toimialan kehittämispäällikön paikalla on ollut eri sijaisia ja suunnittelijoina olevat henkilöt ovat vaihtuneet vuoden aikana. Henkilöstön vaihtuvuus ei ole kuitenkaan merkittävästi vaikuttanut yksikön toimintaan.

Talousarvio toteutui yksikön osalta kokonaisuudessaan pääosin suunnitellusti.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TP 2022
Pelastustoimi, käyttökustannukset, euroa/asukas	96	94	110	107
Vuokratut asuinhuoneistot	75	60	55	40

Arvio tulevasta kehityksestä

Kunnan kasvu ja sen hallinta tulevat olemaan keskeisiä yksikön toimintaa ohjaavia tekijöitä myös vuonna 2023. Toimivat koordinointi- ja tukipalvelut ovat edellytys toimialan ydintoiminnoille. Toimivat laskutuksen ja reskontran palvelut tukevat erilaisten rakennushankkeiden suunnitelmallista läpivientiä. Lisäksi oikea-aikainen ja laadukas viestintä niin organisaation sisällä kuin kuntalaisrajapinnassa luo paremmat edellytykset toimialan kehitykselle. Tasapainoinen investointitalous ja kokonaisvaltainen suunnittelu ovat avainasemassa kestävän ja viihtyisän lähiympäristön rakentamisessa.

#MunSipoo -hanke saa vuonna 2023 jatkoa, kun #MunSipoo – saaristo nimellä kulkeva osallistuvan budjetoinnin hanke kohdistetaan Sipoon saaristoon. Hankeen läpivieminen on tulosyksikön vastuulla. Hanke tulee olemaan monivaiheinen ja monialainen. Hankkeen läpivieminen tulee vaatimaan runsaasti koordinointityötä ja yksikön resursseja koko vuoden ajan.

Kehittäminen ja tuki yksikkö tulee tehostamaan asukasviestintää ja kehittämään kuntalaisten vuorovaikutusmahdollisuuksia. Kuntalaisten osallisuuden hyödyntäminen tulee olemaan osa asukasrajapinnassa käytävää vuoropuhelua. Kunnan kasvu tulee näkymään asukkaiden lähiympäristön muutoksena, joten avoin ja oikea-aikainen viestintä nousee jatkossakin tärkeään asemaan.

Tulosyksikön vastuulla on lisäksi osaston hankintaprosessien toteutuksen tukeminen ja hankintojen kehittäminen. Kunnan johtoryhmän vuonna 2022 hyväksymää kunnan hankintojen kehittämissuunnitelmaa 2022–2026 on tarkoitus jalkauttaa käytäntöön yksikön tukemana vuoden 2023 aikana.

Tulosyksikkö: Rakennusvalvonta

VASTUUHENKILÖ: Rakennusvalvontapäällikkö

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonta toimii Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunnan alaisena rakennusvalvontaviranomaisena.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on osaltaan varmistaa terveellistä ja turvallista rakentamista ja hyvää kuntakuvaa sekä viihtyisää elinympäristöä. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluvat rakennetun ympäristön valvonta, rakentamista koskeva ohjaus, neuvonta ja lupakäsittely sekä rakentamisaikainen valvonta.

Rakennusvalvonnan toimintaa ohjaavat mm. maankäyttö- ja rakennuslaki sekä -asetus, Sipoon kunnan rakennusjärjestys, Suomen rakentamismääräyskokoelma, Ympäristöministeriön asetukset toimialaan liittyen sekä yleis- ja asemakaavat.

Rakennusvalvonnan toiminta on asiakaslähtöistä ja myönteistä.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	560		560	751	134,1	191	704	6,6
Toimintamenot	-972		-972	-932	95,9	40	-1 007	-7,4
Toimintakate	**-412**		**-412**	**-181**	**43,9**	**231**	**-302**	**-40,2**
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	12,0		12,0	10,6	88,3	-1,4	13,1	-19,1

Rakennusvalvonnan ennustamat toimintatulot ylittyivät selkeästi. Lupahakemusten määrää ja niihin sisältyvien hankkeiden laatua on vaikea ennustaa: hakemukset syntyvät asiakkaan tarpeesta. Tulokseen pääseminen on tarkoittanut tehokasta lupakäsittelyä ja ketterää yhdessä tekemistä koko yksikön voimalla. Osin myös useamman laajan logistiikka- tai muun yritysrakennuksen osalta tehty lupapäätös kasvattaa tuloja neliöperusteiseen taksaan pohjautuen.

Toimintamenojen vähäiseen alitukseen päätyminen johtuu suuren henkilöstövajeen vahvasta kompensoimisesta erityisesti konsulttien käytöllä suunnittelutarveratkaisujen ja poikkeamispäätösten valmistelussa. Palvelujen oston osalta ylitys pysyi kuitenkin kohtuullisena, sillä talousarviokaudelle budjetoituja kehittämisprojekteja on jouduttu henkilöstötilanteen vuoksi siirtämään eteenpäin. Henkilöstövajeesta johtuen käsittelyajat ovat pidentyneet ja osa tehtävistä odottaa edelleen tekijäänsä.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Sähköinen asiointi- ja arkistointijärjestelmä Lupapiste.fi on ollut koko rakennusvalvonnan henkilöstön aktiivisessa käytössä 1.1.2017 alkaen. Lupapiste.fi on tehnyt prosesseistamme ketterämmät, avoimemmat ja yhteistyötä palvelevat sekä viranomaisten että asiakkaiden näkökulmasta.

Rakennus- ja ympäristövaliokunnan toiveesta on jatkettu lupahakemusmäärien säännöllistä tilastointia, seurantaa ja tiedoksi saattamista, minkä tavoitteena on viestittää valiokunnalle sisään jätettyjen hakemusten määrää ja määrän muutoksia sekä vireillä olevien hakemusten määrää lupalajeittain. Tällä tavalla valiokunta tulee tietoiseksi rakennusvalvonnan työmäärästä ja resurssien riittävyydestä suhteessa asetettuihin sitoviin tavoitteisiin lupakäsittelyn keston osalta.

Tunnusluvuissa on nähtävissä vähäistä laskua rakennuslupahakemusten ja -päätösten osalta myös Sipoossa - rakentajat ovat varovaisempia ja rakentamisen aloittamista harkitaan pidempään. Lyhyet käsittelyajat kertovat henkilöstön kokeneisuudesta, tehokkuudesta sekä prosessien kehittämisestä. Asuinrakentamiseen myönnettyjen lupien sisältämä asuntomäärä on samaa suuruusluokkaa kuin aiempina vuosina, vaikka asuinrakentamiseen myönnettyjä lupia on vähemmän: useampiasuntoisten rakennusten määrä on suuri. Käyttöönotettujen asuntojen osalta tilanne on poikkeuksellisen alhainen, mutta tilastoa tarkemmin tutkittaessa on arvioitavissa määrän taas nousevan vuonna 2023 viimevuosien tasolle. Suunnittelutarve- ja poikkeamishakemusten jonoja purettiin yhteistyössä kahden konsulttiyrityksen kanssa. Näiden lupatyyppien osalta neuvonta ja päätösten valmistelu on edelleen vaikeutunut tiivistyneen hajarakentamisen ja siten asemakaavakynnyksen ylittymisen seurauksena. Hajarakentamista selkeämmin ohjaaville oikeusvaikutteisille kaavoille on Sipoossa tarvetta.

Keskimääräiset käsittelyajat on kirjattu tunnuslukuihin sekä hakemusten käsittelykelpoisuudesta että hakemusten jättöpäivästä laskien: käsittelykelpoisten rakennuslupahakemusten osalta käsittelyaika on ollut keskimäärin 0,4 kuukautta ja hakemusten jättöpäivästä laskien 3,7 kuukautta; vastaavat luvut poikkeamis- ja suunnittelutarvehakemusten osalta ovat olleet keskimäärin 7,5 kuukautta ja 10,6 kuukautta.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	**TP 2020**	**TP 2021**	**TA 2022**	**TP 2022**
Rakennusluvat	204	227	220	167
Toimenpideluvat	54	42	70	51
Poikkeamispäätökset ja suunnittelutarveratkaisut	56	39	110	76
Poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisujen keskimääräinen käsittelyaika (käsittelykelpoisuudesta/hakemuksen jättöpäivästä laskien), kk	3,2/5,4	4/7	4/5	7,5/10,6
Rakennusluvan keskimääräinen käsittelyaika (käsittelykelpoisuudesta/hakemuksen jättöpäivästä laskien), kk	0,4/2,4	0,4/2,6	1,0/3,5	0,4/3,7
Käyttöönotetut tai valmistuneet asunnot (uudisrakennukset)	349	291	400	121
Asuinrakentamiseen myönnetyt luvat (uudisrakennukset)	94	101	100	62
Asuinrakentamiseen myönnettyjen lupien sisältämä asuntomäärä (uudisrakennukset)	275	317	350	312

Arvio tulevasta kehityksestä

Kasvu ja siihen liittyvä voimakas rakentaminen jatkuvat Sipoossa. Erityisesti pientalorakentaminen saa vauhtia uusien asemakaavojen ja vahvistuvan kaavavarannon myötä. Koulu-, päiväkoti- ja hoivarakentamisella on saatu aikaan reserviä ja lähitulevaisuudessa ko. tiloja ei juurikaan toteuteta. Rakennusvalvonta on vahvasti mukana kunnan yritystiimissä tarjoamassa nykyisille ja tuleville sipoolaisille yrityksille ketterää ja matalan kynnyksen palvelua.

Puuttuvat resurssit rakennusvalvonnan avoinna olleisiin virkoihin liittyen on täytetty. Suunnittelutarve- ja poikkeamishakemuksia käsittelemään on valittu lupavalmistelupäällikkö muodostaen uuden, rakennusvalvonnasta irrallisen yksikön; maaliskuussa aloittavan henkilön avuksi tullaan käyttämään osin konsulttivalmistelua, jotta hakemusten määrä ei pääse kasvamaan perehdytyksen aikana.

Yhteistyökuvioilla haetaan joustavaa suunnittelu- ja lupaprosessia; prosessilla lisätään kokonaisajattelua rakentuvasta ympäristöstä ja tehtäväkokonaisuuksien sujuvuutta yhteistyötahojen välillä. Tavoitteenamme on laajentaa yhteistyötä edelleen sekä myös haastaa meidät kokonaan uusiin työtapoihin ja -tuloksiin.

Rakennusvalvonnan neuvonta, lupakäsittelyprosessi, rakentamisaikainen valvonta ja arkistointi tapahtuvat ketterästi Lupapisteessä. Lupapisteen Kauppa avataan; tämä mahdollistaa asiakkaille lupa-asiakirjojen ostamisen automaattisesti Lupapisteessä olevien hankkeiden osalta ilman henkilöresursseja. Asiakkaiden ymmärryksen kasvattaminen rakennusvalvonnan prosessien osalta jatkuu erilaisten neuvontatilaisuuksien

avulla sekä itseohjautuvuuteen avustamalla, mm. Rakentamisen lupapolun avulla; näillä pyritään parantamaan mm. lupahakemusten tasoa ja siten lyhentämään niiden käsittelyaikoja.

Rakennustarkastajien käytössä oleva ns. väliarkisto (keskeneräiset rakennushankkeet) on tavoitteena saattaa paperisesta sähköiseen muotoon vuoden 2023 aikana; näin mahdollistuisi ilman papereita myös rakentamisaikainen viranomaisosio.

Rakennus- ja huoneistorekisterin laadunparannusprosessi jatkuu; laadunparannustyöllä on pysyvä ja kasvattava vaikutus kunnan kiinteistöverokertymään. Rekisterin oikeellisuus on myös asiakkaiden etu ja se helpottaa rakennusvalvonnan henkilöstön työtä monella eri taholla.

Tulosyksikkö: Ympäristövalvonta

VASTUUHENKILÖ: Ympäristövalvontapäällikkö

Toiminta-ajatus

Ympäristövalvonta toimii Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunnan alaisena ympäristönsuojeluviranomaisena. Ympäristövalvonnan tulee ohjauksen, neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan kautta huolehtia siitä, että ympäristönsuojelusta annettua lainsäädäntöä ja määräyksiä noudatetaan. Lisäksi yksikölle on annettu hoidettavaksi leirintäalueviranomaisen tehtävät.

Yksikön määrärahaan sisältyy alueellisesti hoidetun maaseutuhallinnon tehtäviä varten varattu määräraha.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	30		30	17	57,4	-13	33	-48,1
Toimintamenot	-578		-578	-448	77,5	130	-469	-4,4
Toimintakate	**-548**		**-548**	**-431**	**78,6**	**117**	**-436**	**-1,1**
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	7,0		7,0	5,9	84,3	-1,1	6,2	-4,8

Ympäristövalvonnan toimintakate säilyi edellisvuoden tasolla, alittaen selkeästi talousarvion. Olennaisimmat asiaan vaikuttavat seikat, oli edelleen maaseutuhallinon ennakoitua maltillisempi maksu sekä henkilöstövajeesta johtuva alhaisempi toimintameno.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Vuosi 2022 on edelleen ollut yksikölle haastava henkilöresurssien osalta. Positiivista kuitenkin, ympäristövalvontaan on onnistuttu rekrytoimaan vakituinen ympäristötarkastaja keväällä 2022. Niin ikään ympäristövalvojan rekrytointi syksyllä 2022 tuotti tulosta ja valvoja aloitti työnsä vuoden 2023 alusta. Huolimatta nyt onnistuneista rekrytoinneista, yksikön henkilöstö on joutunut venymään ja tehtäviä on jouduttu uudelleenpriorisoimaan, koska pitkään jatkuneen vajeen vaikutukset näkyvät toiminnassa todennäköisesti vuosia.

Hajajätevesilainsäädännön toimeenpanon suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvat tarkastukset oli suunniteltu aloitettaviksi alun perin vuonna 2020 ja aloitusta siirrettiin jo vuosille 2021 ja 2022. Kyseisiä tarkastuksia ei ole kyetty tekemään, joten aloitusta joudutaan edelleen siirtämään vuodelle 2023 tai mahdollisesti jopa vuodelle 2024.

Jälkivalvonnan haittaperusteisia ilmoitusasioita on ollut huomattavan vähän verrattuna edellisiin vuosiin.

On huomioitava, että viranomaistoiminnassa on erittäin haasteellista ennakkoon arvioida tunnuslukuina seurattavia suoritteita. Tämä johtuu pitkälti siitä, että määrät eivät ole viranomaisen toimista, vaan asiakkaan tarpeesta johtuvia. Näin ollen yksikön mahdollisuus vaikuttaa toteumaan on erittäin rajoitettu, jos ei lähes mahdoton. Todennäköistä kuitenkin on, että ainakin osasyynä vähäisempään määrään haittailmoituksia on ympäristövalvojan puuttuminen vuoden 2021 syksystä vuoden 2022 loppuun. Valvojan työtehtävät ovat pääosin jälkivalvontaan perustuvia, ja hän on vuosittain hoitanut noin puolet yksikköön tulleista ilmoituksista. Valvojan puuttuessa pitkään, ilmoittajat ovat tiedostaneet tilanteen, eivätkä ole tehneet aikaisemmassa määrin ilmoituksia ympäristövalvontaan.

Annettujen lausuntojen määrä oli hieman ennakoitua suurempi ja lähes vuoden 2020 tasolla. Erityisesti kunnan kaavoitusviranomaiselle on annettu huomattavasti lisääntynyt määrä lausuntoja. Luvat ja päätökset saavuttivat ennakoidun määrän ollessa hieman aikaisempia vuosia suurempi.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Luvat ja päätökset	28	29	32	36
Haittailmoitukset	202	161	180	89
Lausunnot	38	25	25	35

Arvio tulevasta kehityksestä

Ympäristövalvonnassa käynnissä oleva digitalisaatioon liittyvä projekti jatkuu. Lupapiste.fi-palvelua käytetään edelleen ensisijaisen kanavana lupakäsittelyssä sekä ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyissä.

Kunnan tiedonhallintajärjestelmän edellyttämän tiedonohjaussuunnitelman laadinta ja päivittäminen jatkuu. Yksikkö jatkaa myös muun sähköisen asioinnin kehittämistä resurssiensa puitteissa. Vuonna 2021 aloitettu asiakirjojen digitointi jatkuu ainakin vuonna 2022 ja todennäköisesti pidempään. Yksikkö pyrkii omalta osaltaan edistämään mahdollisuutta siirtyä sähköiseen arkistointiin.

Ympäristövalvonnan tavoitteena on aloitta hajajätevesilainsäädännön toimeenpanon suunnitelmalliset tarkastukset sekä jatkaa hevostallien tarkastusprojektia vuonna 2023. Kuluvan vuoden aikana yksikkö pyrkii rekisteröimään kaikki huvivenesatamat, joiden tulee tehdä jätehuollosta rekisteröinti-ilmoitus.

Yksikkö on hakenut rahoitusta pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivittämiseksi vuosille 2023–2024. Mikäli rahoitus myönnetään, yksikkö tulee käynnistämään projektin pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivittämiseksi.

Tulosyksikkö: Katu- ja viheralueet

VASTUUHENKILÖ: Kuntatekniikan päällikkö

Toiminta-ajatus

Katu- ja viheralueet -yksikön työt koostuvat katujen ja yleisten alueiden kunnossapitotyöstä, viranomaispäätöksistä, asiakaspalvelusta sekä infrainvestointihankkeissa katu- ja toteutussuunnitelmista, rakennuttamisesta sekä yleisten alueiden perusparantamisesta. Lisäksi yksikkö vastaa kunnan metsien hoidosta sekä jätelain, romuajoneuvolain ja yksityisistä teistä annetun lain mukaisten kunnan tehtävien hoidosta.

Kaavoittamisen yhteydessä tehtävästä infran esi- ja yleissuunnitelmista ja palvelurakentamisen osalta tarve- ja hankesuunnitelmista vastaavat Kehittäminen ja tuki -yksikön hankepäällikkö ja investointipäällikkö.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	246		246	307	124,9	61	310	-0,8
Toimintamenot	-2 314		-2 314	-2 582	111,6	-268	-2 165	19,2
Toimintakate	**-2 068**		**-2 068**	**-2 275**	**110,0**	**-207**	**-1 855**	**22,6**
Suunnitelmapoistot	-1 201			-2 477			-2 347	5,5
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	17,0		17,0	18,5	108,8	1,5	17,5	5,7

Katu- ja viheralueet yksikön toimintatuotot perustuvat pääosin metsätuottoihin. Metsän myyntituotot jäivät hieman suunnitellusta. Muita toimintotuottoja katu- ja viheralueet-yksikkö saa yleisten alueiden vuokrista, lähinnä kaivuluvista, sekä katualueiden vuokraamisesta. Toimintatuotot pysyivät samalla tasolla edellisvuoteen nähden, sekä olivat suuremmat vuoden 2022 arvioon nähden. Toimintamenot ylittyivät vuoden 2022 suunnitellusta talousarviosta.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Uuden infran rakentamisen osalta oltiin samalla tasolla kuin vuonna 2021 kulujen ja infrahankkeiden määrän osalta. Vuonna 2022 tehtiin myös valmistelevaa työtä tuleville vuosille kaavailtuja laajoja infrahankkeita silmällä pitäen.

Uusien kaava-alueiden valmistumisen myötä lisääntyy myös ylläpidettävien katu- ja viheralueiden määrä. Tämä luo painetta ylläpidon resursseille ja hoidon tasolle. Yksikössä on kehitetty sähköistä infraomaisuuden hallinnan mallia. Ylläpidossa ja rakentamisessa on siirrytty sähköisiin järjestelmiin.

Yksikkö teki laajaa palauteseurantaa vuonna 2022. Yksikkö saavutti sille asetetut tavoitteet käsittelyaikojen osalta palautteen suuresta määrästä huolimatta.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kunnan kunnossapitämät tiet, km	80	84	84	84
Katuvalaistuspisteet	4 270	4 300	4 500	4 500
Rakennetut ja hoidetut puistot, ha	62	65	77	77

Arvio tulevasta kehityksestä

Kunnan kasvu näkyy vahvasti tuleville vuosille kaavailtujen infrainvestointien määrässä ja siten myös yksikön toiminnassa. Infrainvestointien määrän kasvu ja ylläpidettävien alueiden laajeneminen kasvattavat yksikön työmäärää tulevien vuosien aikana merkittävästi.
Suuri osa lisääntyvästä työstä on toistaiseksi hankittu ostopalveluina - mm. katu- ja viherrakentaminen, sekä talvikunnossapito. Yksikön resurssit ovat kovilla erityisesti ylläpidossa, infra-alueiden suunnitteluttamisessa ja rakennuttamisessa. Kunnan oman kunnossapitokaluston uusimiselle on tarvetta lähivuosina, jotta tavoiteltu ylläpidon laatutaso saadaan säilytettyä.

Tulosyksikkö: Toimitilat

VASTUUHENKILÖ: Tilapalvelupäällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosyksikkö suunnittelee, rakennuttaa, kunnossapitää ja vuokraa toimitiloja kunnan omien yksiköiden tarpeisiin sekä turvaa rakennuskannan arvon säilymistä ennakoivalla ja kestävällä kiinteistönpidolla.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	10 383		10 383	10 516	101,3	133	9 931	5,9
Toimintamenot	-12 479		-12 479	-11 950	95,8	528	-11 532	3,6
Toimintakate	**-2 096**		**-2 096**	**-1 435**	**68,4**	**661**	**-1 602**	**-10,4**
Suunnitelmapoistot				-5 478			-5 750	-4,7
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	67,0		67,0	65,0	97,0	-2,0	67,8	-4,1

Vuoden 2022 talousarvioon verrattuna tulot ylittyivät ja menot alittuivat, joten toimintakate alitti talousarvion sekä parantui vuodesta 2021.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Investoinneissa merkittävimmät hankkeet olivat Sipoon pelastuslaitoksen rakennustöiden käynnistyminen, seniorikeskuksen peruskorjaus ikääntyvien- sekä akuutti- ja kuntoutusosastoissa sekä Sibbo Gymnasiumin peruskorjaus.

Purkukohteina olivat Västerskogin -, Ängskullenin- sekä Metsärinteen päiväkodit, joiden tilalle hankitaan paviljonkipäiväkoti. Myös Itäisen Jokipuiston alueella huonokuntoinen Kiina-asuinrakennus purettiin.

Vuoden aikana myytiin kunnan omistama Massbyn entinen koulukiinteistö.

Kustannusten nousu niin rakentamisessa, kiinteistönhoidossa kuin energiassa ei ennättänyt vielä 2022 aikana huomattavasti näkyä kustannuksissa aiemmin tehtyjen sopimusten ansiosta. Yleinen kustannusten nousu tulee väistämättä näkymään jatkossa.

Henkilöstön vaihtuvuus oli talousarviokaudella vähäistä.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2022

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Osastojen käytössä olevat toimitilat (ei asunnot), htm²	90 000	91 000	90 000	88 000
Vuokratut muut kiinteistöt	19	18	18	17
Ei käytössä olevat toimitilat (passiiviset), htm²	10 500	12 500	11 000	15 000

Arvio tulevasta kehityksestä

Tulevan talousarviokauden tilamuutoksista merkittävimpiä tulee olemaan Sibbo Gymnasiumin opiskelijoiden siirtyminen takaisin omiin, saneerattuihin tiloihinsa peruskorjauksen valmistuttua. Myös

seniorikeskuksen peruskorjaus ikääntyvien- sekä akuutti- ja kuntoutusosastoissa valmistuu ja väistö Mäntsälässä päättyy. Lisäksi Västerskogin paviljonkipäiväkoti valmistuu ja otetaan käyttöön vuonna 2023.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen toiminta käynnistyi vuoden vaihteessa 2023 ja siinä yhteydessä kunnan kiinteistöjä ja tiloja eri rakennuksista siirtyi hyvinvointialueen vuokraamiksi. Merkittävimmät rakennukset, jotka siirtyivät ulkoiseen vuokraukseen, olivat Nikkilän SOTE-asema sekä seniorikeskus. Lisäksi vuoden 2023 aikana valmistuvat Söderkullan SOTE-asema sekä uusi pelastusasema siirtyvät ulkoiseen vuokraukseen valmistuttuaan, toisaalta Nikkilän vanha paloasema palautuu takaisin kunnan käyttöön. Hyvinvointialueen vuokrakohteissa tapahtuu myös vastuualuemuutoksia kiinteistönhoidossa, erityisesti siivouksen järjestämisen osalta.

Keskeisin purkukohde vuonna 2023 on Nikkilän vanhan koulukeskuksen C-rakennus, jonka purkaminen on siirtynyt vuodelta 2022. Lisäksi Nikkilän vanha linja-autoasema puretaan vuoden 2023 aikana.

Vuoden 2023 alusta toimitiloista siirtyi neljä henkilöä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle, mutta muuten henkilöstömäärään ei odoteta vuoden aikana muutosta.

2.3.7 Peruskunta yhteensä

Peruskunta yhteensä; toimintatuotot ja toimintakulut sisältävät ulkoiset ja sisäiset erät Sipoon Vesi ei sisälly lukuihin alla

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatulot	41 944	5 745	47 688	51 555	108,1	3 867	51 418	0,3
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintamenot	-170 681	-3 500	-174 181	-171 961	98,7	2 220	-168 704	1,9
Toimintakate	**-128 738**	**2 245**	**-126 493**	**-120 406**	**95,2**	**6 087**	**-117 285**	**2,7**
Suunnitelmapoistot	-8 285		-8 285	-8 584		2 227	-8 886	-3,4
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoi	1 181,0		1 181	1 185,6	100,4	4,6	1 189,4	-0,3

Käyttötalous osastoittain 2022, yhteenveto

Vastuualueiden määrärahat ovat sitovia nettoperiaatteen mukaisesti. Alla olevassa taulukossa sekä toimintatuotot että toimintakulut sisältävät ulkoiset ja sisäiset erät.

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021
Keskusvaalilautakunta							
Toimintatulot				47		47	24
Toimintamenot	-40		-40	-38		2	-59
Netto	**-40**		**-40**	**8**		**48**	**-35**
Tarkastuslautakunta							
Toimintatulot							
Toimintamenot	-44		-44	-45		-1	-41
Netto	**-44**		**-44**	**-45**		**-1**	**-41**
Kunnanhallitus							
Toimintatulot	18 872	5 745	24 616	25 401	103,2	785	20 393
Toimintamenot	-24 433		-24 433	-22 037	90,2	2 396	-18 997
Netto	**-5 561**	**5 745**	**183**	**3 364**	**1 834,2**	**3 181**	**1 396**
Sosiaali- ja terveysvaliokunta							
Toimintatulot	6 575		6 575	8 755	133,2	2 180	14 050
Toimintamenot	-68 050	-3 500	-71 550	-71 935	100,5	-386	-74 333
Netto	**-61 475**	**-3 500**	**-64 975**	**-63 180**	**97,2**	**1 795**	**-60 283**
Sivistysvaliokunta							
Toimintatulot	4 120		4 120	4 855	117,8	735	4 704
Toimintamenot	-57 763		-57 763	-58 161	100,7	-398	-56 451
Netto	**-53 643**		**-53 643**	**-53 307**	**99,4**	**337**	**-51 747**
Tekninen valiokunta, Rakennus- ja ympäristövaliokunta							
Toimintatulot	12 377		12 377	12 497	101,0	120	12 247
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintamenot	-20 351		-20 351	-19 744	97,0	607	-18 822
Netto	**-7 975**		**-7 975**	**-7 247**	**90,9**	**727**	**-6 575**
Yhteensä							
Toimintatulot	41 944	5 745	47 688	51 555	108,1	3 867	51 418
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintamenot	-170 680	-3 500	-174 181	-171 961	98,7	2 220	-168 705
Netto	**-128 738**	**2 245**	**-126 493**	**-120 406**	**95,2**	**6 087**	**-117 285**

2.4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

VASTUUHENKILÖ (toimintakatteen jälkeiset erät): Talousjohtaja

Peruskunta ilman Sipoon Vettä, taulukko sisältää ulkoiset ja sisäiset erät

	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toimintatuotot								
Myyntituotot	2 994		2 994	2 989	99,8	-5	2 954	1,2
Maksutuotot	6 264		6 264	6 168	98,5	-95	6 202	-0,5
Tuet ja avustukset	1 118		1 118	4 522	404,4	3 404	6 804	-33,5
Muut toimintatuotot	31 568	5 745	37 312	37 874	101,5	562	35 458	6,8
Toimintatuotot yhteensä	**41 944**	**5 745**	**47 688**	**51 554**	**108,1**	**3 865**	**51 418**	**0,3**
Valmistus omaan käyttöön				**1**			**0**	
Toimintakulut								
Palkat ja palkkiot	-50 000		-50 000	-48 774	97,5	1 226	-47 802	2,0
Eläkekulut	-10 424		-10 424	-9 943	95,4	481	-9 835	1,1
Muut henkilösivukulut	-1 943		-1 943	-1 671	86,0	272	-1 790	-6,6
Henkilöstökulut	-62 367		-62 367	-60 388	279	1 979	-59 426	1,6
Palvelujen ostot	-67 653	-3 500	-71 153	-72 219	101,5	-1 066	-69 610	3,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 826		-7 826	-8 004	102,3	-179	-7 901	1,3
Avustukset	-9 402		-9 402	-8 862	94,3	540	-8 933	-0,8
Muut toimintakulut	-23 433		-23 433	-22 488	96,0	945	-22 834	-1,5
Toimintakulut yhteensä	**-170 681**	**-3 500**	**-174 181**	**-171 961**	**98,7**	**-2 220**	**-168 704**	**1,9**
Toimintakate	**-128 737**	**2 245**	**-126 493**	**-120 406**	**95,2**	**-6 085**	**-117 286**	**2,7**
Verotulot	119 138	2 362	121 500	122 204	100,6	704	115 104	6,2
Valtionosuudet	17 829	611	18 440	19 177	104,0	737	17 662	8,6
Rahoitustuotot ja -kulut:	**422**		**422**	**552**	**131,0**	**131**	**672**	**-17,8**
Vuosikate	**8 651**	**5 217**	**13 869**	**21 527**	**155,2**	**7 658**	**16 152**	**33,3**
Poistot ja arvonalentumiset				-9 160			-13 582	
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 285		-8 285	-8 584		-299	-8 857	-6,5
Arvonalentumiset				-576			-4 724	
Satunnaiset erät				185				
Satunnaiset tuotot				185				
Satunnaiset kulut								
Tilikauden tulos	**366**	**5 217**	**5 584**	**12 552**	**155**	**6 968**	**2 570**	**27**
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	1 200		1 200	1 698		498	1 257	
Varausten lis (-) tai väh (+)							-2 400	
Tilikauden Yli-jäämä	**1 566**	**5 217**	**6 784**	**14 250**		**7 466**	**1 427**	**375,3**

2.5 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Investoinnit, yhteenveto, Sipoon Vesi mukaan lukien

1 000 €	Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Tot-%	Tilinpäätös 2021
Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet	-6 285	1 000	-5 285	-4 170	78,9	-3 334
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	-395		-395	-289	73,3	-1 683
Uudelleeninvestoinnit	-335	-100	-435	-353	81,1	-1 313
Peruskorjausinvestoinnit	-4 735	500	-4 235	-3 783	89,3	-9 019
Muut investoinnit	-1 310	660	-650	-282	43,3	-632
Bruttoinnvestoinnit infraan ja rakennuksiin	**-13 060**	**2 060**	**-11 000**	**-8 877**	**80,7**	**-15 981**
Bruttoinnvestoinnit Sipoon Vesi	**-6 790**		**-6 790**	**-5 157**	**75,9**	**-2 293**
Maanosto	-2 500	-1 270	-3 770	-3 396	90,1	-1 830
Irtain omaisuus, yhteensä	-1 370		-1 370	-622	45,4	-343
Osakkeet ja osuudet, netto	-80		-80	147		-599
Bruttoinvestoinnit yhteensä	**-23 800**	**790**	**-23 010**	**-17 905**	**77,8**	**-21 046**
myynnit	6 300	5 745	12 045	13 698	113,7	5 970
Rahoitusosuus investointeihin				827		23
Investoinnit yhteensä, netto	**-17 500**	**6 535**	**-10 965**	**-3 381**	**30,8**	**-15 054**

Sipoon Veden investoinnit on esitetty eriteltynä kohdassa 5. Alla olevassa taulukossa on Sipoon Veden nettoinvestoinnit.

1 000 €	Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Tot-%	Tilinpäätös 2021
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-2 530		-2 530	-1 453	57,4	-517
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-2 630		-2 630	-2 162	82,2	-789
Haja-asutusalueet	-930		-930	-731		-473
Peruskorjausinvestoinnit	-700		-700	-811	115,9	-514
Investoinnit yhteensä, netto	**-6 790**		**-6 790**	**-5 157**	**75,9**	**-2 293**

Tekniikka- ja ympäristöosaston investointierittelyt (ilman Sipoon Vesi –liikelaitosta)

Tekniikka- ja Ympäristöosaston bruttoinvestointeihin oli budjetoitu vuodelle 2022 13,06 milj. euroa. Talousarvioon tehtiin talousarviokauden aikana kaksi muutosta. Kesäkuussa muutettiin investointiryhmien välisiä eriä ja kokonaisinvestointitaso pysyi samana. Lokakuussa investointeihin kokonaisuudessaan osoitettua rahamäärää laskettiin 11,00 milj. euroon ja samalla muutettiin investointiryhmien investointiryhmien välisiä eriä. Vuoden 2022 investointien toteuma oli 8,877 milj. euroa.

Kaava-alueiden laajennusinvestointien osalta vuoden talousarvio alitettiin. Merkittäviä syitä tämän ryhmän alittumiseen ovat kaava-alueiden valmistelun ja kaavojen hyväksymisprosessin pitkittyminen muun muassa NG8 Nikkilän kartanon keskuksen, N65 Metsärinteen ja T6 Taasjärven itäpuolen osalta. Lisäksi Katu- ja viheralueiden rakennuttamisen henkilöresurssit eivät mahdollista nykyisellään infran suunnittelun ja rakentamisen edistämistä investointiohjelmassa ja talousarviossa esitetyllä tavalla. Yleiset investoinnit alittivat edelleen budjettinsa, vaikka investointiryhmän budjettia leikattiin lokakuun talousarvion tarkistuksessa merkittävästi. Yleisissä investoinneissa oltiin varauduttu Bröbölentien ja Öljytien risteyksen nopeamaan toteuttamiseen, samoin oltiin varauduttu Brobölen padon toteuttamiseen. Myös Nikkilän koulukeskuksen C-rakennuksen purkaminen siirtyi vuodelle 2023. Peruskorjausinvestointien toteuma on kokonaisuudessaan ollut lähes suunnitellun mukainen.

Vuoden 2022 talousarviossa oltiin myös varauduttu suunnittelun ja rakentamisen kustannusten yleiseen kohoamiseen, mikä ei kuitenkaan Sipoon kunnan investointihankkeissa realisoitunut täysimittaisesti.

Laajennusinvestoinnit, infra

LAAJENNUSINVESTOINNIT, KAAVA-ALUEET

	Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Tot-%	Tilinpäätös 2021
Tuotot				290		
Kulut	-5 685	1 000	-4 685	-3 493	75	-3 334
Netto	**-5 685**	**1 000**	**-4 685**	**-3 203**	**68**	**-3 334**

VÄYLÄHANKKEET

	Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Tot-%	Tilinpäätös 2021
Tuotot				1		
Kulut	-600		-600	-677	113	-508
Netto	**-600**		**-600**	**-677**	**113**	**-508**

Infran laajennusinvestoinneissa suurimmat hankkeet olivat vuonna 2022 NG9 Pohjanniitty ja T9 Taasjärvi IV, joiden toteuttaminen eteni suunnitellun mukaisesti. Tarapotin työpaikka alueen, Etelä-Pähkinälehdon ja Bastukärrin hankkeet etenevät suunnitellusti. Jokilaakson alueen viimeiset viher- ja katutyöt sekä Sipoonlahdenrannan viimeistelytyöt ovat saatu valmiiksi. Nikkilän Oikopolun urakka siirtyi toteuttavaksi vuodelle 2023. Vuoden aikana valmistui myös Professorinpolun katutyöt maankäyttösopimukseen pohjaten.

Kaavoitusta on edistetty edelleen pientaloalueiden osalta ja rinnalla laaditaan ko. alueiden kunnallistekniikan esi- ja yleissuunnittelua. Yleissuunnittelun toteutusta jatkettiin vuonna 2022 NG8 Nikkilän kartanon, N65 Metsärinne, M3 Massbyn Danielsbackan ja Massbyn eteläisen sekä S20 Söderkullan kartanon asemakaava-alueiden osalta. Yleissuunnitelmat valmistuvat keväällä 2023, jonka jälkeen käynnistetään alueiden katu- ja rakennussuunnittelu ja esirakentamisen suunnittelu. Talmassa esi- ja yleissuunnittelussa olevia hankkeita ovat olleet vuonna 2022 TM1 Puu-Talma ja TM6 Talmankaari. Näistä TM1 Puu-Talma siirtyy keväällä 2023 katu- ja rakennussuunnitteluun.

Väylähankkeista merkittävin oli Kallbäckin kiertoliittymän toteutus, joka valmistui suunnitellusti.

Laajennusinvestoinnit, rakennukset

	Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Tot-%	Tilinpäätös 2021
Tuotot						
Kulut	-395		-395	-289	73	-1 683
Netto	**-395**		**-395**	**-289**	**73**	**-1 683**

Nikkilän Sydämen ja Miilin sivistyskeskuksen osalta on toteutettu pienehköjä takuuaikaisia tehtäviä.

Pikku Sydämen pihan laajentamisen suunnittelu on aloitettu. Pikku Sydämen huoltosilta on toteutettu ja hanke toteutuu kokonaisuudessaan suunnitellusti.

Etelä-Sipoon varhaiskasvatuksen tilaratkaisujen toteutusta on kiirehditty. Västerskogin ja Metsärinteen vanhat päiväkotirakennukset ovat purettu ja Västerskogin paviljongin hankinta on edennyt suunnitellusti. Landsängen daghem- päiväkotikiinteistön suunnittelu- ja tutkimustyöt saatiin lähes valmiiksi. Landsängenin osalta jatkotoimenpiteistä päätetään keväällä 2023.

Uudelleeninvestoinnit

	Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Tot-%	Tilinpäätös 2021
Tuotot				150		
Kulut	-335	-100	-435	-353	81	-1 313
Netto	**-335**	**-100**	**-435**	**-203**	**47**	**-1 313**

Miilin liikuntahallin suunnitelmat valmistuivat vuoden 2022 aikana ja suunnitelmien hallinnollinen käsittely saatiin päätökseen loppuvuodesta. Sipoon uuden pelastusaseman toteutus etenee suunnitellusti, hanke rahoitetaan leasing-sopimuksella. Nikkilän Sydämen 2. vaiheen uudelleeninvestoinnin eli liikuntahallin takuuaikaisia pieniä töitä on myös toteutettu. Työterveyshuollon tilojen muutostyöt osoittautuivat vaativammaksi kuin alun perin oli suunniteltu ja hankkeen budjettia korotettiin toisen osavuosikatsauksen jälkeen.

Peruskorjausinvestoinnit

	Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Tot-%	Tilinpäätös 2021
Tuotot						
Kulut	-4 735	500	-4 235	-3 783	89	-9 019
Netto	**-4 735**	**500**	**-4 235**	**-3 783**	**89**	**-9 019**

Peruskorjausinvestointien investointityypin määrärahat alittivat kokonaisuudessa budjettinsa. Liikuntatoimen peruskorjaukset toteutuivat suunnitellusti. Neiti Miilin tien sivistyskeskusalueen liikunnan ja huollon tilojen hanke ja Söderkullan urheilukentän peruskorjaus ja maalämpö etenee suunnitellusti. Söderkullan ulkotekojäärata-selvitys saatiin lähes päätökseensä.

Toimitilojen valiokunnan kohdennetuissa peruskorjaushankkeet toteutuivat suunnitellusti. Pieniä ylityksiä oli Artborgin hankkeessa osittaisen ALV-verovelvollisuuden takia ja Lehmuslinnan päiväkodin peruskorjaus ylitti vähäisiltä osin arvioidun budjettinsa. Energiatehokkuushankkeiden kohdentamisesta päätettiin toisen osavuosikatsauksen jälkeen ja niiden toteuma on ennustetun lainen.

Kohdennetuissa rakennusten peruskorjaushankkeissa Sibbo Gymnasiumin peruskorjauksen urakka on käynnistynyt ja se alittaa talousarvion n 300 000 eurolla. Urakan suunniteltu laskutus ei täysin toteudu vuoden 2022 osalta. Cook and chill-hankkeen viimeistelyt ovat kytköksissä Nikkilän koulukeskuksen C-rakennuksen purkuun ja koska purkua ei päästy toteuttamaan 2022, niin hanke viivästyy ja alitti vuonna 2022 budjettinsa.

Jokipuiston koulu on auennut oppilaille elokuussa ja piha- ja viimeistelytyöt ovat valmistuneet, niiden toteuttaminen tulee hieman arvioitua kalliimmaksi.

Katu- ja viheralueiden peruskorjaushankkeet alittavat hieman suunnitellun budjettinsa, samoin Nikkilän keskuspuiston osallistuvan budjetoinnin hanke.

Yleiset investoinnit

	Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Tot-%	Tilinpäätös 2021
Tuotot				90		23,0
Kulut	-1 310	660	-650	-282	43	-124
Netto	**-1 310**	**660**	**-650**	**-192**	**29**	**-101**

Yleiset investoinnit, joista suurin yksittäinen ryhmä on ELY:n kanssa yhteistyössä tehtävät hankkeet, alittivat niin ikään talousarvion. ELY-hankkeiden ryhmään sisältyy HSL:n esittämiä pieniä liikenneinvestointeja sekä joitakin muita investointeja.

Mt 170 jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Box-Kulloo sekä mt 170/mt 148 liittymän parantaminen - suunnittelu on käynnissä. Samoin Nikkilä-Söderkulla kevytliikenneväylän.

Nikkilän koulukeskuksen C-rakennuksen purkaminen siirtyy vuodelle 2023 ja vuoden 2022 budjetista käytettiin varoja suunnitteluun ja tutkimiseen. C-rakennus sijaitsee keskellä Nikkilän koulukeskuksen aluetta ja purkutyön vaativimpien osien toteuttaminen on mahdollista vain kesäaikaan koulujen ja päiväkotien käytön ollessa hiljaisimmillaan.

Näissä investoinneissa merkittävintä alitusta syntyi Brobölen ja Öljyntien risteyksen suunnittelun ja Brobölen padon toteutuksen viivästymisestä. Suunnittelu etenee vuonna 2023.

Maanmyynti ja -osto

	Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Tot-%	Tilinpäätös 2021
Kiinteä omaisuus						
Kiinteä omaisuus, myynti	6 300	5 745	12 045	13 698	113,7	5 970
Kiinteä omaisuus, osto	-2 500	-1 270	-3 770	-3 396	90,1	-1 830
	3 800	**4 475**	**8 275**	**10 301**	**124,5**	**4 140**

Sipoon kunnan maanmyyntitulot olivat vuonna 2022 n. 13,7 milj euroa. Omakotitontteja myytiin n. 2,4 milj euron arvosta pääasiassa Taasjärvi IV-alueelta ja Pohjanniityn alueelta, kerros- ja rivitalotontteja myytiin n. 4,0 milj. euron arvosta pääasiassa Kalliomäen ja Pähkinälehdon alueelta. Yritystontteja myytiin n. 6,7 milj. euron arvosta erityisesti Bastukärrin logistiikka-alueelta ja Sibbesborgin liikealueelta.

Kunta hankki yleiskaavan mukaista asemakaavoitettavaa aluetta yhteensä n. 3,1 milj. eurolla yhteensä n. 85 ha. Maanhankinta keskittyi erityisesti Söderkullan asemakaavoitettaville alueille. Lisäksi kunta hankki omitukseensa asemakaavan mukaisia katualueita lunastamalla.

Irtaimen omaisuuden investoinnit

	Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Tot-%	Tilinpäätös 2021
Kunnanhallitus	-620		-620			
Sosiaali- ja teveysvaliokunta	-200		-200	-167		
Sivistysvaliokunta	-450		-450	-404	89,9	-284
Tekninen valiokunta	-100		-100	-51	50,7	-59
Netto	**-1 370**		**-1 370**	**-622**	**45,4**	**-343**

Sivistysosaston investointeihin sisältyy laite-, kaluste- ja konehankintoja ja Tekniikka- ja ympäristöosastolla kone- ja laitehankintoja.

Osakkeet ja osuudet

	Talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Tot-%	Tilinpäätös 2021
Kunnanhallitus	-80		-80	147		-599
Netto	**-80**		**-80**	**147**		**-599**

2.6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

VASTUUHENKILÖ (rahoitus ja rahavarat): Talousjohtaja

Pitkäaikaisia ja lyhytaikaisia luottoja lyhennettiin 13,5 M€, pitkäaikaisia luottoja otettiin 13,55 M€.

Rahoitukseen liittyvät riskit

Kunnan pitkäaikaisten lainojen keskikorko (sisältäen rahoituslaitoksen marginaalin) oli tilivuonna 0,35 %. Edellisenä vuonna vastaava keskikorko oli 0,22 %.

Lainasalkku 31.12.2022
107,2 M€

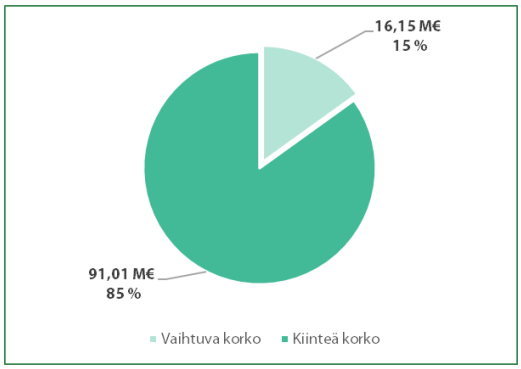

Lainasalkku 31.12.2021
131,1 M€

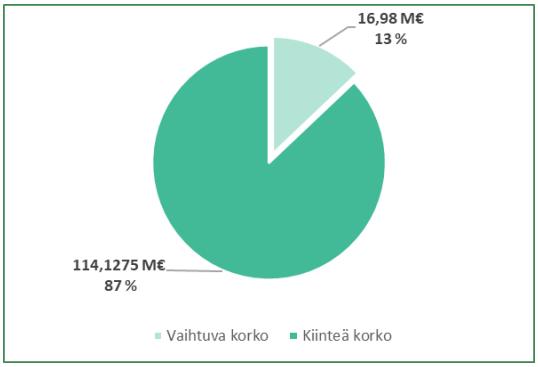

Luotoista 85 % on kiinteäkorkoisia ja 15 % vaihtuvakorkoisia. Edellisvuonna vastaavat luvut olivat 87 % ja 13 %.

Kunnan lainasalkun painotus on siirtynyt vaihtuvakorkoisista luotoista kiinteäkorkoisiin.

Lainasalkkuun ei sisälly valuuttariskiä, kaikki luotot on nostettu euromääräisinä.

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu 2021

Peruskunta ilman Sipoon Vettä

1 000 €	Talousarvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	Toteuma 2021	Muutos-% 21/22
Toiminta ja investoinnit							
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	8 651	5 217	13 869	21 527	7 658	16 152	33,3
Satunnaiset erät				185			
Tulorahoituksen korjauserät	-6 300	-5 745	-12 045	-13 973	-1 929	-5 897	137,0
	2 351	-527	1 824	7 739	5 915	10 255	
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-17 010	790	-16 220	-13 334	2 886	-19 292	-30,9
Rahoitusosuudet investointimenoihin				827	827	23	3 493,7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 300	5 745	12 045	14 088	2 044	6 508	116,5
	-10 710	6 535	-4 175	1 580	5 756	-12 761	
Toiminta ja investoinnit, netto	**-8 359**	**6 007**	**-2 351**	**9 319**	**11 670**	**-2 506**	**3 750**
Rahoitustoiminta							
Antolainauksen muutokset							
vähennykset	0		0	1	1	-1	
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000		15 000	13 550	-1 450	32 900	-58,8
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 720		-14 720	-13 519	1 201	-11 076	22,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	-24 000	-24 000	0	
Oman pääoman muutokset							
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset							
Vaihto-omaisuuden muutos							
Saamisten muutos				168	168	-2 473	-106,8
Korottomien velkojen muutos				3 617	3 617	-141	-2662,3
Vaikutus maksuvalmiuteen	**280**		**280**	**-20 184**	**-8 793**	**19 209**	**-205,1**

2.7 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Peruskunta ilman Sipoon Vettä

	Määrärahat 1 000 €						Tuloarviot 1 000 €				
	Sito-vuus	Alkup. Talous-arvio	TA:n muutok-set	TA muu:n jälkeen	Toteu-ma	Poik-keama	Alkup. Talous-arvio	TA:n muutok-set	TA muu:n jälkeen	Toteu-ma	Poik-keama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilautakunta	N	-40		-40	-38	2			0	47	47
Tarkastuslautakunta	N	-44		-44	-45	-1	0		0		0
Kunnanhallitus	N	-24 433	0	-24 433	-22 037	2 396	18 872	5 745	24 616	25 401	785
Sosiaali- ja terveysvaliokunta	N	-68 050	-3 500	-71 550	-71 935	-386	6 575	0	6 575	8 755	2 180
Sivistysvaliokunta	N	-57 763	0	-57 763	-58 161	-398	4 120	0	4 120	4 855	735
Tekniikka- ja ympäristövaliokunta	N	-20 350	0	-20 351	-19 744	607	12 377	0	12 377	12 497	120
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						119 138	2 362	121 500	122 204	704
Valtionosuudet	B						17 829	611	18 440	19 177	737
Korkotulot	B						80		80	25	-55
Muut rahoitustulot	B						902		902	1 012	110
Korkomenot	B	-550		-550	-469	81					0
Korvaus peruspääomasta	B	-735		-735	0						
Muut rahoitusmenot	B	-11		-11	-13	-3					
Rahoitustuotot ja -kulut:	N	-1 296		-1 296	-482	814				1 037	
INVESTOINTIOSA											
Rahoitusosuudet inv.menoihin										827	
Laajennusinvestoinnit kaava-alueet	N	-6 285	1 000	-5 285	-4 170	1 115					
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	N	-395		-395	-289	106					
Uudelleen investoinnit	N	-335	-100	-435	-353	82					
Peruskorjausinvestoinnit	N	-4 735	500	-4 235	-3 783	452					
Yleiset investoinnit	N	-1 310	660	-650	-282	368					
Kiinteä omaisuus	N	-2 500	-1 270	-3 770	-3 396	374					
Irtain käyttöomaisuus	N	-1 370		-1 370	-622	748					
Osakkeet ja osuudet	N	-80		-80	147	227					
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset	B				-1						
	B										
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	B						15 000		15 000	13 550	
	B	-14 720		-14 720	-13 519	1 201			0		
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	B				-24 000	-24 000			0		
Oman pääoman muutokset	B				0	0			0		
Muut maksuvalmiuden muutokset	N			0	3 785	3 785			0		
Vaikutus maksuvalmiuteen					0				0		0
YHTEENSÄ		-205 002	-2 710	-207 713	-219 408	-12 429	194 891		203 610	209 386	6 812

1) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 TULOSLASKELMA

Peruskunta & Sipoon Vesi, eliminoinnit huomioitu

Euro	1.1 - 31.12.2022		1.1 - 31.12.2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	7 894 752,52		8 001 669,90	
Maksutuotot	6 168 352,15		6 202 405,32	
Tuet ja avustukset	4 522 050,05		6 804 011,41	
Vuokratuotot				
Muut toimintatuotot	17 379 633,70	35 966 241,58	10 210 237,95	31 218 530,18
Valmistus omaan käyttöön	1 453,16		205,60	
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	- 60 971 704,52		- 59 886 230,49	
Palkat ja palkkiot	- 49 259 307,05		- 48 181 946,61	
Henkilösivukulut	- 11 712 397,47		- 11 704 283,88	
Eläkekulut	- 10 022 350,32		- 9 899 673,20	
Muut henkilösivukulut	- 1 690 047,15		- 1 804 610,68	
Palvelujen ostot	- 69 754 292,91		- 63 290 734,83	
Asiakaspalvelujen ostot				
Muiden palvelujen ostot				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 8 987 826,59		- 8 807 398,05	
Avustukset	- 8 861 732,59		- 8 885 555,90	
Vuokrat				
Muut toimintakulut	- 5 224 984,51	-153 800 541,12	- 4 597 618,84	-145 467 538,11
Toimintakate		**-117 834 299,54**		**-114 249 007,93**
Verotulot	122 204 221,44		115 103 729,08	
Valtionosuudet	19 176 567,00		17 662 135,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	24 724,76		110 818,79	
Muut rahoitustuotot	280 282,15		223 731,95	
Korkokulut	- 468 739,39		- 379 805,88	
Korvaus peruspääomasta				
Muut rahoituskulut	- 15 961,26	141 201 094,70	- 16 393,14	132 704 215,80
Vuosikate		**23 366 795,16**		**18 455 207,87**
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	- 9 762 508,63		- 10 045 328,97	
Arvonalentumiset	- 575 941,52	- 10 338 450,15	- 4 724 499,01	- 14 769 827,98
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	185 175,97			
Satunnaiset kulut		185 175,97		-
Tilikauden tulos	**13 213 520,98**	**13 213 520,98**	**3 685 379,89**	**3 685 379,89**
Poistoeron lisäyas (-) tai vähennys (+)	1 698 050,01		1 257 189,35	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		1 698 050,01	- 2 400 000,00	- 1 142 810,65
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				
Yli-/(ali)jäämä		**14 911 570,99**		**2 542 569,24**

3.2 RAHOITUSLASKELMA

Peruskunta & Sipoon Vesi, keskinäiset eliminoinnit huomioitu

Euro	1.1 - 31.12.2022		1.1 - 31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	23 366 795,16		18 455 207,87	
Satunnaiset erät	185 175,97			
Tulorahoituksen korjauserät	- 13 973 273,28	9 578 697,85	- 5 897 060,29	12 558 147,58
Investointien rahavirta				
Investointimenot	- 18 491 167,84		- 21 584 269,64	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	826 547,55		23 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14 088 173,96	- 3 576 446,33	6 508 086,98	- 15 053 182,66
Toiminnan ja investointien rahavirta		**6 002 251,52**		**- 2 495 035,08**
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys				
Antolainasaamisten vähennys	600,00	600,00	600,00	600,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 550 000,00		32 900 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 13 519 403,41		- 11 075 807,43	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 24 000 000,00	- 23 969 403,41		21 824 192,57
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos	1 582 374,70		- 3 186 467,98	
Korottomien velkojen muutos	5 519 021,93	7 101 396,63	561 018,68	- 2 625 449,30
Rahoituksen rahavirta		**- 16 867 406,78**		**19 199 343,27**
Rahavarojen muutos		**- 10 865 155,26**		**16 704 308,19**
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	11 755 190,38		22 620 345,64	
Rahavarat 1.1.	22 620 345,64	-	5 916 037,45	-

3.3 TASE

Peruskunta & Sipoon Vesi, eliminoinnit huomioitu

VASTAAVAA	Euro	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		***274 664 338,86***	***267 729 672,26***
Aineettomat hyödykkeet		*22 214,76*	*195 599,27*
Aineettomat oikeudet			*156 522,05*
Muut pitkävaikutteiset menot		22 214,76	39 077,22
Aineelliset hyödykkeet		*228 907 304,82*	*222 651 719,06*
Maa- ja vesialueet		45 699 925,89	42 303 638,98
Rakennukset		108 070 515,67	111 567 022,15
Kiinteät rakenteet ja laitteet		66 066 957,79	60 541 689,58
Koneet ja kalusto		908 121,78	509 475,05
Muut aineelliset hyödykkeet		56 580,60	56 580,60
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		8 105 203,09	7 673 312,70
Sijoitukset		*45 734 819,28*	*44 882 353,93*
Osakkeet ja osuudet		45 733 863,29	44 880 797,94
Muut lainasaamiset		955,99	1 555,99
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		***255 706,72***	***254 343,43***
Valtion toimeksiannot			
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		133 024,71	131 337,92
Muut toimeksiantojen varat		122 682,01	123 005,51
VAIHTUVAT VASTAAVAT		***18 526 128,87***	***30 973 658,83***
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet			
Saamiset		*6 770 938,49*	*8 353 313,19*
Pitkäaikaiset saamiset		*50 000,00*	*50 900,00*
	Lainasaamiset	50 000,00	50 000,00
	Muut saamiset		900,00
	Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		*6 720 938,49*	*8 302 413,19*
	Myyntisaamiset	3 806 385,83	3 217 682,68
	Lainasaamiset	5 975,90	8 142,77
	Muut saamiset	2 023 330,27	3 619 989,53
	Siirtosaamiset	885 246,49	1 456 598,21
Rahoitusomaisuusarvopaperit		*73,20*	*73,20*
Osakkeet ja osuudet		73,20	73,20
Rahat ja pankkisaamiset		11 755 117,18	22 620 272,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ		***293 446 174,45***	***298 957 674,52***

VASTATTAVAA	Euro	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		***105 354 766,20***	***90 443 195,21***
Peruspääoma		68 113 361,72	68 113 361,72
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		22 329 833,49	19 787 264,25
Tilikauden yli-/alijäämä		14 911 570,99	2 542 569,24
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		***39 750 604,55***	***41 448 654,56***
Poistoerot		31 700 604,55	33 398 654,56
Vapaaehtoiset varaukset		8 050 000,00	8 050 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET		***70 489,01***	***346 491,87***
Muut pakolliset varaukset		70 489,01	346 491,87
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		***255 706,72***	***254 343,43***
Valtion toimeksiannot			
Lahjoitusrahastojen pääomat		255 706,72	254 343,43
VIERAS PÄÄOMA		***148 014 607,97***	***166 464 989,45***
Pitkäaikainen		*105 223 645,98*	*106 008 042,95*
Joukkovelkakirjalainat			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		88 285 000,00	89 932 500,00
Lainat julkisyhteisöiltä		46 428,75	69 001,34
Saadut ennakot			
Liittymismaksut ja muut velat		16 892 217,23	16 006 541,61
Lyhytaikainen		*42 790 961,99*	*60 456 946,50*
Joukkovelkakirjalainat			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		18 875 000,00	41 175 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		22 356,70	21 687,52
Saadut ennakot		1 837 207,76	1 296 390,71
Ostovelat		11 682 524,26	8 388 099,13
Liittymismaksut ja muut velat		1 081 154,61	1 193 404,50
Siirtovelat		9 292 718,66	8 382 364,64
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		***293 446 174,45***	***298 957 674,52***

3.4 KONSERNILASKELMAT

Konsernituloslaskelma

Euroa	1.1 - 31.12.2022	1.1 - 31.12.2021
Toimintatuotot	94 122 295,95	85 464 231,25
Toimintakulut	-208 794 717,03	-199 114 016,85
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-65 648,57	19 295,51
Toimintakate	**-114 738 069,65**	**-113 630 490,09**
Verotulot	122 204 221,44	115 103 729,08
Valtionosuudet	19 176 567,00	20 403 835,85
Rahoitustuotot ja -kulut	**-449 030,25**	**-236 017,24**
Korkotuotot	29 347,84	114 160,93
Muut rahoitustuotot	296 910,60	237 840,36
Korkokulut	-515 040,41	-414 848,13
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut	-260 248,28	-173 170,40
Vuosikate	**26 193 688,55**	**21 641 057,60**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 137 706,21	-13 419 001,77
Omistuksen eliminointierot	-2,96	0,05
Arvonalentumiset	-577 705,29	-4 724 633,01
Satunnaiset erät	185 175,97	0,00
Tilikauden tulos	**12 663 450,06**	**3 497 422,87**
Tilinpäätössiirrot		4 123,73
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	*-6 456,83*	*-7 929,61*
Tilikauden verot	-3 793,22	-7 287,26
Laskennalliset verot	-2 663,61	-642,35
Vähemmistöosuudet	-16 008,05	-18 689,97
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**12 640 985,18**	**3 474 927,02**

Konsernirahoituslaskelma

	31.12.2022	31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	26 193 688,55	21 641 057,60
Satunnaiset erät	185 175,97	-7 287,26
Tilikauden verot	-3 793,22	
Tulorahoituksen korjauserät	-13 666 614,00	-5 918 110,46
	12 708 457,30	15 715 659,88
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-24 090 643,76	-25 839 990,87
Rahoitusosuudet investointimenoihin	857 348,82	39 565,57
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14 278 845,45	6 838 919,13
	-8 954 449,49	-18 961 506,17
Toiminnan ja investointien rahavirta	**3 754 007,81**	**-3 245 846,29**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	177,72	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	600,00	1 779,86
	777,72	1 779,86
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 481 976,53	34 476 195,27
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 966 783,45	-12 104 631,51
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-23 908 046,31	-48 033,67
	-22 392 853,23	22 323 530,09
Oman pääoman muutokset	106 874,92	4 940,71
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-849,08	475,77
Vaihto-omaisuuden muutos	68 384,08	186 672,67
Saamisten muutos	-1 195 890,64	-3 832 686,20
Korottomien velkojen muutos	6 632 745,31	1 040 593,49
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 504 389,67	-2 604 944,27
Rahoituksen rahavirta	**-16 780 810,92**	**19 725 306,39**
Rahavarojen muutos	**-13 026 803,11**	**16 479 460,10**
Rahavarat 31.12.	20 053 273,80	33 080 076,91
Rahavarat 1.1.	33 080 076,91	16 785 994,52

Konsernitase

VASTAAVAA	2 022	2 021
PYSYVÄT VASTAAVAT	***288 190 156,41***	***278 385 867,37***
Aineettomat hyödykkeet	*2 328 735,12*	*2 712 051,57*
Aineettomat oikeudet	1 162 640,82	1 996 036,95
Muut pitkävaikutteiset menot	1 056 583,40	616 392,45
Ennakkomaksut	109 510,90	99 622,17
Aineelliset hyödykkeet	*277 246 611,51*	*268 808 820,21*
Maa- ja vesialueet	46 434 697,23	43 017 141,22
Rakennukset	142 891 967,64	147 569 402,04
Kiinteät rakenteet ja laitteet	68 125 389,40	62 521 885,58
Koneet ja kalusto	2 758 826,35	2 515 626,31
Muut aineelliset hyödykkeet	153 546,63	148 562,39
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	16 882 184,27	13 036 202,67
Sijoitukset	*8 614 809,78*	*6 864 995,59*
Osakkuusyhteisöosuud.	2 808 139,10	1 673 275,18
Muut osakkeet ja osuudet	5 786 669,75	5 170 956,69
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut lainasaamiset	955,99	1 733,71
Muut saamiset	19 044,94	19 030,01
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	***452 159,36***	***479 223,41***
Valtion toimeksiannot	89 401,60	66 728,74
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	134 819,18	241 224,15
Muut toimeksiantojen	227 938,58	171 270,52
VAIHTUVAT VASTAAVAT	***33 377 065,38***	***45 461 729,98***
Vaihto-omaisuus	*616 073,10*	*684 457,18*
Aineet ja tarvikkeet	587 626,07	650 076,38
Keskeneräiset tuotteet	27 599,06	31 387,42
Valmiit tuotteet		
Muu vaihto-omaisuus	847,97	2 993,38
Saamiset	*12 707 718,49*	*11 511 818,20*
Pitkäaikaiset saamiset	*50 111,28*	*51 011,29*
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	50 000,00	50 000,00
Muut saamiset	111,28	1 011,29
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	*12 657 607,21*	*11 460 806,91*
Myyntisaamiset	7 358 369,46	4 978 078,92
Lainasaamiset	5 983,63	8 150,50
Muut saamiset	2 673 641,87	4 312 310,07
Siirtosaamiset	2 619 612,25	2 162 267,42
Rahoitusarvopaperit	1 913 777,27	1 588 125,68
Osakkeet ja osuudet	1 195,56	1 195,56
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentt	996 735,75	1 059 134,41
Muut arvopaperit	915 845,96	527 795,71
Rahat ja pankkisaamiset	18 139 496,52	31 677 328,92
VASTAAVAA YHTEENSÄ	***322 019 381,15***	***324 326 820,76***

VASTATTAVAA	2 022	2 021
OMA PÄÄOMA	***145 124 600,91***	***131 656 216,35***
Peruspääoma	68 113 361,72	68 113 361,72
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	76 950,41	31 619,03
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	64 293 303,61	60 036 308,58
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	12 640 985,17	3 474 927,02
VÄHEMMISTÖOSUUDET	339 502,00	338 849,64
VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET	***691 863,02***	***691 920,51***
Eläkevastuuvaraukset	7 667,62	7 667,62
Muut pakolliset varaukset	684 195,41	684 252,89
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	***453 872,28***	***481 785,23***
Valtion toimeksiannot	89 620,92	67 105,68
Lahjoitusrahastojen pääomat	258 831,73	366 153,53
Muut toimeksiantojen pääomat	105 419,63	48 526,02
VIERAS PÄÄOMA	***175 409 542,94***	***191 158 049,04***
Pitkäaikainen	*120 269 609,65*	*119 603 355,48*
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	103 294 396,43	103 483 598,12
Lainat julkisyhteisöiltä	46 428,75	69 001,34
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	13 197,68	22 314,21
Liittymismaksut ja muut velat	16 915 586,79	16 007 352,61
Siirtovelat		
Laskennalliset verovelat		21 089,20
Lyhytaikainen	***55 139 933,29***	***71 554 693,56***
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 809 210,40	41 982 305,03
Lainat julkisyhteisöiltä	22 356,70	22 482,99
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	2 323 715,31	2 288 248,87
Ostovelat	17 271 724,65	12 254 230,86
Liittymismaksut ja muut velat	1 396 968,68	1 954 181,04
Siirtovelat	14 183 695,07	12 945 756,27
Laskennalliset verovelat	132 262,46	107 488,50
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	***322 019 381,15***	***324 326 820,77***

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ MENETELMÄT

Jaksotusperiaatteet
Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden arvostus
Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseessa hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus
Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus
Kunnan rakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuoden 2022 aikana. Kehitys- ja kaavoituskeskuksen loppuvuodesta 2022 perimät vuotta 2023 koskevat maa-alueiden vuokrat on kirjattu taseeseen. Vastaisuudessa ko. vuokrat laskutetaan aina sen vuoden alussa, jolle ne kuuluvat. Konsernin rahoituslaskelmassa rahavarat 1.1.2022 (33 080 076,91 euroa) ovat 185 387, 62 euroa pienemmät kuin edellistilikauden tasekirjassa rahavarat 31.12.2021 (33 265 464,53 euroa), mikä johtuu Terveystie 1:n jako-osuuden ja tilikauden tappion käsittelystä kirjanpitojärjestelmässä. Rahoituslaskelmassa rahavaroiksi 31.12.2021 on merkitty 33 080 076,91 euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Järjestämisvastuu on 1.1.2023 siirtynyt Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä sekä Laki pelastustoimen järjestämisestä).

HUS- ja Kårkulla-kuntayhtymien alijäämät on katettu ennen niiden siirtämistä hyvinvointialueelle. Eteva-kuntayhtymän ylijäämä on palautettu jäsenkunnille.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymien jäsenosuuksien, irtaimen omaisuuden ja lomapalkkavelan siirto kirjataan peruspääomaa vastaan avaavassa taseessa 1.1.2023:

- kuntayhtymien jäsenosuudet 31.12.2022 (euroa):

HUS	5 140 995,21
Kårkulla Samkommun	384 919,72
Eteva ky	82 196,17

- siirretyn irtaimen omaisuuden arvo 31.12.2022 (euroa): 166 784,47
- siirretty lomapalkkavelka 31.12.2022 (euroa): 2 445 371,63

4.2 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Esittämistapa
Konsernilaskenta tehtiin CGI:n Konsta-järjestelmässä.

Konsernitilinpäätöksen laajuus
Konsernitaseeseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt (omistusosuus yli 50 %) sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Osakkuusyhteisöistä, joissa kunnan omistusosuus on yli 20 %, on yhdistetty konsernitilinpäätökseen kunnan omistusosuutta vastaava määrä voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta. Tällaisia osakkuusyhteisöjä on neljä, mutta edellisten vuosien tapaan Asunto Oy Sipoon Mäntykankaan osalta yhdistelyä ei ole tehty vähäisen merkityksen vuoksi.

Osakkuusyhteisöjen Kiinteistö Oy Söderkulla Tallbacka Fastighets Ab:n ja Bostads Ab Sato-Talma Asunto Oy:n tilinpäätös on laadittu valtioneuvoston asetuksen pien- ja mikroyrityksille tilinpäätöksessä esitettävissä tiedoissa säädettyjen 2 ja 3 lukujen pienyrityssäännösten mukaisesti.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet
Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu, vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Tämä koskee myös apporttiluovutuksessa syntynyttä myyntivoittoa ja kiinteistöjen arvonkorotuksia. Kiinteistöveroa ei ole eliminoitu vähäisen vaikutuksen vuoksi.

Keskinäisen omistuksen eliminointi
Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.
Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet
Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu
Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistoja ei ole oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Vaikutus konsernitaseen kannalta on vähäinen.

Osakkuusyhteisöt
Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset
Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä. Osakkuusyhteisöistä ei ole aikaisempina vuosina huomioitu poistoeroa ja vapaaehtoista varausta.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot
Mukana peruskunta ja Sipoon Vesi, ilman keskinäisiä kiinteistöosakeyhtiöitä. Konsernin liitetiedoissa on otettu huomioon peruskunta, Sipoon Vesi, tytäryhtiöt ja kuntayhtymät.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät
Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Poikkeavat tilikaudet
Selvitystilassa olleen Keskinäisen kiinteistöyhtiö Sipoon Terveystie 1:n tilikausi oli 1.1.–8.4.2022 (lopputilitys).

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Selvitystilassa ollut Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1 purettiin lopullisesti ja sen lopputilitys allekirjoitettiin 8.4.2022.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus
Edellisen tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia. Keski-Uudenmaan Vesi-kuntayhtymän omistusprosenttiosuus vaihtelee hieman vuosittain vesimääräosuuden mukaisesti.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella
Tytäryhtiö Keskinäinen kiinteistöyhtiö Sipoon Terveystie 1 purettiin lopullisesti selvitysmenettelyn kautta. Osakkuusyhteisöihin lisättiin Kerava-Sipoo liikuntahallit Oy, josta kunnan omistusosuus on 37 %.

4.3 TOIMINTATUOTOT KUNNAN MÄÄRITTELEMINÄ TEHTÄVÄKOKONAISUUKSINA

Liite 6	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto	14 118 555,36	7 124 049,87	13 974 630,98	7 010 914,58
Sosiaali- ja terveysosasto	50 321 476,47	53 127 854,00	8 325 127,73	10 772 232,29
Sivistysosasto	8 137 929,29	4 988 593,26	4 848 626,16	4 698 410,11
Tekniikka- ja ympäristöosasto	21 544 334,83	20 223 734,12	8 816 403,55	8 736 767,60
Kunnan toimintatuotot yhteensä	**94 122 295,95**	**85 464 231,25**	**35 964 788,42**	**31 218 324,58**

4.4 VEROTULOJEN ERITTELY

Liite 7

	2022	2021
Kunnan tulovero	103 992 855,93	97 682 756,41
Osuus yhteisöveron tuotosta	7 566 769,26	7 570 621,56
Kiinteistövero	10 644 448,55	9 850 351,11
Muut verot	147,70	
Verotulot yhteensä	**122 204 221,44**	**115 103 729,08**

4.5 VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

Liite 8

	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	19 556 090,00	19 503 794,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus +/-	-6 251 939,00	-5 804 215,00
Järjestelmämuutoksen tasaus (+/-)		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 186 728,00	-2 465 503,00
Verotulomenetysten korvaus	8 059 144,00	6 428 059,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhte	**19 176 567,00**	**17 662 135,00**

4.6 PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

Liite 9

	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	49 187 490,80	45 017 127,09
Muiden palvelujen ostot	20 566 802,11	18 135 605,88
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	**69 754 292,91**	**63 152 732,97**

4.7 SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET

Liite 11

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 vuotta	Tasapoisto
Muut	2–5 vuotta	Tasapoisto*
Hallinto- ja laitosrakennukset	25 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Muut rakennukset	10–20 vuotta	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	20 vuotta	Tasapoisto
Verkostot	30 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10–15 vuotta	Tasapoisto
Kuljetusvälineet	5–10 vuotta	Tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3–5 vuotta	Tasapoisto
Luonnonvarat		Käytön mukainen poisto

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.

Poistojen osalta on noudatettu yllä mainittua poistosuunnitelmaa vuoden 2015 valmistuneiden kohteiden osalta. Aikaisempien vuosien valmistuneiden hyödykkeitten osalta on käytetty pidempää poistoaikoja saatujen erityisperusteiden perusteella. Ryhmässä Muut aineettomat hyödykkeet* on kuitenkin Sipoon kunnan investoinneissa muiden kuntien vesi- ja viemärilaitoksiin (esim. Sipoon kunnan osuus Viikinmäen puhdistamoon) noudatettu enimmäissuosituksen mukaista 20 vuoden poistoaikaa.

4.8 PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

Liite 12 Konsernivaraukset uusi, alkaen 2021	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.	70 489,01	70 489,01	70 489,01	70 489,01
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		0,00		
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	**70 489,01**	**70 489,01**	**70 489,01**	**70 489,01**
Kuninkaantien työterveyden alijäämien kattausvaraus 1.1.	0,00	65 153,23		65 153,23
Lisäykset tilikaudella		0,00		
Vähennykset tilikaudella		-65 153,23		-65 153,23
Kuninkaantien työterveyden alijäämien kattausvaraus 31.12.	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Potilasvastuuvaraus 1.1.	508 973,81	508 973,81		
Lisäykset tilikaudella		0,00		
Vähennykset tilikaudella		0,00		
Potilasvastuuvaraus 31.12.	**508 973,81**	**508 973,81**		
Eläkevaraus 1.1.	7 667,61	10 890,52		
Lisäykset tilikaudella		0,00		
Vähennykset tilikaudella		-3 222,91		
Eläkevaraus 31.12.	**7 667,61**	**7 667,61**		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	104 790,08	34 790,08		
Lisäykset tilikaudella	16 442,51	70 000,00		
Vähennykset tilikaudella	-16 500,00	0,00		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	**104 732,59**	**104 790,08**		
Kuntayhtymien alijäämien kattausvaraus 1.1.			276 002,86	138 000,00
Lisäykset tilikaudella				138 002,86
Vähennykset tilikaudella			-276 002,86	
Kuntayhtymien alijäämien kattausvaraus 31.12.	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**276 002,86**
	691 863,02	691 920,51	70 489,01	346 491,87

4.9 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT

Liite 13	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Muut toimintatuotot				
Myyntivoitot, osakkeet	291 168,33	665 995,32	290 732,31	665 995,32
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	13 037 873,67	5 303 914,60	13 027 346,35	5 303 914,60
Rakennusten luovutusvoitot	384 901,26		379 677,07	
Muut luovutusvoitot	68 634,02	25 668,94		
Luovutusvoitot yhteensä	**13 782 577,28**	**5 995 578,86**	**13 697 755,73**	**5 969 909,92**
Muut toimintakulut				
Myyntitappiot, rakennukset	20,02	1 077,50		
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	485,31		485,31	
Osakkeiden luovutustappiot		69 797,07		
Myyntitappiot, muut	49 866,87	1 964,04		
Myyntitappiot yhteensä	**50 372,20**	**72 838,61**	**485,31**	**0,00**

4.10 SATUNNAISTEN TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY

Liite 14	Konserni 2022	2021	Kunta 2022
Satunnaiset tuotot Kiinteistöosakeyhtiö Terveystie 1 lopputilitys, varat siirretty Sipoon kunnan tilille.	185 175,97		185 175,97
Satunnaiset tuotot yhteensä	**185 175,97**	**0,00**	**185 175,97**
Satunnaiset kulut			
Satunnaiset kulut yhteensä	**0,00**	**0,00**	**0,00**

4.11 OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

Liite 15	2022	2021
Osinkotuotot muista yhteisöistä	69 635,70	35 698,56
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	173 928,38	155 037,59
Yhteensä	**243 564,08**	**190 736,15**

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

4.12 AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

Pysyvät vastaavat hyödykkeet
Liite 19.a

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikuitteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödyk-keet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	156 522,05	39 077,72	195 599,77	42 303 638,98	111 567 022,15	60 541 689,58	509 475,05	56 580,60	7 650 312,70	222 628 719,06
Lisäykset tilikauden aikana				3 523 929,37					13 512 278,27	17 036 207,64
Rahoitusosuudet tilikaudella					-150 000,00	-305 090,85				-305 090,85
Vähennykset tilikauden aikana				-127 642,46	-11 672,74	-19 761,52	-3 994,09			-163 070,81
Siirrot erien välillä					2 717 253,26	9 718 225,00	621 909,62		-13 057 387,88	
Tilikauden poistot	-156 522,05	-16 862,46	-173 384,51		-5 476 145,48	-3 842 746,07	-244 627,15			-9 563 518,70
Arvonalennukset ja niiden palautukset					-575 941,52					-575 941,52
Poistamaton hankintameno 31.12.		22 214,76	22 214,76	45 699 925,89	108 070 515,67	66 066 957,79	908 121,78	56 580,60	8 105 203,09	228 907 304,82
Arvonkorotukset										
Lisäpoistot (alle 1 000 e)					-1 849,81	-19 761,52	-3 994,09			-25 605,42

Sijoitukset

Liite 19. b

	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet, konserni-yhtiöt	Osakkeet, omistusyht. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	32 340 006,72	404 261,57	7 972 363,21	4 164 166,45	44 880 797,95
Lisäykset		1 110 000,00			1 110 000,00
Vähennykset				-256 934,65	-256 934,65
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	**32 340 006,72**	**1 514 261,57**	**7 972 363,21**	**3 907 231,80**	**45 733 863,30**

Arvonalennukset

	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	
	yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		1 555,99
Lisäykset		0,00
Vähennykset		-600,00
Siirrot erien välillä		0,00
Hankintameno 31.12.	**0,00**	**955,99**

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Datan merkit: tase (+)	Y-tunnus	Konsernin omistusosuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
Tytäryhtiöt					
Asunto Oy Tiltaltti	0877809-5	100,00	229 849,54	118 539,63	21,75
Oy Sipoon Jäähalli - Sibbo Ishall Ab	1488818-6	51,60	238 785,60	436 904,39	14 725,61
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14	2732804-9	100,00	21 816 059,27	316 197,88	-1 457 718,28
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18	2732807-3	100,00	5 769 512,96	31 006,07	-188 539,49
			28 054 207,37	**902 647,97**	**-1 631 510,41**
Kuntayhtymät					
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	1567535-0	1,32	5 128 048,00	20 228 352,06	-69 259,64
Eteva kuntayhtymä	0203300-9	0,80	127 627,77	378 843,22	-8 716,82
Kårkulla samkommun	0204197-3	4,37	384 915,16	1 627 535,24	0,00
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	0213834-5	4,45	3 629 439,39	470 370,59	104 667,11
Keski-uudenmaan Vesi -kuntayhtymä	0131665-6	17,51	3 073 661,31	1 126 184,49	34 743,82
Uudenmaan liitto	0201296-1	1,19	20 128,94	34 648,82	-2 248,06
Helsingin seudun liikenne	2274586-3	1,55	1 241 422,49	2 424 951,15	963 284,83
			13 605 243,05	**26 290 885,56**	**1 022 471,23**
Yhteis- ja omistusyhteysyhteisöt					
Asunto Oy Sipoon Talvikki	0212887-6	29,60	51 367,81	14 310,87	-1 229,30
Asunto Oy Sato-Talma	0661055-5	23,80	287 781,97	18 209,34	-1 096,78
Kiinteistö Oy Söderkulla Tallbacka Fastighets Ab	2166899-0	33,51	100 721,63	2 305 642,27	-4 468,62
Kerava-Sipoo Liikuntahallit Oy	3307983-5	37,00	1 105 492,67	9 877,84	-4 507,33
			1 545 364,08	**2 348 040,32**	**-11 302,02**
Yhteis- ja omistusyhteysyhteisöt, yhdistelemättömät					
Asunto Oy Sipoon Mäntykangas	Sipoo	50,00	0,00	0,00	0,00

4.13 SAAMISTEN ERITTELY

Liite 23

	2022	2021
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	36 978,00	36 844,54
Yhteensä	36 978,00	36 844,54
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	64 717,73	5 859,72
Lainasaamiset		
Muut saamiset		
Siirtosaamiset	393 868,50	
Yhteensä	458 586,23	5 859,72
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteysyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	6 078,85	6 029,74
Yhteensä	6 078,85	6 029,74
Saamiset yhteensä	**501 643,08**	**48 734,00**

4.14 LYHYTAIKAISIIN SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Liite 24	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Hyvityksiä kunnilta ja kuntayhtymiltä	398 651,69	0,00	398 651,69	
Muut tulojäämät	2 220 960,56	2 162 267,41	486 594,80	1 456 598,21
Tulojäämät yhteensä	**2 619 612,25**	**2 162 267,41**	**885 246,49**	**1 456 598,21**
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	**2 619 612,25**	**2 162 267,41**	**885 246,49**	**1 456 598,21**

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

4.15 OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

Liite 25	Konserni		Kunta	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Peruspääoma 1.1.	68 113 361,72	68 113 361,72	68 113 361,72	68 113 361,72
Lisäykset				
Peruspääoma 31.12.	68 113 361,72	68 113 361,72	68 113 361,72	68 113 361,72
Muut omat rahastot 1.1.	31 619,03	94 386,09		
Lisäykset	45 456,44			
Vähennykset	-166,09	-62 767,06		
Siirrot erien välillä	41,03			
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	76 950,41	31 619,03		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	63 511 235,60	59 846 248,57	22 329 833,49	19 787 264,25
Siirto vahinkorahastoon				
Siirrot erien välillä				
Muut muutokset	782 073,91			
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	-5,90	190 060,01		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	64 293 303,61	60 036 308,58	22 329 833,49	19 787 264,25
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	12 640 985,17	3 474 927,02	14 911 570,99	2 542 569,24
Oma pääoma yhteensä	**145 124 600,91**	**131 656 216,35**	**105 354 766,20**	**90 443 195,21**

4.16 POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Liite 26	**2022**	**2021**
- Investointivaraus uusien kaava-alueiden kunnallistekniikan rakentamiseen	6 088 795,23	5 254 845,24
- Investointivaraus Koulukeskus Nikkilän sydän rakentamiseen	14 181 809,32	15 697 809,32
- Sipoonlahden koulun laajentaminen	11 430 000,00	12 446 000,00
Poistoerot yhteensä	**31 700 604,55**	**33 398 654,56**
Vapaa-ehtoiset varaukset		
- Investointivaraus Uusien kaava-alueiden kunnallistekniikan rakentamiseen		
- Investointivaraus Keravalla Maantie 148 parantamiseen		
- Investointivaraus Sipoonlahden koulun laajentamiseen		
- Investointivaraus Sipoonlahden koulun laajentamiseen, vaihe II	5 000 000,00	5 000 000,00
- Investointivaraus Sibbo Gymnasium 2021	3 050 000,00	3 050 000,00
Varaukset yhteensä	8 050 000,00	8 050 000,00
Yhteensä	**39 750 604,55**	**41 448 654,56**

4.17 PITKÄAIKAISEEN VIERAASEEN PÄÄOMAAN KUULUVAT VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA

Liite 27	Konserni		Kunta	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	62 365 744,62	64 570 780,17	51 460 000,00	54 927 500,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	**62 365 744,62**	**64 570 780,17**	**51 460 000,00**	**54 927 500,00**

4.18 KUNTATODISTUSLAINAT

Liite 28

Kuntatodistuksilla nostetut lainat

	2022	**2021**
1.1. - 31.312023 erääntyvät		
- korko -0,4702		30 000 000
-korko 2,0500	6 000 000,00	

4.19 PAKOLLISET VARAUKSET

Liite 29	Konserni		Kunta	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Ympäristövastuut	70 489,01	70 489,01	70 489,01	70 489,01
Osuus kuntayhtymän alijäämästä	0,00	0,00		276 002,86
Potilasvahinkovastuuvaraus	508 973,81	508 973,81		
Eläkevaraus	7 667,62	7 667,61		
Muut pakolliset varaukset	104 732,59	104 790,08		
Pakolliset varaukset yhteensä	**691 863,03**	**691 920,51**	**70 489,01**	**346 491,87**

4.20 VELAT TYTÄRYHTEISÖILLE, KUNTAYHTYMILLE SEKÄ OSAKKUUS- JA MUILLE OMISTUSYHTEYSYHTEISÖILLE

Liite 30

Lyhytaikainen

	2022	2021
Velat tytäryhteisöille		
Saadut ennakot	950,65	
Ostovelat	159 949,37	-4 145,95
Muut velat		
Siirtovelat		
Yhteensä	160 900,02	-4 145,95
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Saadut ennakot		
Ostovelat	3 757 669,23	1 398 587,86
Muut velat		
Siirtovelat	40 653,69	
Yhteensä	3 798 322,92	1 398 587,86
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteysyhteisöille		
Saadut ennakot		
Ostovelat	827,53	533,34
Muut velat		
Siirtovelat		
Yhteensä	827,53	533,34
Vieras pääoma yhteensä	**3 960 050,47**	**1 394 975,25**

4.21 MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

Liite 32

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pitkäaikaiset velat				
Liittymismaksut	16 915 586,79	16 007 352,61	16 892 217,23	16 006 541,61
Muut pitkäaikaiset velat yhteensä	**16 915 586,79**	**16 007 352,61**	**16 892 217,23**	**16 006 541,61**

4.22 LYHYTAIKAISEN VIERAAN PÄÄOMAN SIIRTOVELKOIHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Liite 33

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	10 848 703,68	7 678 911,34	7 328 777,66	7 678 911,34
Muut palkkojen ja henkilösivukul.jaks. jaksotukset	2 072 694,70	4 118 261,60	1 520 541,77	180 383,57
Korkojaksotukset	103 871,02	149 164,24	85 563,84	54 158,47
Muut menojäämät	1 158 425,67	999 419,09	357 835,39	468 911,26
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	**14 183 695,07**	**12 945 756,27**	**9 292 718,66**	**8 382 364,64**

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

4.23 VUOKRAVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ

Vuokravastuiden yhteismäärä

Liite 38	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Toimitilojen vuokravastuut	**19 452 972,40**	**16 595 816,77**	**12 709 724,00**	**9 890 966,72**
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	2 514 549	1 886 848	1 327 296	884 692
Myöhemmin maksettavat	16 938 424	14 708 969	11 382 428	9 006 275
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut				
vuokravastuut	**3 142 740,10**	**3 333 848,82**	**2 346 563,42**	**2 581 945,07**
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 503 576	1 390 008	1 188 493	1 072 146
Myöhemmin maksettavat	1 639 164	1 943 841	1 158 070	1 509 799
Muut vuokravastuut	**3 765,98**	**0,00**		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	3 766	0		
Myöhemmin maksettavat		0		
Yhteensä	**22 599 478,48**	**19 929 665,59**	**15 056 287,42**	**12 472 911,79**

Vuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastuehdon mukaisia vastuita.

4.24 KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET

Liite 40a	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	1 231 762,96	1 231 762,96
Jäljellä oleva pääoma	**611 269,22**	**695 262,56**
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	11 820 929,92	11 761 699,16
Jäljellä oleva pääoma	**8 486 270,41**	**8 711 118,17**

4.25 VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA

Liite 40b	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	167 992 018,00	153 331 848,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	97 147,00	100 441,00

4.26 MAHDOLLISET OIKEUDELLISET VASTUUT

Liite 41

Sipoon kunta on osallinen muutamiin oikeudellisiin toimiin ja neuvotteluihin, joiden tulosta ei voi ennustaa. Ottaen huomioon tällä hetkellä saatavissa olevat tiedot arvioidaan kuitenkin, että näiden tuloksilla ei ole merkittävää vaikutusta kunnan tulokseen.

4.27 ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUU

Liite 41

Kunnan myydessä rakennuttamaansa rakennusta alle kymmenen vuotta aktivoinnista, on suoritettava arvonlisäveron palautus.

Vuonna 2022 kunta ei myynyt tällaista rakennuskohdetta.

Kunnan rakennuskannassa oleva palautettavan arvonlisäveron määrä 31.12.2022 oli noin 12 639 000 euroa. Tästä määrästä vajaa 6 % eli noin 729 000 euroa oli sitoutunut Sosiaali- ja Terveydenhoidon kiinteistöihin.

4.28 HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.

Liite 42	**2022**		**2021**	
	Koko-aikaisia	**Osa-aikaisia**	**Koko-aikaisia**	**Osa-aikaisia**
Yleishallinto	100	7	82	2
Sosiaali- ja terveystoimi	285	52	322	69
Opetus- ja kulttuuritoimi	578	117	583	120
Tekniikka- ja ympäristötoimi	117	9	113	15
Yhteensä	**1 080**	**185**	**1 100**	**206**

4.29 HENKILÖSTÖKULUT

Liite 43	**2022**	**2021**
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	60 971 704,52	59 886 230,49
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	**60 971 704,52**	**59 886 230,49**

4.30 LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

Liite 44

	2022	2021
Svenska folkpartiet	10 653,00	10 819,75
Kokoomus	9 747,00	8 092,83
Sipoon demarit	462,00	1 767,75
Sibbo Socialdemokrater	2 241,50	3 124,00
Sipoon Vihreät	3 420,00	4 607,13
Yhteinen Sipoomme	0,00	10,00
Sipoon Perussuomalaiset	3 685,00	1 724,08
Keskustapuolueen Sipoon paikallisyhdistys	871,00	512,17
Suomen Kristillisdemokraatit	0,00	296,92
Liike Nyt	2 985,02	763,13
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	34 064,52	31 717,76

4.31 TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

Liite 45	Kunta 2022	2021
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	24 840,21	20 571,84
Tilintarkastajan lausunnot		519,44
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	8 067,56	7 922,63
Muut palkkiot	53 574,51	
Palkkiot yhteensä	**86 482,28**	**29 013,91**

4.32 INTRESSITAHOTAPAHTUMAT

Kunnanjohtajan kanssa on 13.12.2017 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kk palkan suuruisesta erokorvauksesta.

Sipoon kunta on tilikauden aikana maksanut Kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18:lle käyttämästään toimitilasta vastiketta 450 000,00 euroa. Yhtiön käyttökulut olivat 384 106,62 euroa, josta kunnalle 232 636,99 euroa hallinnosta, kiinteistöhuollosta ja maanvuokrasta. Yhtiö on maksanut Sipoon Vedelle vedestä ja jätevedestä 9 532,39 euroa tilikauden aikana.

Sipoon kunta on tilikauden aikana maksanut Kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14:lle käyttämästään toimitilasta vastiketta yhteensä 980 000,00 euroa. Yhtiön käyttökulut olivat 1 425 747,09 euroa, josta kunnalle 648 135,96 euroa hallinnosta, kiinteistöhuollosta ja maanvuokrasta. Yhtiö on maksanut Sipoon Vedelle vedestä ja jätevedestä 17 014,15 euroa tilikauden aikana.

Kunta on ostanut palveluja Sipoon Jäähalli Oy:ltä yhteensä 99 364,17 (alv 0) eurolla. Vedestä ja jätevedestä yhtiö on maksanut Sipoon Vedelle yhteensä 7 310,78 euroa (alv 0) tilikauden aikana. Maanvuokraa kunta peri 950,65 euroa (alv 0).

5 SIPOON VESI, LIIKELAITOS

5.1 SIPOON VESI, TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Liikelaitosjohtajan katsaus

Vuotta 2022 leimasi maailmanpoliittisesta tilanteesta aiheutuvat epävakaat olosuhteet. Vuoden aikana materiaalien kustannukset nousivat hyvin voimakkaasti, mikä näkyy osaltaan myös Sipoon Veden taloudessa kasvaneina kuluina. Materiaalitoimitusten epävarmuuden vuoksi panostettiin oman varaston riittävyyteen ja hankittiin tavallista enemmän varaosia. Materiaalihankinnat ovat osa vesihuoltolaitoksen normaalia varautumista epävakaassa tilanteessa, jotta toiminnan jatkuvuus myös häiriötilanteissa voidaan varmistaa. Sipoon Veden liikevaihto ja toiminta on kasvanut kunnan kasvun myötä jo usean vuoden ajan. Vuoden 2022 aikana kuitenkin veden osto samoin kuin veden myynti kääntyi laskuun. Syynä kasvun taittumiseen on yleisessä taloudellisesti epävarmassa tilanteessa, jonka vuoksi taloudet etsivät säästöjä kaikesta kulutuksesta. Lisäksi sähkön hinnan ennätyksellinen nousu vuoden aikana on johtanut kotitalouksien sähkönsäästötalkoina. Tämä taas vaikuttaa voimakkaan laskevasti lämpimän veden käyttöön. Lämpimän käyttöveden osuus vedenkäytöstä tavanomaisessa kotitaloudessa on noin 40 % veden käyttömäärästä. Kotitalouksien kuluttama veden määrä on sähkön hinnan nousun vuoksi laskenut selvästi.

Läpi vuoden 2022 jatkuivat neuvottelut Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) kanssa jätevesien johtamis- ja käsittelysopimuksen laajentamisesta ja lisäkapasiteetin ostamisesta sekä jäteveden hinnoittelusta. Rinnakkain tämän neuvottelun kanssa neuvoteltiin läpi vuoden Helsingin kaupungin ja HSY:n kanssa Östersundomin alueen vesihuoltoverkostojen myynnistä. Neuvotteluiden lopputuloksilla tulee olemaan Sipoon Vedelle ja Sipoon Veden asiakkaille mahdollisesti erittäin merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Lisäksi verkosto-omaisuuden myynnillä tulee olemaan huomattavia toiminnallisia vaikutuksia Sipoon Vedelle. Neuvottelut jatkuvat molempien asiakokonaisuuksien osalta vuoden 2023 aikana. Näihin neuvotteluihin on käytetty huomattavan paljon liikelaitosjohtajan työpanosta. Lisäksi neuvotteluissa on käytetty ulkopuolisia asiantuntijoita turvaamaan Sipoon Veden ja sen asiakkaiden etuja.

Henkilöstössä tapahtui vuoden aikana pienimuotoista liikehdintää, joka aiheutti toiminnan järjestämisen osalta omia haasteitaan. Ylläpitoryhmässä aloitti vuoden alussa uusi työntekijä, josta saatiin kauan kaivattua lisäpanosta ylläpitotoimintaan. Vastaavasti kesästä loppuvuoteen saakka ylläpitoryhmä on joutunut toimimaan yhden henkilön vajauksella odottamattoman pitkän poissaolon vuoksi. Toimistohenkilökunnassa liitosasiantuntijan työtehtäviä hoitava henkilö vaihtui alkuvuodesta 2022. Lisäksi pitkään Sipoon Veden laskutusta hoitanut henkilö vaihtoi työpaikkaa syksyllä 2022. Tämä aiheutti huomattavan paljon lisätyötä uuden henkilön perehdyttämisen suhteen. Vuoden 2022 kiitokset kohdistuvatkin laskutusta tarkasti hoitaville asiantuntijoille sekä 15 vuotta Sipoon Veden laskutusta hoitaneelle henkilölle kaikista palvelusvuosista sekä hyvästä ja palkitsevasta yhteistyöstä. Vuoden 2022 lopulla rekrytoitiin lisähenkilöstöä kahden vakanssin verran. Toimistohenkilökuntaan palkattiin verkostopäällikkö sekä toinen vesihuoltoinsinööri.

Vuonna 2022 toiminnan kehittämistä jatkettiin edelleen, painottaen verkkotietojärjestelmän sisällön parantamista sekä kuntotutkimustoimintaa ja siihen perustuvaa saneeraustoimintaa. Verkkotietojärjestelmää lähdettiin kehittämään vuonna 2020 laaditun digistrategian perusteella. Tavoitteena on, että operatiiviset toimet ja saneeraustoimet olisi jatkossa mahdollista kohdentaa mahdollisimman tehokkaasti ja automatisoidusti. Tavoitteena on lisäksi tehostaa toimintaa sekä automatisoida rutiininomaisia toimintoja mahdollisimman paljon henkilöstöresurssien säästämiseksi. Vuoden aikana kuvattiin noin 20 % koko viettoviemäriverkostosta eli reilu 40 kilometriä. Määrä on kansallisella tasolla suhteessa toiminnan laajuuteen erittäin huomattavan kokoinen. Tavoitteena on kuvata viiden vuoden välein koko viettoviemäriverkosto läpi, analysoida kuvaustulokset ja kohdentaa ylläpito- ja saneeraustoimet analysoidun datan perusteella mahdollisimman tehokkaasti.

Vuoden aikana tehtiin useita merkittäviä ja haastavia projekteja, joista osa jatkuu edelleen. Verkoston kapasiteetin osalta merkittävin työ on Nikkilä-Kerava siirtoviemärilinjan urakointi vuosien 2021–2023 aikana. Urakka alkoi vuoden 2021 loppupuolella ja on tarkoitus valmistua alkuvuodesta 2023. Hankkeella

varmistetaan Pohjois- ja Keski-Sipoon jätevesien siirtokapasiteetti 2050-luvulle saakka. Seuraava jätevesien siirtokapasiteettia turvaava hanke aloitetaan suunnittelulla 2023 aikana Etelä-Sipooseen. Vuoden 2021 aikana aloitettiin aluemittaussuunnitelman toteuttaminen ja kahdeksasta virtausmittauskaivosta saatiin asennettua puolet. Loput virtausmittauskaivot asennettiin vuoden 2022 aikana. Aluemittaroinnilla saadaan tarkempaa alueellista tietoa mm. vedenkulutuksesta ja painetasoista. Kaivoihin asennetaan myös kloorausyhteet, jotka parantavat merkittävästi varautumista mahdollisten vedenlaatuun liittyvien ongelmien suhteen. Alueellista vedenkulutusta mittaamalla ja seuraamalla päästään myös nopeammin ja tarkemmin kiinni mahdollisiin vuototilanteisiin. Tavoitteena on aluemittauksen kautta toteuttaa myös eri alueiden vesitaselaskentoja, joiden avulla vuotovesien vähentäminen verkostossa on huomattavan paljon helpompaa.

Saneerauksia toteutettiin Nikkilän sairaalan alueella. Lisäksi kuntotutkimuksia ja verkoston täydennyskartoituksia jatkettiin aikaisempien vuosien viitoittamalla tavalla. Investointimäärät olivat reilun viiden miljoonan luokkaa. Vesihuollon kaava-alueisiin liittyvien laajennusinvestointien keskeiset rakennushankkeet olivat Taasjärvi IV ja Pohjanniityn urakat, jotka käynnistyivät loppukesällä 2021. Harvaan asuttujen alueiden investointeja toteutettiin pääsääntöisesti Paippisten ja Hindsbyn alueella.

Sipoon Vesi saavutti vuodelle 2022 asetetut tavoitteet erinomaisesti. Sipoon Vesi jatkaa toimintansa kehittämistä edelleen vuonna 2023 etenkin vuotovesien hallinnan sekä saneeraustoiminnan kehittämisen suhteen. Tehokkaasti kohdentuvat saneerausinvestoinnit edellyttävät oikeaa tietoa verkoston kunnosta ja tilasta. Tämän mahdollistamiseksi kuntotutkimuksiin panostetaan edelleen merkittävästi.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Sipoon Vesi toimii kunnanhallituksen alaisena liikelaitoksena. Sipoon Veden toimielimenä toimii kunnanvaltuuston valitsema johtokunta, jossa on viisi jäsentä ja yhtä monta varajäsentä. Johtokunnan tehtäviin kuuluu Sipoon Veden hallintosäännön mukaan mm. vesihuoltoliikelaitoksen tilinpäätöksen valmistelu. Liikelaitoksen johtaja johtaa, kehittää ja vastaa asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Sipoon Veden johtokunta kokoontui seitsemän kertaa vuoden 2022 aikana ja käsiteltäviä asioita oli yhteensä 11 kappaletta. Osaan kokouksista on hallintosäännön perusteella osallistunut myös tekninen johtaja.

Sipoon Veden johtokunta

puheenjohtaja	Stefan Sandström	RKP
varapuheenjohtaja	Jani Rämäkkö	KOK
jäsen	Brita Ekebom	PS
jäsen	Maria Forss	RKP
jäsen	Kjell Grönqvist	SDP

Muut kokoukseen osallistuvat:

esittelijä	Matti Huttunen	liikelaitosjohtaja
pöytäkirjan pitäjä	Nina Grandell	hallintosihteeri
tekninen johtaja	Ilari Myllyvirta	
vt. tekninen johtaja	Lari Sirén	

Olennaiset muutokset liikelaitoksen toiminnassa ja taloudessa

Vuonna 2022 taksoja ei korotettu ja materiaalien sekä palveluiden hinnat nousivat voimakkaasti. Vuoden aikana vedenmyynti pieneni aavistuksen todennäköisesti energian hinnan nousun takia, jonka ohella kunnan kasvu vuoden aikana oli tavanomaista pienempää. Jätevedenkäsittelyn maksua korotettiin kahdesti vuoden 2022 aikana HSY:n toimesta. Tästä aiheutunut kustannuskasvu oli noin 50 000 euroa. Liikevaihto toteutui lähes budjetoidun mukaisesti, alittaen sen noin 20 000 eurolla. Muut tuotot puolestaan ylittivät budjetoidun noin 115 000 euroa. Menot toteutuivat lähes budjetoidusti, ylitystä syntyi noin 15 000 euroa pääasiassa kasvaneiden jätevedenkäsittelymaksujen ja materiaalikustannusten kasvun vuoksi. Lisäksi hankintoja tehtiin normaalia enemmän toimintavarmuuden parantamiseksi tiettyjen materiaaliosien toimitusviiveiden vuoksi. Onnistunut saneeraustoiminta ja vähäsateinen vuosi laski käsiteltäväksi johdettavan jätevesimäärän edellisen vuoden tasosta.

Investointitaso oli vuonna 2022 huomattavan korkea. Investointimäärärahoja käytettiin noin 5,2 miljoonaa euroa. Tavanomainen investointitaso on noin 2–3 miljoonaa euroa. Huomattavan kova investointitahti asetti vuoden aikana henkilöstön kovan paineen alle, mutta hankkeet saatiin toteutettua lähes suunnitellun mukaisesti. Nikkilä – Kerava siirtoviemärilinjan valmistuminen venyy vuoden 2023 alkupuolelle urakoitsijasta johtuvista viiveistä, jonka vuoksi investointimäärärahat alittuivat budjetoidusta. Vuoden aikana viemäreitä saneerattiin huomattavan paljon, lähes 7 kilometrin verran. Tarkemmin investointeja on käsitelty kohdassa "Investoinnit".

Verkoston teknisestä kunnosta johtuvia putkirikkoja vuoden aikana ei tapahtunut. Urakoitsijoiden huolimattomuudesta johtuneita putkirikkoja puolestaan oli selvästi tavanomaista enemmän, yhteensä 13 kappaletta. Putkirikot työllistivät varallaolotoimintaa selvästi aikaisempia vuosia enemmän. Lisäksi lukuisista putkirikoista aiheutuu Sipoon Vedelle haittaa vedenjakelukatkosten myötä.

Vuoden aikana jatkettiin aikaisempia kehittämishankkeita sekä käynnistettiin muutamia, jotka jatkuvat ainakin vuoden 2023 ajan. Kehittämistoimenpiteillä pyritään saamaan koko toimintaa kauttaaltaan entistä suunnitelmallisemmaksi, järjestelmällisemmäksi sekä ennen kaikkea dokumentoidummaksi. Vuoden aikana jatkettiin verkoston tarkemittauksia ja kuntotutkimuksia sekä tarkennettiin entisestään olemassa olevaa tarkemittausohjetta. Tavoitteena on saada verkkotietojärjestelmään syötettyä mahdollisimman tarkasti omaisuuden sijainti- ja ominaisuustiedot. Hanke parantaa tietoisuutta olemassa olevasta omaisuudesta sekä mahdollistaa entistä tarkempia mallinnustarkasteluita. Lisäksi sekä vesijohto- että viemäriverkosto mallinnetaan kokonaisuudessaan. Työssä selvitetään jakeluverkoston kapasiteettikapeikot, joita saneeraamalla voidaan varmistaa toimintavarmempi vedenjakelu ja jätevesien poisjohtaminen.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sipoon Veden taksoihin ei ole esitetty korotuksia vuoden 2023 talousarviossa eikä vuosien 2024–2025 taloussuunnitelmassa. Kulujen seurantaa jatketaan edellisvuosien tapaan ja kulujen kasvu pyritään pitämään maltillisena. Kunnan Sipoon Vedelle asettama pääoman tuottovaatimus on edelleen vuonna 2023 12 %:a laitoksen peruspääomasta. Liikevaihdon arvioidaan kasvavan edelleen vuodesta 2022, mutta maltillisemmin kuin aikaisemmin. Mikäli energian myyntihinta pysyy korkeana, saattaa sillä olla negatiivinen vaikutus liikevaihdon kehitykseen. Liikevaihdon kasvuennusteet perustuvat kunnan asukaskasvuun ja sen kautta liittyjämäärien ja veden myynnin kasvuun.

Voimakas kasvu luo tarpeen kapasiteetin kasvattamiseen etenkin jäteveden johtamisen osalta. Vuoden 2023 alkuvuodesta valmistuu Nikkilä–Kerava-välin siirtoviemäri, jolla turvataan Keski- ja Pohjois-Sipoon jäteveden siirtokapasiteetti vähintään 2050-luvulle saakka. Vuoden 2023 aikana pyritään jatkamaan eteläisen siirtoviemärilinjan kapasiteetin kasvattamisen yleissuunnitelman laadintaa ja aloitetaan rakennussuunnitelmien laatiminen. Hankkeen toteutus ajoittunee vuosien 2024–2025 väliin.

Vuosien 2023–2025 investointimäärät ovat huomattavan suuret, jolloin velka kunnalle kasvaa merkittävästi. Velkaantuminen johtaa tuloksen heikkenemiseen taloussuunnittelukauden aikana velasta maksettavan viiden prosentin koron vuoksi sekä kasvavien poistojen vuoksi. Tuloksen heikkenemisestä huolimatta ennustetaan ylijäämäistä tulosta läpi suurten investointivuosien.

Vuoden 2023 aikana pyritään pääsemään ratkaisuun Östersundomin vesihuolto-omaisuuden myynnistä sekä jätevesien johtamisen ja käsittelyn sopimuksesta HSY:n kanssa. Neuvottelutuloksilla saattaa olla hyvin merkittäviä taloudellisia vaikutuksia Sipoon Vedelle ja sen kautta myös Sipoon Veden asiakkaille. Östersundomin alueen vesihuolto-omaisuuden myynti aiheuttaa myös toiminnallisesti merkittäviä muutoksia.

Perusparannusinvestoinneilla parannetaan vanhimpien verkostonosien kuntoa, jolloin toimintavarmuus paranee. Saneerauksilla pyritään aktiivisesti vähentämään vuotovesien määrää sekä viemäröinnin että vedenjakelun puolella. Tehokas saneeraustoiminta edellyttää paikkansa pitävää tietoa verkostosta sekä sen kunnosta. Tarkemittauksilla ja verkkotietojärjestelmällä parannetaan tietoisuutta verkostosta.

Vuonna 2023 jatketaan erittäin voimakasta panostamista jätevesiverkoston kuntotutkimuksiin. Tavoitteena on kuvata koko viemäriverkosto viiden vuoden välein läpi, mikä tarkoittaa noin reilua 40 kilometriä verkostoa vuodessa. Tällä tähdätään tehokkaasti kohdentuviin saneerauspäätöksiin sekä vuotovesien vähentämiseen viemäriverkostossa. Lisäksi tavoitteena on alueellisten saneerausta ulkopuolelta erillissaneerata noin 30–50 huonokuntoisinta kaivoa.

Alueellista yhteistyötä jatketaan lähialueen vesihuoltolaitoksien ja yhteistyökumppanien kanssa. Etenkin varautumiseen liittyvää yhteistyötä pyritään lisäämään ja syventämään entisestään. Suunnitteilla on vuoden 2022 aikana toteutettava kriisiharjoitus tukkuvesilaitos Keski-Uudenmaan Veden sekä kaikkien sen jäsenkuntien kanssa. Toteutuessaan ko. harjoitus olisi ensimmäinen, jossa kaikki jäsenkunnat olisivat mukana.

Liikelaitoksen henkilöstö

Vuoden 2022 aikana Sipoon Veden henkilöstöresursseja kehitettiin vastaamaan kunnan voimakkaan kasvun luomiin tarpeisiin. Toimistohenkilökuntaan perustettiin uudet verkostopäällikön ja vesihuoltoinsinöörin toimet. Molemmat toimet onnistuttiin täyttämään vuoden aikana. Ylläpitoryhmässä aloitti tammikuussa yksi uusi vesihuoltoasentaja. Ylläpitoryhmässä on kuitenkin edelleen yhden vesihuoltoasentajan vajaus. Tämän vuoksi osin ostopalveluin on pyritty tasaamaan ylläpitoryhmän henkilöstövaje työnteon kapasiteetissa etenkin kesäloma-aikaan. Vesihuoltoasentajien osalta yhden työntekijän rekrytointi olisi edelleen tarpeen. Ylläpitoryhmän henkilöstömäärä on tällä hetkellä pienempi kuin mitä se oli ennen vuotta 2018. Henkilöstön koulutuksessa liikelaitos käytti lähinnä Vesilaitosyhdistyksen järjestämiä kursseja sekä joitakin muita ulkopuolisten tarjoamia koulutuksia, mikäli ne koettiin tarkoituksen mukaisiksi.

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Sipoon Veden riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin sekä ympäristöön ja terveyteen liittyviin riskeihin. Talousveden saastuminen on toiminnallinen riski, mutta myös taloudellinen riski, koska siitä aiheutuvat taloudelliset korvaukset voivat olla merkittäviä. Tällaisessa tapauksessa riskinä on myös vedenjakeluun tarvittavan kaluston, säiliöiden, astioiden ja riittävän talousvesimäärän toimittamiseen liittyvät asiat. Näihin toiminnallisiin riskeihin on varauduttu mm. naapurilaitoksien kanssa yhteisesti sovituilla käytännöillä, joita ovat avun ja laitteiden sekä kaluston lainaaminen erityistilanteissa. Näihin on saatavana apua myös pelastuslaitokselta ja puolustusvoimilta.

Toiminnallisena ja taloudellisena riskinä voidaan pitää myös rankkasateiden tai viemäreiden sortumisen aiheuttamat viemäritulvat, joista saattaa aiheutua ympäristöhaittoja ja korvausvaatimuksia. Näihin on varauduttu mm. tekemällä jätevesipumppaamoille varavirransyöttöpistokkeita, kehittämällä pumppaamoiden kaukovalvontaa ja systemaattisilla viemäriverkoston kuvauksilla ja verkoston kunnon seurannalla sekä saneerauksilla. Vuonna 2018 on selvitetty kriittisten pumppaamoiden energiavarmuuden parantamismahdollisuuksia yhteistyössä Keravan Energian kanssa. Kriittiset energiankäyttökohteet on käyty läpi vuoden 2022 aikana paikallisen energiayhtiön kanssa. Taloudellisia riskejä ovat myös vesihuoltoverkostoiden yllättävät korjaukset sekä vesijohto-/viemärivuodot ja tulvimiset. Yllättävät putkirikot tulevat merkittävästi kalliimmiksi kuin suunnitellut korjaukset.

Riskien pienentämiseksi on tehty selvityksiä ja parannuksia. On selvitetty pumppaamoiden automaatio- ja kaukovalvontajärjestelmän nykytila sekä laadittu etenemistapa järjestelmän kehittämiseksi. Lisäksi vuoden 2022 aikana päivitettiin Sipoon Veden varautumissuunnitelma, jossa kartoitettiin vesihuoltolaitoksen häiriötilannetoimintaa ja tehtiin toimintakortit siitä, kuinka eri häiriötilanteissa tulee toimia. On myös otettu käyttöön töidenhallintajärjestelmä, jonka avulla ylläpitotoiminnan ennakoivuus ja suunnitelmallisuus paranevat edelleen pienentäen em. riskejä. Vuonna 2018 hankittiin verkkotietojärjestelmä, joka parantaa omaisuudenhallintaa laitoksella. Vuosien 2019–2021 aikana on kartoitettu merkittävä määrä omaisuutta, josta saatu tieto parantaa verkon hallintaa ja nopeuttaa häiriötilanteissa toimimista. Omaisuuden kartoitusta jatketaan vuosittain. Vuoden 2022 aikana laadittiin myös SSP (Sanitation Safety Plan) ja sitä ennen Water Safety Plan (WSP). WSP:n avulla talousvettä toimittava laitos voi kuvata koko vedentuotantoketjun raakavesilähteeltä kiinteistölle, tunnistaa talousveden laatua uhkaavat vaarat ja arvioida niistä aiheutuvat riskit, selvittää keinot ja määrittää tarvittavat toimet riskien vähentämiseksi,

vaarojen poistamiseksi ja veden laadun turvaamiseksi. SSP:n avulla jäteveden puhdistuslaitos voi kuvata jäteveden puhdistusketjun kiinteistöltä purkuvesistöön, tunnistaa ja arvioida viemäröinnin ja jäteveden puhdistamisen mahdolliset terveys- ja ympäristöriskit, selvittää keinot ja määrittää tarvittavat toimet riskien vähentämiseksi, vaarojen poistamiseksi ja jätevesihuollon hallitsemiseksi.

Varallaolojärjestelmällä pienennetään mm. vesihuollon erityistilanteissa syntyvien lisävahinkojen syntymistä ja edistetään asiakkaille syntyvien haittojen nopeaa korjaamista sekä vähennetään velvoitteita mm. veden jakelun keskeytystilanteissa syntyvistä korvausvaatimuksia.

Lisäksi henkilöstön koulutukset, esim. vesityökorttikoulutus, lisäävät ymmärrystä ja siten vähentävät riskitilanteita. Kriisi-tilanneharjoituksia järjestetään yhteistyössä Keski-Uudenmaan Veden, Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen, pelastuslaitosten sekä naapurikuntien vesihuoltolaitoksien kanssa.

Ympäristötekijät

Sipoon Vedellä ei ole jätevedenpuhdistamoita vaan kaikki jätevesi johdetaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle keskitetysti puhdistettavaksi. Taloudelliseen tulokseen vaikuttavia ympäristötekijöitä ei vuoden aikana ollut.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sipoon Veden sisäisen valvonnan periaatteet ja toiminta seuraavat kunnan toimintoja ja päätöksiä.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arviointi
Toimintakertomusvuodelle asetetut tavoitteet saavutettiin hyvin. Vuoden 2022 talousarvion ja käyttösuunnitelman tavoitteet johdettiin kuntastrategian pohjalta. Varojen käyttöä ja tuloksellisuutta arvioitiin kuukausittaisesti tuotetun raportointitiedon sekä osavuosikatsausten pohjalta.

Sisäinen valvonta
Sisäinen valvonta on osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää. Se on kunnan ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Päivittäinen valvonta
Päivittäistä toimintaa ohjataan hallintosäännöllä, henkilöstön vastuiden ja valtuuksien määrittelyllä sekä toimenkuvien, hyväksymisvaltuuksien ja varamiesmenettelyjen määrittelyllä sekä työohjeilla. Esimiesten tehtävänä on seurata päivittäisen toiminnan lain sekä ohjeistuksien mukaisuutta.

Talouden seuranta, rahoituksen valvonta, hyväksymisoikeudet ja investoinnit
Sipoon Vesi vastaa taloutensa raportoinnista. Liikelaitosjohtaja ja controller tarkastavat kuukausitulokset. Talouden kehitystä ja riskejä käydään läpi kuukausittain tekniikka- ja ympäristöosaston johtoryhmässä. Taloudesta raportoidaan säännöllisesti myös Sipoon Veden johtokunnan kokouksissa, jotta johtokunta saa mahdollisimman ajantasaisen tiedon talouden toteutumasta suhteessa talousarvioon sekä edellisiin vuosiin.

Toimintamenojen, merkittävien sopimusten ja investointien hyväksymisoikeudet on määritelty valtuuston hyväksymän hallintosäännön sekä siinä hyväksyttyjen kunnanhallituksen, johtokunnan ja viranhaltijoiden toimivaltuuksien mukaisesti sekä johtokunnan erillispäätöksillä.

Investointien toteutumaa seurataan yhdessä tekniikka- ja ympäristöosaston johtoryhmän sekä investointipäällikön kanssa kuukausittain sekä Sipoon Veden osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Riskienhallinnan järjestäminen
Riskienhallinnan menetelmiä ja toimintatapoja arvioidaan jatkuvasti normaalitoiminnan ohella. Vesihuoltolaitoksella on tehty riskikartoituksia sekä suunniteltu toimenpiteitä riskien hallitsemiseksi. Sipoon

Veden riskinarviointi on tehty Maailman terveysjärjestön suositteleman Water Safety Plan (WSP) -periaatteen mukaisesti.

Koko vedenjakelun toiminnan kattava riskienarviointi tehtiin vuonna 2020 vesihuoltolaitoksen henkilökunnan kanssa. Mahdolliset veden laatuun ja toimitusvarmuuteen vaikuttavat riskit luokiteltiin vakavuuden perusteella ja havainnot käytiin läpi yhdessä terveydensuojeluviranomaisen kanssa. WSP:n mukainen riskienarviointi kattaa vesihuoltolain edellyttämän selvilläolo- ja tarkkailuvelvoitteet. Viemärilaitostoiminnan riskienarviointi (SSP) laadittiin vuoden 2022 aikana. Riskienarviointi käydään läpi säännöllisesti terveydensuojeluviranomaisen kanssa ja terveydensuojeluviranomainen valvoo, että veden laatua ja toimitusvarmuutta turvaavat toimenpiteet tulee tehdyksi vesihuoltolaitoksella. Terveydensuojeluviranomainen on hyväksynyt riskinarvioinnin (15.12.2020).

Sipoon Veden varautumissuunnitelma päivitettiin vuonna 2022. Toimintatapoja ja ohjeistusta tarkennetaan jatkuvasti saatuja kokemuksia ja oppeja hyödyntäen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuu ja seuranta
Kunnanhallitus ja Sipoon Veden johtokunta seuraavat ja arvioivat päätöksenteon laatua, suunnitelmien toteutumista, riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuutta ja tavoitteiden saavuttamista mm. heille toimitettavan toiminnallisen ja taloudellisen raportointitiedon, esityslistojen, pöytäkirjojen, päätösten ja suunniteltujen toimenpiteiden vaikutusten sekä riskiarviointien tulosten perusteella.

Kunnanjohtaja, johtavat viranhaltijat ja tulosalueiden ja yksiköiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön sekä säännöllisestä raportoinnista hallitukselle ja johtokunnalle vähintään osavuosikatsausten ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä.

Tilikauden tuloksen käsittely

Johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tällöin tilikauden yli-/alijäämää ennen tilinpäätössiirtoja.

Tilikauden ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja on 661 900,33 €. Tämä esitetään siirrettäväksi Sipoon Veden omaan pääomaan yli-/alijäämätilille.

5.2 SIPOON VESI, TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

1 000 €	Talous-arvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Tot. 2021	Muutos-% 2022/21
Liikevaihto	**5 065**		**5 065**	**5 044**	**-0,4**	**-21**	**5 194**	**-2,9**
Liiketoiminnan muut tuotot	**250**		**250**	**377**	**50,8**	**-127**	**319**	**18,1**
Materiaalit ja palvelut	**-1 985**		**-1 985**	**-2 114**	**6,5**	129	**-1 879**	**12,5**
Ostot tilikauden aikana	-930		-930	-1 042	12,1	112	-967	7,8
Palvelujen ostot	-1 055	0	-1 055	-1 072	1,6	17	-912	17,5
Henkilöstökulut	**-711**		**-711**	**-584**	**-17,8**	**-127**	**-460**	**26,9**
Palkat ja palkkiot	-591		-591	-486	-17,8	-105	-380	27,8
Henkilösivukulut	-120		-120	-98	-18,3	-22	-80	22,5
Eläkekulut	-100		-100	-79	-20,8	-21	-65	21,1
Muut henkilösivukulut	-21	0	-21	-19	-6,3	-1	-15	28,5
Poistot ja arvonalentumiset	**-1 150**		**-1 150**	**-1 178**	**2,5**	**28**	**-1 188**	**-0,8**
Suunnitelmanmukaiset poistot	-1 150	0	-1 150	-1 178	2,5	28	-1 188	-0,8
Arvonalentumiset								
Liiketoiminnan muut kulut	**-140**		**-140**	**-151**	**7,9**	**11**	**-138**	**9,8**
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**1 329**		**1 329**	**1 394**	**4,8**	**-64**	**1 849**	**-24,6**
Rahoitustuotot ja -kulut	**-982**	**0**	**-982**	**-732**	**-25,5**	**-250**	**-733**	**-0,2**
Korkotuotot				0		0	0	
Muut rahoitustuotot	**3**		**3**	4		-1	2	59,6
Korkokulut	**-250**		**-250**	0		0	0	
Korvaus peruspääomasta	-735		-735	-735	0,0	0	-735	
Muut rahoituskulut				0		0	0	
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	**347**		**347**	**662**	**90,8**	**-315**	**1 115**	**-40,7**
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**347**	**0**	**347**	**662**	**90,8**	**-315**	**1 115**	**-41**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**347**	**0**	**347**	**662**	**90,8**	**-315**	**1 115**	**-41**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	31.12.2022	31.12.2021
Sijoitetun pääoman tuotto, %	14,7	21,6
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	14,7	21,6
Voitto,%	13,1	21,5

Sipoon Veden liikevaihto ja muut tuotot vuonna 2022 olivat noin 5 421 000 euroa. Ne ylittivät talousarvion noin 106 000 eurolla. Menot olivat vuonna 2022 noin 2 849 000 euroa. Ylitystä talousarvioon syntyi noin 0,5 % eli noin 13 000 euroa. Muiden tulojen kasvu on syntynyt kasvaneen liitosmäärien kautta. Taksankorotuksia vuonna 2022 ei ollut. Kate oli 2 572 000 euroa ennen poistoja ja rahoituskuluja. Näin ollen vuoden tulos muodostui noin 315 000 euroa talousarviota suuremmaksi. Tuloksen muodostumista on käsitelty tarkemmin kohdassa ”Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa”.

Rahoituslaskelmaosan toteutuminen

1 000 €	Talous-arvio 2022	TA muutos 2022	TA + Muutos 2022	Toteuma 2022	Tot-%	Poikkeama	Tot. 2021	Muutos-% 2022/21
TULORAHOITUS								
Liikeylijäämä	1 329		1 329	**1 394**	4,8	-64	1 849	-24,6
Poistot ja arvonalentumiset	1 150		1 150	1 178	2,5	-28	1 188	-0,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-982		-982	-732		-250	-733	-0,2
	1 497		1 497	**1 840**	22,9	-343	2 303	-20,1
INVESTOINNIT								
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-6 790		-6 790	**-5 157**	-24,1	-1 633	-2 293	124,9
Rahoitusosuudet				0			0	
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	-5 293		-5 293	**-3 317**	-37,3	-1 976	11	-30 523,0
RAHOITUSTOIMINTA								
Muut maksuvalmiuden muutokset	0			**3 273**			33	
Vaihto-omaisuuden lisäys								
Saamisten muutos kunnalta				0			0	
Saamisten muutos muilta				63			-429	
Korottomien velkojen muutos				3 210			462	
Rahoitustoiminta netto								
Vaikutus kunnan kassavaroihin	-5 293		-5 293	**-44**	-99,2		44	

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	31.12.2022	31.12.2021
Investointien tulorahoitus, %	35,7	100,5
Quick ratio	0,6	2,4
Current ratio	0,6	2,4
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, t.euroa	- 9 646	- 5 882

Rahoitusosa toteutui tulorahoituksen osalta suunniteltua aavistuksen positiivisemmin. Liikeylijäämä oli budjetoitua suurempi johtuen arvioitua suuremmasta tulokertymästä ja menojen budjetin alituksesta. Investoinnit toteutuivat selvästi alle budjetoidun. Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5–1, heikko: alle 0,5. Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1. Maksuvalmius ja käyttöpääomasuhde on liikelaitoksella ollut vuonna 2022 tyydyttävällä tasolla. Rahoitustoimintaa rasittivat tavanomaista huomattavasti suurempi investointitaso.

Tase

(1000 €)

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	**28 241**	**24 262**
Aineettomat hyödykkeet	22	39
Aineelliset hyödykkeet	26 415	22 419
Sijoitukset	1 804	1 804
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**1 734**	**1 841**
Vaihto-omaisuus		
Saamiset	1 734	1 841
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**29 974**	**26 103**

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA	**9 806**	**9 144**
Peruspääoma	6 128	6 128
Liittymismaksurahasto		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä	3 016	1 900
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	662	1 116
VIERAS PÄÄOMA	**20 169**	**16 959**
Pitkäaikainen	17 072	16 186
Liittymismaksut	17 072	16 186
Lyhytaikainen	3 097	773
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**29 974**	**26 103**

Talousarviotavoitteiden toteutuminen

Liikelaitoksen vuoden 2022 vuositavoitteet perustuivat kunnan vuositavoitteiden, toimenpiteiden ja toteutusohjelmien esityksiin. Alla on esitetty valtuuston asettamat sitovat tavoitteet Sipoon Vedelle:

- Toteuttaa kunnan kehittämisprojekteja kuten esim. Kattilankansi- ja Induktioliesiprojekteja yhdessä muun kunnan organisaation kanssa
- Vuosikate kattaa poistot ja kunnan päättämät pääomakustannukset ilman taksankorotuksia kasvun tuomien lisätulojen avulla.
- Laatii investointiohjelman ja -suunnitelman yhteensopivaksi kunnan investointien kanssa

Lisäksi Sipoon Vedelle asetettiin tavoitteeksi:

- Sipoon asiakkaiden tiedottamisen kehittäminen yhteistyössä kunnan ja kumppanien kanssa
- Raportoi talouden toteutumisesta ja toteumaennusteesta kerran kuussa

Kaikki asetetut tavoitteet ovat toteutuneet.

Tunnusluvut

	TP2019	TP2020	TP2021	TA2023	**TP2023**	TS2024	TS2025
Vesihuollon hintatasoa kuvaavat tunnusluvut							
Talousveden käyttömaksu (€/m3) sis. alv	1,67	1,67	1,67	1,67	**1,67**	1,67	1,67
Jäteveden käyttömaksu (€/m3) sis. alv	2,38	2,38	2,38	2,38	**2,38**	2,38	2,38
Vesihuoltomaksujen vertailuhinta(€/m3) sis. alv	6,40	6,40	6,40	6,40	**6,40**	6,40	6,40
Vesihuollon tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut							
Laskuttamattoman talousveden osuus (%)	8	9	9	9	**9,5**	9	9
Laskuttamattoman jäteveden osuus (%)	28,9	17	17	22	**21**	22	22
Vesihuollon laatua kuvaavat tunnusluvut							
Terveysperustaiset laatuvaatimukset täyttävä							
veden laatu (%)	100	100	100	100	**100**	100	100
Putkirikkojen määrä (kpl/km/vuosi)	0,011	0,007	0,007	0,007	**0**	0,007	0,007
Hinnanalennukseen oikeuttavien virheiden määrä (kpl)	0	0	0	0	**0**	0	0
Vesihuollon kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut							
Toiminnan tuotot/toiminnan kulut (%)	193,6	198,4	194,0	185,0	**189,8**	182,5	181,5
Tuloutus suhteessa liikevaihtoon (%)	15,2	14,6	14,2	13,0	**13,6**	12,8	12,5
Investoinnit/poistot	4,14	3	2,7	4,2	**4,4**	3,8	3,8
Investointien tulorahoitus (%)	34,1	74,8	83,3	51,2	**35,7**	56,4	57,9

Investointiosan toteutuminen

1000	Talousarvio 2022	Talousarvio muutokset 2022	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2022	Tot-%	Tilinpäätös 2021
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-2 960		-2 960	-1 453	49 %	-517
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-2 630		-2 630	-2 162	82 %	-789
Haja-asutusalueet	-500		-500	-731	146 %	-473
Peruskorjausinvestoinnit	-700		-700	-811	116 %	-514
Investoinnit yhteensä, nett	**-6 790**	**0**	**-6 790**	**-5 157**	**76 %**	**-2 293**

Investointimäärärahaa vesihuoltorakentamiseen oli vuonna 2022 talousarvion mukaan käytettävissä 6,79 miljoonaa euroa. Tästä summasta laajennusinvestointeihin 6,09 milj. euroa ja peruskorjausinvestointeihin 0,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 nettomäärärahaa kului yhteensä noin 5,2 milj. euroa, josta noin 4,35 milj. euroa laajennusinvestointeihin ja noin 0,8 miljoonaa euroa perusparannuksiin. Investointimäärärahat alittuivat noin 1,6 miljoonaa euroa.

Harvaan asuttujen alueiden vesihuoltohankkeita toteutettiin vuonna 2022 Hindsbyn ja Paippisten alueilla. Harvaan asuttujen alueiden toteuttamiseen budjetoidut kulut toteutuivat aavistuksen talousarviota suurempina. Haja-asutusalueiden vesihuoltohankkeisiin käytettiin noin 700 000 euroa investointimäärärahoista.

Kaava-alueiden investointimäärärahat alittuivat noin 1,98 miljoonaa euroa. Laajennusinvestoinneissa suurimmat hankkeet olivat vuonna 2022 NG9 Pohjanniitty ja T9 Taasjärvi IV, joiden toteuttaminen eteni suunnitellun mukaisesti. Tarapotin työpaikka alueen, Etelä-Pähkinälehdon ja Bastukärrin hankkeet etenevät suunnitellusti. Nikkilän Oikopolun urakka siirtyi toteuttavaksi vuodelle 2023. Vuoden aikana valmistui myös Professorinpolun työt maankäyttösopimukseen pohjaten.

Kaavoitusta on edistetty edelleen pientaloalueiden osalta ja rinnalla laaditaan ko. alueiden vesihuollon esi- ja yleissuunnittelua. Yleissuunnittelun toteutusta jatkettiin vuonna 2022 NG8 Nikkilän kartanon, N65 Metsärinne, M3 Massbyn Danielsbackan ja Massbyn eteläisen sekä S20 Söderkullan kartanon asemakaava-alueiden osalta. Yleissuunnitelmat valmistuvat keväällä 2023, jonka jälkeen käynnistetään alueiden rakennussuunnittelu ja esirakentamisen suunnittelu. Talmassa esi- ja yleissuunnittelussa olevia hankkeita ovat olleet vuonna 2022 TM1 Puu-Talma ja TM6 Talmankaari. Näistä TM1 Puu-Talma siirtyy keväällä 2023 rakennussuunnitteluun.

Peruskorjausinvestoinneissa saneerattiin Nikkilän sairaalan alueen jätevesiviemärit. Lisäksi yksittäisiä kohdennettuja saneeraustoimenpiteitä toteutettiin pääasiassa Nikkilän alueen verkostoon. Myös suunnittelu- ja verkoston kuntotutkimustoimintaan panostettiin merkittävästi vuoden aikana, jotta saataisiin oikeaa tietoa saneeraustarpeessa olevista verkostonosista. Peruskorjausinvestoinnit toteutuivat noin 100 000 euroa yli budjetoidun.

Vuoden 2021 lopussa käynnistyi Nikkilä–Kerava siirtoviemärilinjan rakennusurakka alustavilla töillä. Töiden pääasiallinen toteutus oli vuoden 2022 puolella. Urakan valmistuminen venyy vuoden 2023 alkupuolelle, jonka vuoksi osa hankkeelle vuodelle 2022 varatuista määrärahoista tulee siirtää vuoden 2023 investointeihin.

Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2021
Liikevaihto	**5 044 019,53**	**5 194 316,56**
Liiketoiminnan muut tuotot	**377 049,07**	**319 190,00**
Materiaalit ja palvelut		
Ostot tilikauden aikana	-2 114 203,70	-1 878 971,49
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 042 308,97	-967 102,67
Palvelujen ostot	-1 071 894,73	-911 868,82
	-2 114 203,70	**-1 878 971,49**
Henkilöstökulut	**-583 861,44**	**-460 242,06**
Palkat ja palkkiot	-485 769,28	-380 168,79
Henkilösivukulut	-98 092,16	-80 073,27
Eläkekulut	-78 858,15	-65 100,32
Muut henkilösivukulut	-19 234,01	-14 972,95
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-1 178 210,99	-1 188 037,63
	-1 178 210,99	**-1 188 037,63**
Liiketoiminnan muut kulut	**-150 991,62**	**-137 549,60**
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**1 393 800,85**	**1 848 705,78**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		0,00
Muut rahoitustuotot	3 530,71	2 212,85
Korkokulut	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	-735 350,22	-735 350,22
Muut rahoituskulut	-81,01	-64,51
	-731 900,52	**-733 201,88**
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	**661 900,33**	**1 115 503,90**
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**661 900,33**	**1 115 503,90**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**661 900,33**	**1 115 503,90**

Rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä	1 393 800,85	1 848 705,78
Poistot ja arvonalentumiset	1 178 210,99	1 188 037,63
Rahoitustuotot ja -kulut	-731 900,52	-733 201,88
	1 840 111,32	**2 303 541,53**
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5 156 697,03	-2 292 587,26
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
	-5 156 697,03	**-2 292 587,26**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-3 316 585,71**	**10 954,27**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta		
Saamisten muutos	62 667,44	-429 099,38
Korottomien velkojen muutos	3 209 839,66	462 223,72
Rahoituksen rahavirta	**3 272 507,10**	**33 124,34**
Rahavarojen muutos	**-44 078,61**	**44 078,61**

Tase

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	***28 240 572,03***	***24 262 085,99***
Aineettomat hyödykkeet	*22 214,76*	*39 077,22*
Muut pitkävaikutteiset menot	22 214,76	39 077,22
Aineelliset hyödykkeet	*26 414 597,22*	*22 419 248,72*
Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 224 296,43	21 207 308,29
Koneet ja kalusto	1 356,32	1 937,61
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinna	4 188 944,47	1 210 002,82
Sijoitukset	*1 803 760,05*	*1 803 760,05*
Osakkeet ja osuudet	1 803 760,05	1 803 760,05
VAIHTUVAT VASTAAVAT	***1 733 823,25***	***1 840 569,30***
Saamiset	*1 733 823,25*	*1 840 569,30*
Lyhytaikaiset saamiset	*1 733 823,25*	*1 840 569,30*
Myyntisaamiset	1 733 823,25	1 796 490,69
Saamiset kunnalta	0,00	44 078,61
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	*0,00*	*0,00*
VASTAAVAA YHTEENSÄ	***29 974 395,28***	***26 102 655,29***

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA	***9 805 592,66***	***9 143 692,33***
Peruspääoma	6 127 918,54	6 127 918,54
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 015 773,79	1 900 269,89
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	661 900,33	1 115 503,90
VIERAS PÄÄOMA	***20 168 802,62***	***16 958 962,96***
Pitkäaikainen	*17 071 795,55*	*16 186 119,93*
Liittymismaksut	17 071 795,55	16 186 119,93
Siirtovelat		
Lyhytaikainen	*3 097 007,07*	*772 843,03*
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	1 588 886,25	488 686,34
Muut velat	1 408 998,05	187 165,22
Siirtovelat	99 122,77	96 991,47
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	***29 974 395,28***	***26 102 655,29***

5.3 SIPOON VESI, TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus
Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Rahoitusomaisuuden ja vieraan pääoman arvostus
Saamiset ja velat on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Avustusten käsittely
Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Jaksotusperiaatteet
Tulot ja menot on merkitty suoriteperusteisesti

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Organisaatiota ei ole tilikauden aikana muutettu, joten vuosien 2021 ja 2022 tiedot ovat vertailukelpoisia.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.3.1 Toimintatuotot eriteltynä

Toimintatuotot eriteltynä	2022	2021
Vedenmyynti		
Perusmaksut	557 762,40	544 635,93
Kulutusmaksut	1 684 753,26	1 753 317,07
	2 242 515,66	2 297 953,00
Jätevesilaskutus		
Perusmaksut	717 504,84	698 846,87
Kulutusmaksut	1 959 424,38	2 047 052,37
	2 676 929,22	2 745 899,24
Muut myyntituotot		
Lietteen vastaanotto	110 287,26	120 286,48
	110 287,26	120 286,48
Muut tuotot	4 934,90	17 492,67
Muut vuokratulot	9 352,49	12 685,17
	14 287,39	30 177,84
Liikevaihto	**5 044 019,53**	**5 194 316,56**

Asennustoiminta		
Työlaskutus	377 049,07	319 190,00
Muut tuotot		
	377 049,07	319 190,00
Toimintatuotot yhteensä	**5 421 068,60**	**5 513 506,56**

5.3.2 Palvelujen ostot

		2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	-	998 758,27	841 975,29
Muiden palvelujen ostot	-	73 136,46	69 893,53
Palvelujen ostot yhteensä	-	**1 071 894,73**	**911 868,82**

5.3.3 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Sipoon Veden johtokunta on hyväksynyt poistosuunnitelman 2015.

Käytetty poistomenetelmä on tasapoisto.

Maa- ja vesialueet	ei poistoja
Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta
kunnan investoinneissa muiden kuntien vesi- ja viemärilaitoksiin	20 vuotta
Rakennukset	
Vesilaitosrakennukset	20 vuotta
Viemärilaitosrakennukset	20 vuotta
Hallintorakennukset	25 vuotta
Vesitornit	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	30 vuotta
Verkostot	30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta
Laitoskoneistot	10 vuotta
Automaatiojärjestelmät	7 vuotta
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	3-5 vuotta
Vesimittarit	5 vuotta
Tietokonelaitteet	3 vuotta

5.3.4 Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet					
	Muut pitkä-vaikuitteiset menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	39 077,22			21 207 308,29	1 937,61	1 210 002,82	22 458 325,94
Lisäykset tilikauden aikana		0,00	0,00			5 156 697,03	5 156 697,03
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00	0,00				0,00
Vähennykset tilikauden aikana		0,00	0,00				0,00
Siirrot erien välillä		0,00	0,00	2 177 755,38		-2 177 755,38	0,00
Tilikauden poistot	-16 862,46	0,00	0,00	-1 160 767,24	-581,29		-1 178 210,99
Arvonalennukset ja niiden palautukset		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	22 214,76	0,00	0,00	22 224 296,43	1 356,32	4 188 944,47	26 436 811,98
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.							

5.3.5 Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Kuntayhtymäosuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 803 760,05	1 803 760,05
Lisäykset		
Vähennykset		
Hankintameno 31.12.	1 803 760,05	1 803 760,05

5.3.6 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Datan merkit: tase (+)	Y-tunnus	Konsernin omistusosuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
Tytäryhtiöt					
Asunto Oy Tiltaltti	0877809-5	100,00	229 849,54	118 539,63	21,75
Oy Sipoon Jäähalli - Sibbo Ishall Ab	1488818-6	51,60	238 785,60	436 904,39	14 725,61
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14	2732804-9	100,00	21 816 059,27	316 197,88	-1 457 718,28
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18	2732807-3	100,00	5 769 512,96	31 006,07	-188 539,49
			28 054 207,37	**902 647,97**	**-1 631 510,41**
Kuntayhtymät					
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	1567535-0	1,32	5 128 048,00	20 228 352,06	-69 259,64
Eteva kuntayhtymä	0203300-9	0,80	127 627,77	378 843,22	-8 716,82
Kårkulla samkommun	0204197-3	4,37	384 915,16	1 627 535,24	0,00
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	0213834-5	4,45	3 629 439,39	470 370,59	104 667,11
Keski-uudenmaan Vesi -kuntayhtymä	0131665-6	17,51	3 073 661,31	1 126 184,49	34 743,82
Uudenmaan liitto	0201296-1	1,19	20 128,94	34 648,82	-2 248,06
Helsingin seudun liikenne	2274586-3	1,55	1 241 422,49	2 424 951,15	963 284,83
			13 605 243,05	**26 290 885,56**	**1 022 471,23**
Yhteis- ja omistusyhteysyhteisöt					
Asunto Oy Sipoon Talvikki	0212887-6	29,60	51 367,81	14 310,87	-1 229,30
Asunto Oy Sato-Talma	0661055-5	23,80	287 781,97	18 209,34	-1 096,78
Kiinteistö Oy Söderkulla Tallbacka Fastighets Ab	2166899-0	33,51	100 721,63	2 305 642,27	-4 468,62
Kerava-Sipoo Liikuntahallit Oy	3307983-5	37,00	1 105 492,67	9 877,84	-4 507,33
			1 545 364,08	**2 348 040,32**	**-11 302,02**
Yhteis- ja omistusyhteysyhteisöt, yhdistelemättömät					
Asunto Oy Sipoon Mäntykangas	Sipoo	50,00	0,00	0,00	0,00

5.3.7 Oman pääoman erittely

	2022	2021
Peruspääoma 31.12.	6 127 918,54	6 127 918,54
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	3 015 773,79	1 900 269,89
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	661 900,33	1 115 503,90
Oma pääoma yhteensä	**9 805 592,66**	**9 143 692,33**

5.3.8 Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille

Pitkä- tai lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille	**2022**	**2021**
Lyhytaikaiset ostovelat	389 982,98	71 492,04

5.3.9 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	**2022**	**2021**
Lomapalkkavelka	93 988,80	78 243,90
Palkkajaksotus		-
Muut siirtovelat	5 133,97	18 747,57
	99 122,77	96 991,47

5.3.10 Saamiset tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille

	2022	2021
Pitkä- tai lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä/osakkuusyhteisöiltä		
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	43 056,85	42 874,28

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

5.3.11 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstömäärä	**2022**	**2021**
Vakituiset	10	7
Osa-aikaiset		0
Yhteensä	**10**	**7**

5.3.12 Henkilöstökulut

		2022		2021
Palkkaerittely				
Tuntipalkat	-	209 175,09	-	160 914,41
Kuukausipalkat	-	264 088,13	-	220 997,28
Palkkiot	-	9 607,50	-	8 704,65
Maksetut palkat (tuloslaskelma)	-	482 870,72	-	390 616,34
Jaksotetut palkat ja palkkiot/muutos			-	2 687,10
Lomapalkkavaraus/muutos	-	13 494,02		
Henkilöstön korvauserät		10 595,46		13 134,65
Tulosvaikutteiset palkat	-	485 769,28	-	380 168,79
Aktivoidut palkat				
Palkat yhteensä	**-**	**485 769,28**	**-**	**380 168,79**
Lakisääteiset henkilösivukulut				
Sosiaaliturvamaksut	-	6 261,55	-	5 999,30
Eläkevakuutusmaksut	-	78 858,15	-	65 100,32
Tapaturmavakuutusmaksut	-	10 565,11	-	8 294,03
Maksetut sivukulut (tuloslaskelma)	-	95 684,81	-	79 393,65
Jaksotetut sivukulut/muutos	-	2 407,35	-	679,62
Tulosvaikutteiset sivukulut	-	98 092,16	-	80 073,27
Sivukulut yhteensä	**-**	**98 092,16**	**-**	**80 073,27**

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

5.3.13 Leasingvastuiden yhteismäärä

	2022	2021
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	18 041,65	26 175,96
Myöhemmin maksettavat	6 629,96	12 318,54
Yhteensä	**24 671,61**	**38 494,50**

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.
Leasingvastuista puuttuvat OP Yritysautopalveluista 21.12.2022 alkaen vuokrattujen kolmen huoltoauton tiedot.

5.4 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Sipoossa 8. päivänä maaliskuuta 2023

Sipoon vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta

_____ _____

_____ _____

_____

Liikelaitosjohtaja _____
Matti Huttunen

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Sipoossa _____ _____ 2023

KPMG Oy Ab

Martin Slotte
HT, JHT

5.5 SIPOON VESI -LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TALOUTEEN

Kuntaorganisaatioon kuuluu Sipoon Vesi.

Liikelaitoksen johtokunta päättää kuntalain mukaisesti omista talousarvioistaan ja taloussuunnitelmistaan. Liikelaitoksen talousarvio ja taloussuunnitelma esitetään kunnan talousarvion liitetietona, mutta liikelaitosten tilinpäätösten luvut yhdistellään kunnan tilinpäätökseen.

Liikelaitos toimii erillisenä yksikkönä kuntaorganisaation sisällä, mutta kuuluu juridisesti kunnan emoyhteisöön. Liikelaitos on itsenäisestä roolistaan huolimatta suoraan osa kunnan taloutta. Liikelaitos laatii omat tilinpäätöslaskelmansa liitetietoineen. Tiedot yhdistellään kunnan vastaaviin tilinpäätöslaskelmiin rivi riviltä siten, että sisäiset ostot, sisäiset myynnit ja muut sisäiset erät eliminoidaan.

Tuloksen muodostuminen

Liikelaitoksen toiminnan kokonaisvaikutus kunnan tilikauden 2022 tuloksen muodostumiseen oli positiivinen. Liikelaitoksen vuosikate oli 1,84 M€, poistot 1,2 M€ ja tilikauden tulos 0,66 M€ ylijäämäinen.

Kunnan tilikauden ylijäämä ilman liikelaitosta on 14,2 M€. Liikelaitos mukaan lukien ylijäämä on 14,9 M€. Kunnan käyttötalouden sisäiset menot ja tulot ovat 20,5 M€.

Kunnan ja liikelaitoksen käyttötalouden sisäisiä eriä oli yhteensä 0,48 M€.

Toiminnan rahoitus

Kunnan osalta toiminnan ja investointien rahavirta oli 9,3 M€. Sipoon Veden toiminnan ja investointien rahavirta oli –3,3 M€. Sipoon Veden vuotuisia investointeja rahoitetaan toimintatulojen lisäksi liittymismaksutuloilla. Liittymismaksuja kertyi viime vuonna 0,9 M€.

Sipoon Veden rahoitustarpeisiin ei ollut tarpeen ottaa lainaa. Sipoon Veden maksuvalmius hoidetaan kunnan keskuskassan välityksellä.

TULOSLASKELMAN YHDISTELY	Kunta	Sipoon Vesi	Yhteensä	Eliminointi	Sipoon kunta yhteensä
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	2 989,17	5 034,16	8 023,33	-128,58	7 894,75
Maksutuotot	6 168,35	0,00	6168,35		6 168,35
Tuet ja avustukset	4 522,05	0,00	4 522,05		4 522,05
Muut toimintatuotot	17 347,94	386,90	17 734,84	-355,22	17 379,62
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**31 027,51**	**5 421,06**	**36 448,57**	**-483,80**	**35 964,77**
Valmistus omaan käyttöön	1,45		1,45		1,45
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-60 387,83	-583,86	-60 971,69		-60 971,69
Palkat ja palkkiot	-48 773,54	-485,77	-49 259,31		-49 259,31
Henkilösivukulut	-11 614,29	-98,09	-11 712,38		-11 712,38
Eläkekulut	-9 943,49	-78,86	-10 022,35		-10 022,35
Muut henkilösivukulut	-1 670,80	-19,23	-1 690,03		-1 690,03
Palvelujen ostot	-68 977,95	-1 071,89	-70 049,84	295,55	-69 754,29
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 004,42	-1 042,30	-9 046,72	58,89	-8 987,83
Avustukset	-8 861,73	0,00	-8 861,73	0,00	-8 861,73
Muut toimintakulut	-5 203,35	-150,99	-5 354,34	129,36	-5 224,98
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-151 435,28**	**-2 849,04**	**-154 284,32**	**483,80**	**-153 800,52**
TOIMINTAKATE	**-120 406,32**	**2 572,02**	**-117 835,75**	**0,00**	**-117 834,30**
Verotulot	122 204,20		122 204,20		122 204,20
Valtionosuudet	19 176,56		19 176,56		19 176,56
Rahoitustuotot ja -kulut:	552,20	-731,90	-179,70		-179,70
Korkotuotot	24,72		24,72		24,72
Muut rahoitustuotot	1 012,10	3,53	1 015,63	-735,35	280,28
Korkokulut	-468,74		-468,74		-468,74
Korvaus peruspääomasta		-735,43	-735,43		-735,43
Muut rahoituskulut	-15,88		-15,88	735,35	719,47
VUOSIKATE	**21 526,64**	**1 840,12**	**23 365,31**	**0,0**	**23 366,76**
Poistot ja arvonalentumiset	-9 160,23	-1 178,20	-10 338,43		-10 338,43
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 584,29	-1 178,20	-9 762,49		-9 762,49
Arvonalentumiset	-575,94		-575,94		-575,94
Satunnaiset erät	185,18		185,18		185,18
Satunnaiset tuotot	185,18		185,18		185,18
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	**12 551,59**	**661,92**	**13 212,06**	**0,00**	**13 213,51**
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	1 698,05		1 698,05		1 698,05
Varausten lis (-) tai väh (+)					
Rahastojen lis (-) tai väh (+)					
TILIKAUDEN YLI-JÄÄMÄ	**14 249,64**	**661,92**	**14 910,11**	**0,00**	**14 911,56**

RAHOITUSLASKELMAN YHDISTELY	Kunta	Sipoon Vesi	Yhteensä	Eliminointi	Sipoon kunta yhteensä
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	21 526,64	1 840,12	23 366,76	0,00	23 366,76
Satunnaiset erät	185,18		185,18		
Tulorahoituksen korjauserät	-13 973,27		-13 973,27		-13 973,27
Tulorahoitus yhteensä	**7 738,55**	**1 840,12**	**9 578,67**	**0,00**	**9 578,67**
Investointien rahavirta		-5 156,70	-3 576,45	0,00	
Investointimenot	-13 334,47	-5 156,70	-18 491,17		-18 491,17
Rahoitusosuudet investointimenoihin	826,55		826,55		826,55
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14 088,17		14 088,17		14 088,17
Toiminnan ja investointien rahavirta	**9 318,80**	**-3 316,58**	**6 002,22**	**0,00**	**6 002,22**
Rahoituksen rahavirta	**-20 183,78**	**3 316,59**	**-16 867,19**	**0,00**	**-16 867,19**
Antolainauksen muutokset	0,60		0,60	0,00	0,60
Antolainasaamisten lisäykset			0,00	0,00	
Antolainasaamisten vähennykset	0,60		0,60		0,60
Lainakannan muutokset	**-23 969,19**	**0,00**	**-23 969,19**	**0,00**	**-23 969,19**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 550,00		13 550,00		13 550,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 519,19		-13 519,19		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-24 000,00		-24 000,00		-24 000,00
Oman pääoman muutokset					0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	**3 784,81**	**3 316,59**	**7 101,40**	**0,00**	**7 101,40**
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos			0,00		0,00
Saamisten muutos	167,84	106,75	274,59	1 307,79	1 582,37
Korottomien velkojen muutos	3 616,97	3 209,84	6 826,81	-1 307,79	5 519,02
RAHAVAROJEN MUUTOS	**-10 864,98**	**0,01**	**-10 864,97**	**0,00**	**-10 864,97**

TASEEN YHDISTELY VASTAAVA	Kunta	Sipoon Vesi	Yhteensä	Eliminointi	Sipoon kunta yhteensä
PYSYVÄT VASTAAVAT	***252 731 263,69***	***28 240 572,03***	***280 971 835,72***	***-6 307 496,86***	**274 664 338,86**
Aineettomat hyödykkeet	***0,00***	***22 214,76***	***22 214,76***	***0,00***	**22 214,76**
Aineettomat oikeudet	0,00		0,00		0,00
Muut pitkävaikutteiset menot		22 214,76	22 214,76		22 214,76
Ennakkomaksut			0,00		0,00
Aineelliset hyödykkeet	***202 492 707,60***	***26 414 597,22***	***228 907 304,82***	***0,00***	**228 907 304,82**
Maa- ja vesialueet	45 699 925,89		45 699 925,89		45 699 925,89
Rakennukset	108 070 515,67		108 070 515,67		108 070 515,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	43 842 661,36	22 224 296,43	66 066 957,79		66 066 957,79
Koneet ja kalusto	906 765,46	1 356,32	908 121,78		908 121,78
Muut aineelliset hyödykkeet	56 580,60		56 580,60		56 580,60
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 916 258,62	4 188 944,47	8 105 203,09		8 105 203,09
Sijoitukset	***50 238 556,09***	***1 803 760,05***	***52 042 316,14***	***-6 307 496,86***	**45 734 819,28**
Osakkeet ja osuudet	50 058 021,78	1 803 760,05	51 861 781,83	-6 127 918,54	45 733 863,29
Muut lainasaamiset	955,99		955,99		955,99
Muut saamiset	179 578,32		179 578,32	-179 578,32	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	***255 706,72***	***0,00***	***255 706,72***	***0,00***	**255 706,72**
Valtion toimeksiannot			0,00		0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	133 024,71		133 024,71		133 024,71
Muut toimeksiantojen varat	122 682,01		122 682,01		122 682,01
VAIHTUVAT VASTAAVAT	***18 144 171,68***	***1 733 823,25***	***19 877 994,93***	***-1 351 866,06***	**18 526 128,87**
Vaihto-omaisuus	***0,00***	***0,00***	***0,00***	***0,00***	0,00
Aineet ja tarvikkeet	0,00		0,00		0,00
Saamiset	***6 388 981,30***	***1 733 823,25***	***8 122 804,55***	***-1 351 866,06***	**6 770 938,49**
Pitkäaikaiset saamiset	***50 000,00***	***0,00***	***50 000,00***	***0,00***	50 000,00
Lainasaamiset	50 000,00		50 000,00		50 000,00
Muut saamiset	0,00		0,00		0,00
Lyhytaikaiset saamiset	***6 338 981,30***	***1 733 823,25***	***8 072 804,55***	***-1 351 866,06***	**6 720 938,49**
Myyntisaamiset	2 072 562,58	1 733 823,25	3 806 385,83		3 806 385,83
Lainasaamiset	5 975,90		5 975,90		5 975,90
Muut saamiset	3 375 196,33	0,00	3 375 196,33	-1 351 866,06	2 023 330,27
Siirtosaamiset	885 246,49	0,00	885 246,49		885 246,49
Rahoitusomaisuusarvopaperit	***73,20***	***0,00***	***73,20***	***0,00***	73,20
Osakkeet ja osuudet	73,20		73,20		73,20
Rahat ja pankkisaamiset	11 755 117,18	0,00	11 755 117,18		11 755 117,18
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**271 131 142,09**	**29 974 395,28**	**301 105 537,37**	**-7 659 362,92**	**293 446 174,45**

TASEEN YHDISTELY VASTATTAVAA	Kunta	Sipoon Vesi	Sipoon kunta yhteensä	Eliminointi	Sipoon kunta yhteensä
OMA PÄÄOMA	***101 657 242,67***	***9 805 592,66***	***111 462 835,33***	***-6 127 918,54***	**105 334 916,79**
Peruspääoma	68 113 361,72	6 127 918,54	74 241 280,26	-6 127 918,54	68 113 361,72
	19 314 059,70	3 015 773,79	22 329 833,49		22 329 833,49
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä					
Tilikauden yli-/alijäämä	14 229 821,25	661 900,33	14 891 721,58		14 891 721,58
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	***39 800 097,36***	***0,00***	***39 800 097,36***	***0,00***	***39 800 097,36***
Poistoerot	31 750 097,36		31 750 097,36		31 750 097,36
Vapaaehtoiset varaukset	8 050 000,00		8 050 000,00		8 050 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	***70 489,01***	***0,00***	***70 489,01***	***0,00***	***70 489,01***
Muut pakolliset varaukset	70 489,01		70 489,01		70 489,01
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	***255 706,72***	***0,00***	***255 706,72***	***0,00***	***255 706,72***
Valtion toimeksiannot	0,00		0,00		0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	255 706,72		255 706,72		255 706,72
VIERAS PÄÄOMA	***129 347 606,33***	***20 168 802,62***	***149 516 408,95***	***-1 531 444,38***	***147 984 964,57***
Pitkäaikainen	***88 331 428,75***	***17 071 795,55***	***105 403 224,30***	***-179 578,32***	***105 223 645,98***
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	88 285 000,00		88 285 000,00		88 285 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	46 428,75		46 428,75		46 428,75
Ostovelat			0,00		
Liittymismaksut ja muut velat	0,00	17 071 795,55	17 071 795,55	-179 578,32	16 892 217,23
Lyhytaikainen	***41 016 177,58***	***3 097 007,07***	***44 113 184,65***	***-1 351 866,06***	***42 761 318,59***
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 875 000,00		18 875 000,00		18 875 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	22 356,70		22 356,70		22 356,70
Saadut ennakot	1 837 207,76		1 837 207,76		1 837 207,76
Ostovelat	10 093 638,01	1 588 886,25	11 682 524,26		11 682 524,26
Liittymismaksut ja muut velat	1 024 022,62	1 408 998,05	2 433 020,67	-1 351 866,06	1 081 154,61
Siirtovelat	9 163 952,49	99 122,77	9 263 075,26		9 263 075,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	***271 131 142,09***	***29 974 395,28***	***301 105 537,37***	***-7 659 362,92***	***293 446 174,45***

6 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Sipoossa 27. päivänä maaliskuuta 2023

Sipoon kunnanhallitus

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

_____
Mikael Grannas
kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tänään antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta kertomuksen.

Sipoossa _____._____.2023

KPMG Oy Ab

_____
Martin Slotte
HT, JHT, CIA

7 TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

7.1 TILIKAUDEN 1.1.–31.12.2022 AIKANA KÄYTETYT TILIKIRJAT, RAPORTIT JA KORTISTOT

Sähköiset arkistoraportit

- päiväkirja
- pääkirja
- talousarvion toteutumisvertailu
- tase
- tase tileittäin
- tuloslaskelma
- tuloslaskelma tileittäin
- rahoituslaskelma
- ostoreskontra
- avoimet ostolaskut 31.12.2022
- myyntireskontra
- laskutusluettelot
- avoimet myyntilaskut 31.12.2022
- pysyvien vastaavien hyödykkeiden luettelo
- irtaimistoluettelot

palkanmaksu kausittain
palkanmaksuerittely henkilöittäin
palkanmaksuerittely kirjaustunnisteittain

perusturvan päiväkirja
perusturvan tilierittelyt
perusturvan kirjanpitosiirron tilierittelyt

antolainat
asunto- ja lisälainat

Kortistot

asunto- ja lisälainat

Tasekirja

TOSITELAJIT

Id	Nimitys
ALKUSA	Alkusaldot
BUD	Talousarvio
BUDL	Talousarviomuutokset
KASSA1	Palvelukassa
KLALKU	Konsernin alkusaldot
KLKIRJ	Konsernikirjaukset
KLYHT	Tytäryht./Kuntayht.
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet
MUIJAK	Muistioiden jaksotus
MUISIS	Muistio, sisäinen
MUIST1	Muistiotositteet 1
OMAKSU	Ostoreskontramaksut
OSTOT	Ostolaskut
PALKAT	Palkkatositteet
PANKKI	Pankkien tiliotteet
SISLAS	Sisäiset laskut Proe
SOSTYO	Sosiaalityö/kp
VARAS2	Toimistotarvikevarasto
YMR01	Ennakkomaksut
YMR10	MR Laskulaji 10 Talouspalveluyksikön yleislaskutus
YMR11	MR Laskulaji 11 Terveyskeskuksen yleislaskutus
YMR12	MR Laskulaji 12 Sosiaalitoimen yleislaskutus
YMR13	MR Laskulaji 13 Sivistystoimen yleislaskutus
YMR14	MR Laskulaji 14 Vapaa-aikatoimen yleislaskutus
YMR15	MR Laskulaji 15 Tekniikka- ja ympäristöosaston yleislaskutus
YMR17	MR Laskulaji 17 Rakennusvalvonta
YMR18	MR Laskulaji 18 Vuokrat
YMR19	MR Laskulaji 19 Aamu- ja iltapäivätoiminta
YMR20	MR Laskulaji 20 Vapaa-aikatoimen liikuntapaikat
YMR21	MR Laskulaji 21 Kurssimaksut
YMR22	MR Laskulaji 22 liikuntakurssit
YMR23	MR Laskulaji 23 Maanvuokrat
YMR53	MT Laskulaji 53 Päivähoito yleislaskutus
YMR54	MR Laskulaji 54 Päivähoito
YMR55	MR Laskulaji 55 Hoito- ja palvelu
YMR56	MR Laskulaji 56 Asuminen, ostopalvelut
YMR77	MR Laskulaji 77 Vesihuolto
YMR80	MR Laskulaji 80 Hammashoito
YMR81	MR Laskulaji 81 Potilasmaksut
YMRHYV	MR Hyvityslaskukuittaukset
YMRK	MR Tileistä poistot
YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset
YMRVII	MR Viitesuoritukset

Kirjanpidon ja tositteiden säilytys

Tasekirja, talousarvion toteutumisvertailu ja tilikartta säilytetään pysyvästi. Päivä- ja pääkirjat sekä tositteet säilytetään vähintään kuusi vuotta. Siirtolistat osakirjanpidoista säilytetään vähintään kaksi vuotta.

Talousarvion toteutumisvertailu ja pääkirja, päiväkirja sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luettelot ovat Raindance-ohjelmassa. Muut ovat paperitulosteena.

Atk-kirjanpito-ohjelmana on käytetty CGI Suomi Oy:n toimittamaa ohjelmaa Raindance.

7.2 TASE-ERITTELY 31.12.2022

TASE-ERITTELY 31.12.2022	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2022
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				274 664 338,86
Aineettomat hyödykkeet			22 214,76	
Muut pitkäaikaiset menot		22 214,76		
1005 Tietokoneohjelmistot				
1010 Muut pitkävaikutteiset menot	22 214,76			
Aineelliset hyödykkeet			228 907 304,82	
Maa- ja vesialueet		45 699 925,89		
1100 Maa- ja vesialueet	45 699 925,89			
Rakennukset		108 070 515,67		
1110 Asuinrakennukset				
1115 Hallinto- ja laitosrakennukset	107 834 399,77			
1120 Tehdas- ja tuotantorakennukset				
1121 Talousrakennukset	82 249,56			
1122 Vapaa-ajan rakennukset	153 866,34			
Kiinteät rakenteet ja laitteet		66 066 957,79		
1130 Maa- ja vesirakenteet	4 213 468,21			
1131 Kadut, tiet, torit ja puistot	37 247 177,20			
1132 Sillat, laiturit ja uimalat	1 437 288,76			
1135 Vedenjakeluverkosto	9 190 186,76			
1136 Viemäriverkosto	13 034 109,67			
1138 Sähköjohd. muuntoas. ulkoval.laitteet	106 428,71			
1140 Johtoverkostot ja laitteet	702 911,52			
1150 Muut kiinteät rakenteet ja laiteet	135 386,96			
Koneet ja kalusto		908 121,78		
1160 Kuljetusvälineet	2 665,50			
1164 Muut liikkuvat työkoneet	327 634,39			
1166 Muut kevyet koneet	1 875,88			
1167 Sairaala-, terv.huolt.-yms laitteet	169 810,40			
1170 Muut koneet ja kalusto	406 135,61			
1174 Tietokonelaitteet				
Muut aineelliset hyödykkeet		56 580,60		
1184 Arvo- ja taide-esineet	56 580,60			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
1190 Ennakkomaksut	194 170,87			
1195 Keskeneräiset hankinnat	7 911 032,22	8 105 203,09		
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet			45 734 819,28	
1201 Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet	32 340 006,72	45 733 863,29		
1203 Kuntayhtymäosuudet	7 972 363,20			
1205 Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet	1 514 261,57			
1212 Muut osakkeet ja osuudet	3 907 231,80			
1214 Osakkeiden ja osuuksien arvonkorotukset				
Muut lainasaamiset		955,99		
1238 Muut lainasaamiset muilta	955,99			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			255 706,72	255 706,72
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		133 024,71		
1440 Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	133 024,71			
Muut toimeksiantojen varat		122 682,01		
1475 Testamentoidut pääomat	122 682,01			

VAIHTUVAT VASTAAVAT					18 526 128,87
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset				50 000,00	
Lainasaamiset			50 000,00		
	1651 Lainasaamiset kunnilta	50 000,00			
Lyhytaikaiset saamiset				6 720 938,49	
Myyntisaamiset			3 806 385,83		
	1720 Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	36 978,00			
	1725 Myyntisaamiset kunnilta ja kuntayhty	64 717,73			
	1730 Myyntisaamiset omistusos.	6 078,85			
	1740 Myyntisaamiset muilta	3 698 611,25			
Lainasaamiset			5 975,90		
	1770 Lainasaamiset muilta	5 975,90			
Muut saamiset			2 023 330,27		
	1791 Valtionosuussaamiset	125 858,00			
	1806 ALV-saamisen verottajalta	1 608 702,52			
	1810 Muut saamiset	288 769,75			
Siirtosaamiset			885 246,49		
	1825 Saamiset IU hyv.vointialue	800,00			
	1826 Muut siirtosaamiset muilta	884 446,49			
Rahoitusarvopaperit				73,20	
Osakkeet ja osuudet	1831 Osakkeet ja osuudet	73,20	73,20		
Rahat ja pankkisaamiset				11 755 117,18	
Rahat ja pankkisaamiset			11 755 117,18		
	1901 Pääkassa	10 087,28			
	1902 Kassa, alitilittäjä, Monitoimihalli	358,40			
	1903 Kassa, alitilittäjä, Kirjasto-Nikkilä 2	87,05			
	1904 Kassa, alitilittäjä, Kirjasto-Söderkulla 1	315,35			
	1905 Kassa, alitilittäjä, Info 1	462,30			
	1906 Kassa, alitilittäjä, Info 2	330,65			
	1908 Kassa, alitilittäjä, Kirjasto Nikkilä 1	51,90			
	1921 Osuuspankki, 556104-1632	912 929,84			
	1925 Aktia 405570-125	10 608 801,06			
	1926 Nordea 237818-60012	90 478,65			
	1942 Danske Bank 800016-251707	78 983,28			
	1945 Op (vakuus) 556104-248241	969,21			
	1970 Maksupalvelujen selvittelytili	51 262,21			
YHTEENSÄ					**293 446 174,45**

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA					105 305 273,39
Peruspääoma	2000 Peruspääoma			68 113 361,72	
Edellisten tilikausien yli-/alij	2040 Edellisten tilikausien yli-/alijäämä			22 329 833,49	
Tilikauden yli-/alijäämä	2050 Tilikauden yli-/alijäämä			14 862 078,18	
					39 800 097,36
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET					
Poistoerot	2100 Poistoerot			31 750 097,36	
Vapaaehtoiset varaukset	2110 Investointivaraus			8 050 000,00	
PAKOLLISET VARAUKSET					70 489,01
Muut pakolliset varaukset	2130 Muut pakolliset varaukset			70 489,01	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT					255 706,72
Lahjoitusrahastojen pääoma	2325 Lahjoitusrahastojen pääomat			133 024,71	
	2326 Testamentoidut pääomat			122 682,01	
VIERAS PÄÄOMA					148 014 607,97
Pitkäaikainen				105 223 645,98	
Lainat rahoitus- ja vakuutusl	2410 Lainat kotimaisisla pankeilta	30 677 500,00			
	2411 Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	57 607 500,00			
Lainat julkisyhteisöiltä	2420 Lainat valtiolta	46 428,75			
	2469 Liittymismaksut ja muut velat	16 892 217,23			
Lyhytaikainen					
				42 790 961,99	
Lainat rahoitus- ja vakuutusl	2511 Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	6 000 000,00	18 875 000,00		
	2515 Lyh.osuuset rahoitus-ja vakuutuslaito	12 875 000,00			
			22 356,70		
Lainat julkisyhteisöiltä	2525 Lyh.osuuset julkisyhteisöiltä	22 356,70			
Lainat muilta luotonantajilta			1 837 207,76		
	2544 Saadut ennakot muilta	1 837 207,76			

Ostovelat			11 682 524,26
	2545 Ostovelat tytäryhteisöille	159 949,37	
	2546 Ostovelat jäsenkuntayhtymille	3 757 669,23	
	2547 Ostovelat osakkuusyhteisöille	827,53	
	2549 Ostovelat muille	7 764 078,13	
Muut lyhytaikaiset velat			1 081 154,61
	2557 Ennakonpidätysvelka	939 578,24	
	2558 Sosiaaliturvamaksuvelka	60 448,20	
	2559 Tulojen selvitystili	1 554,61	
	2560 Lyhytaikaiset muut velat	57 131,99	
	2564 Jäsenmaksut	21 969,16	
	2809 Ese	472,41	
Siirtovelat			9 292 718,66
	2577 Korkojaksotus	85 563,84	
	2580 Lomapalkkajaksotus	7 328 777,66	
	2588 Muut siirtovelat muille	225 807,39	
	2592 Kuel työnant.palkkaperuste	1 013 589,92	
	2594 Vael työnantajan eläkemaksut	70 393,83	
	2595 Työttömyysvakuutusmaksut, työnteki	8 299,28	
	2597 Työtapaturmavakuutusmaksut, työna	24 861,72	
	2601 Palkkojen menojäämät	403 397,02	
	2998 KOM-myyntih.osakkeet ja osuudet	132 028,00	
YHTEENSÄ			**293 446 174,45**

Sipoossa 22 päivänä maaliskuuta 2023
Sibbo den 22 mars 2023

Marianne Sved
Pääkirjanpitäjä
Huvudbokförare